

*Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mizan’ul Hikmet
(hikmetin ölçüsü) benim, Ali de onun dilidir” (İhkak’ul-Hak, 6/46)*

Mizan’ul Hikmet

4. Cilt

Muhammed Muhammedi
REYŞEHRİ

Çeviri
Kadri ÇELİK

Tatbik
Nuri DÖNMEZ

Ha Harfi

Konular

- ✓ el-Hulk (Ahlak)
- ✓ el-Hamr (Şarap)
- ✓ el-Humus (Humus)
- ✓ el-Humul (Adsızlık)
- ✓ el-Havf (Korku)
- ✓ el-Hiyanet (Hiyanet)
- ✓ el-Hayr (Hayır, İyilik)
- ✓ el-İstihare (İstihare)
- ✓ el-Hiyat (Terzilik)

149. Konu

el-Hulk Ahlak

- *el-Bihar*, 69/332, 38. Bölüm *Cevami'ul Mekarim*
- *el-Bihar*, 72/189, 105. Bölüm *Cevami'u Musavi'l Ablak*
- *el-Bihar*, 71/372, 92. Bölüm, *Husn'ul Hulk*
- *el-Bihar*, 73/296, 135. Bölüm, *Suu'l Hulk*
- *Kenz'ul Ummal*, 3/1-439, 663-800, *Fi'l Ablak ve'l Efal'il Mahmudet*
- *Kenz'ul Ummal*, 3/440-662, 801-834, *Fi'l Ablak ve'l Efal'il Mezmume*
- *Şerb-u Nebc'il Belağa-i İbn-i Ebi'l Hadid*, 6/337, *Fi Husn'ul Halk ve Medhib*
- *Vesail'uş-Şia*, 8/503, 104. Bölüm, *İstihbab-u Hun'il Hulk*
- *el-Mehaccet'ul-Beyza*, 5/87, *Kitab-u Riyazet'in-Nefs*

bak.

- 38. Konu, *el-Bişr*, 421, *el- Fazilet*, 519, *en-Nefs*
- *el-Hayr*, 1170. Bölüm, *et-Teassub*, 2746, *el-Adet*, 2999. Bölüm, *el-Kemal*, 3537. Bölüm
- *el-Kızb*, 3457. Bölüm, *el-Kerem*, 3473, 3474. Bölümler, *el-Mer'et*, 3657. Bölüm, *el-Vezaret*, 4066. Bölüm
- *et-Tekva*, 4156. Bölüm, *er-Rahm*, 1463. Bölüm, *en-Nefs*, 3921. Bölüm

1098. Bölüm

Ahlak

4985. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ahlak, dinin kabıdır.”¹

4986. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah-u Teala imanı yaratınca, iman, “Allahım! Beni güçlendir” dedi. Bunun üzerine Allah-u Teala imanı güzel ahlak ve cömertlikle güçlü kıldı. Allah küfrü yaratınca küfür, “Allahım! Beni güçlendir” dedi. Bunun üzerine Allah küfrü, cimrilik ve kötü ahlak ile güçlendirdi.”²

4987. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Nice izzetli kimseyi ahlakı hor ve zelil kılmıştır ve nice zelil insanı ahlakı aziz kılmıştır.”³

bak. el-İlm, 2914.Bölüm

1099. Bölüm

Güzel Ahlak

4988. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İslam, güzel ahlaktır.”⁴

4989. *İmam Hasan (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz en güzel güzellik, ahlak güzelliğidir.”⁵

4990. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Güzel ahlak, dinin yarısıdır.”⁶

4991. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Güzel ahlak, dünya ve ahiret hayrını elde etmiştir.”⁷

4992. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Güzel ahlak gibi bir arkadaş yoktur.”⁸

4993. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Övülmüş ahlak aklın ve kınanmış ahlak cahilliğin meyvesidir.”⁹

4994. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Müminin kitabının başlığı ahlakının güzelliğidir.”¹⁰

4995. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah insanın yaratılış ve ahlakını ateşin yemi olsun diye güzel kılmadı.”¹¹

4996. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Eğer kul, güzel ahlakın faydalarını bilseydi,

1 Kenz'ul-Ummal, 5137

2 Meheccet'ul-Beyza, 5/90

3 el-Bihar, 71/396/79

4 Kenz'ul-Ummal, 5225

5 el-Hisal, 29/102

6 a.g.e. 30/106

7 Emali el-Seduk, 403/8

8 Gurer'ul-Hikem, 10547

9 a.g.e. 1280-1281

10 el-Bihar, 71/392/59

11 a.g.e. s. 393/63

şüphesiz güzel huy sahibi olmaya muhtaç olduğunu da bilirdi.”¹²

4997. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mülk olarak kanaat ve nimet olarak güzel ahlak yeter.”¹³

4998. Cerir b. Abdullah şöyle diyor: “Resulullah (s.a.a) bana şöyle buyurdu: Allah seni güzel yarattı. O halde ahlakını da güzel kıl.”¹⁴

4999. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Yumuşak huyluluk iki nimetten biridir.”¹⁵

5000. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Güzel ahlak en üstün nasipten ve en güzel haslettendir.”¹⁶

5001. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Güzel ahlak, iki ihsandan biridir.”¹⁷

5002. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Güzel ahlak, tüm iyiliklerin başıdır.”¹⁸

5003. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Güzel ahlaktan daha tatlı bir hayat yoktur.”¹⁹

5004. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsanların en

hoşnudu, ahlakından hoşnut olunan kimsedir.”²⁰

5005. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “En güzel yücelik, yumuşak huyluluktur.”²¹

5006. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ahlakı güzel olanın dostluğu güzel olur.”²²

5007. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim şu üç şeye sahip olmazsa ne bendendir ve ne de Allah’tan.” Kendisine, “Ey Allah’ın Resülü! Onlar nelerdir?” diye sorulunca Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdu: “Cahilin, cehaletle yaptığı işleri defeden hilim, kendisiyle insanlar arasında yaşadığı güzel ahlak ve kendisini aziz ve celil olan Allah’a isyan etmekten koruyan takva.”²³

5008. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah katında en yüce olanınızın, en güzel ahlak sahibi kimse olduğunu göstermek için Mikdad ve Zeyd’i ben evlendirdim.”²⁴

bak. Kenz’ul Ummal, 3/4, 22 Bu konuda nakledilen hadislerin çoğu

12 a.g.e. 10/369/20

13 a.g.e. 71/396/78

14 Sefinet’ul-el-Bihar, 1/410

15 Gurer’ul-Hikem, 1658

16 a.g.e. 4842

17 a.g.e. 4851

18 a.g.e. 4857

19 İle’uş-Şerayi’, 560/1

20 Gurer’ul-Hikem, 3072

21 a.g.e. 3203

22 a.g.e. 8153

23 el-Hisal, 145/172

24 Kenz’ul-Ummal, 5248

Ehl-i Sünnet yoluyla da nakledilmiştir.

1100. Bölüm

İyi Ahlakın Sonuçları

5009. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ahlakını güzelleştiren kimseyi Allah, gündüzleri oruç tutup geceleri ibadetle geçiren kimsenin derecesine yüceltir.”²⁵

5010. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Kul, ibadetinde ne kadar zayıf olsa da, güzel ahlak sayesinde ahirette büyük derecelere ve yüce makamlara ulaşır.”²⁶

5011. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah Tebarek ve Teala, güzel ahlaklı kimseye, gece ve gündüz Allah yolunda cihad eden kimsenin sevabı gibi sevap verir.”²⁷

5012. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İnsanoğlu güzel ahlakı sebebiyle, ailesinden başkasına hakim olmadığı halde, (Allah nezdinde) gündüzleri oruç

tutup geceleri ibadetle geçiren yönetici olarak yazılır.”²⁸

5013. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz güzel ahlaklı insanın, gündüzleri oruç tutup geceleri ibadetle geçiren kimse gibi sevabı vardır.”²⁹

5014. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin kimsenin, aziz ve celil olan Allah’a, farzları eda ettikten sonra insanlara karşı güzel ahlak göstermekten daha sevimli bir ameli yoktur.”³⁰

1101. Bölüm

Amel Terazisine Koyulan En Faziletli Şey

5015. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Kıyamet gününde kulun amel terazisine koyulacak ilk şeyi güzel ahlakıdır.”³¹

5016. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Amel terazisinde güzel ahlaktan daha ağır gelen amel yoktur.”³²

5017. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Amel terazisinde

25 Uyun-u Ahbar'ır Rıza (a.s), 2/71/328

26 Meheccet'ul-Beyza, 5/93

27 el-Kaфі, 2/101/12

28 Şerh-u Nehe'il-Belağ-a-i İbn-i Ebi'l-Hadid, 6/338

29 el-Kaфі, 2/100/5

30 a.g.e. h. 4

31 Kurb'ul-İsnad, 46/149

32 el-Bihar, 71/383/17

güzel ahlaktan daha ağır gelen bir şey yoktur.”³³

5018. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kıyamet günü insanoğlunun amel terazisine yüce ahlaktan daha ağır bir şey konulmaz.”³⁴

*bak. es-Salat (5), 2322. Bölüm
es-Sadeka, 2232. Bölüm*

1102. Bölüm Peygamber’in (s.a.a) Ahlakının Azameti

Kur’an:

“Şüphesiz sen yüce bir ahlak üzeresin.”³⁵

5019. *İmam Bakır (a.s), Allah-u Teala’nın “Şüphesiz sen yüce bir ahlak üzeresin” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “O (ahlak) İslam’dır.”³⁶

5020. *Hakeza İmam Bakır (a.s), Allah-u Teala’nın “Şüphesiz sen yüce bir ahlak üzeresin” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “Yani yüce bir din!”³⁷

5021. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah-u Teala’nın

Resulüne hitap ettiklerinden birisi şuydu: **“Şüphesiz sen yüce bir ahlak üzeresin.”** Yani cömertlik ve güzel ahlak.”³⁸

5022. “Peygamber’in (s.a.a) ahlakı Allah-u Teala’nın şu ayeti üzereydi: **“Sen af yolunu tut, iyiliği emret, cahillerden yüz çevir.”**”³⁹

bak. el-Edeb, 73. Bölüm

1103. Bölüm Güzel Ahlak ve Dinin Kemali

5023. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz sizlerden bana en sevimli ve kıyamet günü bana en yakın oturanınız ahlak açısından en güzeliniz ve en çok tevazu göstereninizdir.”⁴⁰

5024. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Müminlerin iman açısından en kamili, ahlak açısından en güzel olanıdır.”⁴¹

5025. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bana en çok benzeyeniniz, ahlak açısından en güzel olanınızdır.”⁴²

33 Uyun-u Ahbar’ir-Rıza (a.s), 2/37/98

34 el-Kafi, 2/99/2

35 Kalem suresi, 4. ayet

36 Meani’l-Ahbar, 188/1

37 Nur’us-Sakaleyn, 5/392/25

38 a.g.e. s. 391/23

39 Tenbih’ul-Havatir, (Necef baskısı), 72

40 el-Bihar, 71/385/26

41 Emali et-Tusi, 140/227

42 el-Bihar, 71/387/35

5026. *Resulullah* (s.a.a) *Müminlerin Emiri'ne* (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sana ahlak açısından bana en çok benzeyeni haber vermeyeyim mi?” *Müminlerin Emiri*, “Evet haber ver ey Allah’ın Resulü!” deyince şöyle buyurdu: “Ahlak açısından en güzeliniz, hilim açısından en büyüğünüz, yakınlarına en çok iyilik edeniniz ve en çok insafli olanınızdır.”⁴³

1104. Bölüm Güzel Ahlakın Anlamı

5027. *İmam Sadık* (a.s), *güzel ahlakın tarifi hakkında sorulunca* şöyle buyurmuştur: “Yumuşak huylu olman, güzel ve edepli konuşman ve kardeşine güler yüzlü davranmandır.”⁴⁴

5028. *Resulullah* (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz güzel ahlakın anlamı, eğer dünya insana yönelirse razı olması ve eğer yönelmezse rahatsız olmamasıdır.”⁴⁵

5029. *İmam Ali* (a.s) şöyle buyurmuştur: “Güzel ahlak üç şeydedir: Haramlardan

sakınmada helal rızık talep etmede ve ailesinin refahını sağlamadadır.”⁴⁶

5030. *Adamın biri karşıdan gelerek Resulullah’a* (s.a.a), “Ey Resulullah! Din nedir?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Din, güzel ahlaktır.” Sonra sağından gelerek, “Din nedir?” diye sordu. Resulullah, “Güzel ahlaktır” diye buyurdu. Sonra solundan gelerek, “Din nedir?” diye sordu. Resulullah (s.a.a), “Güzel ahlaktır” diye buyurdu. Sonra arkasından gelerek, “Din nedir?” diye sordu. Resulullah (s.a.a) ona yönelerek şöyle buyurdu: “Anlamıyor musun? Din öfkelenmemendir.”⁴⁷

5031. *Resulullah* (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Sizlere en hayırlınızı haber vereyim mi? Kendisine, “Evet ya Resulullah” dediklerinde şöyle buyurdu: “En güzel ahlaklı olanınızdır. Onlar yumuşak huyludur, eziyet etmezler, başkalarıyla kaynaşırlar ve başkaları da kendileriyle kaynaşırlar.”⁴⁸

43 a.g.e. 77/58/3

44 Meani'l-Ahbar, 253/1

45 Kenz'ul-Ummal, 5229

46 el-Bihar, 71/394/63

47 a.g.e., s. 393/63

48 a.g.e. s. 396/76

5032. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz selam vermek güzel ahlaktır.”⁴⁹ Ebu Hamid Gazzali şöyle diyor: “Halk” ve “Hulk” kelimesi her zaman birlikte kullanılmaktadır. Örneğin, “Falan kimse güzel “halk” ve “hulk” sahibidir” denilmektedir. Yani zahir ve batını güzel insandır. Dolayısıyla “halk” kelimesinden maksat zahiri çehre ve şekildir. “Hulk” kelimesinden maksat ise batını çehre ve surettir... “Hulk” nefiste kökleşen bir heyet ve halettir ki nefis bu halete dayanarak oldukça rahat ve hiç düşünmeksizin davranışlarda bulunmaktadır. O halde eğer ondan şer’i ve akli beğenilmiş davranışlar, fiiller ortaya çıkacak olursa o heyete güzel huy denmektedir. Eğer çirkin ve kötü fiiller çıkacak olursa o heyete kötü huy denmektedir.”⁵⁰

bak. el-İman, 257- 261, 268-270, 280-282, 287, 291-298. Bölümler

1105. Bölüm

Huyları Birbirinden Ayırtetmek

49 Gurer’ul-Hikem, 3404

50 Meheccet’ul-Beyza, 5/95

5033. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İlmin başı huyları birbirinden ayırmak, övüleni aşıkarak etmek ve kınananı söküp atmaktır.”⁵¹

5034. İmam Askeri (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz cömertliğin bir ölçüsü vardır. Bu ölçü aşıldığı takdirde israf olur. Şüphesiz uzak görüşlülüğün de bir ölçüsü vardır. Bu ölçü aşıldığı takdirde korkaklık olur. Tutumluluğun da bir ölçüsü vardır. Bu ölçü aşılsa, cimrilik olur. Cesaretin de bir ölçüsü vardır. Bu ölçü aşılsa çılgınlık olur.”⁵²

Ebu Hamid Gazzali şöyle diyor: “Yüz güzelliği sadece göz güzelliği ile elde edilemez. Burun, ağız ve yanak gibi diğer organlar da güzel olmalıdır ki ortaya güzel bir yüz çıksın. İnsanın batınında da dört temel unsur vardır. Bu dört temel unsur güzel olmalıdır ki güzel ahlak ortaya çıksın. Bu dört temel unsur dengeli ve mütenasip olunca güzel ahlak ortaya çıkar. Bu dört unsur şunlardır:

İlim gücü, gazap gücü, şehvet gücü ve bu üç kuvvet arasındaki adalet (denge) gücü... Gazap gücünün güzellik ve itidaline cesaret

51 Gurer’ul-Hikem, 5267

52 el-Bihar, 69/407/115

denmektedir. Şehvet gücünün itidal ve güzelliğine ise iffet denilmektedir. Eğer gazap gücü itidal sınırını aşarsa çılgınlık olur. Eğer zayıflar ve çekilirse o zaman da korkaklık ve ödleklilik olur. Şehvet gücü de itidal sınırını aşarsa azgınlık ve doymazlık olur. Eğer eksilirse mizaç soğukluğu (cinsel soğukluk) diye adlandırılır. Beğenileni ise orta yol ve itidal olanıdır. Fazilet olan budur. İfrat ve tefrite düşmek ise rezalettir ve kınanmıştır. Ama adalet gücünün ifrat veya tefriti, azalma veya çoğalması yoktur. Sadece karşıt anlamı vardır ki o da zulümdür.

İlim veya hikmet gücünün ise haddi aşması ilimden batıl hedeflere ulaşmak için istifade edilmesidir. Buna hilekarlık denmektedir. Tefrit/kusur tarafı ise bölünük ve aptallıktır. Orta yol ise hikmet olarak adlandırılmaktadır.

O halde ahlaki temeller dört şeydir: Hikmet, cesaret, iffet ve adalet... Bütün güzel ve beğenilmiş huylar bu dört temel unsurun itidal halinde olmasından kaynaklanmaktadır.” Diyorum: Gazzali’nin bu sözlerinin kökü Müminlerin Emiri’nin (a.s) aşağıdaki hadisinde yer almıştır.”⁵³

5035. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Faziletler dört

kısımdır: Birisi kıvamı düşüncede olan hikmettir, ikincisi kıvamı şehvette olan iffettir, üçüncüsü kıvamı gazapta olan kuvvettir, dördüncüsü ise, kıvamı nefsin güçlerinin itidalinde olan adalettir.”⁵⁴

1106. Bölüm Ahlakın Değeri

5036. İshak b. Ammar İmam Sadık’ın (a.s) şöyle buyurduğunu nakletmektedir: “Güzel ahlak aziz ve celil olan Allah’ın kullarına ihsan ettiği bir bağıştır. Onlardan bazıları insanın tabiatından, bazıları ise niyet ve kastından meydana gelmektedir.” Ben (ravi), “Bu ikisinden hangisi önemlidir?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Huyu tabiatı olan kimse onunla yoğurulmuş ve ondan başkasını yapamaz haldedir. Niyet sahibi ise itaat hususunda kendisini zorlayarak sabreder. O halde bu en üstünüdür.”⁵⁵

5037. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ahlak, aziz ve celil olan Allah’ın bir bağışdır. Allah bir kulu sevince ona güzel ahlak ihsan eder. Allah bir kuldan

53 Meheccet’ul-Beyza, 5/96

54 el-Bihar, 78/81/68

55 el-Kafi, 2/101/11

nefret edince ona kötü ahlak nasip eder.”⁵⁶

5038. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Güzel ahlak soy yüceliğinin delilidir.”⁵⁷

5039. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Soy açısından insanların en temizini en güzel ahlaklı olanlarıdır.”⁵⁸

bak. el-Mebecca’ul Beyza, 5/99-103

1107. Bölüm

Ahlaki Yücelikler

5040. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Nefislerinizi güzel ahlak üzere terbiye edin. Zira Müslüman kul, güzel ahlakıyla gündüzleri oruç tutan ve geceleri ibadetle geçiren kimsenin derecesine ulaşır.”⁵⁹

5041. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Beğenilmiş huylar, büyük arzular ve yüce makamlar hususunda yarışın ki sevabınız büyüsün.”⁶⁰

5042. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Eğer yarışmak zorunda kalırsanız o halde

beğenilmiş hasletleri ve yüce huyları elde etmek için yarışın.”⁶¹

5043. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah ahlaki yücelikleri sever ve aşağılık huylardan hoşlanmaz.”⁶²

5044. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Eğer cenneti ümit etmeseydik, ateşten korkmasaydık, bir sevap ve ceza da söz konusu olmasaydı yine de bizlere ahlaki yücelikleri talep etmemiz yakışırdı. Zira şüphesiz ahlaki yücelikler, zafer yoluna dalalet (kılavuzluk) eden şeylerdendir.”⁶³

5045. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ahlaki yücelikler üzere olun. Şüphesiz ahlaki yücelikler (insanın) yücelişini sağlar. Ahlaki aşağılıklardan sakının. Şüphesiz ahlaki aşağılıklar şerafetli insanı düşürür ve azameti yok eder.”⁶⁴

1108. Bölüm

Ahlaki Yüceliklere

Teşvik

56 el- İhtisas, 225

57 Gurer’ul-Hikem, 4855

58 a.g.e. 3032

59 el-Hisal, 621/10

60 Gurer’ul-Hikem, 4556

61 a.g.e. 3740

62 Kenz’ul-Ummal, 5180

63 Mustedrek’ul-Vesail, 11/193/12721

64 el-Bihar, 78/53/89

5046. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ahlaki yücelikleri elde etmekte çalışkan ve dayanıklı olun.”⁶⁵

5047. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yücelikleri elde etmekte çaba göster ki günahlardan kurtulasın ve yücelikleri elde edesin.”⁶⁶

5048. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yücelikler iffet ve fedakarlık olmadan kemale ermez.”⁶⁷

5049. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yüce insanların devleti en faydalı ganimetlerdendir.”⁶⁸

5050. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yüceliklere rağbet edince haramlardan sakın.”⁶⁹

1109. Bölüm Yüceliklerin Zorluklarla Birlikte Oluşu

5051. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yücelikler zorluklarla ve sevap meşakkatlerle elde edilir.”⁷⁰

*bak, el-Cennet, 551
Es-Serab, 470. Bölüm*

1110. Bölüm Ahlaki Yüceliklerin Tefsiri (1)

5052. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah Tebarek ve Teala Resulullah’ı (s.a.a) ahlaki yüceliklere özgü kılmıştır. O halde nefislerinizi imtihan edin. Eğer bu huylar sizde de varsa aziz ve celil olan Allah’a hamd edin ve ondan bu huyların fazlasını dileyin.” İmam (a.s) (sonra bu huyları on tane olarak zikretti): Yakın, kanaat, sabır, şükür, hilim, güzel ahlak, cömertlik, gayret, cesaret ve mürüvvet”⁷¹

5053. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ahlaki yücelikler on tanedir. Eğer gücün yetiyorsa hepsine sahip ol. Zira bazen bu yücelikler birinde olur da çocuğunda olmaz. Bazen de çocuğunda olur da babasında olmaz. Bazen bir kölede olur, hürde olmaz. (Bunlar): Olaylar

65 Gurer’ul-Hikem, 4712

66 a.g.e. 9989

67 a.g.e. 10745

68 a.g.e. 9381

69 a.g.e. 4069

70 Gurer’ul-Hikem, 43-44

71 Emali el-Seduk, 184/8

karşısında sadakatle direnmek, doğru sözlülük, emaneti eda etmek, sıla-i rahim, misafirperverlik, yoksulu doyurmak, iyilikleri telafi etmek, komşu hakkına riayet, arkadaş hakkına riayet ve hepsinin başında da haya etmek.”⁷²

5054. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Seninle ilişkisini kesenle ilişki kurman, seni mahrum kılanı ve sana zulmedenî bağışlayan ahlaki yüceliklerdendir.”⁷³

5055. İmam Sadık’a (a.s) ahlaki yücelikler hakkında sorulunca şöyle buyurmuştur: “Sana zulmedenî affetmen, seninle ilişkisini kesenle ilişki kurman, seni mahrum kılanı bağışta bulunman ve aleyhine de olsa hak sözü söylemendir.”⁷⁴

5056. İmam Sadık (a.s) Cerrah-i Medaini’ye şöyle buyurmuştur: “Sana ahlaki yüceliklerin neler olduğunu söyleyeyim mi? İnsanları bağışlamak, kardeşine mali yardımda bulunmak ve Allah’ı çok zikretmek.”⁷⁵

5057. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Adalet güzeldir.

Ama yöneticiler için daha güzeldir. Cömertlik güzeldir. Ama zenginler için daha güzeldir. Takva güzeldir. Ama alimler için daha güzeldir. Sabır güzeldir. Ama fakirler için daha güzeldir. Tövbe güzeldir. Ama gençler için daha güzeldir. Haya güzeldir. Ama kadınlar için daha güzeldir.”⁷⁶

bak. 1118. Bölüm, el- Eb, 54. Bölüm, ez-Ziynet, 1695. Bölüm, el-Bihar, 69/375, 78/245

1111. Bölüm

Ahlaki Yüceliklerin

Tefsiri (2)

5058. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz ben ahlaki yücelikleri tamamlamak için gönderildim.”⁷⁷

5059. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz ben ahlaki güzelliği tamamlamak için gönderildim.”⁷⁸

5060. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Farzet ki ümit edilen bir sevap ve sakınılması gereken bir ceza da yok. Yine de

⁷² el-Hisal, 431/11

⁷³ Gurer’ul-Hikem, 3543

⁷⁴ Meanî’l-Ahbar, 191/1

⁷⁵ a.g.e. h. 2

⁷⁶ Kenz’ul-Ummal, 43542

⁷⁷ a.g.e. 5217

⁷⁸ a.g.e. 5218

ahlaki yüceliklerden yüz mü çevireceksiniz?”⁷⁹

5061. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ahlaki güzellikler üzere olun! Şüphesiz aziz ve celil olan Allah beni ahlaki yücelikler için göndermiştir. Şüphesiz insanın kendisine zulmeden bağışlaması, kendisine mahrum kılana bağışta bulunması, kendisiyle ilişkisini koparanla ilişki kurması ve kendisini ziyaret etmeyi ziyaret etmesi ahlaki yüceliklerdendir.”⁸⁰

5062. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey Kumeyl! Ehline, gündüz ahlaki yücelikleri elde etmelerini ve gece uyuyan kimsenin hacetini gidermelerini emret.”⁸¹

5063. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Münezzeh olan Allah ahlaki yücelikleri kendisiyle kulları arasında bir sebep kılmıştır. Sizlerden birine Allah’a bağlanan bir haslete bağlanması yeter.”⁸²

bak. en-Nuburvet (1), 3770. Bölüm, el-Bihar, 41/48, 104. Bölüm, Husn-u Hulk’ül İmam Ali (a.s); el-Bihar, 46/54, 5. Bölüm, Mekarim’ul

Ahlak’ül İmam Ali bin Hüseyin (a.s) ; 46/286, 6. Bölüm, Mekarim-u Ahlak’ül İmam’ül Bakır (a.s); el-Bihar, 47/16, 4. Bölüm, Mekarim-u Ahlak’ül İmam’i-s Sadık (a.s); el-Bihar, 48/100, 5. Bölüm, Mekarim-u Ahlak’ül İmam’ül Kazım (a.s); el-Bihar, 49/89, 7. Bölüm, Mekarim-u Ahlak’ül İmam’ir Rıza (a.s); el-Bihar, 50/85, 5. Bölüm, Mekarim-u Ahlak’ül İmam’ül Cevad (a.s); el-Bihar, 50/124, 3. Bölüm; Mekarim-u Ahlak’ül İmam’ül-Hadi (a.s); el-Bihar, 50/306, 4. Bölüm, Mekarim-u Ahlak’ül İmam Askeri (a.s); el-Bihar, 69/332-414 ve c. 70/71, Ebrab-u Mekarim’ül Ahlak

1112. Bölüm

Yüceliklerin En Hayırlısı

5064. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En hayırlı yüce ahlak fedakarlıktır.”⁸³

5065. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bağış ve kerametın en yüce mertebesi fedakarlıktır.”⁸⁴

5066. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Haramlardan

79 Gurer’ul-Hikem, 6278

80 Emali et-Tusi, 478/1042

81 Nehc’ul-Belağa, 257. hikmet

82 Tenbih’ul-Havatir, 2/122

83 Gurer’ul-Hikem, 4953

84 a.g.e. 2967

sakınmak en güzel yüceliktendir.”⁸⁵

5067. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İhsanda bulunmak en güzel yüceliklerdendir.”⁸⁶

5068. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En güzel yücelik bağışta bulunmaktır.”⁸⁷

5069. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En güzel yücelik güçlünün affetmesi ve fakirin bağışta bulunmasıdır.”⁸⁸

5070. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Affetmek ahlaki yüceliklerin tacıdır.”⁸⁹

5071. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Gerekli şeyleri eda etmek en üstün yüceliktendir.”⁹⁰

5072. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En üstün yücelik nimetleri tamamlamaktır.”⁹¹

1113. Bölüm Güzel Huyları Seçmek

5073. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Nefsini bağışlamaya alıştır. Nefsine her

huyun en güzelini seç, şüphesiz hayır adet/alışkanlık haline gelir.”⁹²

5074. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kötü huydan sakın. Kötü huydan sakınma hususunda nefsinle cihat et. Şüphesiz kötülük inattır.”⁹³

1114. Bölüm Güzel Ahlakın Meyveleri

5075. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Güzel ahlak rızkı artırır.”⁹⁴

5076. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Güzel ahlak rızkı artırır ve dostlar arasında kaynaşma yaratır.”⁹⁵

5077. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz iyilik ve güzel ahlak evleri imar eder ve ömürleri uzatır.”⁹⁶

5078. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Güzel ahlak güneşin buzu erittiği gibi günahları eritir/tüketir.”⁹⁷

85 a.g.e. 9382

86 a.g.e. 9373

87 a.g.e. 2930

88 a.g.e. 3165

89 a.g.e. 520

90 a.g.e. 6800

91 a.g.e. 2983

92 el-Bihar, 77/213/1

93 Gurer’ul-Hikem, 4565

94 el-Bihar, 71/396/77

95 Gurer’ul-Hikem, 4856

96 el-Bihar, 71/395/73

97 el-Kafi, 2/100/7, 9

5079. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Rızıkların hazinesi ahlak genişliğindedir.”⁹⁸

5080. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Güzel ahlak dostluğu kalıcı kılar.”⁹⁹

5081. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Güzel ahlakla rızıklar artar.”¹⁰⁰

5082. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Güzel ahlak sahibi olanın dostları artar. Kalpler kendisiyle kaynaşır.”¹⁰¹

5083. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ahlakını güzelleştir ki Allah hesabını hafifletsin.”¹⁰²

5084. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Lokman oğluna şöyle buyurmuştur: “Ey oğulcağızım! Eğer kendisiyle akrabalarına bağlanacağın ve kardeşlerine ihsanda bulunacağın bir şeyin yoksa güzel ahlakını ve güler yüzlülüğünü kaybetme. Şüphesiz ahlakını güzelleştiren kimseyi hayırlı insanlar sever ve kötü insanlar ise kendisinden sakınır.”¹⁰³

98 el-Bihar, 78/53/86

99 a.g.e. 77/148/71

100 Gurer’ul-Hikem, 4281

101 a.g.e. 9131

102 Emali el-Seduk, 174/9

103 Kısas’ul-Enbiya, 195/244

1115. Bölüm Kötü Ahlak (1)

Kur’an:

“Allah’ın rahmetinden dolayı, sen onlara karşı yumuşak davrandın. Eğer kaba ve katı kalpli olsaydın, şüphesiz etrafından dağılır giderlerdi. Onları affet, onlara mağfiret dile, iş hakkında onlara danış, fakat karar verdin mi Allah’a tevekkül et. Doğrusu Allah tevekkül edenleri sever.” ﴿٢٠٧﴾¹⁰⁴

“Bütün bunlar dışında bir de soysuzlukla damgalanmış kimseye...”¹⁰⁵

5085. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz kötü ahlak sirkenin balı bozduğu gibi ameli bozar.”¹⁰⁶

5086. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz kötü ahlak sirkenin balı bozduğu gibi ameli bozar.”¹⁰⁷

5087. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kötü ahlak bağışlanmaz bir günahıdır.”¹⁰⁸

104 Al-i İmran suresi, 159. ayet

105 Kalem suresi, 13. ayet

106 el-Kafi, 2/321/1

107 Uyun-u Ahbar’ir-Rıza, 2/37/96

108 Meheccet’ul-Beyza, 5/93

5088. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah kötü ahlak sahibinin tövbesini kabul etmez.” Kendisine, “Neden ey Allah’ın Resülü?” diye sorulunca şöyle buyurdu: “Zira bir günahtan tevbe edince, tevbe ettiği günahtan daha büyük bir günaha düşer.”¹⁰⁹

5089. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kötü ahlak, en kötü arkadaştır.”¹¹⁰

5090. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kötü ahlak hayatın kararma ve nefsin azap görme sebebidir.”¹¹¹

5091. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kötü ahlak insanı yalnız bırakır ve insanla kaynaşmayı yok eder.”¹¹²

5092. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kötü ahlak yakını ürkütür ve uzağı kaçırtır.”¹¹³

5093. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Lokman oğluna şöyle buyurmuştur: “Ey oğulcağızım! Üzüntülü olmaktan, kötü ahlaktan ve az sabretmekten sakın. Hiç bir dost bu hasletlere

tahammül edemez. İşlerinde sakın ol, kardeşlerinin bakımını üstlenmek hususunda sabırlı ol ve tüm insanlara güzel ahlaklı davran.”¹¹⁴

5094. Resulullah (s.a.a), uğursuzluk hakkında sorulunca şöyle buyurmuştur: “Kötü ahlaktır.”¹¹⁵

5095. İmam Ali (a.s) kemin hüznünün daba kalıcı olduğu hakkında sorulunca şöyle buyurmuştur: “Ahlak açısından en kötü olan kimsenin.”¹¹⁶

5096. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kötü ahlak iki azaptan biridir.”¹¹⁷

5097. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İki haslet müminde bir arada bulunmaz: Cimrilik ve kötü ahlak.”¹¹⁸

5098. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kötü ahlaktan daha korkunç bir dehşet yoktur.”¹¹⁹

1116. Bölüm

Kötü Ahlak (2)

5099. Resulullah (s.a.a) kendisine, “Falan şabıs gündüzleri oruç tutuyor

109 el-Bihar, 73/299/12

110 Gurer’ul-Hikem, 5567

111 a.g.e. 5639

112 a.g.e. 5640

113 a.g.e. 5593

114 Kısas’ul-Enbiya, 195/244

115 el-Bihar, 71/393/63

116 Cami’ul-Ahbar, 290/788

117 Gurer’ul-Hikem, 1667

118 Şerh-u Nehc’ül-Belağ-a-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 6/337

119 Gurer’ul-Hikem, 10766

ve geceleri ibadetle geçiriyor ama aynı zamanda kötü ahlaklı biridir. Komşularına diliyle eziyet etmektedir” diye söylenince şöyle buyurmuştur: “Onda hayır yoktur o ateş ehliindendir.”¹²⁰

5100. Resulullah (s.a.a) Sa'd b. Muaz defnedilince şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz ona bir azap indi.” Kendisine bunun sebebi sorulunca da şöyle buyurdu: “Çünkü o ailesine karşı kötü ahlaklıydı.”¹²¹

5101. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz kul kötü ahlakı sebebiyle cehennemnin en alt katına düşer.”¹²²

bak. ez-Zevac, 1657, 1658. Bölüm

1117. Bölüm

Kötü Ahlakın Akıbeti

5102. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ahlakı kötü olan kimse nefesine azap verir.”¹²³

5103. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ahlakı kötü olanın ailesi kendisinden utanır.”¹²⁴

5104. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Tahammülü az olanın rahatlığı da az olur.”¹²⁵

5105. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ahlakı kötü olan kimse, arkadaş ve dost bulmaktan aciz kalır.”¹²⁶

5106. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ahlakı kötü olanın rızkı daralır.”¹²⁷

5107. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ahlakı kötü olanın hatası çok olur ve hayatı zehir olur.”¹²⁸

5108. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ahlakı kötü olan kimsenin kulağına ezan okuyun.”¹²⁹

5109. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Et, et bitirir. Her kim kırk gün et yemezse ahlakı kötü olur.”¹³⁰

1118. Bölüm

Kınanmış Ahlakın Tefsiri

120 el-Bihar, 71/394/63

121 Emali'el-Seduk, 315/2

122 Meheccet'ul-Beyza, 5/93

123 el-Bihar, 78/246/62

124 Gurur'ul-Hikem, 8595

125 Gurur'ul-Hikem, 9192

126 a.g.e. 9187

127 a.g.e. 8023

128 a.g.e. 1604

129 el-Bihar, 62/277/72

130 el-Kafi, 6/309/1

5110. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bana benzeme hususunda en uzak olanınızı haber vermeyeyim mi?” Kendisine, “Haber ver ey Allah’ın Resulü!” dediklerinde şöyle buyurdu: “Kötü laf eden yüz­süz utanmaz, cimri, kibirli, kinci, hasetçi, katı kalpli, ümit edilen her hayırdan uzak ve sakınılan her türlü kötülükten güvende olunmayan kimse.”¹³¹

5111. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ey Ebu Zer! Ayıplayan, öven, dil uzatan ve çekişen kimse olma.”¹³²

5112. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İki hasletten sakın: Tahammülsüzlük ve tembellik. Şüphesiz tahammülsüz olursan hakka sabredemezsin ve eğer tembel olursan hiç bir hakkı eda edemezsin.”¹³³

5113. *İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s), tatsız olaylardan, kötü ahlaktan ve kınanmış fiillerden Allah’a sığındığı duasında şöyle buyurmuştur:* “Allahım! İhtirasın heyecanından, gazabın şiddetinden, hasedin galebesinden, sabrın

zayıflığından, kanaatin azlığından ve ahlakın yırtıcılığından sana sığınırım.”¹³⁴

5114. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dokuz haslet başkalarından çok şu dokuz kişide daha çirkindir: Komutanlarda zayıflık, zenginlerde cimrilik, alimlerde çabuk kızma, yaşlılarda çocukluk, liderlerde halktan kopukluk, hakimlerde yalan, doktorlarda müzmin hastalık, kadınlarda hayasızlık ve güç sahiplerinde zulüm.”¹³⁵

bak. 1108. Bölüm

eş-Şerr, 1972. Bölüm

1119. Bölüm En Üstün Ahlak

5115. *İmam Bakır (a.s), en üstün ahlak hakkında sorulunca şöyle buyurmuştur:* “Sabır ve bağışlayıcılık.”¹³⁶

5116. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En üstün ahlak cömertlik ve faydası en genel ahlak ise adalettir.”¹³⁷

131 a.g.e. 2/291/9

132 el-Bihar, 77/85/3

133 a.g.e. 72/192/8

134 Sahifet’us-Seccadiye, 45, 8. Dua, bak. tüm duaya

135 Mustedrek’ul-Vesail, 11/369/13289

136 el-Bihar, 36/358/228

137 Gurer’ul-Hikem, 3319

5117. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En şerafetli ahlak tevazu, hilim ve yumuşak huyluluktur.”¹³⁸

5118. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En güzel ahlak seni ahlaki yücelikleri elde etmeye sevk edendir.”¹³⁹

5119. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz en süslü/çekici ahlak sakınma ve iffettir.”¹⁴⁰

bak. el-İsar, 2. Bölüm; el-Hayr, 117. Bölüm; el-Fazilet, 3218. Bölüm ; et-Takva, 4156. Bölüm

1120. Bölüm En Güzel Hasletler

5120. *İmam Sadık (a.s), Yahya b. İmran el-Halebi en güzel hasletleri sorunca şöyle buyurmuştur:* “Heybetsiz vakar, karşılık beklemeden yapılan bağış ve dünya malından başkasıyla meşgul olmak.”¹⁴¹

5121. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İmamların ve Şiilerimizden (tarafdarlarımızdan) fazilet sahibi kimselerin en üstün

ahlakları takiiye ve kardeşlerin hakkına riayet etmeyi kendilerine farz bilmeleridir.”¹⁴²

5122. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Takiyye etmek, dini ve kardeşleri korumak içindir. Eğer yabancı (korkan) bir canı korursa, bu, yüce hasletlerin en şerafetlisindendir.”¹⁴³

bak. 557. Konu et-Takiyye

1121. Bölüm Ahlaki Karakterlerin Birbiriyle İrtibatı

5123. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Eğer birinde beğenilmiş bir haslet olursa kardeşlerini de (beğenilmiş hasletlerin benzerlerini de) ondan bekleyin.”¹⁴⁴

5124. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz yüce hasletler birbirine bağlıdır.”¹⁴⁵

5125. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kur’an seni güzel bir haslete davet ettiğinde kendini onun benzerlerine zorla.”¹⁴⁶

138 a.g.e. 3223

139 a.g.e. 3299

140 a.g.e. 3388

141 el-Kaşi, 2/240/33

142 el-Bihar, 75/415/68

143 a.g.e.

144 Nehc’ul-Belağa, 445. hikmet, Şerh-u Nehc’il-Belağa-
i İbn-i Ebi’l-Hadid, 20/95

145 Emali et-Tusi, 301/597

146 Gurer’ul-Hikem, 4143

150. Konu

el-Hamr

Şarap

- *el-Bihar*, 79/123, 86. Bölüm, Hurmet- u Şurb'il-Hamr
- *el-Bihar*, 79/155, 87. Bölüm Hadd-u Şurb'il Hamr
- *Vesail'uş-Şia*, 17/221, Ebbab'u-Eşribet'l mubarreme
-

bak.

- 136. Konu *el-Muhaddir*, 227,

es-Sukr

1122. Bölüm

Şarap

Kur'an:

“Hurma, üzüm gibi meyvelerden hem içki ve hem de güzel rızık elde edersiniz. Düşünen kavim için bunda ibret vardır.”¹⁴⁷

“Sana içki ve kumarı sorarlar. De ki: “İkisinde hem büyük günah ve hem de insanlara bir takım faydalar vardır. Günahları faydasından daha büyüktür.” Ne infak edeceklerini sana sorarlar. De ki: “Affı.” Böylece Allah düşünesiniz diye size ayetleri açıklar.”¹⁴⁸

“Ey iman edenler! İçki, kumar, putlar ve fal okları şüphesiz şeytan işi pisliklerdir, bunlardan kaçının ki saadete eresiniz.”¹⁴⁹

5126. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ın laneti şaraba, şarabı (üzümü) sıkana, (ağacını) ekene, içene, sakisine (meclislerde şarap sunana), satıcısına, alıcısına, parasını yiyene, taşıyana ve kendisine taşınan kimseye olsun.”¹⁵⁰

5127. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah şaraba, şarabı (üzümü) sıkana, hazırlayıcısına, içenine, sakisine, taşıyıcısına, kendisine taşınana, satıcısına, müşterisine ve parasını yiyene lanet etmiştir.”¹⁵¹

5128. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şarap ve iman bir kimsenin içinde veya kalbinde hiç bir zaman bir araya toplanmaz.”¹⁵²

5129. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah bir Peygamberi gönderdiğinde dininin olması için içinde şarabın haram oluşunun da yer alması gerektiğini biliyordu. Bu yüzden şarap sürekli haram olmuştur. Din hasletten haslete değişmektedir. Eğer din başta kamil olsaydı insanlar onu kabullenmezlerdi.”¹⁵³

bak. Vesail’uş-Şia, 17/237, 9. Bölüm

1123. Bölüm

Şarap Çirkinliklerin Anasıdır

147 Nahl suresi, 67. ayet

148 Bakara suresi, 219. ayet

149 Maide suresi, 90. ayet

150 Emali el-Seduk, 346/1

151 Kenz’ul-Ummal, 13191

152 el-Bihar, 79/152/64

153 Vesail’uş-Şia, 17/237/1

5130. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şarap çirkinliklerin ve büyük günahların anasıdır.”¹⁵⁴

5131. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şarap çirkinliklerin anası ve büyük günahların en büyüğüdür.”¹⁵⁵

5132. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şarap aşağılıkların anasıdır.”¹⁵⁶

5133. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şarap günahların toplamı, aşağılıkların anası ve kötülüklerin anahtarıdır.”¹⁵⁷

5134. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şarap içmek her kötülüğün anahtarıdır. Şarap içen kimse aziz ve celil olan Allah’ın kitabını yalanlamıştır. Zira Allah’ın kitabını onaylamış olsaydı, haramını haram bilirdi.”¹⁵⁸

5135. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kötülük tümüyle bir evde toplanmış ve anahtarı da şarap içmek olarak takdir edilmiştir.”¹⁵⁹

5136. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz aziz ve celil olan Allah kötülüğe kilitler

takdir etmiştir. Bu kilitlerin anahtarını ise şarap karar kılmıştır. Şaraptan daha kötüsü ise yalandır.”¹⁶⁰

1124. Bölüm Şarap Sofrasına Oturmaktan Sakındırmak

5137. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şarap içilen sofraya oturmayın. Şüphesiz kul ne zaman canının alınacağını bilemez.”¹⁶¹

5138. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah’a ve ahiret gününe iman eden kimse şarap içilen sofraya oturmamalıdır.”¹⁶²

5139. *Resulullah (s.a.) şöyle buyurmuştur:* “İsteğiyle şarap içilen sofraya oturan kimse mel’undur, mel’undur.”¹⁶³

1125. Bölüm Şarabın Haram Oluş Sebebi

5140. *İmam Sadık (a.s), kendisine şarabın haram oluş sebebini soran*

154 Kenz’ul-Ummal, 13181

155 a.g.e. 13182

156 a.g.e. 13183

157 el-Bihar, 79/149/64

158 a.g.e. 79/140/48

159 a.g.e. s. 148/58

160 Seva’ul-A’mal, 291/8

161 el-Hisal, 619/10

162 a.g.e. s. 164/215

163 el-Bihar, 79/141/53

Mufaẓẓal'a şöyle buyurmuştur: “Allah şarabı kötü tesiri ve fesadı sebebiyle haram kılmıştır. Zira şarab içen kimse titreme hastalığına düçar olur, nuraniyeti yok olur, mürüvveti ortadan kalkar. Haramları işleme, kan dökme ve zina hususunda küstahlaşır. Sarhoşluk halinde mahremine bile tecavüz etmekten güvende değildir. Bu amelin kötülüğünü akledemez. Şarap içen kimse sadece kötülüklerini çoğaltır.”¹⁶⁴

5141. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah şarabı kötü etkisi ve fesadı sebebiyle haram kılmıştır.”¹⁶⁵

5142. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şarap ağacı her ağaçtan yüksek olduğu gibi şarabın kötü etkileri de her günahaftan daha büyüktür.”¹⁶⁶

5143. İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah şarabı içindeki fesat, şarab içenin aklını değiştirmesi, şarap içeni aziz ve celil olan Allah’ı inkara sürüklemesi, Allah’ı ve elçilerini iftiraya sevketmesi, fesat ve cinayet gibi diğer bir çok

kötülüklerle sebep olması sebebiyle haram kılmıştır.”¹⁶⁷

5144. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah akılları korumak için şarap içmenin terk edilmesini farz kılmıştır.”¹⁶⁸

1126. Bölüm

Şarap İçmenin Akıbeti

5145. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Haram olduğunu bildiği halde şarap içen kimseye, Allah, cehennemliklerin iriniyle karışık çamurdan içirir.”¹⁶⁹

5146. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sürekli şarap içen kimse aziz ve celil olan Allah’ı bir putperest gibi karşılar.” *Kendisine, “sürekli şarap içen kimdir?” denilince şöyle buyurmuştur:* “Her şarap bulduğunda içen kimsedir.”¹⁷⁰

5147. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sarhoş edici şeyden içen kimsenin kırk gün ve kırk gece namazı kabul olmaz.”¹⁷¹

5148. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim şarap içerse kırk gece namazı kabul olmaz. Eğer yeniden içerse, içtiği

164 İlel’uş-Şerayî, 476/2

165 el-Bihar, 79/136/33

166 a.g.e. s. 141/50

167 Uyun-u Ahbar’ir-Rıza (a.s), 2/98/2

168 Nehc’ul-Belağa, 252. hikmet

169 el-Hisal, 621/10

170 el-Hisal, 632/10

171 a.g.e.

günden itibaren kırk gece daha namazı kabul olmaz. Bu kırk günde tövbe etmediği halde ölürse Allah kıyamet günü ona cehennemliklerin irinleriyle karışık olan çamurdan içirir.”¹⁷²

1127. Bölüm

Şarap İçen Kimseye Davranış Metodu

5149. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şarap içen kimse bir şey söylerse onu onaylamayın, kız isterse onu evlendirmeyin, hastalanırsa ziyaret etmeyin, öldüğünde cenazesine katılmayın ve ona hiç bir şeyi emanet etmeyin.”¹⁷³

5150. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şarap içen kimselerle oturmayın, hasta olanlarını ziyaret etmeyin, cenaze törenlerine katılmayın, ölülerine namaz kılmayın. Şüphesiz şarap içen kimseler ateş ehlinin köpekleridir. Nitekim Allah-u Teala şöyle buyurmuştur: “Ateşte kaybolun ve benimle konuşmayın.”¹⁷⁴

172 el-Bihar, 79/131/20

173 a.g.e. s. 127/7

174 a.g.e. s. 148/58

5151. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şarap içen kimsenin misali, kükürt gibidir. Ondan sakının ki sizi kükür gibi kötü kokutur. Şarap içen kimse gece gündüz Allah’ın gazabındadır. Her kim şarap içerek sabahlarsa, sabaha kadar şeytanın gelinidir. Bu yüzden, cenabet olduğunda guslettiği gibi sabahleyin gusletmesi gerekir.”¹⁷⁵

5152. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim şarap içerek sabahlarsa, sabaha kadar şeytanın gelini olur.”¹⁷⁶

bak. Vesail’u’s-Şia, 17/247, 11. Bölüm

1128. Bölüm

Şarap İçen Kimsenin Haşrolma Şekli

5153. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyada sarhoş edici şeyleri kanasıya içen kimse susuz olarak ölür, susuz olarak haşrolur ve susuz olarak cehenneme girer.”¹⁷⁷

5154. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sürekli şarap içen kimse kıyamet günü, gözleri

175 a.g.e. s. 150/64

176 a.g.e. s. 148/64

177 Seva’ul-A’mal, 290/5

morarmış, yüzü kararmış, dudakları sarkmış, ağzından sular akar bir halde getirilir.”¹⁷⁸

5155. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şarap içen kimse alnında, “Allah’ın rahmetinden ümitsizdir.” diye yazılı olduğu bir halde mezarından dışarı çıkar.”¹⁷⁹

5156. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Beni hak üzere Peygamber gönderene andolsun ki şüphesiz şarap içen kimse kıyamet günü yüzü kararmış, başını yere vurarak, “Ah, susadım!” diye feryat ettiği bir halde getirilir.”¹⁸⁰

1129. Bölüm

Allah’tan Başkası İçin de Olsa Şarap İçmeyi Terk Etmeye Teşvik

5157. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim Allah’tan gayrisi için de olsa şarabı terkederse Allah ona halis ve mühürlenmiş şaraptan içirir.” *Ali (a.s), “Allah’tan gayrisi için mi?” diye*

sorunca şöyle buyurdu: “Evet! Allah’a andolsun ki kendisini korumak için de olsa.”¹⁸¹

5158. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’tan gayrisi için de olsa şarabı terk eden kimseye Allah halis ve mühürlenmiş şaraptan içirir.” *Ravi, “Ey İbn-i Resulillah! Şarabı Allah’tan gayrisi için terk edeni mi?” diye sorunca şöyle buyurdu:* “Evet Allah’a andolsun kendisini korumak için de olsa.”¹⁸²

1130. Bölüm

Şarabın Yaptığını Yapan Şeylerin Haram Oluşu

5159. İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz aziz ve celil olan Allah şarabı ismi için haram kılmamıştır; aksine akıbeti için haram kılmıştır. Akıbeti (etkisi), şarabın akıbeti (etkisi) olan her şey şaraptır.”¹⁸³

bak. 1125. Bölüm

¹⁷⁸ a.g.e. h. 4

¹⁷⁹ Kenz’ul-Ummal, 43958

¹⁸⁰ Tenbih’ul-Havâtir, 2/115

¹⁸¹ el-Bihar, 79/150/64

¹⁸² Tefsir-i Ali b. İbrahim, 2/411

¹⁸³ el-Kafi, 6/412/2

151. Konu

el-Humus Humus

- *el-Bihar, 96/184- 244, Ebbab'ul Humus*
- *Vesail'uş-Şia, 6/336-286 Kitab'ul Humus*
- *Sunen- u Ebi Davud, 3/145, el-Humus*

bak.
522. Konu, Enfal

1131. Bölüm

Humus

Kur'an:

“...Bilin ki, ele geçirdiğiniz ganimetin beşte biri Allah'ın, Peygamberin ve yakınlarının, yetimlerin...”¹⁸⁴

5160. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ne bu ganimetten ve ne de (deve hörgücünden yapılmış kürküne işaret ederek) bundan humus dışında hiç bir şey benim değildir. Humus da sizlere geri dönmektedir. O halde (ganimet olan) iğne ve ipliği dahi veriniz.”¹⁸⁵

5161. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ganimetlerde hıyanet etmekten sakının. Eğer birisi hesaplamadan ve ganimetin humusunu ödemedi (savaş esirlerinden) bir kadın ile evlenir veya (ganimetlerden) bir merkebe binerse bu ganimetlere hıyanet sayılır.”¹⁸⁶

5162. Ebu Hamza Sumali, Humus ayetini kendisine okuyunca İmam Bakır (a.s) şöyle buyurdu: “Allah’a ait olan şey Resulüne aittir. Resulüne ait olan şey ise gerçekte bize aittir.”¹⁸⁷

184 Enfal suresi, 41. ayet

185 Kenz'ul-Ummal, 10968

186 a.g.e. 11048

187 Besair'ud-Derecat, 29/5

152. Konu

el-Humul

Adsızlık

• *Kenz'ul Ummal*, 3/152-158 ve s. 707 *el-Humul*

• *Şerh-u Nebc'il Belağ-a-i İbn-i Ebi'l Hadid*, 2/182-184, *Feslun fi Medh'il Humul*

• *el-Bihar*, 70/108, 49. Bölüm, *el- Uẓletu an Şirari'l Halk*

• *el-Mebecca't'ul Beyza*, 6/109 *Faẓilet'ul Humul*

Bak

280. Konu, eş-Şubret, 351; *el- Uẓlet*, 354, *el-İşret*, *el-Kitman*, 3455. Bölüm

1132. Bölüm

Adsızlığın Fazileti ve Etkisi

5163. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah, gaip olduklarında sorulmayan, hazır bulunduklarında davet edilmeyen ve tanınmayan,¹⁸⁸ kalpleri hidayet meşaleleri ve her türlü karanlıktan dışarı çıkan iyilik sahibi, adsız ve takva sahibi kimseleri sever.”¹⁸⁹

5164. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah-u Teala’ya kullarından en sevimli olan kimseler gaip olduklarında sorulmayan, hazır olduklarında tanınmayan hidayet imamları ve ilim meşaleleri olan takvalı ve adsız kimselerdir.”¹⁹⁰

5165. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Eğer tanınmamaya gücünüz yeterse onu yapın. Zira Allah nezdinde övüldükten sonra insanların seni övmemesi ve gözlerinde kınanmış olman sana ne zarar verir ki!”¹⁹¹

5166. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Gösteriş yapmayı ve şöhreti terk et ve kendini gizle ki seni anmasınlar, bilinmeyesin. Sırrı sakla ve sus ki salim kalasın. (Daha sonra göğsüne işaret ederek) iyileri sevindiresin ve (eliyle herkese işaret ederek) kötülerini öfkeliendiresin.”¹⁹²

5167. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Gösteriş ve şöhreti terk et. Meşhur olmak için kendini bayrak etme ve susup sessiz kal ki salim kalasın, iyileri sevindiresin ve kötülerini öfkeliendiresin.”¹⁹³

5168. *İmam Ali (a.s), Kumeyl b. Ziyad’a şöyle buyurmuştur:* “Sakin ol ve şöhret düşkünü olma, kendini gizle ki seni anmasınlar ve ilim öğren ki alim olasın.”¹⁹⁴

5169. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Hiç bir kul Allah-u Teala’dan uzaklaşmaksızın bir sultana yaklaşmamıştır. Hiç bir mal hesabı şiddetlenmeksizin artmamıştır ve hiç kimsenin tabileri, şeytanları artmaksızın artmamıştır.”¹⁹⁵

5170. *İmam Ali (a.s), abir zamanı nitelendirerek şöyle buyurmuştur:*

188 Kaynağında “İlem Y’arifune” dir.

189 Kenz’ul-Ummal, 5947

190 a.g.e. 5929

191 el-Bihar, 73/121/110

192 Emali’el-Mufid, 209/44

193 Şerh-u Nehc’ül-Belağâ-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 2/181

194 el-Bihar, 78/57/120

195 a.g.e. 72/67/27

“Öyle bir zaman gelecek ki, adsız, hakperest mümin dışında hiç kimse kurtuluşa erişmeyecektir. Hazır olduğunda kimse onu tanımaz, gaip olduğunda kimse onu aramaz. Bunlar hidayetin meşaleleri ve gece yürüyen kimselerin açık nişaneleridir.”¹⁹⁶

5171. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Adının yücelmesini isteyen kimse adsızlığı seçmelidir.”¹⁹⁷

5172. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz adsızlıkta rahatlık vardır.”¹⁹⁸

5173. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bir çok bilgiler sıkıntı sebebidir. İnsanlara çok karışmak da fitne sebebidir.”¹⁹⁹

5174. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bilin ki Allah’ın en iyi kulu takvalı, temiz ve adsız

olan kimsedir. Allah’ın en kötü kulu ise şüphesiz parmakla gösterilen kimsedir.”²⁰⁰

5175. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İnsanın makamı bilinmedikçe hayır üzere kalır. Ama makamı tanınınca Allah’ın kalıcı kıldığı dışında hiç kimsenin tahammül edemeyeceği fitnelere maruz kalır.”²⁰¹

5176. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Nice insanların itina göstermediği eski elbiseli bir kimse, Allah’a and içerse Allah yeminini kabul eder (dua veya bedduasını müstecap kılar.)”²⁰²

5177. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Selamet/esenlik o kadar azalmıştır ki buluş yolu gizli kalmıştır. Eğer selamet bir şeyde olursa takriben adsızlıkta olurdu.”²⁰³

196 Nehc’ul-Belağa, 103. hutbe; Şerh-u Nehc’ül-Belağa-i

İbn-i Ebi’l-Hadid, 7/109

197 el-Bihar, 78/264/170

198 Gurer’ul-Hikem, 3375

199 a.g.e. 7124

200 el-Bihar, 70/111/12

201 Kenz’ul-Ummal, 5950

202 Meheccet’ul-Beyza, 6/109

203 el-Bihar, 78/202/35

153. Konu

el-Havf Korku

- *el-Bihar*, 70/323, 59. Bölüm *el-Havf ve'r Reca*
- *Kenz'ul Ummal*, 3/139-143 ve s. 707-709, *el-Havf ve'r Reca*
- *el-Mebeccet'ul Beyza*, 7/248-312, *Kitab'ul Havf ve'r Reca*

bak.

179. Konu, *er-Reca*

el- Ummet, 127, 128, 129. Bölümler, *el-Velayet (2)* 4224. Bölüm

1133. Bölüm

Korku

Kur'an:

“Vücutlarını yataklardan uzak tutup korkarak ve umarak Rablerine yalvaranlar ve verdiğimiz rızıklardan infak edenler inanır.”²⁰⁴

5178. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Korku ariflerin gömleğidir.”²⁰⁵

5179. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “İblis’ten gerçek korkuyla sakın. Yalancı ümitten sakın. Şüphesiz yalancı ümit seni gerçek korkuya düşürür.”²⁰⁶

5180. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Akılsızlık gibi bir musibet, yakın azlığı gibi bir akılsızlık, korkusuzluk gibi bir yakın azlığı ve korkuyu kaybetme hüznünün azlığı gibi bir korkusuzluk yoktur.”²⁰⁷

5181. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’ın azabından korkmak, takva sahiplerinin ahlakıdır.”²⁰⁸

5182. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’ın haşyeti/korkusu imanının toplamıdır.”²⁰⁹

5183. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’ın sizi kendisinden sakındırdığı gibi Allah’tan sakının ve O’ndan etkileri üzerinizde aşikar olacağı şekilde korkun.”²¹⁰

5184. İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ey Ademoğlu! Korkuyu iç giysin ve hüznü dış giysin kıldığın müddetçe hayırdan ayrılmazsın.”²¹¹

5185. İmam Ali (a.s), vefat esnasında oğlu Hasan’a yaptığı vasiyetinde şöyle buyurmuştur: “Sana gizli ve açık işlerinde Allah’tan korkmanı tavsiye ederim.”²¹²

5186. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Uzun yolu kat etmek için uzun korkudan yardım dileyin.”²¹³

5187. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Hikmetin başı Allah korkusudur.”²¹⁴

204 Secde suresi, 16. ayet

205 Gurer’ul-Hikem, 664

206 el-Bihar, 78/164/1

207 a.g.e. s. 165/1

208 Gurer’ul-Hikem, 1757

209 a.g.e. 5091

210 Tezkiret’ul-Havas, 136

211 Emali et-Tusi, 115/176

212 el-Bihar, 42/203/7

213 a.g.e. 77/440/48

214 a.g.e. s. 133/43

5188. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Hayrın toplamı Allah korkusudur.”²¹⁵

5189. *Hafs şöyle diyor:* “Musa b. Cafer’den daha çok nefsi hakkında korkan ve insanlar içinde ondan daha ümitli olan birisini görmedim.”²¹⁶

5190. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah insanları toplayınca içlerinde bir münadi şöyle seslenir: Ey İnsanlar! Şüphesiz bugün Allah’a en yakın olanınız Allah’tan en şiddetli korkanınızdır.”²¹⁷

5191. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah nezdinde insanların en yücesi, Allah’tan en çok korkandır.”²¹⁸

1134. Bölüm

Allah’tan O’nu

Görüyormuşsun Gibi

Kork

5192. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Üç şey kurtarıcıdır: ...O’nu görüyormuşsun gibi gizlide Allah’tan korkmak.

Şüphesiz sen O’nu görmesen de o seni görmektedir.”²¹⁹

5193. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “O’nu görüyormuşsun gibi Allah’tan kork. Sen O’nu görmesen de şüphesiz o seni görüyor. O’nun seni görmediğini sanırsan şüphesiz kafır olursun. O’nun seni gördüğünü bildiğin halde, insanlardan gizli Allah’ın huzurunda günah işlersen şüphesiz O’nu seni görenlerin en düşüğü kılmış olursun.”²²⁰

5194. *Resulullah (s.a.a) “Ali’ye (a.s) yaptığı bir vasiyetinde şöyle buyurmuştur:* “Sana bir takım hasletlere sahip olmanı tavsiye ediyorum. Onları benden belleyip ezberle... Üçüncüsü zikri yüce olan Allah’tan, O’nu görüyormuşsun gibi korkmandır.”²²¹

1135. Bölüm

Allah’tan Korkmak

Allah’ı Tanımak

Miktarıncadır

Kur’an:

215 el-Mevaiz’ül-Adediyye, 32

216 el-Bihar, 48/111/18

217 a.g.e. 78/41/25

218 a.g.e. 77/180/10

219 el-Bihar, 70/7/5

220 a.g.e. s. 386/48

221 el-Kaşı, 8/79/33

“İnsanlar, yerde yürüyenler ve davarlar da böyle türlü türlü renktedirler. Allah'ın kulları arasında O'ndan korkan, ancak ve ancak alimlerdir. Doğrusu Allah güçlüdür, bağışlayandır.”²²²

5195. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah'ı en iyi bilen kimse, Allah'tan en çok korkan kimsedir.”²²³

5196. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsanlardan münezzeh olan Allah'ı en iyi bilen kimse, O'ndan en çok korkan kimsedir.”²²⁴

5197. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Al-i Davud hikmetinde şöyle yer almıştır: “Ey Ademoğlu! Kalbin katılaşıp, Allah'ın azametini unutmuşsun. Eğer Allah'ı tanımış ve azametini bilmiş olsaydın her zaman O'ndan korku içinde olurdun.”²²⁵

5198. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah'ı tanıyan kimse Allah'tan korkar. Allah'tan korkan kimse ise nefisini dünyadan çekip alır.”²²⁶

5199. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kendini en çok

tanıyan kimse, rabbinden en çok korkandır.”²²⁷

bak. el-İlm, 2883; el-Ma'rife(3), 2609. Bölüm

1136. Bölüm

Mümin İki Korku İçindedir

5200. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bilin ki şüphesiz mümin iki korku arasında amel eder: Ömründen geçen ve Allah'ın o konuda ne yapacağını bilmediği zaman ile Allah'ın hakkında ne hüküm vereceğini bilmediği baki kalan eceli arasında. O halde mümin kul kendisinden kendisi için, dünyadan ahireti için, gençliğinde yaşlılığı için, hayatından ölmeden önce nasibini alsın. Muhammed'in ruhu elinde olana andolsun ki bu dünyadan sonra artık bir özür ve tövbe, bu dünyadan sonra cennet veya ateş dışında bir yurt yoktur.”²²⁸

5201. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin iki korku arasındadır: Allah'ın ne

²²² Fatır suresi, 28. ayet

²²³ el-Bihar, 70/393/64

²²⁴ Gurer'ul-Hikem, 3121

²²⁵ Emali et-Tusi, 203/346

²²⁶ el-Kafi, 2/68/4

²²⁷ Gurer'ul-Hikem, 3126

²²⁸ el-Kafi, 2/70/9

yapacağını bilmediği geçmiş günahı ile helak edici neler kazanacağını bilmediği geri kalan ömrü arasında. Bu yüzden mümin sadece korku ile sabahlar ve mümini sadece korku ıslah eder.”²²⁹

5202. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz mümin her ne kadar iyilik sahibi de olsa korku içinde sabahlar ve her ne kadar iyilik sahibi de olsa korku içinde akşamlar. Zira mümin iki halet içindedir. Allah’ın ne yapacağını bilmediği geçmiş zaman ile yaklaşan ve helak edici işlerden nelere maruz kalacağını bilmediği gelecek zaman arasında”²³⁰

1137. Bölüm

Mümin Korku ve Ümit İçindedir

Kur’an:

“Geceleyin secde ederek ve ayakta durarak boyun bükten, ahiretten çekinen, Rabbinin rahmetini dileyen kimse küfreden kimse gibi olur mu? De ki: “Bilenlerle bilmeyenler

bir olur mu? Doğrusu ancak akıl sahipleri öğüt alırlar.”²³¹

5203. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ın rahmet miktarını bilecek olsaydınız ona dayanır ve çok az amel ederdiniz. Allah’ın gazabının miktarını bilseydiniz asla kurtulamayacağınızı sanırdınız.”²³²

5204. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Mümin Allah nezdinde olan cezayı bilseydi, hiçbir mümin cennete tamahlanmazdı. Kafir de Allah nezdinde olan rahmeti bilseydi asla cennetten ümidini kesmezdi.”²³³

5205. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mümine Allah’tan cehennemi seyrediyormuş gibi korkması ve cennet ehlindeymiş gibi Allah’tan ümit içinde olması yakıştır.”²³⁴

5206. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En hayırlı amel, korku ve ümidin dengeli oluşudur.”²³⁵

5207. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’tan seni günahlara karşı küstah

229 a.g.e. s. 71/21

230 el-Bihar, 70/382/34

231 Zümer suresi, 9. ayet

232 Kenz’Ul-Ummal, 5894

233 a.g.e. 5867

234 Nur’us-Sakaleyn, 4/545/30

235 Gurer’ul-Hikem, 5055

kılmayacak şekilde ümitli ol. Allah'tan seni rahmetinden ümitsiz kılmayacak şekilde kork.”²³⁶

5208. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Babam şöyle buyuruyordu: “Mümin kulun kalbinde sürekli iki nur olur: Korku nuru ve ümit nuru. Bu tartılırsa ondan ağır gelmez ve o tartılırsa bundan ağır gelmez.”²³⁷

5209. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Lokman’ın oğluna vasiyetlerinden biri de şuydu: Aziz ve celil olan Allah’tan, huzuruna insanların ve cinlerin hayrıyla da gelsen sana azap edecekmiş gibi kork ve insanların ve cinlerin günahıyla da gelsen seni bağışlayacakmış gibi ümit içinde ol.”²³⁸

5210. “Lokman oğluna şöyle öğüt vermiştir: “Ey oğulcağızım! İki kalp sahibi ol. Hiç bir ihmalin karışmadığı korkuyla Allah’tan korkan bir kalp²³⁹ ve hiç bir aldanış ve gafletin bulaşmadığı ümitle Allah’tan ümit içinde olan bir kalp.”²⁴⁰

236 el-Bihar, 70/384/39

237 el-Kaî, 2/67/1

238 a.g.e.

239 Kaynakta da aynıdır. Zahirin “bihillah” doğrudur. yani o kalp ile.

5211. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kendinize ümit bağlamaktan seni alıkoyan bir korkuyla Rabbinden kork ve Allah’ın korkusundan güvende olmayan ümitli kimse gibi Allah’tan ümitli ol.”²⁴¹

5212. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Eğer Allah’tan şiddetli korkmayı ve Allah hakkında güzel zanda bulunmayı (bir araya getirmeye) gücünüz yetiyorsa bir araya toplayın. Şüphesiz kulun Rabbi hakkındaki güzel zannı, Rabbinden korkusu miktarıncadır. Şüphesiz Allah’a insanlardan en güzel zanda bulunan kimse Allah’tan en şiddetli bir şekilde korkandır.”²⁴²

bak. el- Ucb, 2530. Bölüm

1138. Bölüm (Allah’tan) Korkan İnsanın Nişanesi

Kur’an:

**“Ama kim Rabbinin
azametinden korkup da
kendini kötülükten**

240 Tenbih’ul-Havatir, 1/50

241 Gurer’ul-Hikem, 5056

242 Nehc’ul-Belağa, 27. mektup

alikoymuşsa, varacağı yer şüphesiz cennettir”²⁴³

5213. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bir şey hakkında ümitli olan kimse o şeyi taleb eder. Bir şeyden korkan kimse ondan kaçır. Şehvetle karşılaşınca korktuğu şey için onu terketmeyen kimsenin korkusunu bilemiyorum! Kendisine bela inince, ümit ettiği şey için sabretmeyen kimsenin ümidini bilemiyorum.”²⁴⁴

5214. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hasta (yalan) olan Allah korkusu dışında her korku gerçektir... Bu birisinin Allah’ın kullarından birinden korkduğunda korkusundan Rabbine göstermediğini ona göstermesidir. Kullardan korkuyu peşin, yaratıcısından korkuyu ise borç ve vaadeli kılmıştır!”²⁴⁵

5215. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kul korkulu ve ümitli olmadıkça mümin olamaz. Korktuğu ve ümitli olduğu şey için amel etmedikçe de korkulu ve ümitli olamaz.”²⁴⁶

5216. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah’ın öyle kulları vardır ki ilahi haşyet kalplerini kırmış (parçalamış) da bu yüzden konuşgan, akıllı, yürek sahibi ve soylu insanlar oldukları halde konuşmaktan çekinirler. Temiz amellerle Allah’a doğru koşarlar. Çok amellerini Allah nezdinde çok görmez ve O’nun için az amele razı olmazlar. Akıllı ve iyi insanlar oldukları halde kendilerini kötü görürler.”²⁴⁷

5217. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Korkan insan korkunun dilini düğümlediği kimsedir.”²⁴⁸

5218. İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah hakkında düşünmeyen kimse Allah’tan korkmamıştır. Allah’ı düşünmeyen kimse göreceği ve hakikatini kalbinde bulacağı sabit bir marifete bağlanmaz. Sözü amelini teyid eden ve batını zahiriyle uyuşan kimse dışında hiç kimse böyle olamaz.”²⁴⁹

5219. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Cezadan korktuğu halde sakınmayan ve sevap ümit

243 Naziat suresi, 40-41. ayetler

244 el-Bihar, 78/51/82

245 Nehe’ul-Belağa, 160. hutbe

246 el-Bihar, 70/392/61

247 a.g.e. 69/286/21

248 a.g.e. 78/244/54

249 Tuhe’ul-Ukul, 388

ettiği halde tövbe edip amel etmeyen kimseye şaşarım.”²⁵⁰

5220. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Rabbinden korkan kimse zulmetmekten sakınır.”²⁵¹

5221. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Önleyici korku gibi bir korku ve yardım edici ümit gibi bir ümit yoktur.”²⁵²

5222. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz şerafet ve şöhret sevgisi korkan ve ürken insanın kalbinde bir araya toplanmaz.”²⁵³

bak. el-Cab, 648. Bölüm

1139. Bölüm

Korkunun Anlamı

Kur'an:

“Ve onlardan sonra sizi mutlaka o yerde yerleştireceğiz. İşte bu makamımdan ve tehdidimden korkanlar içindir.”²⁵⁴

“Rabbine karşı durmaktan korkan kimseye iki cennet vardır.”²⁵⁵

5223. *İmam Ali (a.s) “üzerinde korku belirtileri görülen kimseye bakınca şöyle buyurdu:* “Ne oldu

sana?” O, “Ben şüphesiz Allah’tan korkuyorum” dedi. Bunun üzerine İmam şöyle buyurdu: “Ey Allah’ın kulu! Günahlarından kork. Kullarının haklarına zulmetmek hususunda Allah’ın adaletinden kork. Seni mükellef kıldığı hususlarda O’na itaat et. Seni ıslah eden hususlarda O’na isyan etme. Bunları yaptıktan sonra artık Allah’tan korkma. Şüphesiz Allah hiç kimseye zulmetmez. Asla insana hak ettiğinden fazla azab etmez. Sadece kötü akıbetinden ve amellerinin değişip başkalaşmasından kork. Allah’ın seni kötü akıbetten güvende kılmasını istiyorsan bil ki yaptığın her hayır Allah’ın fazlı ve tevfiğiyledir. Yaptığın her kötülük ise Allah’ın sana verdiği fırsat ve mühlet hakkındaki sabrı ve affı iledir.”²⁵⁶

5224. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Rabbinizin zulmünden korkmayın. Kendi zulümlerinizden korkun.”²⁵⁷

250 el-Bihar, 77/237/1

251 a.g.e. 75/309/3

252 a.g.e. 78/164/1

253 el-Kafi, 2/69/7

254 İbrahim suresi, 14. ayet

255 Rahman suresi, 46. ayet

256 el-Bihar, 70/392/60

257 Gurer’ul-Hikem, 10234

5225. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Günahından kork ve sadece Rabbine ümitli ol.”²⁵⁸

5226. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sizden hiç kimse Rabbinden başkasına ümit bağlamasın ve sadece kendi günahından korksun.”²⁵⁹

5227. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsana mürüvvetinin kemali olarak, kendisine güzel olmayan şeyleri terk etmesi... ve salahlı olarak sadece günahlarından şiddetle korkması yeter.”²⁶⁰

5228. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yaratıcıdan korkunca O’na doğru koş. Yaratıktan korkunca ondan kaç.”²⁶¹

1140. Bölüm

Korkunun Meyveleri

Kur’an:
“Ahiretin azabından korkanlara, bunda, hiç şüphesiz ibret vardır. Bu, insanların toplanacağı

gündür; bu, görülecek bir gündür.”²⁶²

“Ve onlardan sonra yeryüzüne sizi yerleştireceğiz. Bu, makamımdan ve tehdidimden korkan içindir.”²⁶³

“Rabbine karşı durmaktan korkan kimseye iki cennet vardır.”²⁶⁴

“Ama kim Rabbinin azametinden korkup da kendini kötülükten alıkoymuşsa, varacağı yer şüphesiz cennettir.”²⁶⁵

5229. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Korku nefsin günahlardan alıkoyucusu ve isyanların önleyicisidir.”²⁶⁶

5230. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Korku günahlardan güzel bir koruyucudur.”²⁶⁷

5231. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kalbini düşünceyle meşgul eden kimse gibi Allah’tan kork. Şüphesiz korku güvenliğin yeri ve nefsi günahlardan alıkoyan zindanıdır.”²⁶⁸

258 a.g.e. 10161-10162

259 Nehc’ul-Belağa, 82. hikmet

260 el-Bihar, 78/80/66

261 Gurer’ul-Hikem, 4027-4028

262 Hud suresi, 103. ayet

263 İbrahim suresi, 14. ayet

264 Rahman suresi, 46. ayet

265 Naziat suresi, 40-41. ayetler

266 Guerr’ul-Hikem, 1987

267 a.g.e. 9913

268 a.g.e. 5058

5232. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Korkması çok olanın afeti az olur.”²⁶⁹

5233. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah-u Teala’nın, **“Rabbine karşı durmaktan korkan kimse için iki cennet vardır”** ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: Allah’ın kendisini gördüğünü, dediklerini duyduğunu ve hayır ve şer yaptığını her şeyi bildiğini bilen kimseyi bu çirkin şeyler yapmaktan alıkoyar. Rabbine karşı durmaktan korkan ve nefisini isteklerden alıkoyan kimse işte budur.”²⁷⁰

5234. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah’tan hakkıyla korkarsanız, cehaletle birlikte olmayan bir ilim elde edersiniz. Allah’ı hakkıyla tanırsanız şüphesiz dualarınızla dağlar yerinden sökülür.”²⁷¹

5235. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Korkan kimse gece yol kat eder.”²⁷²

5236. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Korkan kimse gece yol alır. Gece yol alan kimse ise hedefine ulaşır. Bilin ki Allah’ın

metası pahalıdır. Bilin ki Allah’ın metası cennettir.”²⁷³

1141. Bölüm

Allah’tan Korkandan Her Şey Korkar

5237. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’tan korkan kimseden Allah her şeyi korkutur. Allah’tan korkmayan kimseyi ise Allah her şeyden korkutur.”²⁷⁴

5238. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah’tan korkan kimseden her şey korkar. Allah’tan korkmayan kimseyi ise Allah her şeyden korkutur.”²⁷⁵

5239. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’tan korkan kimseyi münezzehe olan Allah her şeyden güvende kılar. İnsanlardan korkan kimseyi münezzehe olan Allah her şeyden korkutur.”²⁷⁶

5240. *İmam Sadık (a.s), Mualla b. Huneys’e şöyle buyurmuştur:* “Ey Mualla! Allah’tan izzet dile ki Allah da seni aziz kılsın.” Mualla,

269 a.g.e. 8036

270 el-Kaî, 2/70/10

271 Kenz’ul-Ummal, 5881

272 Gurer’ul-Hikem, 7726

273 Kenz’ul-Ummal, 5885

274 el-Kaî, 2/68/3

275 el-Bihar, 77/50/3

276 Gurer’ul-Hikem, 9014-9015

“Ey İbn-i Resulillah! Nasıl izzet dileyeyim?” diye sorunca da şöyle buyurdu: “Ey Mualla! Allah’tan kork ki her şeyde senden korksun.”²⁷⁷

5241. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah’tan sakınan kimseden Allah her şeyi korkutur. Allah’tan sakınmayan kimseyi ise her şeyden korkutur.”²⁷⁸

5242. *İmam Hasan (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim Allah’a kul olursa Allah her şeyi ona kul eder.”²⁷⁹

5243. *İmam Hadi (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’tan sakınan kimseden sakınılır.”²⁸⁰

Bak, el-İman, 294. Bölüm

1142. Bölüm

Korkunun (azaptan) Güvenlikteki Rolü

Kur’an:

“İyi bilin ki, Allah’ın dostlarına korku yoktur, onlar üzülmeyeceklerdir. Onlar Allah’a iman etmiş ve O’na

karşı gelmekten sakınmışlardır.”²⁸¹

“Doğrusu, “Rabbimiz Allah’tır” deyip, sonra da dosdoğru gidenlere korku yoktur, onlar üzülmeyeceklerdir.”²⁸²

“Doğrusu iman edenler, Yahûdiler, Sabiiler ve Hristiyanlardan Allah’a ve ahiret gününe iman eden, salih amel yapan kimselere korku yoktur, onlar üzülmeyeceklerdir.”²⁸³

“Hayır, öyle değil; iyilik yaparak kendini Allah’a veren kimsenin eciri Rabbinin katındadır. Onlara korku yoktur, onlar üzülmeyeceklerdir.”²⁸⁴

Bak, Ta-Ha, 112; Cin, 13

5244. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim bir kötülük veya şehvetle karşılaşır da aziz ve celil olan Allah’ın korkusundan o işten sakınırsa Allah ona ateşi haram kılar, onu büyük dehşetten güvende kılar ve ona kitabında “Rabbin’e karşı durmaktan korkan kimseye iki cennet vardır” diye vaad ettiği vaadini gerçekleştirir.”²⁸⁵

277 el-Bihar, 70/382/36

278 Kenz’ul-Ummal, 5883

279 Tenbih’ul-Havâtir, 2/108

280 el-Bihar, 78/366/2

281 Yunus suresi, 62-63. ayetler

282 Ahkaf suresi, 13. ayet

283 Maide suresi, 69. ayet

284 Bakara suresi 112. ayet

285 el-Bihar, 70/378/25

5245. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zavallı Ademoğlu! Fakirlikten korktuğu gibi ateşten de korksaydı, her ikisinden de güvende olurdu. Eğer açıkta halktan korktuğu gibi gizlide de Allah’tan korksaydı, her iki alemde de saadete ererdi.”²⁸⁶

5246. *İmam Hüseyin (a.s), kendisine, “Rabbinden ne kadar korkuyorsun” diye sorulunca şöyle buyurmuştur:* “Kıyamet günü sadece dünyada Allah’tan korkanlar güvende olur” diye buyurdu.”²⁸⁷

5247. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah Tebarek ve Teala şöyle buyurmuştur: “İzzetim ve celalime andolsun ki kulumda iki korkuyu ve iki güvenliği bir araya toplamam. Dünyada benden güvende olursa kıyamet günü onu korkuturum, dünyada benden korkarsa kıyamet günü onu güvende kılarım.”²⁸⁸

5248. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Korku emandır.”²⁸⁹

5249. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Korkan kimse güvende olur.”²⁹⁰

5250. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Korkunun meyvesi güvendir.”²⁹¹

5251. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kork ki güvende olasın ve güvende olma ki korkuya düşersin.”²⁹²

5252. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Rabbinden kork ve rahmetini ümit et ki korktuğun şeylerden seni güvende kılsın ve seni ümit ettiğin şeylere ulaştırsın.”²⁹³

5253. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Akıllı insana güvenliğe erme yolunu bulduğu takdirde korku üzere yaşaması yakışmaz.”²⁹⁴

5254. *İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah korkanları, korkuları miktarınca güvende kılmaz. Lakin onları keremi ve bağışı miktarınca güvende kılar.”²⁹⁵

²⁸⁶ Tenbih’ul-Havatir, 2/112

²⁸⁷ el-Bihar, 44/192/5

²⁸⁸ el-Bihar, 70/379/28

²⁸⁹ Gurur’ul-Hikem, 75

²⁹⁰ Nehc’ul-Belağa, 208. hikmet

²⁹¹ Gurur’ul-Hikem, 4591

²⁹² a.g.e. 5054

²⁹³ a.g.e. 5052

²⁹⁴ a.g.e. 10832

²⁹⁵ el-Bihar, 78/314/1

1143. Bölüm

Korkunun Çeşitleri

5255. Korku beş çeşittir: Havf, haşyet, vecel, rahbet ve heybet. Havf; isyankarlar içindir, haşyet; alimler içindir, vecel; tevazu sahipleri içindir, rahbet; abitler içindir ve heybet ise arifler içindir. Havf günahlar sebebiyledir. Nitekim aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmuştur: **“Rabbine karşı durmaktan korkan kimse için iki cennet vardır.”** Haşyet ise kusuru görme sebebiyledir. Nitekim aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmuştur: **“Şüphesiz Allah’tan sadece alim kulları haşyet duyar.”** Vecel ise hizmeti terk etmek sebebiyledir. Nitekim aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmuştur: **“Onlar, Allah anılınca kalpleri vecel (korku) ile dolan kimselerdir.”** RAhbet ise taksiri görme sebebiyledir. Nitekim aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmuştur: **“Ümit ve korku içinde bizi çağırırlar.”** Heybet ise ariflerin sırrı keşfederken hakkı müşahade etmeleri sebebiyledir. Nitekim

²⁹⁶ el-Hisal, 281

²⁹⁷ Al-i İmran, 175. ayet

aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmuştur: **“Allah sizleri kendisinden sakındırır.”** Ayet, bu manaya işaret etmektedir.”²⁹⁶

1144. Bölüm

Allah’tan Başkasından Korkmaktan Sakınmak

Kur’an:

“İşte o şeytan ancak kendi dostlarını korkutur, iman etmişseniz onlardan korkmayın, benden korkun.”²⁹⁷

“Allah’ın göndermiş olduklarını tebliğ edenler, Allah’tan korkarlar ve O’ndan başka kimseden korkmazlar. Allah hesap gören olarak yeter.”²⁹⁸

bak. Maide 44. ayet

5256. *İmam Ali (a.s), Allah’tan korktuğunu iddia eden birini kınarken şöyle buyurmuştur:* “Kullarından korkmayı peşin saymakta, yaratıcısından korkmayı ise borç ve vaadeli kabul etmektedir.”²⁹⁹

5257. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah Ademoğluna sadece korktuğu kimseyi musallat etmiştir. Eğer Ademoğlu

²⁹⁸ Ahzap suresi, 39. ayet

²⁹⁹ Nehc’ul-Belağa, 160. hutbe

Allah'tan başka hiç kimseden korkmasaydı, Allah kendinden başka hiç kimseyi ona musallat etmezdi. Ademoğlu sadece ümit bağladığı kimseye havale edilmiştir. Ademoğlu eğer, Allah'tan başkasına ümit bağlamasaydı, Allah'tan gayrisine havale edilmezdi.”³⁰⁰

5258. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz mümin Allah'ın dostudur. O'na yardım eder, O'nun için çalışır, O'nun hakkında sadece hak söyler ve O'ndan başkasından korkmaz.”³⁰¹

5259. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Musa, asla kendi nefsinden dolayı korkmadı. Aksine cahillerin galebe çalmasından ve sapıkların devletinden (hakimiyetinden) korktu.”³⁰²

5260. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanların en kötüsü rabbi hakkında insanlardan korkan ve insanlar hakkında rabbinden korkmayandır.”³⁰³

bak. Et-Tevekkul, 4183. Bölüm

1145. Bölüm

Korkulmaması Gereken Şeyler

Kur'an:

“...Allah yolunda cihat eden, yerenin yermesinden korkmayan bir kavim getirir.”³⁰⁴

“İşte o şeytan ancak kendi dostlarını korkutur, iman etmişseniz onlardan korkmayın, benden korkun.”³⁰⁵

5261. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah hakkında hiç bir kınayıcının kınamasından korkmayın. Allah sizlere zarar vermek isteyen veya zulmetmeyi arzulayan kimseler hususunda size yeter.”³⁰⁶

5262. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah korkusunun insanlardan korkmasını engellediği kimseye ne mutlu!”³⁰⁷

5263. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah hakkında hiç

³⁰⁰ Kenz'ul-Ummal, 5909

³⁰¹ el-Kafı, 2/171/5

³⁰² Nehc'ul-Belağa, 4. hutbe

³⁰³ Gurer'ul-Hikem, 5740

³⁰⁴ Maide suresi, 54. ayet

³⁰⁵ Al-i İmran suresi, 175. ayet

³⁰⁶ el-Bihar, 78/100/2

³⁰⁷ a.g.e., 77/126/32

bir kınayıcının kınamasından çekinmeyin.”³⁰⁸

5264. *Ebu Zer şöyle diyor:* “Allah’ın Resulü (s.a.a), bana Allah hakkında hiç bir kınayıcının kınamasından korkmamamı tavsiye etmiştir.”³⁰⁹

bak. el-Bihar, 71/360, 89. Bölüm

1146. Bölüm Allah’ın Hilesinden Güvende Olmamak Gerekir

Kur’an:

“Onlar Allah’ın düzeninden güvende miydiler? Allah’ın düzeninden ancak hüsrana uğrayan kavim güvende olur.”³¹⁰

“Onlar bir düzen kurdular. Biz fark ettirmeden düzenlerini bozduk.”³¹¹

5265. *İmam Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanlar hakkında günahlarından korkan, ama kendi günahı hakkında, kendini güvende gören kimselerden olma. Şüphesiz Allah Tebarek ve Teala cennetini kolayca kimseye

vermez, Allah nezdinde olan şeylere sadece itaatiyle ve O’nun dilemesiyle ulaşılır.”³¹²

5266. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim Allah’ın düzeninden güvende olursa, güvenliği batıl olur.”³¹³

bak. Ez-Zenb, 1375. Bölüm; el-Mekr, 3699. Bölüm

1147. Bölüm Küstahlıktan Sakınmak

5267. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz, bir kavim, bir çok günah işlediklerinden dolayı, korkuya düştüler ve ilahi azaptan dolayı dehşete kapıldılar. Bir grup gelerek onlara: “Sizin günahlarınız bizim boynumuza” dediler. Bunun üzerine aziz ve celil olan Allah onlara azap indirdi ve şöyle buyurdu: “Onlar benden korktular, ama siz küstahlaştınız.”³¹⁴

5268. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Günahları hakkında ısrar eden kimse rabbinin gazabı karşısında küstahlaşmış olur.”³¹⁵

³⁰⁸ el-Hisal, 526/13

³⁰⁹ a.g.e. s. 345/12

³¹⁰ A’raf suresi, 99. ayet

³¹¹ Neml suresi, 50. ayet

³¹² el-Bihar, 78/121/3

³¹³ Gurer’ul-Hikem, 7764

³¹⁴ el-Bihar, 70/386/49

³¹⁵ Gurer’ul-Hikem, 8764

5269. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Güçlü olan Allah ne de sabırlıdır ve sen, zayıf varlık, Allah’a isyan hususunda ne de küstahsın.”³¹⁶

5270. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz münezzeh olan Allah günahları hususunda küstah ve korkusuz olan kimseye buğz eder.”³¹⁷

1148. Bölüm

Bir Şeyden Korkunca Yapılması Gereken Şey

5271. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bir şeyden korkunca üzerine git, zira bir şeyden şiddetle korkmak, o şeye teşebbüsten daha büyüktür.”³¹⁸

5272. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bir işin zorluğundan korkunca, ona karşı sıkı dur ki sana boyun eğsin. Zamanın olayları karşısında çare bul ki sana kolay gelsin.”³¹⁹

1149. Bölüm

Korku (Çeşitli)

5273. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Korktuğun bir yere gelince şu ayeti oku: “**Rabbim! Beni dahil edeceğin yere hoşnutluk ve esenlikle dahil et; çıkaracağın yerden de hoşnutluk ve esenlikle çıkar. Katından beni destekleyecek bir kuvvet ver.**” Korktuğun bir kimseyi görünce de Ayet’el-Kursi’yi oku.”³²⁰

5274. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hiç kimseyi korkutmayan kimse asla korkmaz.”³²¹

5275. *İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Küçük günahlar hususunda Allah’tan korkmayan kimse, büyük günahlar hakkında da Allah’tan korkmaz.”³²²

bak. el-Bihar, 69/287, 288; 70/378,379 ve 382, 387, 388 Hikayet’ul Haişin

³¹⁶ a.g.e. 4537

³¹⁷ a.g.e. 3437

³¹⁸ Nehc’ul-Belağ, 175. hikmet

³¹⁹ Gurur’ul-Hikem, 4108

³²⁰ el-Bihar, 76/247/37

³²¹ Gurur’ul-Hikem, 8955

³²² el-Bihar, 71/174/10

154. Konu

el-Hiyanet

Hıyanet

- *el-Bihar*, 75/170, 58. Bölüm *el-Hıyanet*
- *Vesail'uş-Şia*, 13/225, 3. Bölüm *Tabrim'ul Hiyanet*
- *Kenz'ul Ummal*, 3/468, *el-Hıyanet*

bak.

24. Konu, *el- Emanet*, *el-Hıyatet*, 1183. Bölüm; *el-İlm*, 2893. Bölüm; *el- Gll*, 3105. Bölüm; *es-Sadik*, 2206. Bölüm

1150. Bölüm

Hıyanet

Kur'an:

“Ey iman edenler! Allah'a ve Peygambere karşı hainlik etmeyin ve (hakeza) emanet edilen şeylere bile bile hıyanet etmeyin.”³²³

Enfal, 58; *Hac*, 38; *Nisa*, 107; *Yusuf*, 52

5276. *Resulullah* (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şu dört şeyden biri o eve girince o ev viran olur ve bereketten bayındır olmaz: Hıyanet, hırsızlık, şarap ve zina”³²⁴

5277. *İmam Sadık* (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin, hıyanet ve yalan dışında her tabiatı kabullenir.”³²⁵

5278. *İmam Sadık* (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsan bir takım hasletler üzere yoğrulmuştur. Şüphesiz insan hıyanet ve yalan üzere bina edilmemiştir.”³²⁶

5279. *Resulullah* (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Emanete ihanet eden kimse bizden değildir.”³²⁷

5280. *Resulullah* (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bir müslümana ailesi ve malı hususunda ihanet eden kimse bizden değildir.”³²⁸

5281. *Resulullah* (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Aldatma, hile ve hıyanet ateştedir.”³²⁹

5282. *İmam Ali* (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hıyanet yalanın kardeşidir.”³³⁰

5283. *İmam Ali* (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hıyanet ahdini bozmaktır.”³³¹

5284. *İmam Ali* (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hıyanet ve iftira aynı köktendir.”³³²

5285. *İmam Ali* (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hıyanet nifakın başıdır.”³³³

5286. *İmam Ali* (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hıyanet etmekten sakın. Şüphesiz hıyanet en kötü günahdır ve hain kimse hıyaneti sebebiyle ateşte azap görür.”³³⁴

5287. *İmam Ali* (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hıyanetten sakın.

³²³ Enfal suresi, 27. ayet

³²⁴ Emali'el-Seduk, 325/12

³²⁵ el- İhtisas, 231

³²⁶ Keşful-Gumme, 2/375

³²⁷ el-Bihar, 75/172/14

³²⁸ el- İhtisas, 248

³²⁹ Mustedrek'ul-Vesail, 9/80/10265

³³⁰ a.g.e. 14/14/15974

³³¹ Gurur'ul-Hikem, 107

³³² a.g.e. 738

³³³ a.g.e. 969

³³⁴ a.g.e. 2667

Hıyanet etmek İslam'dan uzaklaşmaktır.”³³⁵

5288. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Nifakın başı hıyanettir.”³³⁶

5289. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Küfrün başı hıyanettir.”³³⁷

5290. *Ebu Sumeme şöyle diyor:* “İmam Bakır'ın (a.s) huzuruna vardım ve şöyle dedim: “Fedan olayım, ben Mekke'ye yakın olmak istiyorum ve Mürkiye'den olan birine borçluyum. Bu konuda ne buyuruyorsunuz?” İmam şöyle buyurdu: “Borcunu öde ve Allah'ı boynunda borç olmaksızın karşılamaya çalış. Zira mümin hıyanet etmez.”³³⁸

5291. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Emanete önem vermeyen kimse hıyanete düşer olur.”³³⁹

5292. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hıyanet etmek takva azlığının ve din yoksunluğunun göstergesidir.”³⁴⁰

5293. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanların en kötüsü emanete inanmayan ve

hıyanetten sakınmayan kimsedir.”³⁴¹

5294. *İmam Sadık (a.s), hesaba çektiği vekilinin sürekli, “Allah'a yemin olsun, ben hıyanet etmedim, Allah'a yemin olsun ben hıyanet etmedim” demesi üzerine şöyle buyurmuştur:* “Ey falan! Bana hıyanet etmen veya malımı zayı etmen aynıdır. Şüphesiz hıyanetin kötülüğü senin üzerindedir.” *Daha sonra şöyle buyurdu:* “Allah'ın Resulü şöyle buyurmuştur: Eğer rızkıınızdan kaçacak olursanız, kaçtığınız ecelin sonunda gelip size çatması gibi rızkıınız size ulaşınca kadar peşinizde koşar. Hıyanet eden kimsenin o miktarda rızkı azalır ve kendisine günahı yazılır.”³⁴²

1151. Bölüm

Hain Birine Bile Hıyanet Etmekten Sakındırmak

5295. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sana hıyanet edene

³³⁵ a.g.e. 4742

³³⁶ a.g.e. 5227

³³⁷ a.g.e. 5260

³³⁸ İlel'uş-Şerai', 528/7

³³⁹ Gurer'ul-Hikem, 8616

³⁴⁰ a.g.e. 1431

³⁴¹ a.g.e. 5734 aynısı İmam Kazım (a.s) hakkında nakledilmiştir. Bak. el- el-Bihar, 78/320/6

³⁴² el-Kafi, 5/304/2

hıyanet etme, yoksa sen de onun gibi olursun.”³⁴³

5296. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sana güvenen kimseye, sana hıyanet etmiş olsa bile hıyanet etme ve seni kötülese bile düşmanını kötüleme.”³⁴⁴

5297. *Süleyman b. Halid şöyle diyor:* “İmam Sadık’a (a.s) şöyle arz ettim: Ben birine bir mal emanet verdim, o inkar etti ve kendisine bir şey vermediğime dair yemin etti. Sonra onun bir malı elime geçti. Acaba bu malı benden alıp inkar ettiği ve yemin ettiği malın yerine alabilir miyim? İmam şöyle buyurdu: “Eğer o hıyanet ettiyse, sen hıyanet etme. Onu kınadığın işi kendin yapma.”³⁴⁵

5298. *Muaviye b. Ammar İmam Sadık’a (a.s) şöyle arz etti:* “Ben birine para emanet ettim. O kendisine bir şey emanet ettiğimi inkar etti. Bir müddet sonra o bana bir mal emanet etti. Acaba onun yanında olan parama karşılık bu malı alabilir miyim? İmam şöyle buyurdu: “Hayır bu hıyanettir.”³⁴⁶

bak. Nur’us Sakaleyn, 2/144/69

1152. Bölüm Hıyanet ve Hainin Anlamı

5299. *İmam Bakır (a.s), Allah-u Teala’nın “Allah’a ve Resule hıyanet etmeyin ve emanetlerinize hıyanet etmeyin” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “Allah’a ve Resule hıyanet, onlara isyan etmektir. Emanete hıyanet ise, her insan aziz ve celil olan Allah’ın kendisine farz kıldığı şeylerin emanetçisidir.”³⁴⁷

5300. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşinin sırrını ifşa etmek hıyanettir. O halde bundan sakının.”³⁴⁸

5301. *İmam Cevad (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanın hainlerin emanetçisi olması kendisine hıyanet olarak yeter.”³⁴⁹

5302. *İmam Sadık (a.s), gözleri görmeyen Ebu Harun’a şöyle buyurmuştur:* “Ey Eba Harun! Şüphesiz Allah Tebarek ve Teala

³⁴³ el-Bihar, 103/175/3

³⁴⁴ Gurur’ul-Hikem, 10418

³⁴⁵ Nur’us-Sakaleyn, 2/144/69

³⁴⁶ a.g.e. h. 68

³⁴⁷ a.g.e. h. 66

³⁴⁸ el-Bihar, 77/89/3

³⁴⁹ a.g.e. 78/364/4

hiç bir haini kendisine yakın kılmayacağına dair yemin etmiştir.” Harun, “Hain kimdir?” diye sorunca da şöyle buyurmuştur: “Bir müminden bir dirhemini esirgeyen veya dünya malından bir şeyi ondan alıkoyan kimsedir.”³⁵⁰

5303. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Herhangi yaranlarımızdan birinden bir hacet hususunda kardeşi yardım diler de o da kardeşine o hacetinde elinden gelen yardımda bulunmazsa, şüphesiz Allah’a, Resulüne ve müminlere hıyanet etmiştir.”³⁵¹

5304. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hain kendisini, başkalarıyla meşgul eden ve kendisini bırakıp da bugünü dünden daha kötü olan kimsedir.”³⁵²

5305. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Hainin alameti dördttür: Rahman’a isyan, komşulara eziyet, arkadaşlardan nefret ve tuğyana yakınlık.”³⁵³

³⁵⁰ el-Hisal, 151/185

³⁵¹ el-Bihar, 75/175/7

³⁵² Gurer’ul-Hikem, 2103

³⁵³ Tuhef’ul-Ukul, 22

³⁵⁴ Gurer’ul-Hikem, 6374

1153. Bölüm Hıyanetin Nihayeti

5306. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hıyanetin nihayeti sevgili dosta hıyanet ve ahitleri bozmaktır.”³⁵⁴

5307. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İlim hakkında sadık ve halis olun. Şüphesiz sizden birinin ilmindeki hıyaneti, malındaki hıyanetten daha şiddetlidir.”³⁵⁵

5308. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Emanetlere hıyanet, en kötü hıyanettendir.”³⁵⁶

5309. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz en büyük hıyanet, ümmetin hıyaneti ve en çirkin aldatma önderlerin aldatmasıdır.”³⁵⁷

1154. Bölüm Hıyanet (Çeşitli)

5310. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En kötü insan hain tüccardır.”³⁵⁸

³⁵⁵ el-Bihar, 2/68/17

³⁵⁶ Gurer’ul-Hikem, 9310

³⁵⁷ Nehc’ul-Belağa, 26. mektup

³⁵⁸ el-Bihar, 103/103/55

5311. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ahde vefasızlık iki çirkin hıyanetten biridir.”³⁵⁹

5312. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cinayetler (hıyanetler) aşîkar olunca bereketler kalkar.”³⁶⁰

5313. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bazen güvenilir

hayır dileyen kimse de hıyanet eder ve hıyanet eden kimse hayır sever olur.”³⁶¹

5314. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim zamana güvenirse zaman kendisine hıyanet eder.”³⁶²

³⁵⁹ Gurer’ul-Hikem, 1690

³⁶⁰ a.g.e. 4030

³⁶¹ a.g.e. 7391

³⁶² Nehc’ul-Belağa, 31. mektup

155. Konu

el-Hayr

Hayır-İyilik

bak.

261.Konu, eş-Serr

*el- Ehb, 53. Bölüm, el- Ummet, 120, 121, 123. Bölümler, el-Cemal, 536. Bölüm
et-Tesabuk, 1737. Bölüm; es-Sadık, 2216. Bölüm; el-Mustaẓ'af, 2373.Bölüm
el- Ucb, 2521-2523. Bölümler, el-Akl, 2806. Bölüm; el-İlm, 2832.Bölüm
el-Amel, 2942. Bölüm, el-Keẓa(1), 3351. Bölüm, el-Kalb, 3386. Bölüm*

1155. Bölüm

Hayır

Kur'an:

“Herkes yaptığı iyiliği o gün hazır bulur ve yaptığı kötülükle kendi arasında uzun bir mesafe olmasını diler. Allah sizi kendinden sakındırır ve Allah kullarına karşı şefkatli olandır.”³⁶³

5315. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ömrünüz boyunca hayrı taleb edin. Gücünüz oranında ateşten kaçınin. Şüphesiz cennetin talibi uyumaz ve şüphesiz ateşten kaçan da uyumaz.”³⁶⁴

5316. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Hayır eken kimse çok yakında hayır biçer.”³⁶⁵

5317. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hayırlı iş kalıcı bir stok ve temiz bir meyvedir.”³⁶⁶

5318. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hayırlı işe koşun ve başkaları hayırlı işte sizden daha çok hak sahibi olmasın.”³⁶⁷

³⁶³ Al-i İmran, 30. ayet

³⁶⁴ Kenz’ul-Ummal, 43597

³⁶⁵ el-Bihar, 77/76/3

³⁶⁶ Gurer’ul-Hikem, 6545

³⁶⁷ a.g.e. 6151

5319. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hayır ağacını diken kimse, en tatlı meyvesini toplar.”³⁶⁸

5320. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim hayır işlerse ilk önce kendisine ulaşır.”³⁶⁹

5321. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hayrı giyinen kimse, şerden soyunur.”³⁷⁰

1156. Bölüm

Hayrın Kolaylık ve Zorluğu

5322. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hayır, kötü işten daha kolaydır.”³⁷¹

5323. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sizler, günahı sizlere haram kılan ve itaat yolunu sizlere kolaylaştıran kimsenin gözleri önündesiniz.”³⁷²

5324. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz hayır dünya ehline, kıyamet günü

³⁶⁸ a.g.e. 6442

³⁶⁹ a.g.e. 8177

³⁷⁰ a.g.e. 8085

³⁷¹ a.g.e. 1199

³⁷² Nehc’ul-Belağa, 151. hutbe

tartılarında ağırlık ettiği miktarda ağırdır.”³⁷³

bak. el-Cennet, 551. Bölüm; el-Hakke, 888. Bölüm

1157. Bölüm

Hayırların Toplamı

5325. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz hayır tümüyle üç haslette toplanmıştır: Bakmak, susmak ve konuşmak. İçinde ibret alma olmayan her bakış hatadır. İçinde düşünce olmayan her sükut gaflettir. İçinde zikir olmayan her konuşma ise kuru gürültüdür. Bakışı ibret, susması düşünce ve sözü zikir olan, hatasına ağlayan ve insanların şerrinden güvende olduğu kimseye ne mutlu!”³⁷⁴

5326. *İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ben hayrın tümüyle insanların elinde olan şeylere tamahın kesilmesinde toplandığını gördüm.”³⁷⁵

5327. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah-u Teala Adem’e (a.s) şöyle vahyetti: “Ey Adem! Şüphesiz ben senin için hayrı tümüyle dört kelimede

topladım. Onlardan biri benim içindir. Biri senin içindir. Biri benimle senin arandaki şeydedir. Birisi de seninle insanlar arasındaki şeylerdedir. Benim için olan şey, bana ibadet etmen ve bana bir şeyi şirk koşmamandır. Senin için olan şey, seni en muhtaç olduğun şeyle mükafatlandırmamdır. Seninle benim aramda olan ise senin dua ve benim de icabet etmemdir. Seninle insanlar arasında olan ise kendin için beğendiğin şeyi insanlar için de beğenmendir.”³⁷⁶

5328. *İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hayır tümüyle insanın nefsini korumasıdır.”³⁷⁷

5329. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hayır tümüyle önündedir ve şer de tümüyle önündedir. Hayır ve şerri sadece ahiretten sonra göreceksin. Zira aziz ve celil olan Allah şüphesiz hayrı tümüyle cennette ve şerri ise tümüyle ateşte karar kılmıştır.”³⁷⁸

5330. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sizden biri az bir amelle hayrın tümüne erişse ne

³⁷³ el-Hisal, 17/61

³⁷⁴ Emali’el-Seduk, 32/2

³⁷⁵ el-Bihar, 73/171/10

³⁷⁶ a.g.e. 75/26/8

³⁷⁷ Tuheful-Ukul, 278

³⁷⁸ a.g.e. 306

olurdu?” Ravi, “Fedan olayım hangi işle?” diye sorunca İmam şöyle buyurdu: “Şialarımızdan olan müminleri sevindirerek bizi sevindirmekle!”³⁷⁹

5331. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Üç şey hayırların toplamıdır: Nimet ihsanında bulunmak, ahitlere bağlı kalmak ve sıla-i rahimde bulunmak.”³⁸⁰

5332. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hayrın tümü baki kalacak şeyler için amel etmek ve fani olan şeyleri küçümsemekte toplanmıştır.”³⁸¹

5333. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hayrın tümü Allah için dostluk kurmak, Allah için düşmanlık etmek, Allah için sevmek ve Allah için buğzetmekte toplanmıştır.”³⁸²

5334. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kötülük tümüyle bir evde toplanmış, anahtarı da dünya sevgisi karar kılınmıştır. Hayır ise tümüyle bir evde toplanmış ve anahtarı ise dünyadan yüz çevirmek (zühd) karar kılınmıştır.”³⁸³

5335. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim yumuşak huyluluktan mahrum olursa tüm hayırlardan mahrum olmuştur.”³⁸⁴

5336. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz hayır tümüyle akılla derkedilir ve aklı olmayanın dini yoktur.”³⁸⁵

5337. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İlim her hayrın, cehalet ise her kötülüğün başıdır.”³⁸⁶

5338. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz hayır tümüyle ölçüsünü ve değerini bilen kimsededir.”³⁸⁷

5339. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hayır tümüyle nefsinin ölçüsünü ve değerini bilen kimsededir.”³⁸⁸

5340. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Hayrın tümü Allah’tan haşyet (korku) içinde olmakta toplanmıştır.”³⁸⁹

bak. eş-Şerr, 1975.Bölüm; es-Selah, 1850. Bölüm; el-Akl, 2789.Bölüm

³⁷⁹ el-Bihar, 74/312/69

³⁸⁰ Gurer’ul-Hikem, 4675

³⁸¹ a.g.e. 4735

³⁸² a.g.e. 4781

³⁸³ Mişkat’ul-Envar, 264

³⁸⁴ Tuhef’ul-Ukul, 49

³⁸⁵ el-Bihar, 77/158/143

³⁸⁶ a.g.e. s. 175/9

³⁸⁷ el- İrşad, 1/231

³⁸⁸ Tenbih’ul-Havatir, 2/115

³⁸⁹ a.g.e. s. 122

1158. Bölüm

Dünya ve Ahiret

Hayrına Ulaşma Sebebi

5341. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Eğer arzuna ulaşmak, dünya ve ahiret iyiliğine erişmek istiyorsan insanların elinde olan şeylere tamahını kes, kendini ölümlerden say, kendini insanlardan hiç kimseden üstün zannetme, malını koruduğun gibi dilini de koru.”³⁹⁰

5342. *Kufe ehlinde birisi İmam Zeyn’ul-Abidin’e (a.s) bir mektup yazarak dünya ve ahiret hayrını sordu. İmam ona şöyle cevap verdi:* “Rahman ve rahim olan Allah’ın adıyla. Allah’a hamd ve Resulüne salat-u selamdan sonra... Şüphesiz insanların gazabına rağmen Allah’ın rızasını talep edene Allah insanların işleri hususunda kendisine yeter. Her kim de Allah’ın gazabına rağmen insanların hoşnutluğunu talep ederse, Allah onu insanlara havale eder. Ve’s-salam.”³⁹¹

5343. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya ve ahiret hayrı sırrı gizlemek ve iyilerle

arkadaşlık etmekte toplanmıştır.”

392

5344. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sizlere dünya ve ahiret hayrının nerede olduğunu, üzülüp hüznlendiğinizde de Allah’ı çağırmanızı ve Allah’ın da böylece hüznlerinizi gidermesini söylemeyeyim mi?” Onlar, “Ya Resulullah! Evet söyle!” deyince de şöyle buyurdu: “Deyiniz ki Allah’tan başka ilah yoktur, Allah rabbimizdir, ona hiç bir şeyi ortak koşmayız.” Sonra da Allah’tan istediğinizi dileyin.”³⁹³

5345. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şu üç şey her kimde olursa dünya ve ahiret hayrıyla rızıklandırılmıştır. Onlar şunlardır: Kaza ve kaderden hoşnut olmak, belalara sabretmek ve genişlikte Allah’a şükretmek.”³⁹⁴

5346. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Münezzeh olan Allah kula dünya ve ahiret hayrından herhangi bir şeyi sadece güzel ahlak ve güzel niyeti sebebiyle verir.”³⁹⁵

5347. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kimde dört haslet bulunursa, Allah kendisine

³⁹⁰ el-Bihar, 73/168/3

³⁹¹ el- İhtisas, 325

³⁹² el-Bihar, 74/178/17

³⁹³ a.g.e. 93/311/14

³⁹⁴ Gurer’ul-Hikem, 4670

³⁹⁵ a.g.e. 9670

dünya ve ahiret hayrını bir araya toplamıştır.” Kendisine, “O dört haslet nedir ey Allah’ın Resulü?” diye sorulunca şöyle buyurdu: “Şükreden bir kalp, zikreden bir dil, orta halli bir ev ve saliha bir eş.”³⁹⁶

5348. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Dört şey kime verilirse şüphesiz kendisine dünya ve ahiret hayrı verilmiştir: Sabreden bir beden, zikreden bir dil, şükreden bir kalp ve saliha bir eş.”³⁹⁷

5349. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dört şey kime verilmişse şüphesiz kendisine dünya ve ahiret hayrı verilmiştir: Doğru konuşmak, emaneti eda etmek, karın iffeti ve güzel ahlak.”³⁹⁸

5350. *İmam Sadık (a.s), kendisini dünya ve ahiret hayrına ulaştırarak ve kendisine çok kıza gelecek bir şeyi soran birine şöyle buyurdu:* “Yalan söyleme!”³⁹⁹

5351. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Üç şey her zaman az bulunur: Allah yolunda kardeş, saliha ve Allah’ın dininde kendisiyle ülfet edilen bir eş ve kemal sahibi bir çocuk. Her kim

bu üçünden birine sahip olursa, dünya ve ahiret hayrına ulaşmış ve dünyadan bir çok nasip elde etmiş olur.”⁴⁰⁰

5352. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kime dünyada dört haslet verilmişse şüphesiz kendisine dünya ve ahiret hayrı verilmiş ve her ikisinden de nasip elde etmiş sayılır: Kendisini Allah’ın haramlarından koruyan takva, kendisiyle insanlar arasında yaşadığı güzel ahlak, cahilin cehaletini defeden bir hilim, dünya ve ahiret işlerinde kendisine yardımcı olan saliha bir eş.”⁴⁰¹

5353. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ali’nin (a.s) kitabında Allah Resulünün (s.a.a) minberinde şöyle buyurduğunu gördük: Kendisinden başka ilah olmayana andolsun ki mümine dünya ve ahiret hayrı sadece Allah hakkındaki güzel zannı, ümidi, güzel ahlakı ve müminlerin gıybetini etmekten sakınması sebebiyle verilmiştir.”⁴⁰²

5354. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Adamın biri

³⁹⁶ Kenz’ul-Ummal, 30811

³⁹⁷ Mustedrek’ul-Vesail’uş Şia, 2/414/2338, bak. Vesail, 14/23/8

³⁹⁸ Gurer’ul-Hikem, 2142

³⁹⁹ Tuhef’ul-Ukul, 359

⁴⁰⁰ el-Bihar, 74/282/3

⁴⁰¹ Emali’et-Tusi, 577/1190

⁴⁰² el-Kafi, 2/71/2

Peygamber'e (s.a.a) gelerek şöyle dedi: "Bana öyle bir amel öğret ki Allah ve yaratıkları beni sevsin, Allah servetimi çoğaltsın, beni sağlıklı kılsın, ömrümü uzatsın ve beni seninle haşretsın." Peygamber (s.a.a) şöyle buyurdu: "Bu altı hasletin altı haslete ihtiyacı vardır. Allah'ın seni sevmesini istiyorsan ondan kork ve sakın. Yaratıkların seni sevmesini istiyorsan onlara ihsanda bulun ve ellerinde olan şeyleri terk et. Allah'ın malını çoğaltmasını istiyorsan malını temizle, Allah'ın seni sağlıklı kılmasını istiyorsan çok sadaka ver. Allah'ın ömrünü uzatmasını istiyorsan sıla-i rahimde bulun. Allah'ın seni benimle mahşur kılmasını istiyorsan vahit ve kahhar olan Allah huzurunda uzun secdelerde bulun." ⁴⁰³

1159. Bölüm Hayrın Anlamı

5355. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* "Hayır, malının veya evladının çoğalması değildir. Şüphesiz ki hayır ilminin

çoğalması, hilminin büyümesi ve rabbine ibadet sayesinde insanlar arasında yücelmendir. O halde eğer iyilik yapmış olursan, Allah'a hamededersin; eğer kötülük etmiş olursan, Allah'tan bağışlanma dilersin." ⁴⁰⁴

5356. *İmam Hasan (a.s) şöyle buyurmuştur:* "İçinde şer olmayan hayır; nimetle birlikte olan şükür ve nazil olan belalara karşı sabırdır." ⁴⁰⁵

5357. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* "Sonrası ateş olan hayır hayır değildir ve sonrası cennet olan şer şer değildir." ⁴⁰⁶

1160. Bölüm Allah bir Kulun Hayrını Dileyince

5358. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* "Allah bir kulun hayrını dileyince onu dünyaya zahid (itinasız) kılar, dininde fakih eder, ona ayıplarını gösterir. Bu üç haslet her kime verilmişse kendisine dünya ve ahiret hayrı verilmiştir." ⁴⁰⁷

⁴⁰³ el-Bihar, 85/164/12

⁴⁰⁴ Nehc'ul-Belağa, 94. hikmet, Şerh-i Nehc'ul-Belağa-i İbn-i Ebi'l-Hadid, 18/250

⁴⁰⁵ Tuhef'ul-Ukul, 234

⁴⁰⁶ Nehc'ul-Belağa, 387. hikmet

⁴⁰⁷ el-Bihar, 73/55/28

5359. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah bir kulun hayrını dileyince onu dininde fakih kılar ve ona kemalini ilham eder.”⁴⁰⁸

5360. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah bir kulun hayrını dileyince onu dinde fakih kılar, dünyaya itinasız yapar ve ona kendi ayıplarını gösterir.”⁴⁰⁹

5361. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah bir kulun hayrını dileyince karnını ve tenasül organını iffetli kılar (günahlardan korur).”⁴¹⁰

5362. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah bir kulun hayrını dileyince ona kanaati ilham eder ve eşini ıslah eder.”⁴¹¹

5363. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah bir kulun hayrını dileyince onu dinde fakih kılar ve kendisine yakın ilham eder.”⁴¹²

5364. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah bir kulun hayrını dileyince ona iktisatlı olmayı, güzel idare etmeyi ilham

eder, onu kötü idare etmekten ve israftan korur.”⁴¹³

5365. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah bir kulun hayrını dileyince ona doğru bir akıl ve dürüst bir amel bağışlar.”⁴¹⁴

5366. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah bir kulun hayrını dileyince karnını yiyeceklerden ve tenasül organını haramlardan iffetli kılar (korur).”⁴¹⁵

5367. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah bir kulun hayrını dileyince kendisi için nefsinden emreden ve sakındıran bir vaiz karar kılar.”⁴¹⁶

5368. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah bir kulun hayrını dileyince onu över.” *Kendisine, “Nasıl över?” denilince şöyle buyurdu:* “Ölümünden önce kendisi için salih bir amel kapısını açar ve sonra kendine doğru canını alır.”⁴¹⁷

5369. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah bir kulun hayrını dileyince onu çalıştırır.” *Kendisine, “Nasıl çalıştırır?” denilince*

⁴⁰⁸ Kenz’ul-Ummal, 2890

⁴⁰⁹ el-Bihar, 77/80/3

⁴¹⁰ Gurur’ul-Hikem, 4114

⁴¹¹ a.g.e. 4115

⁴¹² a.g.e. 4133

⁴¹³ a.g.e. 4138

⁴¹⁴ a.g.e. 4113

⁴¹⁵ a.g.e. 4116

⁴¹⁶ Kenz’ul-Ummal, 30762

⁴¹⁷ a.g.e. 30763

şöyle buyurdu: “Ölüm anında etrafındakiler kendisinden hoşnut olsun diye ona salih bir amel kapısı açar.”⁴¹⁸

5370. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah bir kulun hayrını dileyince onu uykusunda kınar.”⁴¹⁹

5371. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah bir kulun hayrını dileyince ölümünden önce onu temizler.” *Kendisine, “Kulu temizleyen şey nedir?” diye sorulunca şöyle buyurdu:* “Ona salih bir amel ilham eder ve sonra canını alır.”⁴²⁰

5372. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah bir kulun hayrını dileyince kendisine kalbinin kilidini açar, içine yakın ve doğruluk koyar. Böylece kalbini gittiği yoldan haberdar kılar ve kendisine selim bir kalp, doğru bir dil, güzel bir huy, duyan bir kulak ve gören bir göz bağışlar.”⁴²¹

5373. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz aziz ve celil olan Allah bir kulun hayrını dileyince kalbinde beyaz bir nokta icad eder. Neticede kalp

hakkı aramaya koyulur ve o zaman yuvasına dönen bir kuştan daha hızlı bir şekilde sizin inancınıza yönelir.”⁴²²

5374. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah-u Teala şöyle buyurmuştur: “...Yarattığımı, sonra hidayet ettiğim, sonra ahlakını güzelleştirdiğim ve cimriliğe düşürmediğim kulun hayrını istemiş olurum.”⁴²³

5375. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah Tebarek ve Teala bir kulun hayrını dilerse kalbinde nurdan bir nokta icad eder, kalbin kulaklarını açar ve kendisine yol gösteren bir meleği vekil kılar. Allah bir kulun kötülüğünü dileyince kalbinde siyah bir nokta icad eder, kalbinin kulaklarını kapatır ve ona saptırıcı bir şeytanı vekil kılar.” Sonra şu ayeti okudu: **“Allah hangi kulunun hidayetini dilerse, kalbini İslam için açar.”**⁴²⁴

5376. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah bir kulun hayrını dileyince göğsünü İslam için açar. Kendisine bunu verince de artık dilini hak üzere

⁴¹⁸ a.g.e. 30764

⁴¹⁹ a.g.e. 30765

⁴²⁰ a.g.e. 30767

⁴²¹ Kenz’ul-Ummal, 30768

⁴²² el-Bihar, 78/292/2

⁴²³ a.g.e. 73/307/33

⁴²⁴ et-Tevhid, 415/14

konuşturur, kalbini hakka bağlar, böylece hakla amel eder. Allah kendisine bunları toplayınca da İslam'ı kemale ulaştır.”⁴²⁵

1161. Bölüm

Allah Bir Kavmin Hayrını Dileyince

5377. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah bir kavmin hayrını dileyince fakihlerini arttırır ve cahillerini azaltır. Böylece fakih konuşunca, dostlar bulur. Cahil konuştuğunda ise yenilir. Allah bir kavmin de kötülüğünü isteyince cahillerini çoğaltır, fakihlerini azaltır. Böylece cahil konuşunca kendisine yardımcılar bulur, fakih konuştuğunda ise mahkum edilir.”⁴²⁶

5378. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah bir kavmin hayrını dileyince onları duyucu kılar. Duymayan kimseye Allah duyursa bile o gerisin geriye yüz çevirir ve hiç duymamış gibi davranır.”⁴²⁷

5379. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah

Tebarek ve Teala bir kavmin beka ve rüştünü irade ederse onlara iktisatlı ve iffetli olmayı nasip eder. Allah bir kavmin yok olmasını dilerse kendilerine (kendilerinden veya başkaları tarafından) hıyanet kapısını açar. “kendilerine verilene sevinince ansızın onları yakaladık da umutsuz kalıverdiler.”⁴²⁸

bak. el- Ummet, 120. Bölüm; ed- Devlet, 1283. Bölüm

1162. Bölüm

Allah Bir Ailenin Hayrını Dileyince

5380. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah bir ailenin hayrını dileyince onları dinde fakih kılar, küçükleri büyüklerini sayar; kendilerine aile ilişkilerinde samimiyet ve harcamalarında orta yol ve tutumluluğu nasip eder. Kendilerine ayıplarını gösterir. Böylece ondan tövbe ederler. Allah onlara bundan başkasını dilerse onları kendi hallerine bırakır.”⁴²⁹

⁴²⁵ el-Kafi, 8/13/1

⁴²⁶ Kenz’ul-Ummal, 28692

⁴²⁷ el-Kafi, 1/229/3

⁴²⁸ Dur’ul-Mensur, 3/270

⁴²⁹ Kenz’ul-Ummal, 28691

1163. Bölüm

Hayırlı İşlerde Acele Etmeye Teşvik

5381. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Başka bir işle meşguliyetten dolayı mahrum kalmamak için hayırlı işlere koşun.”⁴³⁰

5382. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hayırlı bir işi yapmaya niyetlenince onu erteleme. Şüphesiz Allah Tebarek ve Teala bazen kendisine itaatle meşgul olan bir kuluna bakar ve şöyle der: İzzetime ve celalime andolsun ki bundan sonra sana azap etmeyeceğim.”⁴³¹

5383. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Babam şöyle buyuruyordu: “Hayırlı bir işe niyetlenince acele davran. Şüphesiz ne olacağını bilemezsin.”⁴³²

5384. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kimin yüzüne hayır kapısı açılırsa bu fırsattan istifade etmelidir. Zira bu kapının

yüzünün ne zaman kapanacağını bilemez.”⁴³³

5385. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sizden biri hayırlı bir işe veya birine fayda vermeye niyetlenince sağında ve solunda iki şeytan hazır olur. Bu yüzden bu iki şeytan kendisini ondan alıkoymadan acele davranmalıdır.”⁴³⁴

5386. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim hayırlı bir işe himmet ederse acele davranmalıdır. Şüphesiz ertelenen her işten şeytan bir fırsat elde eder.”⁴³⁵

5387. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah acele yapılan hayrı sever.”⁴³⁶

5388. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hayırlı işte acele davran ki doğruyu bulasın.”⁴³⁷

bak. el-İcleh, 2539.Bölüm ve 2540. Bölüm; et-Tesabuk, 1737. Bölüm

1164. Bölüm

Hayrın Farklı Anlamları

⁴³⁰ el-Hisal, 620/10

⁴³¹ el-Bihar, 71/217/20

⁴³² el-Kafi, 2/142/3

⁴³³ el-Bihar, 77/165/2

⁴³⁴ el-Kafi, 2/143/8

⁴³⁵ el-Bihar, 71/225/38

⁴³⁶ el-Kafi, 2/142/4

⁴³⁷ Gurer’ul-Hikem, 4361

5389. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerinin en hayırlısı sana mali yardımda bulunandır. Ondan daha hayırlısı ise sana kifayet edendir.”⁴³⁸

5390. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En hayırlı malın, sana hacetin hakkında yardımcı olandır.”⁴³⁹

5391. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hakkında sabrettiğin en hayırlı kimse kendisinden başka çarenin olmadığı kimsedir.”⁴⁴⁰

5392. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En hayırlı arkadaşlar dört kişilik arkadaşlardır, en hayırlı seriyye dört yüz kişilik seriyyedir, en hayırlı ordu ise dört bin kişilik ordudur.”⁴⁴¹

5393. *İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İşlerin en hayırlı anahtarı doğruluktur. En hayırlı mühürleri ise vefadır.”⁴⁴²

5394. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En hayırlı din İbrahim’in (a.s) dinidir.”⁴⁴³

5395. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En hayırlı sünnet Muhammed’in sünnetidir.”⁴⁴⁴

5396. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En hayırlı azık takvadır.”⁴⁴⁵

5397. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En hayırlı ilim fayda verendir.”⁴⁴⁶

5398. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En hayırlı amel fayda verendir.”⁴⁴⁷

5399. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En hayırlı hidayet uyulandır.”⁴⁴⁸

5400. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En hayırlı zenginlik nefis zenginliğidir.”⁴⁴⁹

5401. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kalbe atılan en hayırlı şey yakındır.”⁴⁵⁰

5402. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En hayırlı el infak eden eldir.”⁴⁵¹

⁴³⁸ el-Bihar, 78/12/70

⁴³⁹ a.g.e.

⁴⁴⁰ a.g.e.

⁴⁴¹ el-Hisal, 202/15

⁴⁴² el-Bihar, 78/161/21

⁴⁴³ el- İhtisas, 342

⁴⁴⁴ a.g.e.

⁴⁴⁵ el-Bihar, 77/114/8

⁴⁴⁶ a.g.e.

⁴⁴⁷ el- İhtisas, 342

⁴⁴⁸ Emali’el-Seduk, 394/1

⁴⁴⁹ a.g.e.

⁴⁵⁰ a.g.e. 395/1

⁴⁵¹ el-Bihar, 77/149/74

5403. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En hayırlı belde sana tahammül edendir.”⁴⁵²

1165. Bölüm İnsanların En Hayırlıları

Kur'an:

“Güçlü ve anlayışlı olan kullarımız İbrahim, İshak ve Yakup'u da an. Biz onları ahiret yurdunu düşünen, içten bağlı kimseler kıldık. Doğrusu onlar katımızda seçkin, hayırlı kimselerdendirler. İsmail'i, Elyesa'yı, Zülkifl'i de an. Hepsi iyilerdendir.”⁴⁵³

5404. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz en hayırlılarınız takva sahibi, temiz, elleri açık (cömert) olan, kötü dilli ve şehvetine düşkün olmayan, anne babasına iyilik eden ve ailesini başkasına muhtaç etmeyendir.”⁴⁵⁴

5405. *İmam Ali (a.s), azîz ve celil olan Allah nezdinde insanların en hayırlıları sorulunca şöyle buyurmuştur:* “Allah'tan en çok korkan, en çok takva üzere amel

eden ve dünyadan en çok yüz çevirendir.”⁴⁵⁵

5406. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En hayırlılarınız, en cömertleriniz, en kötüleriniz ise en cimrilerinizdir.”⁴⁵⁶

5407. *Resulullah (s.a.a), kendisine, “insanların en hayırlısı olmayı istiyorum” diyen birine şöyle buyurmuştur:* “İnsanların en hayırlısı, insanlara fayda veren kimsedir. O halde insanlara faydalı ol.”⁴⁵⁷

5408. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İnsanların en hayırlısı, insanların kendisinden istifade ettiği kimsedir.”⁴⁵⁸

5409. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanların en hayırlısı insanların kendisinden faydalandığı kimsedir.”⁴⁵⁹

5410. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz kulların en hayırlısı kendisinde şu beş haslet toplanan kimsedir: İyilik ettiğinde sevinir, kötülük ettiğinde mağfiret diler, kendisine iyilik verilince şükreder, belaya

⁴⁵² Nehc'ul-Belağa, 442. hikmet

⁴⁵³ Sad suresi 45-48. ayetler

⁴⁵⁴ el-Bihar, 70/375/20

⁴⁵⁵ a.g.e. s. 378/24

⁴⁵⁶ a.g.e. 73/307/34

⁴⁵⁷ Kenz'ul-Ummal, 44154

⁴⁵⁸ el-Bihar, 75/23/1

⁴⁵⁹ Gurer'ul-Hikem, 5001

uğrayınca sabreder ve zulme uğrayınca bağışlar.”⁴⁶⁰

5411. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsanların en hayırlısı dünyadan yüz çeviren, rağbeti az olan, şehveti ölen, imanı halis olan ve yakini doğru olandır.”⁴⁶¹

5412. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsanların en hayırlısı genişliğinde cömert ve şükredici olandır. İnsanların en hayırlısı darlığında fedakar ve sabırlı olandır.”⁴⁶²

5413. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsanların en hayırlısı, kalbinden hırsı çıkaran ve rabbine itaatte isteklerine isyan edendir.”⁴⁶³

5414. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsanların en hayırlısı nefsinin şehvetlerinden temizlenen, gazabını söküp atan ve rabbini razı edendir.”⁴⁶⁴

5415. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsanların en hayırlısı gazaplandığında hılimli (yumuşak) olan, zulme uğradığında bağışlayan ve

kendisine kötülük edildiğinde iyilikte bulunandır.”⁴⁶⁵

5416. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsanların en hayırlısı, insanların zahmetine katlanandır.”⁴⁶⁶

5417. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İnsanların makam açısından en hayırlısı, atının üzerine oturup düşmanına korku salan ve düşmanlarının kendisini korkuttuğu kimsedir.”⁴⁶⁷

5418. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İnsanların en hayırlısı çabuk gazaplanmayan ve hemen hoşnut olan kimsedir.”⁴⁶⁸

1166. Bölüm Müminlerin En Hayırlısı

5419. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “En hayırlınız, Allah’ın nefsi hususunda kendisine yardım ettiği ve neticede nefsine malik olan kimsedir.”⁴⁶⁹

5420. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “En hayırlınız hızla

⁴⁶⁰ el-Bihar, 78/206/63

⁴⁶¹ Gurer’ul-Hikem, 5031

⁴⁶² a.g.e. 5027-5028

⁴⁶³ a.g.e. 5025

⁴⁶⁴ a.g.e. 5026

⁴⁶⁵ a.g.e. 5000

⁴⁶⁶ a.g.e. 5002

⁴⁶⁷ Kenz’ul-Ummal, 10657

⁴⁶⁸ a.g.e. 43588

⁴⁶⁹ Tenbih’ul-Havatir, 2/122

göç ettiğini bilip, göçü için azık edinendir.”⁴⁷⁰

5421. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En hayırlınız, görünüşü sizlere Allah’ı hatırlatandır.”⁴⁷¹

5422. *Resulullah (s.a.a), kendisine, “Ey Allah’ın Resulü! Hangi arkadaş hayırlıdır?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur:* “Görünüşü sizlere Allah’ı hatırlatan ve konuşması ilminizi arttırandır.”⁴⁷²

5423. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En hayırlınız sizleri hayırlı işlere davet edendir.”⁴⁷³

5424. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En hayırlınız günah ve suçlardan münezzeh olanlardır.”⁴⁷⁴

5425. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En hayırlınız yemek yediren, selamı yayan ve insanlar uyurken namaz kılandır.”⁴⁷⁵

5426. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En hayırlınız, güzel konuşan, yemek yediren ve gece insanlar uyurken namaz kılan kimsedir.”⁴⁷⁶

⁴⁷⁰ a.g.e. 2/123

⁴⁷¹ a.g.e.

⁴⁷² Emali’et-Tusi, 157/262

⁴⁷³ Tenbih’ul-Havatir, 2/123

⁴⁷⁴ a.g.e.

⁴⁷⁵ el-Hisal, 91/32

⁴⁷⁶ el-Bihar, 74/383/93

1167. Bölüm İşlerin En Hayırlısı

5427. *İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İşlerin en hayırlısı, en itidalli olandır.”⁴⁷⁷

5428. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İşlerin en hayırlısı, farzlardır, işlerin en kötüsü ise bidatlardır.”⁴⁷⁸

5429. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İşlerin en hayırlısı, yakini ortaya çıkarandır.”⁴⁷⁹

5430. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İşlerin en hayırlısı akıbet açısından en hayırlı olandır.”⁴⁸⁰

5431. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İşlerin en hayırlısı tamahtan soyunandır.”⁴⁸¹

5432. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İşlerin en hayırlısı, başlangıcı kolay, neticesi güzel ve akıbeti övülmüş olandır.”⁴⁸²

5433. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İşlerin en hayırlısı aşırı gidenin ona geri döndüğü ve

⁴⁷⁷ a.g.e. 76/292/16

⁴⁷⁸ el- İhtisas, 342

⁴⁷⁹ Gurer’ul-Hikem, 4967

⁴⁸⁰ Emali’el-Seduk, 395/1

⁴⁸¹ Gurer’ul-Hikem, 4973

⁴⁸² a.g.e. 5032

geride kalanın ona katıldığı orta yoldur.”⁴⁸³

5434. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ey Allah’ın Kulları! Sizlere ilahi takvayı tavsiye ediyorum. Şüphesiz takva kulların tavsiye edildiği en hayırlı şey ve Allah indinde, işlerin en hayırlı sonudur.”⁴⁸⁴

bak. Eş-Şerr, 1974. Bölüm

1168. Bölüm

Az da Olsa Hayırlı İşi Küçük Görmekten Sakınma

5435. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hayırlı işler yapın! Az da olsa hayırlı şeyi küçümsemeyin, şüphesiz hayrın küçüğü de büyüktür ve azı da çoktur.”⁴⁸⁵

5436. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hayrın hiç bir şeyini küçümsemeyin, şüphesiz yarın seni sevindirdiğini görürsün.”⁴⁸⁶

⁴⁸³ a.g.e. 5059

⁴⁸⁴ Nehc’ul-Belağa, 173. hutbe

⁴⁸⁵ Nehc’ul-Belağa, 422. hikmet, Şerh-i Nehc’ul-Belağa-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 20/66

⁴⁸⁶ el-Bihar, 71/182/37

1169. Bölüm

Sadece Şunlar Hayırlıdır

5437. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünyada sadece şu iki kişi için hayır vardır: Günah işleyip günahını tövbeyle telafi eden ve hayırlarda acele eden kimse.”⁴⁸⁷

5438. İmam Ali (a.s) sürekli şöyle buyururdu: “Dünyada sadece iki kişi için hayır vardır: Her gün iyiliğini arttıran kimse ve kötülüğünü tövbeyle telafi eden kimse.”⁴⁸⁸

5439. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Hayatta sadece iki kişi için hayır vardır: İtaat edilen alim ve can kulağıyla dinleyen kimse.”⁴⁸⁹

1170. Bölüm

En Hayırlı Ahlak

5440. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bilin! Sizlere dünya ve ahiretin en hayırlı ahlakını göstereyim mi?” *Kendisine, “Evet*

⁴⁸⁷ Nehc’ul-Belağa, 94. hikmet; Şerh-i Nehc’ul-Belağa-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 18/250

⁴⁸⁸ el-Bihar, 73/121/110

⁴⁸⁹ a.g.e. 77/168/6

*ey Allah'ın Resülü" denilince şöyle buyurdu: "Kendisinden kopan kimseyle ilişki kuran, kendisini mahrum edene bağışta bulunan ve kendisine zulmedeni bağışlayan."*⁴⁹⁰

5441. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Bilin! Sizlere dünya ve ahiret ehlinin en hayırlı ahlakını haber vereyim mi?" Kendisine, "Evet ey Allah'ın Resülü" denilince şöyle buyurdu: "Alemde selamı yaymak!"⁴⁹¹

bak. el-İhsan, 866; er-Rahim, 1466. Bölüm; el-Mukafat, 3505. Bölüm; el-Eb, 45. Bölüm

1171. Bölüm

Hayrı Umulmayan Kimse

5442. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: "Şu üç kimsenin asla hayrı umulmaz: Gizli halinde Allah'tan korkmayan, yaşlılığında günahattan sakınmayan ve ayıplardan utanmayan kimsenin."⁴⁹²

⁴⁹⁰ a.g.e. 74/102/56

⁴⁹¹ el-Bihar, 76/12/50

⁴⁹² Emali'el-Seduk, 336/8

1172. Bölüm

Hayır ve Şer Ölçüsü

5443. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Şüphesiz hayır ve şer sadece insanlarla tanınır. Hayrı tanımak isteyince, hayır işle ki ehlini tanıyasın. Kötülüğü tanımak istediğinde ise kötülük yap ki ehlini tanıyasın."⁴⁹³

bak. el-Hakke, 898, 899. Bölümler

1173. Bölüm

Hayır Ehlinin Sıfatları

5444. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Bilin ki şüphesiz münezzeh olan Allah hayır için ehil, hak için sütunlar ve itaat için ise koruyucu takdir etmiştir."⁴⁹⁴

5445. Mirac hadisinden şöyle yer almıştır: "Ey Ahmed! Şüphesiz hayır ve ahiret ehli kimseler, utangaç ve hayası çok kimselerdir. Ahmaklıkları az, faydaları çok, düzenleri azdır. İnsanlar onlardan rahattadır. Nefisleri kendilerinden sıkıntılıdır. Sözleri ölçülüdür, nefislerini hesaba çeker ve

⁴⁹³ el-Bihar, 78/41/26

⁴⁹⁴ Nehc'ul-Belağa, 214. hutbe

kınarlar. Gözleri uyur ama kalpleri uyumaz. Gözleri ağlar, kalpleri Allah'ı zikreder, insanlar gafillerden yazılınca onlar zikredenlerden yazılırlar... Göz açıp kapayıncaya kadar bile olsa, hiç bir şey onları Allah'tan alıkoymaz. Çok yemek istemez ve çok konuşmazlar, çok elbiseleri olmaz, insanlar, onlara göre ölümlerdir. Allah ise onlara göre diri ve ayaktadır.”⁴⁹⁵

5446. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İyilerin sünneti, yumuşak konuşmak ve herkese selam vermektir..”⁴⁹⁶

bak. el-Ma'ruf (2), 2699. Bölüm

1174. Bölüm

Hayırdan daha üstün Şey Nedir?

5447. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Hayırdan daha hayırlı şey hayrı yapandır.”⁴⁹⁷

5448. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Doğruluktan daha güzeli söyleyenidir, hayırdan daha hayırlısı yapanıdır.”⁴⁹⁸

⁴⁹⁵ el-Bihar, 77/24/6

⁴⁹⁶ Gurer'ul-Hikem, 5565

⁴⁹⁷ el-Bihar, 77/161/173

⁴⁹⁸ Emali'et-Tusi, 223/385

⁴⁹⁹ el-Bihar, 78/370/4

5449. İmam Hadi (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hayırdan daha hayırlısı yapanıdır, güzelden daha güzeli söyleyenidir ve ilimden daha üstünü taşıyanıdır.”⁴⁹⁹

5450. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hayrı yapan, hayırdan daha hayırlıdır. Kötülüğü yapan ise kötülükten daha kötüdür.”⁵⁰⁰

5451. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Gücünüz yettiğince hayır yapın! Hayır yapan kimse hayırdan daha hayırlıdır.”⁵⁰¹

5452. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hayırdan daha hayırlısı sadece hayrın sevabıdır.”

⁵⁰²

1175. Bölüm

Hayır Kapıları

5453. İmam Bakır (a.s), Süleyman b. Halid'e şöyle buyurmuştur: “Sana hayrın kapılarını haber vermemi ister misin?” Süleyman, “Evet, sana feda olayım” deyince şöyle buyurdu: “Oruç ateş karşısında bir kalkandır, sadaka günahları siler

⁵⁰⁰ Nehc'ul-Belağa, 32. hikmet; Şerh-i Nehc'ul-Belağa-i İbn-i Ebi'l-Hadid, 18/149

⁵⁰¹ Gurer'ul-Hikem, 2532

⁵⁰² a.g.e. 7487

ve insanın gece yarısı Allah'ın zikri için ayağa kalkmasıdır.”⁵⁰³

5454. *İmam Sadık (a.s), Ali b. Abdulażiz'e şöyle buyurmuştur:* “Sana hayrın kapılarını haber vereyim mi? Oruç kalkandır. Sadaka günahları temizler ve insanın gece yarısı kalkıp rabbiyle münacaat etmesi” *Sonra şu ayeti tilavet etti:* **“Vücutlarını yataklardan uzak tutup...”**⁵⁰⁴

5455. *Resulullah (s.a.a) Muaż b.Cebel'e şöyle buyurmuştur:* “Sana hayır kapılarını haber vereyim mi?” *Muaż, “Evet, ey Allah'ın Resulü” deyince şöyle buyurdu:* “Oruç cehennem karşısında bir kalkandır, sadaka hataları örter, insanın Allah'ın hoşnutluğunu talep ederek gece yarısı (ibadet için) kıyam etmesi.” *Sonra şu ayeti okudu:* **“vücutlarını yataklardan uzak tutup...”**⁵⁰⁵

5456. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Hayır çoktur. Hayır işleyen ise azdır.”⁵⁰⁶

bak. el-Birr, 342. Bölüm

⁵⁰³ el-Kafı, 2/24/15

⁵⁰⁴ Nur'us-Sakaleyn, 4/229/32

⁵⁰⁵ a.g.e. h. 33

⁵⁰⁶ el-Hisal, 30/105

1176. Bölüm Hayra Kılavuzluk Etmenin Değeri

5457. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Hayra kılavuzluk eden de hayrı işleyen kimse gibidir.”⁵⁰⁷

5458. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Hayrın kılavuzu, hayrı işleyen kimse gibidir.”⁵⁰⁸

5459. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Hayra kılavuzluk eden kimseye, hayrı işleyen kimse gibi sevap vardır.”⁵⁰⁹

1177. Bölüm Allah-u Teala'nın Seçtikleri

5460. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah Tebarek ve Teala sözlerden dört, meleklerden dört, Peygamberlerden dört, doğrulardan dört, şehitlerden dört, kadınlardan dört, günlerden dört ve topraklardan dört tanesini seçmiştir.

⁵⁰⁷ Kenz'ul-Ummal, 16052

⁵⁰⁸ a.g.e. 16054

⁵⁰⁹ Sahih-i Muslim, 1893

Sözden seçtiği şunlardır: Sübhanallah, elhamdulillah, la ilahe illallah ve Allah-u Ekber. Her namazın arkasından bu dört cümleyi söyleyen kimseye on iyilik yazılır, on kötülüğü silinir ve on derecesi yükselir.

Meleklerden seçtiği ise şunlardır: Cebrail, Mikail, İsrail ve Azrail

Peygamberlerden ise İbrahim'i halil, Musa'yı kelim, İsa'yı Ruh ve Muhammed'i habib olarak seçmiştir.

Doğrularından seçtiği ise şunlardır: Sıddık olan Yusuf, Habib-i Naccar ve Ali b. Ebi Talib⁵¹⁰

Şehitlerden seçtikleri ise şunlardır: Yahya b. Zekeriyya, Circis'un-Nebi, Hamza b. Abdulmuttalib ve Cafer-i Tayyar.

Kadınlardan seçtiği ise şunlardır: Meryem b. İmran, Firavun'un karısı Asiye binti Müzahim, Fatimat'uz-Zehra ve Hatice binti Huveylid

Aylardan seçtikleri ise şunlardır: Recep, Zilka'de, Zilhicce ve Muharrem. Bunlar haram olan dört aylardır.

Günlerden seçtikleri ise şunlardır: Ramazan bayramı günü, Arefe günü, Kurban bayramı günü ve suyun tandırdan fışkırdığı gün olan Cuma günü.⁵¹¹

Şüphesiz Mekke'de namaz kılmaz, yüz bin namaza, Medine'de (Mescid'un-Nebi'de) namaz kılmak, yetmiş beş bin namaza, Beyt'ul-Mukaddeste namaz kılmak elli bin namaza ve Kufe (Mescidi'nde) namaz kılmak yirmi beş bin namaza bedeldir.⁵¹²

⁵¹⁰ Kaynaktan dördüncüsü düşmüştür. İhtimalen rivayette olduğu gibi Hizb'il Ali Firavun'un Mümini dördüncüsüdür. el-Hisal, 225/58
⁵¹¹ el-Hisal'da: şehirlerden seçtiği ise şunlardır: **“İncire, zeytine, Sina**

dağına ve şu emin beldeye yemin olsun.” İncir: Medine, zeytin, Beyt'ul Mukaddes, Sina dağı, Kufe emin belde ise Mekke'dir.

⁵¹² el-Bihar, 97/47/34

156. Konu

el-İstihare

İstihare-Hayır

Dileme

- *el-Bihar, 91/222-288, el-İstihare*
- *el-Bihar, 91/226, 2. Bölüm, el-İstihare bi'r-Rika'*
- *el-Bihar, 91/241, 4. Bölüm el-İstihare ve't-Tefeul bi'l-Kur'an il-Mecid*
- *el-Bihar, 91/256, 7. Bölüm el-İstihare bi'd Dua*
- *Kenz'ul-Ummal, 7/813, 815, Selat'ul İstihare*
- *La Hez Kitab, el-İrşad'ul Mustebsir fi'l İstiharat, Li's-Seyyid Abdullah Şubber*
- *feinnehu Kitab-u Camiun fi haže'l Bab*

•

1178. Bölüm

İstihare-Hayır Dileme

5461. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah şunu nazil buyurdu: Bir şeyler yapıp benden hayır dilememesi (istihare etmemesi) kulumun mutsuzluğundandır.”⁵¹³

5462. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İstihare etmeksizin (Allah’tan hayır dilemeksizin) bir işe girip zorluğa düşen kimse sevap elde etmez.”⁵¹⁴

5463. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah’tan hayır dileyen her mümin kula istemediği şey vaki olsa bile Allah hayır verir.”⁵¹⁵

5464. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ın Resulü (s.a.a) beni Yemen’e gönderdi ve bana şu tavsiyede bulundu: Ey Ali! Allah’tan hayır talep eden kimse şaşkınlığa düşmez ve meşveret eden kimse pişman olmaz.”⁵¹⁶

5465. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ademoğlunun

Allah’tan hayır talep etmesi ve Allah’ın kaza ve kaderinden hoşnut olması onun mutluluğundandır ve ademoğlunun Allah’tan hayır talep etmemesi ve ilahi kaza ve kaderden hoşnut olmaması onun mutsuzluğundandır.”⁵¹⁷

5466. *İmam Ali (a.s) oğluna yaptığı vasiyetinde şöyle buyurmuştur:* “Allah’tan çok hayır dile.”⁵¹⁸

5467. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’tan hayır dileyen kimse pişman olmaz.”⁵¹⁹

5468. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bir işe koyulunca Allah’tan hayır dile.”⁵²⁰

5469. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’tan hayır dile ve (hayır dilemeksizin) hiç bir şeyi seçme. Zira nice kimse bir işi seçmiş ve o iş helakine neden olmuştur.”⁵²¹

1179. Bölüm

Dua İle İstihare

5470. *İmam Sadık (a.s), istihare hakkında İbn-i Ebi Ya’fur’a şöyle*

⁵¹³ el-Bihar, 91/225/4

⁵¹⁴ Mehasin, 2/432/2498

⁵¹⁵ el-Bihar, 91/224/4

⁵¹⁶ Emali’et-Tusi, 136/220

⁵¹⁷ el-Bihar, 77/159/153

⁵¹⁸ Nehc’ul-Belağa, 31. mektup

⁵¹⁹ Gurer’ul-Hikem, 9453

⁵²⁰ a.g.e. 3988

⁵²¹ a.g.e. 2346

buyurmuştur: “Önce Allah’ı yücelik ve azametle zikret. O’nu öv. Peygambere ve Ehl-i Beytine (a.s) salat-u selam gönder, sonra da şöyle de: Allahım! Gaybı ve aşikar olanı bilen, Rahman ve Rahim olan ve tüm sırların bilicisi olan senden yardım diliyorum. Allah’tan rahmetinin yardımıyla hayır talep ediyorum.”⁵²²

5471. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim gönülden bir defa Allah’tan hayır dilerse Allah kesinlikle ona hayır inayet eder.”⁵²³

5472. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin kul yapmak istediği iş hususunda Allah’tan bir defa hayır dileyince mutlaka Allah onu o iki işin en hayırlısına hidayet eder.”⁵²⁴

5473. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bir işi yapmaya niyetlendiğinde onun hakkında yedi defa Allah’tan hayır talep et. Sonunda, kalbine hangi şeyin daha çabuk geldiğine bak, hayır ondadır. Yani onunla amel et.”⁵²⁵

5474. İmam Seccad (a.s), istihare hakkındaki duasında şöyle buyurmuştur: “Allahım! Ben

ilminle senden hayır diliyorum. O halde Muhammed’e ve Ehl-i Beytine selam gönder. Bana hayırı mukadder kıl. Bizlere seçme marifetini ilham et. Onu bizlere taktir ettiğin şeylerden hoşnut olmak ve hükmettiğin şeylere boyun eğme vesilesi kıl. Şek ve şüpheyi bizden uzaklaştır. Bizleri ihlas sahiplerinin yakini ile güçlendir.”⁵²⁶

bak. Vesail’u’s Şia, 5/213, 5. Bölüm

1180. Bölüm

Kur’an ile İstihare

5475. İmam Sadık (a.s), kendi huzurunda, “Bazen bir işi yapmak isteyince Allah’tan hayır diliyorum, ama aklım bir yere varmıyor” denilince şöyle buyurmuştur: “Kur’anı aç ve Allah’ın izniyle gözüne ilişen ilk ayetle amel et.”⁵²⁷

5476. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kur’an ile fala bakmayın.”⁵²⁸

İstihare insan iki işten birini tercih edemeyince ve amel için birini seçemeyince, Allah’tan o iki işten

⁵²² el-Bihar, 91/256/1

⁵²³ Feth’ul-Ebvab, 257

⁵²⁴ el-Bihar, 91/257/2

⁵²⁵ a.g.e. 91/265/19

⁵²⁶ Sahifet’us-Seccadiye, 135, 33. dua

⁵²⁷ et-Tehzib, 3/310/960

⁵²⁸ el-Kafi, 2/629/7

birini seçme hususunda yardım dilemesi ve hayrını onda kalmasını arzulamasıdır. Ama fala bakmak, işlerin sonuçlarını, geleceği ve benzeri olayları tahmin etmektir.⁵²⁹

1181. Bölüm

Namaz ile İstihare

5477. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “İki rekat namaz kıl ve Allah’tan hayır talep et. Zira Allah’a andolsun ki bir Müslüman Allah’tan hayır talep edince Allah mutlaka ona hayır taktir eder.”⁵³⁰
bak. Vesail’uş-Şia, 5/204 Ebvab’u-Selat’il İstihare

⁵²⁹ Vesail’uş-Şia, 4/875/2

⁵³⁰ el-Kafi, 3/470/1

157. Konu

**el-Hiyatat
Terzilik**

1182. Bölüm

Terzilik

5478. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Erkeklerden iyilerin işi terziliktir. Kadınlardan iyilerin işi ise dokumacılıktır.”⁵³¹

5479. *Resulullah (s.a.a)* elbisesini diker, ayakabısını yamardı. Evinde en çok işi terzilikti.”⁵³²

1183. Bölüm

Hain Terzi

5480. *İmam Ali (a.s), terzinin yanında durarak şöyle buyurmuştur:* “Ey terzi! Analar yasında ağlasın! İpleri sağlam tut, iğneleri ince kıl, düğümleri birbirine yakın at. Zira Allah Resulünden (s.a.a) şöyle buyurduğunu işittim: “Allah hain terziyi dikip hıyanet ettiği gömlek içinde haşreder.” Kumaşların fazlalıklarını almaktan sakının. Zira elbise sahibi ona daha layıktır. Sakın onları mükafat olarak almayın.”⁵³³

⁵³¹ Tenbih’ul-Havatir, 1/41

⁵³² a.g.e., 1/42

⁵³³ a.g.e.

Dal Harfi

Konular:

- ✓ ed- Diraset (Öğrenmek-Ders Almak)
- ✓ el-Mudarat (İyi Geçinmek)
- ✓ ed- Dua (Dua)
- ✓ ed- Dunya (Dünya)
- ✓ ed- Deniye (Aşâğılık)
- ✓ ed- Dehr (Dehr-Zaman)
- ✓ el-Mudahane (Gevşeklik)
- ✓ ed- Devlet (Devlet)
- ✓ ed- Deva (İlaç-Deva)
- ✓ ed- Din (Din)
- ✓ ed- Deyn (Borç)

158. Konu

el- Diraset Öğrenmek Ders Almak

bak.

• Marifet (1), 2589. Bölüm; İlm, 2856, 2874, 2877. Bölümler el-İğtinam, 3108. Bölüm; el- fıkır, 3251, 3256. Bölümler

1184. Bölüm

İlim Öğrenmek

Kur'an:

“Allah'ın kendisine Kitab'ı, hükmü, peygamberliği verdiği insana: “Allah'ı bırakıp bana kulluk edin” demek yaraşmaz. Aksine (şöyle demelidir:) “Öğretmekte ve okutmakta olduğunuz Kitap uyarınca Rabbani (başkalarını eğitmekten sorumlu halis kullar) olunuz.”⁵³⁴

5481. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Marifetin meyve vermesi ilim öğrenmekleedir.”⁵³⁵

5482. *İmam Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İlim öğrenmek marifeti meyvelendirir ve uzun tecrübeler aklı çoğaltır.”⁵³⁶

5483. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İlim öğrenmek alimlerin lezzetidir.”⁵³⁷

5484. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İlim talep edin ki ilminiz çoğalsın.”⁵³⁸

5485. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sizlere Kur'anı öğrettim. Aranızda delillerle

hükmettim ve sizlere bilmediğiniz şeyleri öğrettim.”⁵³⁹

1185. Bölüm

Sürekli Ders Almaya Teşvik

5486. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sadece uzun süre ders alanlar ilim elde edebilir.”⁵⁴⁰

5487. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Devamlı ders almayan kimsenin derin anlayışı olamaz.”⁵⁴¹

5488. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Çok ders okuyan kimse öğrendiği ilmi unutmaz ve bilmediği şeyi öğrenir.”⁵⁴²

5489. *İmam Ali (a.s), Malik Eşter'i Mısır'a vali olarak tayin ettiğinde kendisine yazdığı mektupta şöyle buyurmuştur:* “İdaren altındaki ülke işlerini düzenlemek ve senden önceki insanların ortaya koyduğu şeyleri ayakta tutmak için daima ulema ile görüşmeyi, hikmet sahipleriyle tartışmaları çoğalt.”⁵⁴³

⁵³⁴ Al-i İmran suresi, 79. ayet

⁵³⁵ Gurer'ul-Hikem, 7622

⁵³⁶ el-Bihar, 78/128/11

⁵³⁷ Gurer'ul-Hikem, 9755

⁵³⁸ a.g.e. 2276

⁵³⁹ Nehc'ul-Belağa, 180. hutbe

⁵⁴⁰ Gurer'ul-Hikem, 7422

⁵⁴¹ a.g.e. 10552

⁵⁴² a.g.e. 8916

⁵⁴³ Nehc'ul-Belağa, 53. mektup

156. Konu

el-Mudarat

İyi Geçinmek

- *el-Bihar*, 75/393, 87. Bölüm, *et-Takıyye ve'l-Müdara*
- *Vesail'uş-Şia*, 8/539, 121. Bölüm, *istibbab'ul-Müdara en-Nas*

bak.

- 192. Konu, *er-Rıfk*; 254. Konu, *el-İşret*
- *el-İdaret*, 2565. Bölüm; *et-Takıyye*, 4179. Bölüm; *el-İşret*, 2730. Bölüm

1186. Bölüm

Güzel Geçinmek

5490. *Resulullah (s.a.a.) şöyle buyurmuştur:* “Rabbim bana farzları eda etmeyi emrettiği gibi insanlarla iyi geçinmeyi de emretmiştir.”⁵⁴⁴

5491. *İmam Bakır (a.s.) şöyle buyurmuştur:* “Tevrat’ta yazıldığına göre aziz ve celil olan Allah’ın Musa bin İmran ile yaptığı münacaatlardan biri de şuydu: Ey Musa! Gizli sırlarımı içinde tut, açıkta benim ve senin düşmanını idare et. Gizli sırlarını ifşa ederek onların bana sövmesine sebep olma. Aksi takdirde bana sövmeye, benim ve senin düşmanıyla ortak olmuş olursun.”⁵⁴⁵

5492. *Ebu Bekir Hazremi şöyle diyor:* “Kardeşim Alkame İmam Bakır’a (a.s.) şöyle dedi: “Ebu Bekir, Ali için insanlarla savaşmak gerekir diyor.” İmam Bakır (a.s.) bana şöyle buyurdu: “Eğer Ali’ye (a.s.) söven birini görür de burnunu kesmeye

gücün yeterse bunu yapar mısın?” Ben, “Evet” dedim. İmam (a.s.) şöyle dedi: “Bu işi yapma.” Daha sonra şöyle buyurdu: “Ben eğer Ali’ye söven birini görürsem bir sütunun arkasına gizlenirim, sövgüleri sona erince yanına vararak onunla tokalaşırım.”⁵⁴⁶

5493. *İmam Sadık (a.s.) şöyle buyurmuştur:* “Cebrail (a.s.), Peygamberin (s.a.a.) yanına vardı ve şöyle buyurdu: “Ey Muhammed! Rabbin sana selam gönderdi ve şöyle buyurdu: Kullarımla iyi geçin.”⁵⁴⁷

5494. *Resulullah (s.a.a.) şöyle buyurmuştur:* “İnsanlarla iyi geçinmek imanın yarısıdır. İnsanlara yumuşak davranmak ise hayatın yarısıdır.”⁵⁴⁸

5495. *İmam Sadık (a.s.), Allah-u Teala’nın, “İnsanlarla güzel konuşun” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “Maksat mümin veya kafır tüm insanlardır. Müminlere karşı güler yüzlü olmak gerekir. Kafirlerle ise onları imana cezbetmek için yumuşakça ve güzel bir şekilde konuşmak gerekir. Bunun en küçük meyvesi

⁵⁴⁴ el-Kafı, 2/117/4

⁵⁴⁵ a.g.e. h. 3

⁵⁴⁶ el-Mehasin, 1/405/918

⁵⁴⁷ el-Kafı, 2/116/2

⁵⁴⁸ a.g.e. s. 117/5

kendisini ve mümin kardeşlerini onların şerrinden korumasıdır.”

⁵⁴⁹

5496. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’ın düşmanlarını idare etmek insanın kendisi ve kardeşleri için verdiği en üstün sadakadır.” ⁵⁵⁰

5497. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah, peygamberleri, Allah’ın dininin düşmanlarıyla iyi geçinmeleri ve din kardeşlerini korumak için güzel takiiye ettikleri için diğer insanlara üstün kılmıştır.” ⁵⁵¹

5498. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şu üç şey her kimde olmazsa ameli kemale ermez: Allah’ın günahlarından kendisini koruyan takva, insanları idare etmesini sağlayan ahlak ve cahilin cehaletini defeden bir hilim.” ⁵⁵²

5499. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İdare etmekten başka çaresinin olmadığı kimseyi idare etmeyen kimse hikmet sahibi değildir.” ⁵⁵³

5500. İmam Rıza (a.s), akıl hakkında sorulunca şöyle buyurmuştur: “Hüzün bardağını yudumlamak, düşmanlara karşı müsamaha göstermek ve dostlarla iyi geçinmek.” ⁵⁵⁴

5501. İmam Hasan (a.s) da akıl hakkında sorulunca şöyle buyurmuştur: “Hüzün bardağını yudumlamak ve düşmanlara karşı müsamaha göstermek.” ⁵⁵⁵

5502. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İyi geçinmek en övülmüş haslettir.” ⁵⁵⁶

5503. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Aklın meyvesi insanlarla iyi geçinmektir.” ⁵⁵⁷

5504. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hikmetin başı insanlarla iyi geçinmektir.” ⁵⁵⁸

5505. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Aklın başı insanlarla iyi geçinmektir.” ⁵⁵⁹

5506. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsanlarla iyi geçinmek en üstün amellerdendir.” ⁵⁶⁰

⁵⁴⁹ el-Bihar, 75/401/42

⁵⁵⁰ Tefsir-i Mensub ile'l-İmam Askeri, 354/241

⁵⁵¹ el-Bihar, 75/401/42

⁵⁵² el-Kafi, 2/116/1

⁵⁵³ el-Bihar, 78/57/121

⁵⁵⁴ Emali'el-Seduk, 233/17

⁵⁵⁵ a.g.e s. 534/2

⁵⁵⁶ Gurur'ul-Hikem, 1313

⁵⁵⁷ a.g.e. 4629

⁵⁵⁸ a.g.e. 5252

⁵⁵⁹ a.g.e. 6321

⁵⁶⁰ a.g.e. 9786

1187. Bölüm

İyi Geçinmenin

Meyvesi

5507. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanlarla iyi geçin ki kardeşliklerinden istifade edesin. Onlara güler yüz göster ki kinleri ölsün.”⁵⁶¹

5508. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanlarla iyi geçin ki zararlarından güvende olasın ve hilelerinden salim kalasın.”⁵⁶²

5509. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Din ve dünya selameti insanlarla iyi geçinmektedir.”⁵⁶³

5510. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Düşmanlarla iyi geçinmek savaşlarından güvende kılar.”⁵⁶⁴

5511. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Kureyşten bir grup insanlarla çok az iyi geçindiler ve bu yüzden de Kureyş’ten atıldılar. Oysa Allah’a yemin olsun ki aile açısından kötü değillerdi. Kureyşten olmayan bir grup ise insanlarla iyi geçindiler ve neticede (bu) yüce hanedana katıldılar.”

⁵⁶¹ a.g.e. 5129

⁵⁶² a.g.e. 5128

⁵⁶³ a.g.e. 5610

Daha sonra şöyle buyurdu: “Her kim halktan elini çekerse şüphesiz onlardan bir el çekilmiştir. Ama insanlar ondan bir çok el çekmiş olur.”⁵⁶⁵

1188. Bölüm

İyi Geçinmekle İslah

Olmayan Kimsenin

Akıbeti

5512. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Güzel geçinmekle ıslah olmayan kimseyi kötü mükafat ıslah eder.”⁵⁶⁶

5513. *İmam Ali (a.s) ashabını kınadığı bir konuşmasında şöyle buyurmuştur:* “Daha ne (zamana) kadar sırtları ağır yükler altında ezilmiş genç develerle veya bir yanı dikilse öbür yanı sökülen ve sürekli yırtılan eski elbiselerle idare edildiği gibi sizi idare edeceğim?... Ben sizleri ıslah edecek ve eğriliğinizi düzeltecek şeyi biliyorum. Ama Allah’a andolsun ki nefsimi fesada-bozgunluğa düşürmek pahasına

⁵⁶⁴ a.g.e. 8539

⁵⁶⁵ el-Hisal, 17/60

⁵⁶⁶ Gurer’ul-Hikem, 8202

sizi islah etmeyi (uygun)
görmüyorum.”⁵⁶⁷

5514. *İmam Ali (a.s) yaralandığı
günün seher vakti yaptığı
konuşmasında şöyle buyurmuştur:*
“Oturmuştum, uyku bastırdı,
gözlerim kapandı. Aniden
Resulullah’ı (s.a.a) gördüm.
Dedim ki: “Ya Resulullah!

Ümmetinden ne eğrilikler ne
düşmanlıklar gördüm!”
Resulullah, “Onlara beddua et”
diye buyurdu. Dedim ki: “Allah
onlardan daha hayırlısını versin
bana ve benden daha kötüsünü
musallat kılsın onlara.”⁵⁶⁸

⁵⁶⁷ Nehc’ul-Belağa, 69. hutbe

⁵⁶⁸ a.g.e. 70

160. Konu

el- Dua

Dua

- *el-Bihar*, 93/286-394, c. 94 ve 95, *Ebvab'ud-Dua*
- *Vesail'uş-Şia*, 4/1083, *Ebvab'ud-Dua*
- *el-Bihar*, 86/339, 46. Bölüm, *edyyet'us-Saat*
- *el-Bihar*, 97/132, c. 98, *Kitab-u A'mal'is-Sinin ve's Şubur ve'l-Eyyam*
- *Kenz'ul-Ummal*, 2/62-239, 612-701, 7-69-80, *fı'd-Dua*

bak.

• *el-Harb*, 761. Bölüm; *istihare*, 1179. Bölüm; *er-Rızık*, 1492. Bölüm; *es-Subh*, 2164. Bölüm; *eş-Zulm*, 2469. Bölüm

1189. Bölüm

Dua

Kur'an:

“De ki: “duanız olmasa Rabbim size ne diye değer versin?” Yalanladığınız için, azâb yakanızı bırakmayacaktır.”⁵⁶⁹

“Rabbiniz: “Bana dua edin ki duanıza icabet edeyim. Bana kulluk etmeyi büyüklüklerine yediremeyenler alçalmış olarak cehenneme gireceklerdir” buyurmuştur.”⁵⁷⁰

5515. *İmam Ali (a.s) oğlu Hasan’a (a.s) yaptığı vasiyetinde şöyle buyurmuştur:* “Bil ki şüphesiz dünya ve ahiretin melekutunun hazinelerini elinde tutan, senin dua etmene izin vermiş, sana icabet edeceğini üstlenmiş, sana bağışta bulunması için kendisinden istemeni emretmiştir. O rahim ve kerimdir. Seninle kendisi arasına seni O’ndan engelleyecek birisini karar kılmamış ve katında senin için şefaet edecek birine seni sığındırmamıştır... Sonra dua ve

ondan istemek olan hazinenelerinin kilidini eline vermiştir. O halde istediğin zaman dua ederek hazinelerinin kapılarını açabilirsin.”⁵⁷¹

5516. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmuştur: **“Şüphesiz ibadetimden çekinenler hor bir halde cehenneme gireceklerdir”** *İmam şöyle buyurdu:* “İbadetten maksat duadır. En üstün ibadet duadır.”

Ben (Zürare), “Şüphesiz ki İbrahim çok yumuşak huylu ve çok sabırlı idi” deyince de imam şöyle buyurdu: “(Ayette geçen) “evvah” kelimesi aslında dua anlamındadır.”⁵⁷²

5517. *İmam Bakır (a.s), kendisine, “Çok Kur’an okumak mı daha iyidir yoksa çok dua etmek mi?” diye sorulunca şöyle buyurdu:* “Dua etmek. Sen Allah-u Teala’nın şu sözünü duymadın mı? **“De ki: “Duanız olmasa Rabbim size ne diye değer versin?”**”⁵⁷³

5518. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Duayı terk etmek günahıdır.”⁵⁷⁴

⁵⁶⁹ Furkan suresi, 77. ayet

⁵⁷⁰ Gafir suresi, 60. ayet

⁵⁷¹ el-Bihar, 77/204/1

⁵⁷² el-Kafi, 2/466/1

⁵⁷³ el-Bihar, 93/299/30

⁵⁷⁴ Tenbih’ul-Havatir, 2/120

5519. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Dua ibadetin beynidir. Hiç kimse dua ile helak olmaz.”⁵⁷⁵

5520. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dua başarının anahtarları ve kurtuluşun gerdanlıklarıdır.”⁵⁷⁶

5521. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dua kurutuluşun gerdanlıkları ve başarının kandilleridir.”⁵⁷⁷

5522. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dua rahmetin anahtarı ve karanlığın meşalesidir.”⁵⁷⁸

5523. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Dua müminin silahı, dinin direği, göklerin ve yerin nurudur.”⁵⁷⁹

5524. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Aynı ameli yapan iki kişi cennete girer ama biri arkadaşını daha üstün görür ve şöyle der: Ey Rabbim! İkimiz de aynı şeyi yaptık o halde ona neden daha üstün bağışta bulunuyorsun.” Allah teberek ve

teala şöyle buyurur: “O benden istedi, ama sen istemedin.”⁵⁸⁰

5525. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah’a yeryüzünde en sevimli amel duadır.”⁵⁸¹

5526. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah-u Teala nezdinde duadan daha saygın bir şey yoktur.”⁵⁸²

5527. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz insanların en acizi duadan aciz olandır.”⁵⁸³

5528. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Çok dua et ki şeytanın zararından salim kalasın.”⁵⁸⁴

5529. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dua et ve, “iş işten geçmiş” deme. Şüphesiz aziz ve celil olan Allah nezdinde sadece dua ile elde edilen bir makam vardır.”⁵⁸⁵

5530. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah’a dua et ve, “iş işten geçmiş” deme.”

Zurare şöyle diyor: Şüphesiz İmam’ın maksadı şudur ki kaza

⁵⁷⁵ el-Bihar, 93/300/37

⁵⁷⁶ a.g.e. s. 341/11

⁵⁷⁷ Tenbih’ul-Havatir, 2/154

⁵⁷⁸ el-Bihar, 93/300/37

⁵⁷⁹ el-Kafi, 2/468/1

⁵⁸⁰ el-Bihar, 93/302/39

⁵⁸¹ el-Kafi, 2/467/8

⁵⁸² el-Bihar, 93/294/23

⁵⁸³ Emali et-Tusi, 89/136

⁵⁸⁴ el-Bihar, 78/9/64

⁵⁸⁵ el-Kafi, 2/466/3

ve kadere olan imanın dua hususunda ısrarlı olmana engel olmamalıdır.”⁵⁸⁶

5531. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah nezdinde en sevimli şey Allah’tan dilekte bulunmaktır.”⁵⁸⁷

5532. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En üstün ibadet duadır.”⁵⁸⁸

5533. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bütün hayırlı işlerin yarısı ibadettir, diğer yarısı ise duadır.”⁵⁸⁹

5534. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah kıyamet günü müminlerin duasını amele çevirir ve bu yüzden cennette onlara fazla ihsanda bulunur.”⁵⁹⁰

5535. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Müminlerin Emiri (a.s) çok dua eden biriydi.”⁵⁹¹

5536. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanlardan münezzeh olan Allah’ı en çok bilen kimse, O’ndan en çok dilekte bulunan kimsedir.”⁵⁹²

5537. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En üstün ibadet

duadır. Allah kula dua için izin verirse ona rahmet kapısını açar. Şüphesiz hiç kimse dua ile helak olmaz.”⁵⁹³

bak. Kenz’ul Ummal, 2/62

1190. Bölüm Dua Peygamberlerin Silahıdır

5538. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sizleri düşmanlarınızdan kurtaracak ve rızkınızı artıracak bir silahı göstereyim mi?” *Kendisine,* “Evet ey Allah’ın Resulü” *denilince şöyle buyurdu:* “Gece gündüz Rabbinize dua edin. Şüphesiz ki müminlerin silahı duadır.”⁵⁹⁴

5539. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dua güzel bir silahtır.”⁵⁹⁵

5540. *İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Peygamberlerin silahıyla kuşanın.” *Kendisine,* “Peygamberlerin silahı nedir?” *denilince şöyle buyurdu:* “Duadır.”⁵⁹⁶

⁵⁸⁶ a.g.e. s. 467/7

⁵⁸⁷ el-Bihar, 69/393/72

⁵⁸⁸ Kenz’ul-Ummal, 3134

⁵⁸⁹ a.g.e. 3137

⁵⁹⁰ el-Bihar, 78/294/3

⁵⁹¹ el-Kafi, 2/468/8

⁵⁹² Gurer’ul-Hikem, 3260

⁵⁹³ Tenbih’ul-Havatir, 2/237

⁵⁹⁴ Mekarim’ul-Ahlak, 2/8/1980

⁵⁹⁵ Gurer’ul-Hikem, 9938

⁵⁹⁶ el-Kafi, 2/468/5

5541. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dua mızraktan daha etkilidir.”⁵⁹⁷

5542. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz dua keskin silahtan daha etkilidir.”⁵⁹⁸

5543. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dua keskin mızraktan daha etkilidir.”⁵⁹⁹

5544. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dua müminin kalkanıdır.”⁶⁰⁰

1191. Bölüm

Dua Kesinleşmiş Kaza ve Kaderi Bile Değiştirir

5545. *İmam Bakır (a.s), Zürare’ye şöyle buyurmuştur:* “Sana Allah Resulünün (s.a.a) istisna etmediği bir şeyi haber vermeyeyim mi?” Ben, (Zürare) “Evet söyle” deyince şöyle buyurdu: “Dua, her ne kadar kesinleşmiş de olsa kaza ve kaderi değiştirir. (İmam kesinleşmiş kaza ve kaderi teşbih ve beyan etmek için) parmaklarını birbirine geçirdi.”⁶⁰¹

5546. *İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Duadan ayrılmayın. Şüphesiz ki Allah için dua etmek ve Allah’tan bir şey dilemek, kaza ve kaderi kesinleşmiş ve sadece uygulaması kalmış olan belayı bile defeder. Nitekim aziz ve celil olan Allah’a dua edilir ve bir şey dilenilirse belayı tümüyle geri çevirir.”⁶⁰²

5547. *Amr b. Yeşid şöyle diyor:* “İmam Kazım’ın (a.s) şöyle buyurduğunu işittim: Şüphesiz dua taktir edilmiş veya edilmemiş her şeyi (belayı) defeder.” Ben, “taktir edileni bildim de taktir edilmeyen nedir?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Yani artık asla taktir edilmez.”⁶⁰³

5548. *İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dua nazil olan ve olmayan her türlü belayı defeder.”⁶⁰⁴

5549. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kaza ve kader sadece dua ile geri çevrilir.”⁶⁰⁵

5550. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz sakınma insanı kaderden kurtarmaz.

⁵⁹⁷ Mekarim’ul-Ahlak, 2/12/2005

⁵⁹⁸ el-Bihar, 93/297/25

⁵⁹⁹ el-Kafi, 2/469/7

⁶⁰⁰ a.g.e. s. 468/4

⁶⁰¹ a.g.e. s. 470/6

⁶⁰² a.g.e. h. 8

⁶⁰³ a.g.e. s. 469/2

⁶⁰⁴ a.g.e. h. 5

⁶⁰⁵ Mekarim’ul-Ahlak, 2/7/1978

İnsanı kaderden sadece dua kurtarır.”⁶⁰⁶

5551. *İmam Sadık (a.s), ashabına şöyle buyurmuştur:* “Uzun belayı kisasından ayırt ediyor musunuz?” Biz, (ashap) “Hayır” deyince şöyle buyurdu: “Bela anında sizden birine dua ilham edilirse bilin ki şüphesiz o bela kısadır.”⁶⁰⁷

1192. Bölüm Dua Her Hastalığın Şifasıdır

5552. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Duadan ayrılma, şüphesiz ki duada her hastalığın şifası vardır.”⁶⁰⁸

5553. *Muhammed bin Müslim şöyle diyor:* “İmam Bakır’a (a.s) şöyle arzettim: “Allah’ın Resulü (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bu siyah tanede (çörekotu) zehir dışında her şeyin şifası var.” İmam, “Evet” dedi.” Daha sonra şöyle buyurdu: “Sana içinde her türlü hastalığın ve zehirin de şifasının olduğu şeyi haber vermeyeyim

mi?” Ben, “Evet” deyince şöyle buyurdu: “Dua.”⁶⁰⁹

1193. Bölüm Dua Her Türlü Belayı Defeder

5554. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bela inmeden önce dua ile bela dalgalarını kendinizden uzaklaştırın. Taneyi yarana ve insanları yaratana yemin olsun ki bela mümine, selin yüksek tepeden aşağı dökülmesinden ve tatar atlarının koşmasından daha hızlı ulaşır.”⁶¹⁰

5555. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bela dalgalarını dua ile defedin. Şüphesiz belanın usandırdığı müptela kimse, duaya, beladan güvende olmayan afiyetteki kimseden daha muhtaç değildir.”⁶¹¹

5556. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim kendisine bir belanın çatacağından korkar da bela gelmeden önce dua ederse aziz ve celil olan Allah onu asla belaya düşürmez.”⁶¹²

⁶⁰⁶ el-Bihar, 93/300/37, Kenzul-Ummal, 3123

⁶⁰⁷ Mekarim’ul-Ahlak, 2/9/1989

⁶⁰⁸ a.g.e. s. 12/2008

⁶⁰⁹ el-Bihar, 93/299/32

⁶¹⁰ el-Hisal, 621/10

⁶¹¹ el-Bihar, 93/301/37

⁶¹² Mekarim’ul-Ahlak, 2/10/1992

5557. *İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz dua belayı karşılar. Kıyamete kadar birbirleriyle karşı karşıya dururlar.”⁶¹³

5558. *İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bela indikten sonra yapılan duadan istifade edilmez.”⁶¹⁴

5559. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz münezzeh olan Allah’ın gazapları ve cezaları vardır. O halde sizlere gelip çatarsa onları dua ile uzaklaştırın. Şüphesiz belayı dua dışında bir şey uzaklaştıramaz.”⁶¹⁵

5560. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bela kapılarını dua ile kapatın.”⁶¹⁶

5561. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bela kapılarını istiğfar ile kapatın.”⁶¹⁷

bak. el-Bela, 416. Bölüm

1194. Bölüm Önce Duada Öncelik

Kur’an:

“İnsanın başına bir sıkıntı gelince Rabbine yönelerek

O’na yalvarır. Sonra Allah, katından bir nimet verince önceden kime yalvarmış olduğunu unutuverir; Allah’ın yolundan saptırmak için O’na eşler koşar. De ki: “küfrünle az bir müddet zevklen, şüphesiz sen cehennemliksin.”⁶¹⁸

“İnsana bir darlık gelince, yan yatarken, oturur veya ayakta iken bize yalvarıp yakarır; biz darlığını giderince, başına gelen darlıktan ötürü bize hiç yalvarmamışa döner. İsrâf edenlere yaptıkları böylece güzel görünür.”⁶¹⁹

“Yoksa, darda kalana, kendisine yakardığı zaman karşılık veren, başındaki sıkıntıyı gideren ve sizi yeryüzünün sahipleri yapan mı? Allah’ın yanında başka bir ilah mı? Pek kıt düşünüyorsunuz.”⁶²⁰

bak. Zümer, 49, Yunus, 22; Ankebut, 65; Rum, 33; Lokman, 32; En’am, 40, 41, 63; İsrâ, 67

5562. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Rahatlığında kendini Allah’a tanıtır ki şiddetli sıkıntı anında seni tanısin.”⁶²¹

⁶¹³ el-Bihar, 93/300/35

⁶¹⁴ el-Bihar, 93/314/19

⁶¹⁵ Gurur’ul-Hikem, 3512

⁶¹⁶ el-Bihar, 93/288/3

⁶¹⁷ Mustedrek’ul-Vesail, 5/318/5980

⁶¹⁸ Zumer suresi, 8. ayet

⁶¹⁹ Yunus suresi, 12. ayet

⁶²⁰ Neml suresi, 62. ayet

⁶²¹ el-Bihar, 77/87/3

5563. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Duada öncelikli davranan kimseye bela indiğinde icabet edilir ve melekler şöyle der: “Bu ses tanıdık bir sestir ve göklerden örtülü kalmaz.” Her kim de duada öncelikli davranmazsa kendisine bela indiğinde icabet edilmez ve melekler şöyle der: “Biz bu sesi tanımıyoruz.”⁶²²

5564. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mümine zorluk anında dua ettiği gibi rahatlık anında da aynı şekilde dua etmesi yakışır.”⁶²³

5565. *“Allah-u Teala Davud’a (a.s) şöyle vahyetti:* “Rahatlık günlerinde beni an ki ben de zorluk günlerinde sana icabet edeyim.”⁶²⁴

5566. *İmam Zeyn’ul Abidin (a.s), münacaatında şöyle buyurmuştur:* “Beni rahatlığın kendisini azdırdığı ve belanın yere serdiği kimselerden kılma. Onlar sadece kendilerine bela inince seni çağırır ve sadece haceti olduğunda seni anar. Böyle olunca senin için yere kapanır ve

elleri dilekte bulunmak için sana uzanır.”⁶²⁵

5567. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kul rahatlık anında Rabbini anınca Allah onu beladan kurtarır.”⁶²⁶

1195. Bölüm

Her Hacetinde Duaya Teşvik

5568. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bir ayakkabı bağı bile olsa her ihtiyacınızı aziz ve celil olan Allah’tan dileyin. Şüphesiz Allah onu kolaylaştırmadıkça, kolay olmaz.”⁶²⁷

5569. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sizden her biri tüm ihtiyaçlarını hatta kopmuş ayakkabı bağını bile Allah’tan dilemelidir.”⁶²⁸

5570. “Allah Musa’ya şöyle vahyetmiştir: Ey Musa! İhtiyaç duyduğun her şeyde, hatta koyunun otunu ve hamurunun tuzunu bile benden dile.”⁶²⁹

5571. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Duadan ayrılmayın.

⁶²² el-Kafi, 2/472/1

⁶²³ a.g.e. s. 488/1

⁶²⁴ el-Bihar, 93/381/6

⁶²⁵ a.g.e. 94/130/19

⁶²⁶ Kenz’ul-Ummal, 5899

⁶²⁷ el-Bihar, 93/295/23

⁶²⁸ a.g.e.

⁶²⁹ el-Bihar, 93/303/39

Şüphesiz dua gibi hiç bir şeyle Allah’a yakın olamazsınız. Küçük bir şey için bile olsa, küçük olduğu sebebiyle dua etmeyi terketmeyin. Zira küçük ihtiyaçlar da büyük ihtiyaçları gideren kimsenin elindedir.”⁶³⁰

5572. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Küçük ihtiyaçlarınızı küçümsemeyin. Şüphesiz Allah-u Teala nezdinde müminlerin en sevimlisi en çok dileyendir.”⁶³¹

5573. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sizden her biri ihtiyaçlarını, hatta tuzunu ve ayakkabı bağını bile Rabb’inden dilemelidir.”⁶³²

1196. Bölüm Dua İcabetin Anahtarıdır

Kur’an:

“Kullarım sana beni sorarlarsa, bilsinler ki ben, şüphesiz onlara yakınım. Benden isteyenin, dua ettiğinde duasını kabul ederim. Artık onlar da

davetimi kabul edip bana iman etsinler ki doğru yolda yürüyenlerden olsunlar.”⁶³³

“Rabbimiz: “Bana dua edin ki size icabet edeyim. Bana kulluk etmeyi büyüklüklerine yediremeyenler alçalmış olarak cehenneme gireceklerdir” diye buyurmuştur.”⁶³⁴

5574. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah Tebareke ve Teala...bir peygamberi göndermek istediğinde ona şöyle buyurmuştur: “Tatsız bir olay seni üzdüğünde beni çağır ki icabet edeyim.” Allah bunu benim ümmetime de ihsan etmiştir. Nitekim şöyle buyurmuştur: “Beni çağırın ki size icabet edeyim.”⁶³⁵

5575. *İmam Sadık (a.s), Allah Tebarek ve Teala’nın, “Allah’ın insanlara açtığı rahmeti hiç kimse engelleyemez” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “(Bu rahmet) duadır.”⁶³⁶

5576. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bulut yağmurun hazinesi olduğu gibi dua da icabetin hazinesidir.”⁶³⁷

⁶³⁰ a.g.e.

⁶³¹ Mekarim’ul-Ahlak, 2/97/2275

⁶³² Kenz’ul-Ummal, 3140

⁶³³ Bakara suresi, 186. ayet

⁶³⁴ Gafir suresi, 60. ayet

⁶³⁵ Kur’ul-İsnad, 84/277

⁶³⁶ el-Bihar, 93/299/31

⁶³⁷ a.g.e. s. 295/23

5577. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim Allah’tan izin isterse Allah ona izin verir.”⁶³⁸

5578. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim münezzeh olan Allah’ın kapısını çalarsa kapı kendisine açılır.”⁶³⁹

5579. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Çalınan her kapı mutlaka çok geçmeden çalan kimsenin yüzüne açılır.”⁶⁴⁰

5580. *İmam Hasan (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah yüzüne dua kapısını açtığı herkese mutlaka icabet kapısını da açmıştır.”⁶⁴¹

5581. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sizden her kimin yüzüne dua kapısı açılırsa icabet kapıları da açılmıştır.”⁶⁴²

5582. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah’a dua kapısını yüzüne açtığı kimseye icabet kapısını kapatması yaraşmaz. Allah böyle yapmaktan yücedir.”⁶⁴³

5583. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah bir kula icabet

etmek istediğinde ona dua etme iznini (başarısını) verir.”⁶⁴⁴

5584. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim bir şeyi arzular ve o şey aziz ve celil olan Allah’ın rızasına uygun olursa, o şey kendisine ihsan edilmedikçe dünyadan ayrılmaz.”⁶⁴⁵

5585. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Çok dua et, şüphesiz dua her rahmetin anahtarı ve her hacetin gideriliş sebebidir. Allah nezdinde olan şeylere sadece dua ile erişilir. Bir kapı çok çalınırsa mutlaka çok geçmeden çalan kimsenin yüzüne açılır.”⁶⁴⁶

5586. *Beze’nti şöyle diyor:* “İmam Rıza’ya (a.s) şöyle dedim: “Fedan olayım! Ben kaç yıldır Allah’tan bir hacetimin giderilmesini istiyorum. Ama icabetinin ertelenmesinden dolayı kalbimde bir şüphe oluştu...” Bana şöyle buyurdu: “De bakayım: Eğer sana bir söz söylersem ona itimat eder misin?” Ben, “Fedan olayım, eğer senin sözünüze güvenmezsem kimin sözüne güveneyim?...” İmam şöyle

⁶³⁸ Gurer’ul-Hikem, 8291

⁶³⁹ a.g.e. 8292

⁶⁴⁰ el-Kaşı, 2/467/3

⁶⁴¹ el-Bihar, 78/113/7

⁶⁴² Kenz’ul-Ummal, 3154

⁶⁴³ a.g.e. 3155

⁶⁴⁴ a.g.e. 3156

⁶⁴⁵ el-Hisal, 4/7

⁶⁴⁶ el-Bihar, 93/295/23

buyurdu: “O halde Allah’a daha fazla itimat et, zira Allah sana (icabet) vaat etmiştir. Nitekim Allah Tebarek ve Teala şöyle buyurmuştur: **“Kullarım sana sorunca...”**”⁶⁴⁷

1197. Bölüm

Duanın İcabet Şartları

5587. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Duanın adabına riayet et. Eğer duanın adabına riayet etmezsen icabet beklentisi içinde olma... Bil ki eğer Allah bize duayı emretmeseydi ama biz halis bir şekilde dua etmiş olsaydık yine de fazlı ve keremi sebebiyle bizlere icabet ederdi. Kendisi duanın şartlarını yerine getiren kimseye icabet etmeyi garantilediği halde nasıl icabet etmez?”⁶⁴⁸

Burada duanın müstecab olması için gerekli olan, Masumlar’dan (a.s) nakledilen en önemli şartlarını zikrediyorum:

1-Marifet

5588. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan

Allah şöyle buyurmuştur: “Her kim benim fayda veya zarar verdiğimi bildiği halde benden bir şey isterse kendisine icabet ederim.”⁶⁴⁹

5589. *İmam Sadık (a.s), kendisine, “neden dua ediyoruz da duamız müstecap olmuyor” diyen bir topluluğa şöyle buyurmuştur:* “Çünkü şüphesiz sizler tanımadığınız bir kimseye dua ediyorsunuz.”⁶⁵⁰

5590. *İmam Sadık (a.s), Allah-u Teala’nın, “O halde davetime icabet etsinler ve bana inansınlar” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “Yani benim istedikleri şeyi kendilerine bağışlayabileceğimi bilsinler.”⁶⁵¹

bak. 1206. Bölüm; 5717. Hadis

2-Marifetin Gerektirdiği Şeylerle Amel Etmek

Kur’an:

“Ey İsrailoğulları! Size verdiğim nimeti hatırlayın ve ahdimi yerine getirin ki ben de ahdimi yerine getireyim; sadece benden korkun.”⁶⁵²

5591. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Amelsiz dua eden kimse yaysız ok atan kimseye benzer.”⁶⁵³

⁶⁴⁷ Kurb’ul-İsnad, 385/1358

⁶⁴⁸ el-Bihar, 93/322/36

⁶⁴⁹ Uddet’ud-Dai, 131

⁶⁵⁰ el-Bihar, 93/368/4

⁶⁵¹ a.g.e. 93/323/37

⁶⁵² Bakara suresi, 40. ayet

⁶⁵³ el-Bihar, 93/312/17

5592. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Yemeğe yeterince tuz atıldığı gibi, iyilikle birlikte de yeterince dua edilmelidir.”⁶⁵⁴

5593. *İmam Ali (a.s), kendisine, “Allah, ‘bana dua edin sizlere icabet edeyim’ diye buyurmuştur; o halde neden dua ediyorsunuz da icabet edilmiyor?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur:* “Zira kalpleriniz sekiz hıyanette bulunmuştur. İlk olarak siz Allah’ı tanıdınız, ama hakkını sizlere farz kıldığı şekilde eda etmediniz. Dolayısıyla bu tanımanız sizlere fayda vermedi... Dualarınızın kapılarını ve yollarını kapattığınız takdirde hangi duanız kabul olacak?”⁶⁵⁵

5594. *İmam Sadık (a.s), aynı sorunun cevabında şöyle buyurmuştur:* “Zira sizler Allah’a verdiğiniz söze vefa göstermediniz. Allah şöyle buyuruyor: **“Ahdime vefa gösterin ki, ahdinize vefa göstereyim”** Allah’a yemin olsun ki eğer Allah’ın ahbine vefa göstermiş olsaydınız, Allah da sizin ahdinize vefa gösterirdi.”⁶⁵⁶

5595. *“Allah Musa’ya (a.s) şöyle vahyetmiştir:* “Ey Musa! Beni temiz

bir kalp ve doğru bir dille çağır.”

⁶⁵⁷

5596. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz kul Allah Tebarek ve Teala’yı doğru bir niyet ve halis bir kalple çağırınca, aziz ve celil olan Allah’ın ahbine vefa ettikten sonra kendisine icabet edilir. Ama aziz ve celil olan Allah’ı niyet ve ihlas olmaksızın çağırırsa kendisine icabet edilmez. Nitekim Allah da şöyle buyurmuyor mu: **“Ahdime vefa gösterin ki ben de ahdinize vefa göstereyim.”** O halde vefa gösteren kimse vefa görür.”⁶⁵⁸

3-Kazanç Temizliği

5597. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En hayırlı dua takvalı göğüs ve temiz kalpten çıkan duadır.”⁶⁵⁹

5598. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz kul, yiyeceği haram olduğu halde elini Allah’a doğru kaldırıncı bu haliyle kendisine nasıl icabet edilsin?”⁶⁶⁰

5599. *Resulullah (s.a.a), kendisine, “duamın kabul olmasını istiyorum” diye söyleyen birine şöyle buyurmuştur:*

⁶⁵⁴ a.g.e. s. 305/1

⁶⁵⁵ A’lam’ud-Din, 269, bak. Hadisin tümü.

⁶⁵⁶ el-Bihar, 93/368/3

⁶⁵⁷ a.g.e. s. 341/11

⁶⁵⁸ el- İhtisas, 242

⁶⁵⁹ Tenbih’ul-Havatir, 2/154

⁶⁶⁰ İrşad’ul-Kulub, 149

“O halde yiyeceğini temiz kıl. Karnına haram lokma girmesin.”⁶⁶¹

5600. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Kazancını temiz kıl ki duan kabul olsun. Şüphesiz insan haram bir lokma ağzına götürdüğü taktirde kırk gün duası kabul olmaz.”⁶⁶²

5601. Kutsi bir hadiste şöyle yer almıştır: “Dua senden, icabet ise bendendir. Dolayısıyla haram yiyen kimsenin duasından başka hiç bir dua benden örtülü kalmaz.”⁶⁶³

5602. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kimi duasının müstecap olması sevindiriyorsa o halde kazancını temiz kılın.”⁶⁶⁴

5603. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sizden her kim kendisine icabet edilmesini istiyorsa kazancını temizlemeli ve insanların hakkını ödemelidir. Karnında haram olan veya yanında halktan birine ait bir hak bulunan kimsenin duası Allah’a yükselmez.”⁶⁶⁵

5604. Rivayet edildiği üzere Musa (a.s) şiddetle yalvarıp yakaran, ellerini

göğe doğru kaldıran ve dua eden birini gördü. Bunun üzerine Allah Musa'ya (a.s) şöyle vahyetti: “Eğer o şöyle ve böyle de yapsaydı duası kabul olmazdı. Zira onun karnında, sırtında ve evinde haram vardır.”⁶⁶⁶

4-Dua Anında Kalp Huzuru ve Yumuşaklığı

5605. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bilin ki şüphesiz Allah gafil ve habersiz olan kalbin duasına icabet etmez.”⁶⁶⁷

5606. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bilin ki şüphesiz Allah gafil kalbin duasını kabul etmez.”⁶⁶⁸

5607. Resulullah (s.a.a), Allah'ın en büyük isminin ne olduğu sorulunca şöyle buyurmuştur: “Allah'ın isimlerinden hepsi de büyüktür. O halde kalbini Allah'tan başka her şeyden boşalt ve Allah'ı istediğin isimle çağır.”⁶⁶⁹

5608. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah gafil ve habersiz kalbin duasını kabul etmez.”⁶⁷⁰

5609. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz aziz ve

⁶⁶¹ Uddet'ud-Dai, 128

⁶⁶² Mekarim'ul-Ahlak, 2/20/2045

⁶⁶³ el-Bihar, 93/373/16

⁶⁶⁴ el-Bihar, 93/373/16

⁶⁶⁵ a.g.e. s. 321/31

⁶⁶⁶ Ed- Da'vat li'r Ravendi, 24/34

⁶⁶⁷ el-Bihar, 93/321/31

⁶⁶⁸ A'lam'ud-Din, 295

⁶⁶⁹ el-Bihar, 93/322/36

⁶⁷⁰ a.g.e. s. 314/19

celil olan Allah gafil ve dikkatsiz kalbin duasına icabet etmez. O halde dua edince kalbinle yönel, sonra icabet edileceğine yakın et.”⁶⁷¹

5610. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah katı olan kalbin duasına icabet etmez.”⁶⁷²

5611. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Kalbiniz yumuşadığında dua etmeyi ganimet bilin. Şüphesiz ki kalp yumuşaklığı rahmettir.”⁶⁷³

5612. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bedenin titrediğinde, gözlerin ağladığında ve kalbin yumuşadığında o anı ganimet bil ki şüphesiz sana teveccüh edilmiştir.”⁶⁷⁴

5613. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sizden birisi kalbi yumuşayınca dua etsin. Şüphesiz kalp halis olmadıkça yumuşamaz.”⁶⁷⁵

Bu Bölümle ilgili olan hadisler de ileride zikredilecektir.

1198. Bölüm

İcabetin Engelleri

⁶⁷¹ el-Kafi, 2/473/1

⁶⁷² a.g.e. s. 474/4

⁶⁷³ ed- Ed- Da'vat li'r Ravendi, 30/60

⁶⁷⁴ el-Bihar, 93/344/5

1-Günah

5614. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz kul Allah’tan bir hacet dilerse Allah da yakın gelecekte ve biraz ertelemeyle o hacetini giderir. Ama kul sonradan günaha düşer. Bunun üzerine Allah Tebarek ve Teala meleğe şöyle der: “Onun hacetini giderme ve onu mahrum kıl, zira o kendini benim gazabıma maruz bıraktı ve benden taraf mahrumiyete müstahak oldu.”⁶⁷⁶

bak. 1204.Bölüm; ez-Zenb, 1383. Bölüm

2-Zulüm

5615. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz aziz ve celil olan Allah İsa b. Meryem’e (a.s) şöyle vahyetti: “İsrailoğullarının önde gelenlerine şöyle de: “Ben sizlerden birinin ve boynunda kul hakkı olan hiç kimsenin duasına icabet etmem.”⁶⁷⁷

5616. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz aziz ve celil olan Allah şöyle buyuruyor: “İzzetim ve celalime andolsun ki

⁶⁷⁵ el-Kafi, 2/477/5

⁶⁷⁶ el-Bihar, 73/329/11

⁶⁷⁷ el-Hisal, 337/40

bir mazlum kendisine zulmedilen bir hak hususunda bana dua ederde, kendisi de aynı zulmü başkasına işlerse asla kendisine icabet etmem.”⁶⁷⁸

5617. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah-u Teala İsa’ya (a.s) şu öğütü vermiştir: “Ey İsa! İsrailoğullarının zalimlerine şöyle de: Ayaklarınızın altında haram ve evlerinizde put varken sakın bana dua etmeyin. Zira ben, bana dua edene icabet edeceğime dair yemin ettim, benim ona icabetim (dua yerinden) dağılıncaya kadar kendileri için lanet olacaktır.”⁶⁷⁹

5618. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Birisine zulmedilip kendisine zulmedene beddua ettiğinde aziz ve celil olan Allah şöyle buyurur: “Başka birisi de senin ona zulmettiğini söyleyerek beddua ediyor, istersen ikinizin de bedduasını kabul edeyim ve istersen de affıma uğramak için erteleyeyim.”⁶⁸⁰

bak. 1204. Bölüm

3-Duanın İlahi Hikmetle Uyumsuzluğu

⁶⁷⁸ el-Bihar, 75/312/20

⁶⁷⁹ a.g.e. 93/373/16

⁶⁸⁰ Emali’el-Seduk, 262/3

5619. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz münezzeh olan Allah’ın keremi hikmetiyle çelişmez. Bu yüzden her dua müstecap olmaz.”⁶⁸¹

İbn-i Sina şöyle diyor: “Duanın icabet sebebi, sebeplerin ilahi hikmetle uyumasıdır. Yani bir şey hakkında dua eden birinin duası ile Allah tarafından o şeyin gerçekleşme sebebi bir araya gelmektedir. Dolayısıyla eğer, “O şey dua ve o duayla uyuması olmaksızın vücuda gelebilir mi?” diye sorulursa şöyle deriz: “Hayır, zira her ikisinin de sebebi birdir ve bu sebep duayı o şeyin vücuda geliş sebebi kılan Allah’tır. Nitekim ilaç kullanmayı da, hastanın sıbhat bulma sebebi kılınmıştır. Hasta ilaç kullanmadıkça asla iyileşmez. Gerçekleşmesi için dua ettiğimiz şey bir hikmet esasınca, ilahi kaza ve kader minvali üzeri o şeyin varlık sebebiyle buluşur. Dolayısıyla dua etmek gerekir. Duanın icabetini bekleme de farzdır...”⁶⁸²

1199. Bölüm

Dua Etmenin Adabı

1-Besmele

5620. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:

⁶⁸¹ Gurur’ul-Hikem, 3478

⁶⁸² el-Bihar, 93/361/23, bak tüm söze

“Bismillahirrahmanirrahim ile başlayan dua reddedilmez.”⁶⁸³

2-Allah'ı Övmek

5621. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz başında övgü olmayan her dua kısırdır.”⁶⁸⁴

5622. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Müminlerin Emiri'nin (a.s) kitabında yer aldığı üzere Allah'tan bir şey dilemeden önce onu övmek gerekir. O halde aziz ve celil olan Allah'a dua edince önce onu öv.” *Ravi şöyle diyor: “Ben, “Nasıl övelim” diye sorunca İmam şöyle buyurdu: “Şöyle demelisin: “Ey bana şahdamarımdan yakın olan! Ey insan ile kalbi arasına giren! Ey en yüce yerde görülen! Ey benzeri olmayan!”*⁶⁸⁵

3-Muhammed ve Ehl-i Beyt'ine Salavat Göndermek

5623. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sizin bana salavat göndermeniz dualarınız için icabet ve amelleriniz için temizliktir.”⁶⁸⁶

5624. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dua Muhammed'e ve Al-i Muhammed'e salavat

gönderilmedikçe (Allah'tan) örtülüdür.”⁶⁸⁷

5625. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim aziz ve celil olan Allah'tan bir ihtiyacını dilemek isterse Muhammed'e ve Ehl-i Beyt'ine salavat göndermekle başlasın. Sonra Allah'tan hacetini dilesin. Sonunda da Muhammed'e ve Ehl-i Beyt'ine salavat göndersin. Zira aziz ve celil olan Allah duanın başını ve sonunu kabul ettiği halde ortasını terk etmekten daha yücedir. Zira Muhammed'e ve Aline gönderilen salavat örtülü kalmaz.”⁶⁸⁸

5626. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her dua Muhammed'e ve Al-i Muhammed'e salavat göndermedikçe göklerden örtülüdür.”⁶⁸⁹

4-Salihleri Şefaati Kılmak

5627. *Masumların (a.s) duasında şöyle yer almıştır:* “Allahım! Eğer günahlarım senin nezdinde yüz suyumu dökmüşse ve senden duamı engellemişse o halde Muhammed'e ve Al-i Muhammed'e salavat gönder.

⁶⁸³ ed- Ed- Da'vat li'r Ravendi, 52/131

⁶⁸⁴ el-Bihar, 93/317/21

⁶⁸⁵ a.g.e. s. 315/20

⁶⁸⁶ a.g.e. 94/54/22

⁶⁸⁷ el-Kafi, 2/491/1

⁶⁸⁸ Mekarim'ul-Ahlak, 2/19/2040

⁶⁸⁹ Kenz'ul-Ummal, 3988

Onların yüzü suyu hürmetine ya Rabbi dualarımı kabul et.”⁶⁹⁰

5628. İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’tan bir ihtiyacını dilemek istediğinde şöyle de: “Allahım! Ben senden Muhammed ve Ali’nin hakkı için diliyorum. Şüphesiz onların senin nezdinde bir makamı vardır.”⁶⁹¹

5629. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah’ın açık ve gizli elçileri vardır. O halde Allah’ın açık elçileri hakkı için bir şey dilediğinde gizli elçilerinin hakkı için de dile.”⁶⁹²

5-Günahını İtiraf Etmek

5630. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Duada önce övmek, sonra günahını itiraf etmek ve sonra da icabet edilmesini istemek gerekir.”⁶⁹³

6-Yalvarıp Yakarmak

5631. “Allah-u Teala Musa’ya (a.s)şöyle vahyetmiştir: “Ey Musa! Bana dua edince korku, panik ve endişe ile dua et, yüzünü yere sür, bedeninin değerli organlarıyla karşında secdeye kapan, karşında horluk ve tevazu içinde dur ve benimle münacaat

ettiğinde haşyetle korkan bir kalple münacaatta bulun.”⁶⁹⁴

5632. “Allah-u Teala İsa’ya (a.s) şöyle öğüt vermiştir: “Ey İsa! Bana üzgün ve kurtarıcısı olmayan boğulmak üzere olan birisi gibi dua et... Bana sadece horluk, yalvarıp yakarmak ve ihlas üzere dua et. Bana böyle dua edersen ben de icabet ederim.”⁶⁹⁵

5633. İmam Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’ın Resulü (s.a.a) yalvarıp yakarma ve dua anında, yiyecek bir şey isteyen bir sefil gibi dua ediyor ve ellerini yukarı kaldırıyordu.”⁶⁹⁶

7-İki Rekat Namaz Kılmak

5634. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Adamın biri camiye girdi, iki rekat namaz kıldı, sonra aziz ve celil olan Allah’tan hacetini diledi. Allah’ın Resulü (s.a.a) şöyle buyurdu: “Bu kul rabbinden çok çabuk diledi.” Daha sonra başka birisi geldi, iki rekat namaz kıldı, sonra aziz ve celil olan Allah’ı övdü, Peygamber’e ve Ehl-i Beyt’ine salavat gönderdi. Bunun üzerine Allah’ın Resulü (s.a.a) ona şöyle

⁶⁹⁰ el-Bihar, 94/22/19

⁶⁹¹ ed- Ed- Da’vat li’r Ravendi, 51/127

⁶⁹² el-Bihar, 93/311/13

⁶⁹³ a.g.e. s. 318/23

⁶⁹⁴ a.g.e. s. 305/1

⁶⁹⁵ a.g.e. s. 314/19

⁶⁹⁶ Mekarim’ul-Ahlak, 2/8/1981

buyurdu: “(Allah’tan) Dile ki sana verilecektir.”⁶⁹⁷

5635. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim doğru dürüst abdest alır, iki rekat namaz kılar, rüku ve secdelerini kamil bir şekilde yerine getirir sonra selam verir, aziz ve celil olan Allah’ı ve Allah’ın Resulünü över ve ardından hacetini dilerse şüphesiz yerinde dilemiş olur. Her kim de yerinde hayrı talep ederse, ümitsiz geri dönmez.”⁶⁹⁸

8-Hiç bir Duayı Küçük Görmemek Gerekir.

5636. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah Tebarek ve Teala... icabetini duanın içinde gizlemiştir. O halde hiç bir duayı küçük görme. Zira bir çok defa icabet edilir de sen bilmezsin.”⁶⁹⁹

9-İstedliğini Çok Görmemek

5637. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah şöyle buyuruyor: “... Eğer kullarımın kalpleri, en mutlu kalbin arzusuna benzer bir arzu içinde olursa bu arzular kullarımdan birinin deniz suyuna daldırdığı bir iğne gibi kalır. Zira

benim bağışım da, vaadim de sözdür. Ben bir şeye, “ol” dersem o olur.”⁷⁰⁰

5638. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah-u Teala şöyle buyurmuştur: “Eğer ilk ve son, canlı ve ölü, yaş ve kuru tümünüz toplansanız ve herkes istediğini dilese ve de ben onları giderecek olsam, benim mülküne en küçük bir etkisi olmaz.”⁷⁰¹

5639. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah Peygamberlerinden birine şöyle vahyetti: “... Eğer yedi kat gök ve yeryüzü benden tümüyle bir şey dilese ve hepsinin hacetini tek tek giderecek olsam, yine de bir sinek kanadı kadar bir şey mülkümünden eksilmez. Sorumlusu olduğum mülküm nasıl azalsın?”⁷⁰²

5640. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah’tan isteyin ve çok isteyin. Zira Allah için hiç bir şey büyük/çok değildir.”⁷⁰³

5641. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hiç bir isteği çok görmeyin. Zira Allah nezdinde olanlar taktır ettiğinizden daha çoktur.”⁷⁰⁴

⁶⁹⁷ el-Bihar, 93/315/21

⁶⁹⁸ a.g.e. s. 314/20

⁶⁹⁹ el-Hisal, 209/31

⁷⁰⁰ Emali’et-Tusi, 675/1424

⁷⁰¹ el-Bihar, 92/253/48

⁷⁰² a.g.e. 92, s. 303/39

⁷⁰³ a.g.e. s. 302/39

⁷⁰⁴ Mekarim’ul-Ahlak, 2/97/2275

10-İsteklerde Yüce Himmet Sahibi Olmak

5642. *İmam Ali (a.s), oğlu Hasan'a (a.s) vasiyetinde şöyle buyurmuştur:* “Kendin için güzelliği kalacak olan ve vebali yok olacak olan şeyi dilemelisin. Mal ve servet senin için kalmaz ve sen de onun için baki kalmazsın.”⁷⁰⁵

5643. *İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ebu Zer Allah korkusundan o kadar ağladı ki gözleri rahatsız oldu. Ona, “Neden gözlerin şifa bulsun diye Allah’a dua etmiyorsun?” dediklerinde ise Ebu Zer şöyle dedi: “Ben bu işten (gözlerimin iyileşmesinden) gafilim. Buna fazla önem vermiyorum.” Kendisine, “Seni hangi şey bundan gafıl kıldı?” dediklerinde ise şöyle dedi: “İki büyük şey: Cennet ve Cehennem”⁷⁰⁶

5644. *Rabia b. Ka'b şöyle diyor:* “Günün birinde Allah’ın Resulü (s.a.a) bana şöyle buyurdu: “Ey Rabia! Yedi yıl bana hizmet ettin, benden bir şey istemiyor musun?” Ben şöyle dedim: “Ey Allah’ın Resulü! Bana düşünmem için fırsat ver.” Ertesi gün sabah

Allah Resulünün huzuruna vardım. Bana, “Ey Rabia! Benden hacetini dile” deyince şöyle dedim: “Allah’tan beni seninle cennete götürmesini dile.” dedim. Bana, “Sana bunu kim öğretti?” dedi. Ben, “Ey Allah’ın Resulü! Bana hiç kimse öğretmedi. Kendi kendime düşündüm ve şöyle dedim: “Eğer ondan servet istersem sonunda yok olacak, eğer ondan uzur ömür veya evlat istersem hepsinin sonu ölümdür.” Rabia daha sonra şöyle dedi: “Allah’ın Resulü bir müddet başını önüne saldı ve sonra şöyle buyurdu: “Ben bu şeyi yapacağım, sen de çok secdelerle bana yardımcı ol.”

⁷⁰⁷

5645. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Adamın biri Allah Resulünün huzuruna vardı, selam verdi, Müslüman oldu ve sonra şöyle dedi: “Ey Allah’ın Resulü! Beni tanıyor musun?” Allah’ın Resulü, “Sen kimsin?” diye sordu. O, “Ben, cahiliyye döneminde falan gün Taif’te geldiğin evin sahibiyim ve ben sana ikramda bulundum. Allah’ın Resulü, “Hoş geldin, şimdi ne

⁷⁰⁵ el-Bihar, 77/205/1

⁷⁰⁶ a.g.e. 78/451/16

⁷⁰⁷ el-Bihar, 93/326/10

istiyorsun?” diye buyurdu. O şahıs, “Ben, çobanlarıyla birlikte ikiyüz koyun istiyorum” dedi. Allah’ın Resulü (s.a.a), ona istediği şeyi vermelerini emretti ve ashabına şöyle buyurdu: “Bu şahıs, İsrailoğullarından olan yaşlı kadının Musa’dan (a.s) istediği şeyi isteme himmetine sahip olamadı.”⁷⁰⁸

5646. İmam Sadık (a.s), *İsrailoğullarından yaşlı kadının Musa’ya (a.s) sorduğu şey hakkında şöyle buyurmuştur:* “O yaşlı kadın şöyle dedi: “Benim için bir kaç şey yapmadan bu işi yapmayacağım: Ayaklarımı hızlı yürütmeli, gözlerimi geri vermeli, gençliğimi iade etmeli ve bana kendinle cennette yer vermelisin.”⁷⁰⁹

11-Herkes İçin Dua Etmek

5647. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Sizden biri dua edince herkes için dua etsin. Zira bu dua icabete daha yakındır, her kim kendisine dua etmeden önce kardeşlerinden kırk kişi için dua ederse, o dua hem onlar, hem de

kendisi hakkında müstecap olur.”

⁷¹⁰

5648. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim, kendisine dua etmeden önce kırk mümine dua ederse duası müstecap olur.”

⁷¹¹

12-Gizli Dua

Kur’an:

“Rabbini gönülден ve korkarak yüksek olmayan hafif bir sesle sabah akşam an, gafillerden olma.”⁷¹²

5649. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Gizli yapılan bir dua açık yapılan yetmiş duaya denktir.”⁷¹³

5650. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kulun gizlice yaptığı tespih ve duanın sevabını Allah tebarek ve Teala’dan başka hiç kimse bilmez.”⁷¹⁴

bak. Ez- Zikr, 1352. Bölüm

13-Toplu Dua

5651. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kırk kişi bir araya gelir ve herhangi bir şey hakkında

⁷⁰⁸ Nur’us-Sakaleyn, 2/473/225; Musa (a.s) yaşlı kadından, Yusuf’un (a.s) kabrini göstermesini isteyince, yaşlı kadın, cennette Musa’yla (a.s) birlikte aynı derece olması şartıyla ona kabri gösterdi.

⁷⁰⁹ el-Fakih, 1/193/594

⁷¹⁰ el-Bihar, 93/313/17

⁷¹¹ a.g.e. s. 317/21

⁷¹² A’raf, 205

⁷¹³ ed- Ed- Da’vat li’r Ravendi, 18/7

⁷¹⁴ el-Bihar, 93/319/25

Allah’a dua ederse mutlaka icabet edildiği bir halde ayrılırlar.”⁷¹⁵

5652. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Babam için tatsız bir olay baş gösterdiğinde, kadın ve çocukları topluyar, dua ediyor, onlar da “amin” diyorlardı.”⁷¹⁶

Ben diyorum ki: Bu tür rivayetleri ve gizli duanın faziletine delalet eden önceki rivayetlerin arasını şöyle bulmak mümkündür: Önceki rivayetlerde toplu dua edilmesinin toplumsal etkisinin olmadığı hususlar ele alınmıştır veya şeriatın sadece gizli hallerde dua edilmesini güzel gördüğü hususlarla ilgilidir. Tebeccüt (gece) namazı kılmak gibi. Ama ikinci grup hadisler ise toplu dua edilmesinin toplumsal etkilerinin olduğu veya hadiste zikri geçen özel konulara özgü hususlarla ilgilidir.

bak. Er-Riya, 1420. Bölüm

14-İcabet Hakkında Hüsnu Zan İçinde Olmak

5653. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İcabet edileceğine yakın ettiğiniz bir halde Allah’a dua edin.”⁷¹⁷

5654. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dua edince kalbinle

Allah’a yönel ve icabetinin kapıda olduğunu düşün.”⁷¹⁸

5655. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dua ettiğinde icabetinin kapıda olduğunu zannet.”⁷¹⁹

15-Uygun Bir Zaman Seçmek

5656. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim bir farzı eda ederse, duası Allah nezdinde müstecaptır.”⁷²⁰

5657. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Üç vakitte dualar Allah’tan örtülü kalmaz: Bir farzı yerine getirdikten sonra, yağmur yağdığı zaman ve yeryüzünde Allah’ın bir mucizesi ortaya çıktığı zaman.”⁷²¹

5658. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Aziz ve celil olan Allah’a dua edeceğiniz en hayırlı vakit seher vakitleridir.” Daha sonra Yakub’un (a.s) sözünü nakleden şu ayeti okudu: **“Yakında sizler için Rabbimden mağfiret dileyeceğim.”** Allah’ın Resülü daha sonra şöyle buyurdu: “Onlar için duayı seher vaktine bıraktı.”⁷²²

⁷¹⁵ el-Kafi, 2/487/2

⁷¹⁶ el-Bihar, 93/341/11

⁷¹⁷ a.g.e. s. 305/1

⁷¹⁸ el-Kafi, 2/473/3

⁷¹⁹ a.g.e. h. 1

⁷²⁰ Uyun-u Ahbar’ir-Rıza, 2/28/22

⁷²¹ el-Bihar, 85/321/8

⁷²² el-Kafi, 2/477/6

5659. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim Allah için bir hastayı ziyaret ederse o hastanın kendisi hakkında ettiği duayı Allah kabul eder.”⁷²³

16-İsrar

5660. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz aziz ve celil olan Allah insanların birbirinden ısrarla bir şey istemesini hoş görmez. Ama bunu kendisi hakkında hoş görür.”⁷²⁴

5661. *Tevrat’ta şöyle yer almıştır:* “Dualarda ısrarlı olun ki icabetle rahmet sizi kuşatsın ve afiyet sizleri müjdelesin.”⁷²⁵

5662. *Hakeza Tevrat’ta şöyle yer almıştır:* “Her kim benim ihsanımı ümit ederse benden ısrarla dilemelidir.”⁷²⁶

5663. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’tan dilemekte ısrarlı ol ki rahmet kapıları yüzüne açılsın.”⁷²⁷

5664. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’a yemin olsun ki mümin kul aziz ve celil olan Allah’tan hacetini dilemekte ısrar

ederse mutlaka haceti giderilir.”

⁷²⁸

5665. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah ısrarla dua eden kimseyi sever.”

⁷²⁹

5666. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah’tan hacetini dileyen ve icabet olsun veya olmasın dualarında ısrar eden kula Allah rahmet etsin.”⁷³⁰

5667. *“Allah-u Teala Musa’ya (a.s) şöyle dedi:* “...Ey Musa! Nezdimde olan şeylere rağbet eden ve yaptıklarından pişman olan kimse gibi bana dua et.”⁷³¹

5668. *“Hakeza Allah Musa’ya (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Benden bir şey dileyince, yanımdaki şeylere rağbetinin nasıl olduğuna bir bak.”⁷³²

bak. el-Mucât, 3853. Bölüm

1200.Bölüm

Dua Eden Kimsenin Terketmesi Gereken Hususlar

⁷²³ el-Bihar, 81/217/10

⁷²⁴ el-Kafî, 2/475/4

⁷²⁵ el-Bihar, 77/42/11

⁷²⁶ a.g.e.

⁷²⁷ a.g.e. 77/204/1

⁷²⁸ el-Kafî, 2/475/3

⁷²⁹ el-Bihar, 93/374/16

⁷³⁰ el-Kafî, 2/475/6

⁷³¹ el-Bihar, 77/39/7

⁷³² a.g.e. s. 36/7

1- Olmayacak ve Doğru Olmayan Şeyler İçin Dua Etmek

5669. *İmam Ali (a.s.) şöyle buyurmuştur:* “Ey dua sahibil! Olmayacak veya doğru olmayan şeyleri Allah’tan dileme.”⁷³³

5670. *İmam Ali (a.s.), hangi duanın daha etkisiz olduğu sorulunca şöyle buyurmuştur:* “Olmayacak şeyler için yapılacak olan dua.”⁷³⁴

5671. *İmam Ali (a.s.) şöyle buyurmuştur:* “Ben, “Allahım! Beni kullarından hiç birine muhtaç etme” diye dua edince Allah’ın Resulü şöyle buyurdu: “Ey Ali! Böyle deme. Herkes mutlaka diğer insanlara ihtiyaç duyar.” Ben, “Ey Allah’ın Resulü! Nasıl dua edeyim?” diye sorunca şöyle buyurdu: “De ki: Allahım! Beni kötü yaratıklarına muhtaç etme.”⁷³⁵

5672. *İmam Ali (a.s.), “Allahım! Fitneden sana sığınırım” diyen birine şöyle buyurmuştur:* “Senin malından ve çocuklarından Allah’a sığındığını görüyorum. Allah-u Teala şöyle buyuruyor: **“Şüphesiz mallarınız ve evlatlarınız fitnedir.”** O halde

şöyle de: “Allahım! Saptırıcı fitnelerden sana sığınırım.”⁷³⁶

5673. *İmam Sadık (a.s.), Allah-u Teala’nın, “Allah’ın kendisiyle bazınızı bazınıza üstün kıldığı şeyleri temenni etmeyin” ayeti hakkında sorulunca şöyle buyurmuştur:* “İnsan başkasının eşini ve kızını arzu etmemelidir. Aksine onların benzerlerini arzu etmelidir (ki Allah ona da versin.)”⁷³⁷

2-Acele Etmek

5674. *İmam Sadık (a.s.) şöyle buyurmuştur:* “Kul dua edince acele etmediği takdirde Allah Tebarek ve Teala sürekli hacetini giderme işinde olur.”⁷³⁸

5675. *İmam Sadık (a.s.) şöyle buyurmuştur:* “Kul acele eder ve Allah’tan istemekten el çekerse Allah-u Teala şöyle buyurur: “Kulum acele etti, ihtiyaçlarını benden başka birisinin giderebileceğini sanıyor.”⁷³⁹

5676. *İmam Sadık (a.s.) şöyle buyurmuştur:* “Mümin acele etmediği ve ümitsizce duadan el çekmediği takdirde sürekli olarak Allah’ın rahmetinde, genişliğinde ve hayrındadır.” Ravi şöyle diyor:

⁷³³ el-Hisal, 635/10

⁷³⁴ Mean’ül-Ahbar, 198/4

⁷³⁵ el-Bihar, 93/325/6

⁷³⁶ a.g.e. h. 7

⁷³⁷ Tefsir-i Ayyaşi, 1/239/115

⁷³⁸ el-Kafi, 474/1

⁷³⁹ el-Bihar, 93/374/16

“Ben, “Nasıl acele ediyor?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Kul şöyle der: “Ben falan falan zamandan beri dua ediyorum, ama hiç bir icabet görmedim.””⁷⁴⁰

5677. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İnsanlar acele etmedikçe sürekli hayır üzere olurlar.” Kendisine, “Ey Allah’ın Resulü! (s.a.a) nasıl acele ediyorlar?” deyince şöyle buyurdu: “İnsanlar şöyle derler: “Biz dua ediyoruz ama müstecap olmuyor.””⁷⁴¹

3-İşinin Salahını Allah’a Öğretmeye Kalkışmamak

5678. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah Tebarek ve Teala şöyle buyurmuştur: “Ey Ademoğlu! Sana emrettiğim hususlarda bana itaat et ve seni islah edecek şeyi bana öğretme.””⁷⁴²

5679. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Aziz ve celil olan Allah arşının üstünde şöyle buyurmuştur: “Ey kullarım! Sizlere emrettiğim hususlarda bana ibadet edin ve bana sizleri islah edecek şeyi öğretmeye kalkışmayın. Şüphesiz ben onu

daha iyi bilirim ve maslahatınız hususunda sizlere cimri davranmam.””⁷⁴³

5680. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim Allah’a bilmediği şeyi öğretmeye kalkışırsa Allah’ın arşı titrer.””⁷⁴⁴

1201. Bölüm

Haceti İstemediği Halde Giderilen Kimse

5681. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah-u Teala şöyle buyurmuştur: “Her kim benden bir şey istemeyi unutacak kadar zikrimle meşgul olursa, isteyenlere verdiğim en iyi şeyi ona veririm.””⁷⁴⁵

5682. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim Allah’a ibadetten dolayı istemekten gafil kalırsa, Allah isteyenlere verdiği şeyin en hayırlısını ona verir.””⁷⁴⁶

5683. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah-u Teala şöyle buyurmuştur: “Her kim benim zikrim sebebiyle istemekten gaflet ederse, benden istemeden önce ona veririm.””⁷⁴⁷

⁷⁴⁰ a.g.e.

⁷⁴¹ Tenbih’ul-Havatir, 1/6

⁷⁴² el-Bihar, 71/178/24

⁷⁴³ Tenbih’ul-Havatir, 2/108

⁷⁴⁴ Tuhef’ul-Ukul, 363

⁷⁴⁵ el-Bihar, 93/323/36

⁷⁴⁶ a.g.e. s. 342/11

⁷⁴⁷ Kenz’ul-Ummal, 1873

5684. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah-u Teala şöyle buyuruyor: “Her kim zikrimden dolayı istemekten gaflet gösterirse, isteyenlere verdiğim şeyin daha büyüğünü ona veririm.”⁷⁴⁸

5685. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz kulun aziz ve celil olan Allah’a bir haceti bulunduğunda önce Allah’ı övmeli Muhammed’e ve Al-i Muhammed’e selevat göndermelidir. Bu taktirde hacetini unutsa bile Allah onun hacetini dilemeden önce karşılar.”⁷⁴⁹

5686. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bir defa Allah’a dua ettim bana icabet etti ve ben hacetimi unuttum. Zira Allah’ın cevap vermesi ve dua esnasında kuluna yönelmesi kulun O’ndan bir şey dilemesinden çok daha büyük ve değerlidir. Hatta istediği şey cennet ve ebedi nimetler bile olsa.”⁷⁵⁰

5687. *Ebu Hamza şöyle diyor:* “Şüphesiz Allah Davud’a (a.s) şöyle vahyetti: “Ey Davud! Şüphesiz emrime itaat eden

kulumun hacetini daha dilemeden karşılarım ve bana dua etmeden ona icabet ederim.”⁷⁵¹

5688. *Fatımat’uz Zebra (s.a) şöyle buyuruyor:* “Her kim Allah’a halis bir ibadet gönderirse, aziz ve celil olan Allah da ona en üstün maslahatını indirir.”⁷⁵²

bak. el-İbadet, 2503. Bölüm

1202. Bölüm

Duası Kabul Olan Kimse

5689. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sizden birinin Rabbinden talep ettiği her şeyin kendisine bağışlamasını dilemesi için tüm insanlardan ümidini kesmesi ve sadece Allah’a ümit bağlaması gerekir. Aziz ve celil olan Allah onun gerçekten böyle olduğunu bilince Allah’tan istediği her şeyi kendisine ihsan eder.”⁷⁵³

5690. *İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim herhangi bir şey hususunda insanlara ümit bağlamaz ve tüm işlerini aziz ve celil olan Allah’a havale ederse, aziz ve celil olan

⁷⁴⁸ a.g.e. 1874

⁷⁴⁹ el-Bihar, 93/342/11

⁷⁵⁰ el-Bihar, 93/323/36

⁷⁵¹ a.g.e. s. 376/16

⁷⁵² Tenbih’ul-Havatir, 2/108

⁷⁵³ el-Kafi, 2/148/2

Allah onun tüm hacetlerine icabet eder.”⁷⁵⁴

5691. İmam Hasan (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kalbinde Allah’ın rızasından başka hiç bir istek olmayan kimseye Allah’tan istediği her şeye icabet edileceği konusunda garanti veriyorum.”⁷⁵⁵

5692. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kalplerinizi inceleyiniz. Eğer Allah kalplerinizi kendi yaptığı işlere oranla her türlü hoşnutsuzluk düşüncesinden temiz kılmışsa bu taktirde Allah’tan istediğinizi dileyin.”⁷⁵⁶

bak. el-Bihar, 46/51, Ali Bin. Hüseyin’in Duası

1203. Bölüm

Müstecap Olan Dualar

5693. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Üç dua Allah-u Teala’dan örtülü kalmaz: Kendisine iyilik yaptığı zaman babanın oğula yaptığı dua ile kendisine eziyet ettiği zaman aleyhine ettiği beddua, mazlumun zalim hakkında ettiği

beddua ile mazlumun, zalimden intikamını almada ona yardım eden kimse hakkında ettiği dua ve bizim için mümin kardeşine mali yardımda bulunduğu kimseye mümin insanın ettiği dua ile kendisine muhtaç olduğu ve ihtiyacını giderebildiği halde gidermeyen kimse aleyhinde ettiği beddua.”⁷⁵⁷

5694. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Babanın bedduasından sakının. Şüphesiz babanın bedduası kılıçtan daha keskindir.”⁷⁵⁸

5695. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Dört kişinin duası asla reddolmaz: Adil imamın, babanın oğula ettiği dua, insanın gıyabında kardeşi için ettiği dua ve mazlumun duası. Azameti yüce olan Allah şöyle buyurmuştur: “İzzetim ve celalime andolsun ki her ne kadar uzun da sürse sonunda intikamını alacağım.”⁷⁵⁹

5696. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dört kişinin duası asla reddolmaz: Adil imamın halkı için ettiği dua, iyi babanın evladı için ettiği dua, iyi çocuğun

⁷⁵⁴ el-Bihar, 75/110/16

⁷⁵⁵ el-Bihar, 43/351/25

⁷⁵⁶ Emali’el-Mufi, 54/1

⁷⁵⁷ Emali’et-Tusi, 280/541

⁷⁵⁸ el-Bihar, 74/84/94

⁷⁵⁹ a.g.e. 77/47/3

babası için ettiği dua ve mazlumun duası. İsmi yüce olan Allah şöyle buyurmuştur: “İzzetim ve celalime andolsun ki her ne kadar uzun da sürse sonunda intikamını alacağım.”⁷⁶⁰

5697. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sakın mazlum bir müslümana zulmetmek hususunda zalime yardımcı olmayınız. Zira size beddua ederse bedduası müstecap olur. Şüphesiz babamız Resulullah (s.a.a) şöyle buyuruyordu: “Şüphesiz mazlum müslümanın duası müstecap olur.”⁷⁶¹

5698. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ümmetimin çocuklarının duası günahlara bulaşmadıkça müstecap olur.”⁷⁶²

5699. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim bir topluluğa iyilik eder de, onlar kendisine teşekkür etmezlerse ve o da haklarında beddua ederse bedduası müstecap olur.”⁷⁶³

5700. İmam Hasan (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kur’an okuyan kimsenin duası er veya geç kabul olur.”⁷⁶⁴

bak. Ez- Zulf, 2469. Bölüm

1204. Bölüm Müstecap Olmayan Dualar

5701. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dört kişinin duası müstecap olmaz: Evinde oturduğu halde “Allahım! Bana rızık ver” diyen kimsenin duası. Kendisine şöyle denir: “Sana rızık talep etmeni emretmedim mi?” Karısına beddua eden erkeğin bedduası. Ona da şöyle denir: “Onun işini sana havale etmedim mi?” Hakeza malı olupta heder eden ve “Allahım! Bana rızık ver.” diyen kimsenin duası. Ona da şöyle denir: “Sana iktisatlı olmanı emretmedim mi?” Hakeza hiç bir belge ve delil olmaksızın birine borç veren kimsenin duası... Allah ona şöyle buyurur: “Sana şahit tutmanı emretmedim mi?”⁷⁶⁵

5702. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah’ın Resulü (s.a.a) bir gece evinden dışarı çıktı, göklere baktı ve şöyle buyurdu: “Bu saat, (kötü yönetici), şair, polis, (kötü gece bekçisi) tambur ve davul çalan

⁷⁶⁰ İrşad, 1/304

⁷⁶¹ el-Kafi, 8/8/1

⁷⁶² el-Bihar, 93/357/14

⁷⁶³ a.g.e. s. 349/15

⁷⁶⁴ a.g.e. s. 313/17

⁷⁶⁵ ed- Ed- Da’vat li’r Ravendi, 33/75

kimse dışında herkesin duasının kabul olduğu bir saattir.”⁷⁶⁶

5703. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmuştur: “Benden başkasına tevessül eden yarattığı göklerin ve yerin sebeplerinden kesip atarım. O zaman benden bir şey isterse ona bağışlamam ve beni çağırırsa ona cevap vermem.”⁷⁶⁷

5704. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Musa bin İmran (a.s) secde halinde olan ashabın birinin yanından geçti. İşi bitip dönünce onun hala secde halinde olduğunu gördü. Musa (a.s) ona şöyle dedi: “Eğer hacetin benim elimle giderilseydi onu giderirdim. Aziz ve celil olan Allah Musa’ya şöyle vahyetti: “Ey Musa! Eğer boynu kırılıncaya kadar da secde etse, sevmediğim şeylerden el çekmedikçe ve sevdiğim şeylere yönelmedikçe yine de isteğini kabul etmem.”⁷⁶⁸

5705. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İyiliği emretmeli ve kötülükten sakındırmalısınız. Aksi takdirde Allah kötülerinizi iyilerinize musallat eder. Bu

taktirde iyileriniz dua eder ama duaları kabul olmaz.”⁷⁶⁹

5706. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim bir zalimin zulmünü mazur görürse Allah ona zulmedecek birini musallat eder. Bu taktirde dua ettiğinde duası müstecap olmaz ve Allah mazlumiyeti hakkında ona hiç bir sevap vermez.”⁷⁷⁰

5707. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ben Allah’tan dostun dostu hakkında ettiği bedduayı müstecap etmemesini istedim.”⁷⁷¹

1205. Bölüm

Duanın İcabetinin

Erteliniş Sebebi

5708. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Duanın icabetinin ertelenişi seni ümitsiz kılasın. Zira Allah’ın bağışlaması niyetine bağlıdır. Bazen bir duanın icabeti ertelenir ki bu vesileyle dileyene daha büyük bir mükafaat ve ümitvar olana daha çok bağışta bulunulsun. Nice şey istersin de sana verilmez. Ama er veya geç

⁷⁶⁶ el-Bihar, 75/342/30

⁷⁶⁷ a.g.e. 93/304/39

⁷⁶⁸ el-Kafi, 8/129/98

⁷⁶⁹ el-Bihar, 93/378/21

⁷⁷⁰ el-Kafi, 2/334/18

⁷⁷¹ el-Bihar, 93/378/21

ondan daha iyisi sana verilir. Veya hayır ve maslahat açısından senden esirgenir. Nice istekler karşılandığı takdirde dininin helakine sebep olur.”⁷⁷²

5709. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Duanın icabetinin ertelenişi seni ümitsiz kılmasın, zira bağış niyete bağlıdır.”⁷⁷³

5710. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz (bazen) kul dua edince aziz ve celil olan Allah iki meleğe şöyle der: “Ben onun duasını kabul ettim. Ama hacetini bekletin. Zira onun sesini işitmeği seviyorum. (Bazen de) Kul dua eder, Allah Tebarek ve Telaa ise şöyle buyurur: “Çabuk isteğini karşılayın, onun sesini işitmek istemiyorum.”⁷⁷⁴

5711. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Günahlarınla dualarının yolunu kapattıysan icabetinin ertelenişini geç sayma.”⁷⁷⁵

5712. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Aziz ve celil olan Allah’ın (Musa ve Harun’un Firavun’u helak etmesini Allah’tan istemesi üzerine), **“Şüphesiz duanıza icabet**

edilmiştir” diye buyurmasından, Firavun’un helak olmasına kadar tam kırk yıl geçti.”⁷⁷⁶

5713. İsbak bin Ammar şöyle diyor: “İmam Sadık’a (a.s) şöyle arzettim: “Acaba birinin duası müstecap olduğu halde ihtiyacının giderilmesi ertelenebilir mi?” İmam şöyle buyurdu: “Evet, yirmı yıl da ertelenebilir.”⁷⁷⁷

1206. Bölüm

Duanın Müstecap Olmayış Sebepleri

Kur’an:

“Savaş, hoşunuza gitmediği halde size farz kılındı. İhtimal ki hoşlanmadığınız şey sizin iyiliğinizdir ve ihtimal ki sevdiğiniz bir şey sizin kötülüğünüzedir. Siz bilmezsiniz, Allah bilir.”⁷⁷⁸

5714. Zebur’da şöyle yer almıştır: “Allah-u Teala şöyle buyuruyor: “Ey ademoğlu! Sen benden bir şey istiyorsun ben ise senin maslahatın için onu

⁷⁷² Keşful-Mehecce, 228

⁷⁷³ Gurur’ul-Hikem, 10356

⁷⁷⁴ el-Kafi, 2/489/3

⁷⁷⁵ Gurur’ul-Hikem, 10329

⁷⁷⁶ el-Kafi, 2/489/5

⁷⁷⁷ el-Bihar, 93/375/16

⁷⁷⁸ Bakara suresi, 216. ayet

karşılamıyorum. Daha sonra ısrarla isteyince ben de isteğini kabul ediyorum ve sen onun yardımıyla bana karşı günah işliyorsun. Bunun üzerine ben yüz suyunu dökmek istiyorum ama sen bana dua ediyorsun ve ben günahlarımı örtüyorum. Ben sana ne kadar iyilik ettim sen ise bana ne kadar kötülük! Neredeyse artık senden asla hoşnut olmayacak kadar gazap edeceğim.”⁷⁷⁹

5715. *İmam Bakır ve İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah Tebarek ve Teala şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz bazı kullarım benden itaatimden bir şey diliyor ki bu sebeple onu seveyim. Ama ben ondan esirgiyorum ki bu ameli sebebiyle kendini beğenmişliğe düşmesin.”⁷⁸⁰

5716. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah dünyayı dost ve düşmanına verir. Ama ahireti sadece sevdiklerine verir. Şüphesiz mümin Rabbinden dünyada bir karış yer ister ama Allah ona vermez. Ahireti talep ettiğinde ise Allah ona istediği her şeyi verir.

Allah kafiye dünyada istediği her şeyi verir ama ahirete bir karış yer ister ama Allah ona vermez.”⁷⁸¹

5717. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Adamın biri Müminlerin Emiri’nin (a.s) yanına vardı ve şöyle dedi: “Ben Allah’a dua ediyorum, ama müstecap olmuyor.” İmam şöyle buyurdu: “Çünkü sen Allah’ı onun sıfatları dışındaki sıfatlarla nitelendiriyorsun. Şüphesiz duanın dört hasleti vardır: Batını ihlas, niyet (kalp) huzuru, vesileyi tanımak ve isteklerinde insafli olmak. Acaba sen bu dört hasleti bilerek mi dua ediyorsun.” O şahıs, “hayır” deyince imam şöyle buyurdu: “O halde onları tanı.”⁷⁸²

5718. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah-u Teala şöyle buyurmuştur: “İzzetime, celalime, azametime ve yüceliğime andolsun ki ben dünyada dostuma kendisini zikrimden alıkoyacak bir şeyi vermekten çekinirim. Çünkü sesini duymak için bana dua etmesini istiyorum. Kafiri ise arzusuna ulaştırırım zira ondan nefret ediyorum. Bana dua

⁷⁷⁹ el-Bihar, 77/43/12

⁷⁸⁰ a.g.e. 6/114/8

⁷⁸¹ el-Mumin, 27/47

⁷⁸² Tenbih’ul-Havatir, 1/302

etmesini ve sesini işitmek istemiyorum.”⁷⁸³

5719. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bazen de bir şey istersin verilmez; fakat, dünyada ya da ahirette bundan daha hayırlısı verilir. Veya verilmemesi senin yararınadır. İstedğin pek çok şey vardır ki, eğer verilirse dinin helak olur. O halde güzelliği sana kalıp vebali senden uzaklaşanı isteyen kimse ol.”⁷⁸⁴

bak. el-Bihar, 93/326/10

1207. Bölüm Bilinçsiz Dua Etmekten Sakındırmak

Kur'an:

“İnsan iyiliğin gelmesine dua ettiği gibi, kötülüğün gelmesine de dua eder. Esasen insanoğlu acelecidir.”⁷⁸⁵

“Allah: “Ey Nuh! O senin ailenden sayılmaz; çünkü kötü bir iş işlemiştir; öyleyse bilmediğin şeyi Benden isteme. Şüphesiz ben sana

öğüt veriyorum; bilgisizlerden olma” dedi.”⁷⁸⁶

5720. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kurtuluş ve helak yollarını bil ki Allah’tan içinde kurtuluşunun olduğunu sandığın, oysa helakine sebep olan bir şeyi istemeyesin. Aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmuştur: “İnsan kötülüğü diler.”⁷⁸⁷

1208. Bölüm Zalim ve Kafirler İçin Dua Etmekten Sakınmak

Kur'an:

“Cehennemlik oldukları anlaşıldıktan sonra, akraba bile olsalar, puta tapanlar için mağfiret dilemek Peygambere ve müminlere yaraşmaz. İbrahim'in, babası için mağfiret dilemesi, sadece ona verdiği bir sözden ötürü idi.”⁷⁸⁸

5721. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim bir zalimin bekası için dua ederse, şüphesiz yeryüzünde Allah’a isyan edilmesini sevmiş olur.”⁷⁸⁹

⁷⁸³ et-Temhis, 23/17

⁷⁸⁴ Nehc’ul-Belağa, 31. mektup; Şerh-i Nehc’ul-Belağa-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 16/87

⁷⁸⁵ İsra suresi, 11. ayet

⁷⁸⁶ Hud suresi, 46. ayet

⁷⁸⁷ el-Bihar, 93/322/36

⁷⁸⁸ Tevbe, 113-114

⁷⁸⁹ el-Bihar, 75/334/69

5722. *İmam Kazım (a.s), kendisine, “Müslüman bir insanın, kafir olan anne beabası için namazda mağfiret dilemesi doğru mudur?” diye soran kardeşi Ali bin Cafer’e şöyle buyurmuştur: “Eğer çocukken onları kaybetmiş ve dolayısıyla Müslüman olup olmadıklarını bilmiyorsa sakıncası yoktur. Ama kafir olduklarını biliyorsa onlar için mağfiret dilememelidir. Eğer bilmiyorsa onlar için dua etsin.”*

⁷⁹⁰

1209. Bölüm

Dua Tesirsiz Değildir

5723. *İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur: “Müminin duası üç halet dışında değildir: Ya kendisi için biriktirilir, ya dünyada karşılanır, ya da kendisine çatacak olan belayı ondan defeder.”*⁷⁹¹

5724. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah’a dua eden bir Müslüman hakkında, duasında sıla-i rahimi terketmek veya bir günaha ulaşmak olmadığı takdirde -Allah-u Teala üç şeyden birini yapar: Ya duasını dünyada*

*karşılar, ya ahireti için biriktirir veya ondan bir kötülüğü defeder.”*⁷⁹²

5725. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Söylediğim duanın şartlarına riayet eder ve içini Allah için halis kıalarsan şu üç şeyden biri sana müjdelersun: Ya çok geçmeden isteğin kabul olur, ya daha iyisi senin için biriktirilir, ya da indiği takdirde seni yok edecek olan bir belayı senden defeder.”*⁷⁹³

5726. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah müminin hesabını görür ve şöyle buyurur: “Bu hesabı tanıyor musun?” o, “Ey Rabbim! Hayır tanımıyorum” der Allah şöyle buyurur: “Falan ve falan gece şöyle ve böyle dua ettin ve ben onu sana biriktirdim.” İmam daha sonra şöyle buyurdu: “O mümin Allah’ın kendisine verdiği sevabın büyüklüğünü görünce şöyle der: “Ey Rabbim! Keşke dünyada hiç bir duamı kabul etmeseydin de onu benim için ahirete saklasaydın.”*⁷⁹⁴

5727. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah bir kulunu*

⁷⁹⁰ a.g.e. 74/67/38

⁷⁹¹ TuhFul-Ukul, 280

⁷⁹² Mekarim’ul-Ahlak, 2/8/1983

⁷⁹³ el-Bihar, 93/323/36

⁷⁹⁴ a.g.e. s. 271/12

severse şiddetli sıkıntılara sokar ve başına bela yağmurlarını yağdırır. Bunun üzerine kul Allah'a dua edince şöyle buyurur: "Lebeyk ey kulum, lebbeyk! Eğer istersen senin dünyadaki isteklerini karşılayayım. Şüphesiz isteklerini karşılamaya kadirim. Ama eğer ertelersem nezdimde senin için biriktirdiğim şey, senin için daha iyidir."⁷⁹⁵

5728. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* "Mümin ahiretin güzel sevabını görünce dünyada hiç bir duasının müstecep olmamasını arzular."⁷⁹⁶

5729. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* "Şüphesiz Rabbiniz haya ve kerem sahibidir. Kulu kendisine elini uzattığı halde onu boş olarak döndürmekten haya eder."⁷⁹⁷

1210. Bölüm

Mümin Kadın ve Erkekler İçin Duanın Etkileri

5730. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* "Hiç bir dua insanın

birinin gıyabında yaptığı dua kadar hızlı müstecap olmaz."⁷⁹⁸

5731. *Allah Musa'ya (a.s) şöyle vahyetmiştir:* "Bana günah işlemediğin dilinle dua et!" Musa, "Bu dili nereden getireyim,? diye sorunca Allah şöyle buyurdu: "Bana başkasının diliyle dua et."⁷⁹⁹

5732. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* "En çabuk müstecap olan dua kardeşin kardeşi hakkında gıyabında ettiği duadır. Kardeşi için dua etmeye başlayınca kendisi için tayin edilen melek şöyle der: "Amin, sana da iki katı olsun."⁸⁰⁰

5733. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* "Müstecap olmaya en yakın ve hızlı dua insanın kardeşine gıyabında ettiği duadır."⁸⁰¹

5734. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* "Fatıma (a.s) dua ettiğinde mümin erkek ve kadınlar için dua eder, kendisi için dua etmezdi. Bu konuda kendisine sorulunca şöyle buyururdu: "Önce komşu sonra ev."⁸⁰²

5735. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* "Müslümanın

⁷⁹⁵ et-Temhis, 24/25

⁷⁹⁶ el-Kafi, 2/491/9

⁷⁹⁷ Kenz'ul-Ummal, 3128

⁷⁹⁸ el-Bihar, 93/359/17

⁷⁹⁹ a.g.e. s. 342/11

⁸⁰⁰ el-Kafi, 2/507/4

⁸⁰¹ a.g.e. h. 1

⁸⁰² el-Bihar, 93/388/20

kardeşi için gıyabında ettiği dua dua eden kimseye rızık kazandırır, ondan belayı defeder ve melek kendisine şöyle der: “Sana da iki katı olsun.”⁸⁰³

5736. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Müminin mümin hakkındaki duası ondan belayı uzaklaştırır ve rızkını artırır.”⁸⁰⁴

5737. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Gıyabında kardeşlerine dua et, zira bu iş rızık yağdırır.” *İmam bu cümleyi tam üç defa buyurdu.*”⁸⁰⁵

5738. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hiç kimsenin duasını küçük sayma. Yahudinin bile kendi hakkındaki duası müstecap olmaz ama sizler hakkındaki duası müstecap olur.”⁸⁰⁶

Ben diyorum ki; insanın gıyabında din kardeşi için dua etmesinin fazileti hakkındaki rivayetler gerçekten de çoktur.

bak. el-Bihar, 93/383, 26. Bölüm; el-Kaşı, 2/507; Kenz’ul Ummal, 2/97, 98

⁸⁰³ a.g.e. s. 385/11

⁸⁰⁴ el- İhtisas, 28

⁸⁰⁵ el-Bihar, 93/387/17

⁸⁰⁶ a.g.e. s. 294/23

161. Konu

ed- Dunya

Dünya

• *el-Bihar*, 73/1, 122. Bölüm, *Hub'ud-Dunya*

• *el-Bihar*, 5/309, 15. Bölüm, *illet'ul-Leti min ecliha ce'el'el- Labu fi'd dunya el-lezzat ve'l Alam ve'l-Mihen*

• *Ken'ul-Ummal*, 3/181-246

bak.

• 206. Konu, *eş-Zuhd*; 163. Konu, *ed- Debr*; 500. Konu, *el-Ma'*; 280. Konu, *eş-Şohret*;

• *el-Hüzn*, 817-819. Bölüm; *el-Hüsrân*, 1020-1021. Bölümler; *ed- Deva*, 1290. Bölüm; *ed- Din*, 1320. Bölüm; *eş-Zenb*, 1384. Bölüm; *er-Rabat*, 1567, 1568. Bölüm

1211. Bölüm

Dünya Hayatı

Kur'an:

“O halde sen de zikrimizden dönenlerden ve dünya hayatından başka bir şey istemeyenlerden yüz çevir. Bu onların ulaştıkları bilginin nihayetidir. Doğrusu Rabbin yolundan sapmış olanı bilir, hidayete ermiş olanı da bilir.”⁸⁰⁷

“Ardlarından yerlerine gelen bir takım kötüler, Kitaba mirasçı oldular. “Biz nasıl olsa affedileceğiz” diyerek Kitab’ın hükümlerini değiştirme karşılığında bu değersiz dünyanın mallarını alırlar; yine ona benzer geçici bir şey kendilerine gelince onu da kabul ederlerdi. Onlardan, Allah'a karşı ancak gerçeği söyleyeceklerine dair Kitab üzerine söz alınmamış mıydı? Kitapta olanları okumamışlar mıydı? Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için, ahiret yurdu daha hayırlıdır.”⁸⁰⁸

5739. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya herşeyden daha aşağı olduğu için dünya olarak adlandırılmış ve ahiret ceza ve sevap olduğu için ahiret olarak adlandırılmıştır.”⁸⁰⁹

5740. Resulullah (s.a.a), kendisine, “dünya neden dünya olarak adlandırılmıştır?” diye soran Yezid b. Selam’a şöyle buyurmuştur: “Zira şüphesiz dünya aşağılıktır ve ahiretten daha düşük yaratılmıştır. Eğer ahiretle eşit yaratılsaydı ehli fani olmazdı. Nitekim ahiret ehli fani değiller.” “O halde ahiret neden ahiret olarak adlandırılmıştır” diye sorunca da şöyle buyurmuştur: “Çünkü sona ertelenmiştir ve dünyadan sonra gelecektir. Yılları nitelendirilmez, günleri sayılmaz ve sakinleri ölmez.”⁸¹⁰

5741. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsanlar dünyanın çocuklarıdır. Hiç kimse annesini sevdiği için kınanmaz.”⁸¹¹

5742. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsanlar dünyanın çocuklarıdır ve çocuk annesinin sevgisi üzere yaratılmıştır.”⁸¹²

⁸⁰⁷ Necm suresi, 29-30

⁸⁰⁸ A'raf suresi, 169. ayet

⁸⁰⁹ İlel'uş-Şerayî, 2/1

⁸¹⁰ el-Bihar, 57/356/2

⁸¹¹ Nehc'ul-Belağa, 303. hikmet

⁸¹² Gurer'ul-Hikem, 1850

1212. Bölüm

Dünya Ahiretin Tarlasıdır

5743. *İmam Bakır (a.s), Allah-u Teala'nın, "Takva sahiplerinin yurdu ne güzeldir" ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: "Bu yurttan maksat dünyadır."* ⁸¹³

5744. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: "Dünya ahirete ne güzel bir yardımcıdır."* ⁸¹⁴

5745. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Dünya kendisini kalıcı bir ev bilmeyen kimseye güzel bir ev ve vatan bilmeyen kimseye güzel bir vatandır."* ⁸¹⁵

5746. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Dünya ile ahiret elde edilir."* ⁸¹⁶

5747. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Dünya ahiretin tarlasıdır."* ⁸¹⁷

5748. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: "Allah-u Teala Musa'ya (a.s) bir münacaatında şöyle buyurmuştur: "Hayır üzere*

amel edenler dışında bu dünya zalimler yurdudur. Hayır üzere amel edenler için ise dünya ne güzel bir yurttur." ⁸¹⁸

5749. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Dünya kendisini hazırlamayan ve korku üzere olmayan kimse için ne kötü bir yurttur."* ⁸¹⁹

1213. Bölüm

Dünya Ahiret İçin Yaratılmıştır

5750. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Allah dünyayı, dünyadan sonrası için yarattı. Dünya ehlini de hangisinin güzel amel işleyeceğini bilmek için imtihan etti. Biz dünya için yaratılmadık ve dünya için çalışmakla da emrolunmadık."* ⁸²⁰

5751. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Dünya, başkası için yaratılmıştır; kendisi için değil."* ⁸²¹

5752. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Bedenleriniz*

⁸¹³ el-Bihar, 73/107/106

⁸¹⁴ a.g.e. s. 127/126

⁸¹⁵ Nehc'ul-Belağa, 223. hutbe; Şerh-i Nehc'ul-Belağa-i İbn-i Ebi'l-Hadid, 11/239

⁸¹⁶ Nehc'ul-Belağa, 156. hutbe

⁸¹⁷ Avail'ul-Lei, 1/267/66

⁸¹⁸ Kasas'ul-Enbiya, 162/183

⁸¹⁹ el-Bihar, 73/98/82

⁸²⁰ Nehc'ul-Belağa, 55. mektup; Şerh-i Nehc'ul-Belağa-i İbn-i Ebi'l-Hadid, 17/135

⁸²¹ Nehc'ul-Belağa, 463. hikmet; Şerh-i Nehc'ul-Belağa-i İbn-i Ebi'l-Hadid, 20/181

dünyadan çıkmadan önce kalplerinizi dünyadan çıkarın. Sizler burada imtihan edileceksiniz ve başka bir yer için yaratıldınız.”⁸²²

5753. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kul dünyadan ahireti için, hayatından ölümü için, gençliğinden yaşlılığı için azık almalıdır. Zira dünya sizler için yaratılmış ve sizler ise ahiret için yaratılmışsınız.”⁸²³

1214. Bölüm

Dünyanın Anlamı(1)

Araç Olan Dünya ve Lanetlenmiş Dünya

5754. *İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya iki dünyadır. Araç olan dünya ve lanetlenmiş dünya.”⁸²⁴

5755. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sadece kendisiyle aziz ve celil olan Allah’ın rızası istenen dünya dışında dünyada olan her şey mel’undur, mel’undur.”⁸²⁵

5756. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan

Allah yolunda kullanılan dışında dünya ve dünyanın içinde olan her şey mel’undur, mel’undur.”⁸²⁶

5757. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah-u Teala Musa’ya (a.s) şöyle vahyetmiştir: “Şüphesiz dünya ceza yurdudur, dünyada Adem’i hatası sebebiyle cezalandırdım ve benim için olan şeyler dışında dünyayı ve dünyanın içindeki her şeyi lanetledim.”⁸²⁷

5758. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bilin dünya öyle bir yurttur ki orada (dünyadan yüzçevirme) olmadan hiç kimse ondan kurtulamaz, esenliğe kavuşamaz. Hiç kimse dünya için sayılabilecek bir şeyle kurtuluşa eremez. İnsanlar dünyaya imtihan nedeniyle müptela olmuşlardır. O halde dünyadan dünya için elde ettikleri şeyler ellerinden çıkacaktır. Ondan hesabını soracaklardır. Ama dünyadan gayrisi (yani ahiret için elde ettikleri) kendisi için baki kalır ve sürekli onunla olur, ondan ayrılmaz.”⁸²⁸

⁸²² el-Bihar, 78/67/3

⁸²³ Tenbih’ul-Havatir, 1/131

⁸²⁴ el-Kafi, 2/317/8

⁸²⁵ Kenz’ul-Ummal, 6088

⁸²⁶ a.g.e. 6083

⁸²⁷ el-Bihar, 73/21/10

⁸²⁸ Nehc’ul-Belağa, 63. hutbe; Şerh-i Nehc’ul-Belağa-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 5/140

5759. *İmam Sadık (a.s), İmam Hüseyin'e (a.s) veda ziyaretinde şöyle buyurmuştur:* “Allahım! Bana dünyayı o kadar çoğaltma ki ilginç güzellikleriyle meşgul olarak ve süslerinin şatafatına aldanarak senin zikrinden mahrum kalayım ve dünyayı bana o kadar az kılma ki sıkıntısı amelime zarar versin, hüznü göğsümü doldursun. Dünyadan bana kötü kullarından müstağni olacağım ve kendisiyle hoşnutluğuna ereceğim miktarda bağışla.”⁸²⁹

1215. Bölüm

Dünyanın Anlamı (2)

Yeterli Dünya ve Fazla Dünya

5760. *İmam Ali (a.s), ihtiyacını izhar eden birine şöyle buyurmuştur:* “Bil ki dünyadan sana ulaşan ihtiyacından fazlası hususunda, sen başkalarının hazinedarisin.”⁸³⁰

5761. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Dünyayı ehline terk

ediniz. Zira dünyadan kendisine yetecek miktardan fazlasını alan kimse bilmeden ölümünü hızlandırmıştır.”⁸³¹

5762. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyadan kendinize yeten şeyden fazlasını istemeyin ve size ulaşan-erişenden fazlasını talep etmeyin.”⁸³²

5763. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Az bir dünya, çok dünyadan hayırlıdır. Yeterli miktarı sonu insanı helak edecek olandan daha uygundur.”⁸³³

5764. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Lokman oğluna şöyle buyurmuştur: “Dünyadan sana yetecek kadarını al ve onu terk etme. Aksi takdirde insanlara yük olursun ve dünyaya ahiretine zarar verecek kadar dalma.”⁸³⁴

5765. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Öncekilerden ve sonrakilerden herkes kıyamet günü dünyadan kendisine sadece yiyeceği kadarının verilmiş olmasını temenni eder.”⁸³⁵

⁸²⁹ el-Bihar, 101/281/1

⁸³⁰ a.g.e. 73/90/61

⁸³¹ Kenz’ul-Ummal, 6058

⁸³² Nehc’ul-Belağa, 45. hutbe; Şerh-i Nehc’ul-Belağa-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 3/152

⁸³³ Gurur’ul-Hikem, 10993

⁸³⁴ Mustedrek’ul-Vesail, 13/16/14604

⁸³⁵ el-Bihar, 77/54/3

5766. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Eğer dünyadan yarın hesaba çekileceğin bir şeyi elde etmemeye gücün yeterse bunu yap.”⁸³⁶

5767. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya metası çerçöp gibidir. Mirası ise çamur ve balçıktır. Dünyadan yeterli miktarda almak toplamaktan daha hayırlıdır. Dünyadan kopmak, dünyaya bağlanmaktan daha huzur vericidir. Dünyadan fazla bir şey isteyen fakirliğe mahkumdur. Dünyadan kaçan kimse rahatlık içindedir.”⁸³⁷

5768. Selman-i Farsî ölüm anında neye hasret ettiği ve neden üzüldüğü sorulunca şöyle buyurdu: “Benim üzüntüm dünya sebebiyle değildir, lakin Allah’ın Resulü (s.a.a) bizlere tavsiyede bulundu ve şöyle buyurdu: “Sizden her birinizin yiyeceği bir yolcunun azığı kadar olmalıdır. Ben etrafımdaki bunca eşya sebebiyle Allah Resulünün emrine aykırı davranmış olmaktan korkuyorum.” Ardından evdeki eşyalara işaret etti: “O yastık, kılıç ve kadeh!”⁸³⁸

bak. er-Rızık, 1503, 1504. Bölümler; el-Mesken, 1847.Bölüm

1216. Bölüm

Dünyadan Zaruret Miktarınca Almak

5769. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bu Allah’ın Peygamberleri ve seçkinleri dünyadan münezzehtir... Daha sonra salih insanlar onları takip ettiler... Dünyayı kendileri için bir leş gibi gördüler ki zaruret dışında ondan yemek hiç kimse için caiz değildir. Ondan sadece hayatta kalacakları ve ölmeyecekleri ölçüde yediler. Dünyayı yanından geçenlerin ağzını kapadığı kokmuş bir leş bildiler. Onlar dünyadan sadece yetecek miktarıyla iktifa ettiler. Ey kardeşlerim! Allah’a yemin olsun ki dünya düşüncesini saf ve fikrini halis kılan kimse için leşten daha kokmuş ve ölüden daha iğrenç bir şeydir. Ama işi deri tabaklamak olan kimse, leşin yanından geçen veya ölüye yakın oturan kimse gibi kokuşmuşluğunu hissetmez ve kokusundan rahatsız olmaz.”⁸³⁹

⁸³⁶ a.g.e. 78/277/112

⁸³⁷ a.g.e. s. 60/139

⁸³⁸ a.g.e. 72/54/85

⁸³⁹ el-Bihar, 73/110/109

5770. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Benim gözümde dünya sadece mecbur kaldığımda yediğim bir leş gibidir.”⁸⁴⁰

5771. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mümin dünyaya ibret gözüyle bakar, karnın ihtiyacı miktarınca ondan azık alır; dünya sözünü düşman ve gazap kulağıyla işitir.”⁸⁴¹

5772. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ondan az şey elde eden, çokça güven; çok şey elde eden ise helakı için korku ve endişe elde etmiş demektir.”⁸⁴²

5773. *İmam Ali (a.s) bazı ashabına yazdığı mektubunda öğüt vererek şöyle buyurmuştur:* “Her kim aziz ve celil olan Allah’tan sakınırsa güç elde eder, doyar, kanar, aklı dünya ehlinden üstün olur...dünyanın haramını pis bilir, şüphelerinden sakınır. Allah’a andolsun ki dünyanın halis helallarına, kendisine yetecek miktarı dışında teveccüh etmez. Bedenine güç veren bir parça ekmek ve çıplaklığını örtecek bir elbise; hem de bulduğu yiyeceğin

en sıradanını ve elbisenin en kabasını edinir. Mecbur kaldığı şeye de güvenmez ve ümit bağlamaz.”⁸⁴³

5774. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya münafıkların yurdudur, takva sahiplerinin yurdu değildir. O halde dünyadan sadece bedenine güç verecek, seni hayatta tutacak ve ahiretin için azık olacak miktarını al.”⁸⁴⁴

5775. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Haramdan kaçtığınız gibi dünyanın fazlalıklarından da kaçının. Leşe önem vermediğiniz gibi dünyaya da önem vermeyin. Dünyanın fazlalıklarından ve kötü davranışlarınızdan Allah’a tövbe edin ki şiddetli azaptan kurtuluşa erişebilesiniz.”⁸⁴⁵

1217. Bölüm

Dünya Kendisini

Terkedenin Malıdır

5776. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah Tebarek ve

⁸⁴⁰ a.g.e. 78/193/7

⁸⁴¹ Nehc’ul-Belağa, 367. hikmet; Şerh-i Nehc’ul-Belağa-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 19/285

⁸⁴² Nehc’ul-Belağa, 111. hutbe; Şerh-i Nehc’ul-Belağa-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 7/227

⁸⁴³ el-Kafi, 2/136/23

⁸⁴⁴ Metalib’us-Suul, 52

⁸⁴⁵ Mustedrek’ul-Vesail, 12/54/13496

Teala dünyaya şöyle vahyetti: “Bana hizmet edene hizmet et ve sana hizmet edeni sıkıntıya düşür.”⁸⁴⁶

5777. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah dünyayı yaratınca ona itaat etmesini emretti ve dünyada Rabbine itaat etti. Sonra Allah dünyaya şöyle buyurdu: “Seni talep edene muhalefet et ve sana muhalefet edene uyumluluk göster.” Dünya Allah’ın kendisine ettiği bu tavsiye üzere dönmektedir ve bu dünyanın tabiatıdır.”⁸⁴⁷

5778. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz azameti yüce Allah şüphesiz dünyaya şöyle vahyetmiştir: “Her kim sana hizmet ederse onu sıkıntıya düşür ve her kim de seni terkederse ona hizmet et.”⁸⁴⁸

5779. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya nasibi, kendisini istemeyen kimseye koşar.”⁸⁴⁹

5780. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya, onu terkedenin ahiret ise onu talep edenindir.”⁸⁵⁰

5781. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim dünya için çalışırsa onu kaybeder. Her kim de dünyadan el çekerse dünya onu talep eder.”⁸⁵¹

5782. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyadan uzaklaşan kimseye dünya horluk içinde gelir.”⁸⁵²

5783. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim dünyaya hizmet ederse dünya onu kullanır, her kim de münezzeh olan Allah’a hizmet ederse dünya kendisine hizmet eder.”⁸⁵³

5784. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Eğer sen dünyaya yönelirsen dünya senden yüz çevirir. Eğer sen dünyaya sırt çevirirsen dünya sana yönelir.”⁸⁵⁴

5785. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah-u Teala dünyayı ahiret niyeti üzere verir ve dünyayı dünya niyeti üzere vermekten sakınır.”⁸⁵⁵

5786. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim dünyayı talep için çabalarsa onu kaybeder.

⁸⁴⁶ el-Bihar, 77/54/3

⁸⁴⁷ a.g.e. 70/315/20

⁸⁴⁸ Emali’el-Seduk, 23/9

⁸⁴⁹ Gurer’ul-Hikem, 1407

⁸⁵⁰ el-Bihar, 73/81/43

⁸⁵¹ Gurer’ul-Hikem, 7785-7786

⁸⁵² a.g.e. 8079

⁸⁵³ a.g.e. 9091

⁸⁵⁴ a.g.e. 3798-3799

⁸⁵⁵ Kenz’ul-Ummal, 6056

Her kim dünyadan el çekerse dünya bizzat yanına gelir.”⁸⁵⁶

5787. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyanın örneği senin gölgen örneğidir. Sen durursan durur. Sen peşine düşersen uzaklaşır.”⁸⁵⁷

5788. *‘Musa’ya (a.s) şöyle vahyedilmiştir:* “Yaratıklarımın dünyayı büyük sayan hiç kimsenin gözü aydın olmaz ve dünyayı küçük gören her kes ondan istifade eder.”⁸⁵⁸

1218. Bölüm Dünyayı Cahilce Kınamak

5789. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Eğer birisi, “Allah dünyaya lanet etsin.” derse dünya da ona şöyle der: “Allah ikimizden rabbine en çok isyan edeni çirkinleştirsin.”⁸⁵⁹

5790. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Dünyaya sövmeyin, şüphesiz dünya mümin için güzel bir binektir. Zira onunla hayra ulaşılır ve kötülükten kurtulunur. Şüphesiz kul, “Allah dünyaya

lanet etsin” deyince dünya şöyle der: “Allah ikimizden, rabbine en çok isyan edene lanet etsin.”⁸⁶⁰

5791. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey dünyayı kötüleyen, aldatıcılığına kanan, boş şeylerine kapılan k! Dünyaya aldandıktan sonra mı onu kötülüyorsun?! Sen mi dünyayı suçluyorsun, yoksa o mu seni suçluyor?! O seni ne zaman azıttı, aldattı!... Dünya, ona doğru davranana doğruluk yurdu, ondan bir şey anlayana afiyet yurdu, ondan azık toplayana zenginlik yurdudur.”⁸⁶¹

5792. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey dünyayı kınayan kimse! Sen mi ona karşı suçlusun, yoksa o mu sana karşı suçlu!” *Orada hazır bulunanlardan biri, “Ey Müminlerin Emiri! Ben ona karşı suçluyum” deyince İmam şöyle buyurdu:* “O halde neden dünyayı kınıyorsun? Dünya kendisine doğru olan kimseye doğruluk yurdudur... Eğer dünyayı acılıkları sebebiyle kınıyorsan, tatlılıkları sebebiyle de öv. Aksi

⁸⁵⁶ Nehc’ul-Belağa, 82. hutbe; Şerh-i Nehc’ul-Belağa-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 6/238

⁸⁵⁷ Gurer’ul-Hikem, 9818

⁸⁵⁸ el-Bihar, 73/121/110

⁸⁵⁹ a.g.e. 77/1717/7

⁸⁶⁰ a.g.e. s. 178/10

⁸⁶¹ Nehc’ul-Belağa, 131. hikmet; Şerh-i Nehc’ul-Belağa-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 18/325

takdirde onu terk et; ne öv ve ne de kına.”⁸⁶²

5793. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ne olmuş da bir grup dünyayı kınıyor ve ona sırt çeviriyor. Dünya şüphesiz kendisine doğru olana doğruluk yurdudur... Ey Cabir! Dünya ayrılacağını ilan ettiği halde dünyayı kınayan kimdir?... Bir topluluk yarınki pişmanlıkla onu kınar (bir grubu ise över). Oysa dünya hepsine de hizmet etmiştir.”⁸⁶³

5794. *İmam Hadi (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya bir pazardır. Bir grup onda kazanır ve diğer bir grup ise onda zarar eder.”⁸⁶⁴

1219. Bölüm Dünyada Basiret Sahibi Olmak

5795. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya ancak kör (kalpli) olanların görme sınırının son noktasıdır, dünyanın ötesinde ne olduğunu görmez. İnsan basiretiyle dünyayı deler

geçer ve (esas) yurdun dünyanın ötesinde olduğunu bilir. Bu yüzden basiretli kimse dünyadan yüz çevirir, kör ise ona yönelir. Basiretli kimse ondan azık toplar, kör ise onun için azık biriktirir.”⁸⁶⁵

5796. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya ibretle bakanı basiret sahibi yapar, hasretle bakanı ise kör eder.”⁸⁶⁶

bak. 39. Konu; el-Besire

1220. Bölüm Kınanmış Dünyanın Özellikleri

5797. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya bir uykudur. Dünyaya aldanmak ise pişmanlıktır.”⁸⁶⁷

5798. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya hüsrân pazarıdır.”⁸⁶⁸

5799. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya akılların yere serildiği yerdir.”⁸⁶⁹

⁸⁶² Metalib’us-Suul, 51

⁸⁶³ Nehc’us-Saade, 1/352

⁸⁶⁴ el-Bihar, 78/366/1

⁸⁶⁵ Nehc’ul-Belağa, 133. hutbe; Şerh-i

Nehc’ul-Belağa-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 8/275

⁸⁶⁶ Nehc’ul-Belağa, 82. hutbe; Şerh-i Nehc’ul-Belağa-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 6/238

⁸⁶⁷ Gurur’ul-Hikem, 1384

⁸⁶⁸ a.g.e. 396

⁸⁶⁹ a.g.e. 921

5800. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya ağlatıcı bir gülüştür.”*⁸⁷⁰

5801. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya zekilerin boşadığıdır.”*⁸⁷¹

5802. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya zehirdir. Onu sadece bilmeyen kimse içer.”*⁸⁷²

5803. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya kötü bir maden ve aldanış yurdudur.”*⁸⁷³

5804. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya içen hiç kimse için tatlı ve hiç bir dosta vefalı değildir.”*⁸⁷⁴

5805. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya kötülük tarlasıdır.”*⁸⁷⁵

5806. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya mutsuzların arzusudur.”*⁸⁷⁶

5807. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya insanı teslim alır.”*⁸⁷⁷

5808. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya insanı zelil kılar.”*⁸⁷⁸

5809. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya aşağılık insanların arzusudur.”*⁸⁷⁹

5810. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünyaya bağlanan kimsenin bağı kopar.”*⁸⁸⁰

5811. *H. Mesih (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ey dünyayı hayır işlemek için dileyen kimse! Dünyayı terk etmek daha iyidir.”*⁸⁸¹

5812. *Rivayet edildiği üzere Osman b. Maz'un vefat ettiğinde Allah'ın Resulü (s.a.a) yüzünü örten parçayı kaldırdırıp iki gözünün arasını öperek uzun uzun ağladı. Tabutunu kaldırdıklarında Peygamber şöyle buyurdu: “Ne mutlu sana ey Osman! Ne dünya sana elbisesini giydirdi ve ne de sen dünyanın elbisesini giydin.”*⁸⁸²

⁸⁷⁰ a.g.e. 403

⁸⁷¹ a.g.e. 441

⁸⁷² a.g.e. 1411

⁸⁷³ a.g.e. 1473

⁸⁷⁴ a.g.e. 1721

⁸⁷⁵ a.g.e. 401

⁸⁷⁶ a.g.e. 694

⁸⁷⁷ a.g.e. 2

⁸⁷⁸ a.g.e. 3

⁸⁷⁹ Gurur'ul-Hikem, 442

⁸⁸⁰ a.g.e. 628

⁸⁸¹ Tenbih'ul-Havatir, 1/134

⁸⁸² el-Bihar, 82/91/43

1221. Bölüm

Dünya Sevgisi Her Günahın Başıdır

5813. *Allah-u Teala Musa'ya (a.s) şöyle vahyetmiştir:* “Bil ki şüphesiz her fitnenin tohumu dünya sevgisidir.” ⁸⁸³

5814. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En büyük günah dünya sevgisidir.” ⁸⁸⁴

5815. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Tüm günahların başı dünya sevgisidir.” ⁸⁸⁵

5816. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Dünya sevgisi her isyanın kökü ve her günahın evvelidir.” ⁸⁸⁶

5817. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya sevgisi fitnelerin başı ve mihnetlerin köküdür.” ⁸⁸⁷

5818. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Afetlerin başı dünyaya bağlanmaktır.” ⁸⁸⁸

5819. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz dünya dinin fesadı, yakının yok edicisi,

fitnelerin başı ve zorlukların köküdür.” ⁸⁸⁹

5820. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz sen münezzeh olan Allah'ı dünya sevgisinden daha zararlı bir amelle karşılamazsın.” ⁸⁹⁰

5821. *Mirac hadisinde şöyle yer almıştır:* “Şüphesiz ki kul gök ve yeryüzü ehlinin namazı kadar namaz kılsa, gök ve yeryüzü ehlinin orucu kadar oruç tutsa, melekler gibi yemekten kaçınsa, çıplak fakirlerin elbisesini de giyse, ama dünya sevgisinden, refahından, riyasetinden süsünden veya ziynetinden bir zerresi bile kalbinde olsa asla bana yakın olmaz ve kalbinden sevgimi çekip alırım.” ⁸⁹¹

5822. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah'a isyan edilen ilk şey altı taneydi: “Dünya sevgisi, riyaset sevgisi, yiyecek sevgisi, kadın sevgisi, uyku sevgisi ve rahatlık sevgisi” ⁸⁹²

5823. *İmam Zeyn'ul-Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah'ı ve Resulünü

⁸⁸³ a.g.e. 13/354/51

⁸⁸⁴ Kenz'ul-Ummal, 6074

⁸⁸⁵ el-Kaşı, 2/315/1

⁸⁸⁶ Tenbih'ul-Havatir, 2/122

⁸⁸⁷ Gurer'ul-Hikem, 4870

⁸⁸⁸ a.g.e. 5264

⁸⁸⁹ a.g.e. 3518

⁸⁹⁰ a.g.e. 3818

⁸⁹¹ el-Bihar, 77/30/6

⁸⁹² a.g.e. 73/60/29

tanıdıktan sonra hiç bir amel dünyadan nefret etmekten daha üstün değildir... Şu günahlar dünya sevgisinden kaynaklanmıştır: Kadın sevgisi, dünya sevgisi, riyaset sevgisi, rahatlık sevgisi, konuşma sevgisi, yücelik sevgisi ve servet sevgisi. Bütün bu yedi haslet dünya sevgisinde bir araya toplanmıştır. Bu yüzden Peygamberler ve alimler bu konuyu bildikten sonra şöyle demişlerdir: “Dünya sevgisi bütün günahların başıdır.”⁸⁹³

1222. Bölüm Dünya Sevgisinden Sayılmayan Şey

5824. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Seni islah eden şeyi talep etmek, dünya sevgisinden değildir.”⁸⁹⁴

5825. *İbn-i Ebi Ya'fur şöyle diyor:* “İmam Sadık’a (a.s), “Biz dünyayı seviyoruz” deyince, “Dünya ile ne yapıyorsun?” diye sordu. Ben, “Dünya vesilesiyle evleniyorum, hacca gidiyorum, ailemin masraflarını karşılıyorum,

kardeşlerime yardım ediyorum ve sadaka veriyorum” deyince İmam (a.s) şöyle buyurdu: “Bunlar dünya değildir, bu ahirettendir.”⁸⁹⁵

bak. Vesail’uş-Şia, 12/18, 7. Bölüm

1223. Bölüm Dünya Sevgisinin Sonuçları

5826. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyayı terk et. Şüphesiz dünya sevgisi, insanı kör, sağır, dilsiz ve hor kılar.”⁸⁹⁶

5827. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya sevgisi akıllı bozar, kalbi hikmet duymaktan sağır kılar ve acı azaba neden olur.”⁸⁹⁷

5828. *Allah Davud’a şöyle buyurdu:* “Ey Davud! Dünya şehvetlerine bağlanmış kalplerden sakın, şüphesiz onların akılları benden örtülüdür.”⁸⁹⁸

5829. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kendisine dünya

⁸⁹³ el-Kafi, 2/130/11

⁸⁹⁴ Kenz’ul-Ummal, 5439

⁸⁹⁵ el-Bihar, 73/106/104

⁸⁹⁶ el-Kafi, 2/136/23

⁸⁹⁷ Gurer’ul-Hikem, 4878

⁸⁹⁸ el-Bihar, 14/39/19

galebe çalan kimse önünde olan şeyleri görmekten kör olur.”⁸⁹⁹

5830. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya sevgisine kapılanın kalbi üç şeye tutulur: Kendini bırakmayan bir hüzne, ondan ayrılmayan bir hırsa ve ulaşamayacağı bir arzuya.”⁹⁰⁰

5831. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kalbi dünyaya bağlanan kimsenin, kalbi üç haslete bağlanır: Bitmeyen bir hüznün, ulaşamayan bir arzu ve erişilmeyen bir ümit.”⁹⁰¹

5832. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim bekayı seviyorsa musibetler için sabırlı bir kalp hazırlamalıdır.”⁹⁰²

5833. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Dünya sevgisi bir kulun kalbinde yer ederse sürekli üç şeyle birlikte olur: “Sıkıntısı bitmeyen bir meşguliyet, zenginliğe ulaşmayan bir fakirlik ve sonuna erişilmeyen bir arzu.”⁹⁰³

5834. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz eğer

dünyaya rağbet ederseniz ömrünüzü sizlere baki kalmayacak ve sizlerin de kendisine baki kalmayacağınız bir şeyde tüketmiş olursunuz.”⁹⁰⁴

5835. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kimin himmeti dünya olursa, dünyadan ayrıldığında hasreti şiddetli olur.”⁹⁰⁵

5836. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim dünyaya daha çok sarılırsa, dünyadan ayrıldığında hasreti daha şiddetli olur.”⁹⁰⁶

5837. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya sevgisi tamaha düşmeye neden olur.”⁹⁰⁷

5838. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Dünyayı seven kalpten tamahın ayrılması haramdır.”⁹⁰⁸

5839. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz dünya kalp ve bedenler için bir meşguliyettir. Şüphesiz Allah Tebarek ve Teala bizlere verdiği helal nimetin bile hesabını sorar;

⁸⁹⁹ Gurer’ul-Hikem, 8856

⁹⁰⁰ Nehc’ul-Belağa, 228. hikmet; Şerh-i Nehc’ul-Belağa-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 19/52

⁹⁰¹ el-Kafi, 2/320/17

⁹⁰² el-Bihar, 78/81/71

⁹⁰³ a.g.e. 77/188/38

⁹⁰⁴ Gurer’ul-Hikem, 3848

⁹⁰⁵ el-Bihar, 71/181/34

⁹⁰⁶ el-Kafi, 2/320/16

⁹⁰⁷ Gurer’ul-Hikem, 4872

⁹⁰⁸ Tenbih’ul-Havatir, 2/122

nerede kaldı ki haram yoldan elde edilen nimetler.”⁹⁰⁹

5840. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünyayı seven kimse, dünyayı başkası için toplar.”⁹¹⁰

5841. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünyadan faydalanan kimseler sevinçli olsalar bile kalpleri ağlar ve dünyadan kendilerine ulaşan nasip sebebiyle sevinç içinde olasalar da kendilerinden hoşnut değillerdir.”⁹¹¹

5842. İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünyayı seven kimsenin kalbinden ahiret korkusu gider.”⁹¹²

5843. Misbah’uş-Şeria’da yer aldığına göre İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim dünyayı severse tekebbüre kapılır. Her kim dünyayı beğenir ve güzel sayarsa haris olur. Her kim dünyayı talep ederse tamaha kapılır. Her kim dünyayı överse dünya kendisine riya elbisesini giydirebilir. Her kim dünyayı isterse kendini beğenmişliğe düşer. Her kim dünyaya güvenirse, dünya onu gaflet bineğine bindirir.”⁹¹³

⁹⁰⁹ el-Bihar, 77/81/2

⁹¹⁰ Metalib’us-Suul, 56

⁹¹¹ a.g.e. s. 52

⁹¹² el-Bihar, 78/315/1

5844. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya sevgisi için kulaklar hikmeti duymaya karşı sağır olmuş ve kalpler basiret nurundan körelmiştir.”⁹¹⁴

5845. Mirac hadisinde yer aldığı üzere Allah Tebarek ve Teala şöyle buyurmuştur: “Ey Ahmet! Eğer kul gök ve yeryüzü ehlinin namazı kadar namaz kılsa, gök ve yeryüzü ehlinin orucu kadar oruç tutsa, melekler gibi yemekten çekinse, abitlerin elbisesini giyinse, lakin kalbinde zerre kadar bir dünya sevgisi olsa, şöhret düşkünlüğü, riyaset sevgisi, dünyaya ilgi ve dünya süslerine ve zinetlerine kapılma olsa asla evimde bana komşu olmaz, kalbinden sevgimi çıkarırım. Beni unutsun diye kalbini karartırım ve sevgimin tatlılığını ona tattırmam.”⁹¹⁵

bak. el- Ummet, 126, 1243. Bölümler; el-Huzn, 817.Bölüm

1224. Bölüm

Dünyadan Nefret

5846. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Acaba ağızda kalan

⁹¹³ Misbah’uş-Şeria, 197

⁹¹⁴ Gurur’ul-Hikem, 7363

⁹¹⁵ Mustedrek’ul-Vesail, 12/36/13446

bu yemek artığını ehline bırakacak hür bir insan yok mu? Canlarınızın değeri cennettir; o halde onları ondan düşüğüne satmayın.”⁹¹⁶

5847. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bu Allah’ın peygamberleri ve seçkinleri dünyadan münezzehler. Övgüsü yüce Allah’ın yüz çevirttiği şeylerden yüz çevirmiş, nefret ettiği şeylerden nefret etmiş ve küçük gördüğü şeyleri küçük görmüşlerdir.”⁹¹⁷

5848. *İmam Seccad (a.s), “Ey iman edenler! Allah’tan korkun ve doğrularla birlikte olun!” ayeti okununca şöyle buyururdu:* “Allahım! Beni bu çağrının en yüce mertebesine yücelt. Güçlü bir iradeyle bana yardım et... Bana dünyayı kınamada ve dünyadan güzel ayrılmada birlikte hareket eden bir kalp ve dil nasip et ki sadece doğruyu söyleyeyim.”⁹¹⁸

5849. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyanın çirkinliklerine ve alçaklıklarına, dünyaya düşkünlüğün ayıplığına ve kötülüğüne karşı Allah’ın Resulü sana güzel bir örnek ve

bir delil olarak yeter. Çünkü dünya etrafıyla Peygamber’den alınmış, bütün yönleriyle başkası için hazırlanmıştır. Peygamber onun sütünden kesilmiş ve süslerinden yüz çevirmiştir... Öyleyse tertemiz olan pak Peygamberine (s.a.a) uy; çünkü, onda uyacak kimse için güzel örnekler, yaslanacak kişiye yaslanacak yerler vardır. Allah katında kullarının en sevgilisi, nebisine uyup onun yolunu izleyen kimsedir.

Dünyada ağız dolusu bir lokma yemediği gibi, gözünün ucuyla bile bakmadı ona. Dünya ehlinin, bedeni en zayıf ve karnı en aç olanıydı. Dünya ona sunuldu, kabul etmedi. Noksan sıfatlardan münezzeh olan Allah’ın buğzettiği şeyi bildi de buğzetti, hor gördüğünü hor gördü ve küçük gördüğünü de küçük gördü. Hiç bir ayıbımız olmasa bile, yalnız Allah ve Resulünün buğzettiğini sevsek, Allah ve Resulünün küçük gördüğünü büyük görsek, Allah’a karşı gelmek ve Allah’ın emrinden çıkmak için yeter bize. Peygamber (s.a.a) yerde yemek

⁹¹⁶ Nehc’ul-Belağa, 456. hikmet

⁹¹⁷ el-Bihar, 73/110/109

⁹¹⁸ a.g.e. 78/153/18

yer, kul gibi otururdu. Ayakkabısını kendisi tamir eder, elbisesini kendisi yamardı. Çıplak merkebe biner, birini de arkasına bindirirdi. Evinin kapısına asılmış olan üzerinde resimler bulunan perdeyi görünce, zevcelerinden birine “Benden gizle, baktıkça dünyayı ve süslerini hatırlıyorum” dedi.

Dünyadan kalbiyle yüz çevirmiş, içinde yad etmeyi öldürmüştü. Güzel bir elbisesi olmasın, dünyayı sürekli bir yer bilmesin ve onda her zaman kalma ümidini taşımasın diye, ziynetini gözünden uzak tutmayı severdi. Bu yüzden ruhundan dışarı atmış, gönülden uzaklaştırmış, gözünden gizlemişti. Bir şeyi sevmeyen biri işte böyledir; ne onu görmek ve ne de yanında adının anılmasını ister.

Resulullah’ın bu dünyada dostlarıyla beraber aç yaşaması ve Allah nezdindeki yüce makamına rağmen dünya süslerini kendisinden esirgemesi bu dünyanın kötülüklerine ve ayıplarına delalet eder. Bakan kimse aklederek baksın; Allah Muhammed”i böyle yaşamakla

alçalttı mı, yoksa ikram edip yüceltti mi?! Alçalttı diyen, yüce Allah’a andolsun büyük iftira eder, yalan söyler. İkram edip yüceltti diyen de bilsin ki Allah ondan gayrisine dünyayı vermekle alçaltmış, dergahına en yakın olanlardan da dünyayı uzak tutmuştur. Peygambere uyan kişinin de onun izini takip etmesi, konduğu yere konması gerekir. Yoksa helak olmaktan kurtulamaz. Allah Muhammed’i kıyametin yaklaştığına dair bir nişane; cenneti müjdeleyen, azapla korkutan bir kimse olarak gönderdi. Dünyadan karnı boş olarak çıktı, ahirete esenlik içinde vardı. Taş üstüne taş koymadan rabbinin yolunu tuttu, davetine icabet etti. Rabbimiz onu bize uyulacak, tabi olunacak biri olarak göndermekle ne büyük lütufta bulunmuştur!”⁹¹⁹

bak. 1221. Bölüm

1225. Bölüm

İmam Ali’ye (a.s) Göre Dünya

5850. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’a yemin olsun

⁹¹⁹ Nehc’ul-Belağa, 160. hutbe; Şerh-i Nehc’ul-Belağa-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 9/229

ki bana göre dünyanız bir suya inen, aniden kervan öncüsünün göç emrini verdiği, onların da hemen göç ettiği kervana benzemektedir. Dünyanın

lezzetleri benim gözümde içtiğim cehennemın kaynar suyu, yudum yudum içtiğim zehir, tabak tabak yediğim engerek zehiri ve boynuma astığım ateşten kolye gibidir. Allah'a andolsun, şu yünden dokunmuş gömleğimi o kadar yamattım ki artık yamayandan utaniyorum. Birisi bana, "Artık bunu atmayacak mısın?" dedi. Ona "Benden uzak dur" dedim. Sabah olduğu zaman halk, gece yol alanları över." ⁹²⁰

5851. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Allah'a and olsun bu dünyanız benim gözümde, cüzzamlının elinde bulunan domuz kemiğinden daha değersizdir." ⁹²¹

5852. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Dünyanızın değeri bir keçinin aksırığından daha değersizdir bence." ⁹²²

5853. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Benim nazarımda

dünyanız, bir çekirgenin ağzıyla çiğnediği yapraktan daha değersizdir. Ali'nin fani olacak nimetler ve baki olmayan lezzetlerle işi ne!" ⁹²³

5854. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Benim nazarımda dünyanız, bir çekirgenin ağzıyla çiğnediği yapraktan daha değersizdir. Bu dünyanız benim gözümde, cüzzamlının bulunan sıyırdığı domuz kemiğinden daha değersiz ve bir hastanın çiğneyip sindirim bozukluğuna düşer olduğu Ebu Cehil karpuzundan daha acıdır! Ali fani olan nimetlere ve günaha bulaşmış lezzetlere ne yapsın? Çok yakında ben ve Şialarım gece uyumamış gözler ve zayıf karınlarla rabbimizi görmeye gideceğiz. **"Ta ki iman edenleri arıtsın ve kafirleri yok etsin."** ⁹²⁴

5855. Abdullah b. Abbas (r.a) diyor ki: "Cemel savaşına giderken Basra yakınlarındaki "Zikar" bölgesinde Hz. Ali'nin (a.s) yanına vardım. Hz. Ali oturmuş yırtık ayakkabısını dikiyordu. Bana, "Bu

⁹²⁰ Emali'el-Seduk, 496/7

⁹²¹ Nehc'ul-Belağa, 236. hikmet

⁹²² Nehc'ul-Belağa, 3. hutbe; Şerh-i Nehc'ul-Belağa-i İbn-i Ebi'l-Hadid, 1/202

⁹²³ Şerh-i Nehc'ul-Belağa-i İbn-i Ebi'l-Hadid, 11/246

⁹²⁴ el-Bihar, 40/348/29

ayakkabımın değeri ne kadardır?” diye buyurdu. “Hiç değeri yok” dedim. O zaman da Hz. Ali (a.s) şöyle buyurdu: “Allah’a yemin olsun ki bu ayakkabı bana sizlere hükümet etmekten daha sevimlidir. Sadece bir hakkı ikame edeyim veya bir batılı yok edeyim (diye sizlere hükümet etmeyi kabul ettim.”⁹²⁵

5856. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Eskiden ilahi bir kardeşim vardı. Gözünde dünyanın küçüklüğü, onu benim gözümde büyütmüştü.”⁹²⁶

5857. *İmam Hasan (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey İnsanlar! Bilin ki gözümde insanların en büyüğü olan bir kardeşim vardı. Onu benim gözümde büyüten en önemli şey, dünyanın gözündeki küçüklüğüydü.”⁹²⁷
bak. el- Eh, 54. Bölüm

5858. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kimin nefsi yüce olursa dünya gözünde küçülür.”⁹²⁸

5859. *Zerar b. Zemret’uş Şeybani, Şam’a gidip Muaviye’nin yanına vardığında Muaviye kendisine*

*Emir’ül-Mü’minin’i (Hz. Ali) sordu. O şöyle dedi: “Şahadet ederim ki onun, gece karanlık bastığında mihrabında eliyle sakalını tutup, yılan sokmuş birisi gibi kıvranarak ve hüznü birisi gibi ağlayarak şöyle dediğini gördüm: “Ey dünya! Ey dünya! Uzaklaş benden. Kendini bana mı sunuyorsun, yoksa beni mi arzuluyorsun? Beni aldattığın gün olmasın! Heyhat! Sen, benden başkasını aldat; benim sana ihtiyacım yok. Seni üç kez boşadım; artık dönmeye imkan yok. Ömrün kısadır, değer azdır, arzun hakirdir. Ah! Azığın azlığından, yolun uzunluğundan, seferin uzaklığından, varılacak yerin (kabir, berzah ve kıyametin) zorluk ve azametinden!”*⁹²⁹

*Ben şöyle diyorum: “Nehc’ül Belaga’da ise şöyle yer almıştır: “Zerar b. Hamza-i Zebaiyy’in naklettiğine göre Muaviye’nin yanına varınca Muaviye kendisinden Müminlerin Emirini (a.s) sordu. Zerar şöyle dedi: “Şehadet ederim ki onu ibadet mahallerinin birinde gördüm.” Hadisin devamı Tenbih’ul Hevahir’de yer aldığı şekliyle aynıdır.”*⁹³⁰

⁹²⁵ Nehc’ul-Belağa, 33. hutbe; Şerh-i Nehc’ul-Belağa-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 2/185

⁹²⁶ Nehc’ul-Belağa, 289. hikmet

⁹²⁷ el-Bihar, 69/294/24

⁹²⁸ Gurur’ul-Hikem, 9130

⁹²⁹ Tenbih’ul-Havahir, 1/79

⁹³⁰ Nehc’ul-Belağa, 77. hikmet, Şerh-i Nehc’ul-Belağa-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 18/224, el-Bihar, 73/128/132

5860. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünyayı yüzünün üstüne çarpan, ona gerektiği kadar değer veren ve olması gerektiği gibi bakan benim.”⁹³¹

5861. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ey dünya! Benden uzaklaş! Yularını boynuna attım (dilediğin yere git), pençenden kurtuldum, tuzaklarından sıyrıldım. Sürçme yerlerinden uzak kaldım... Heyhat! Senin sürçme yerlerine ayak basan kayarak düşer. Dalgalarına düşen boğulur; (ama) senin tuzaklarından uzaklaşan başarıya ermiştir. Senden kurtulup da selamete eren kimsenin geçimi dar olsa ne çıkar! Onun yanında dünyanın, zevale ermesi yakın bir gün gibidir. Benden uzak ol! Vallahi ben sana zelil edesin diye boyun eğmem. Beni istediğin yere çekesin diye irademi sana teslim etmem.”⁹³²

el-İmamet (2); 165 ve 166. Bölümler

1226. Bölüm

Dünyanın Gerçeği Oyun ve Eğlencedir

Kur'an:

“Dünya hayatı bir oyun ve eğlenceden başka bir şey değildir. Takvalı olanlar için ahiret yurdu muhakkak ki daha hayırlıdır. Hala akıl erdiremiyor musunuz?!”⁹³³

“Bu dünya hayatı sadece bir eğlence ve oyundan ibarettir. Asıl hayat ahiret yurdundaki hayattır. Keşke bilseler!”⁹³⁴

“Bilin ki, dünya hayatı oyun, eğlenme, süslenme ve aranızda övünmeden ibarettir.”⁹³⁵

5862. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Acaba dünya rüyada bindiğini gördüğün ve uyandığında kendini yatakta bulduğun bir binekten başka bir şey midir? Oysa ne bir bineğe binmişsin, ne de dizginlerini eline almışsın! Veya dünya (rüyada) giyindiğin bir elbise ve ilişkiye girdiğin bir cariye (kız) gibidir.”⁹³⁶

⁹³¹ Nehc’ul-Belağa, 128. hutbe

⁹³² a.g.e. 45. mektup

⁹³³ En’am suresi, 32. ayet

⁹³⁴ Ankebut suresi, 64. ayet

⁹³⁵ Hadid suresi, 20. ayet

⁹³⁶ Emali’et-Tusi, 296/582

5863. *İmam Ali (a.s), derinden bir ah çeken Cabir b. Abdullah'ı görünce şöyle buyurmuştur: "Ey Cabir! Dünya için mi ah çekiyorsun?" Cabir, "Evet!" deyince İmam şöyle buyurdu: "Ey Cabir! Dünyanın lezzetleri yedi şeydedir: Yiyilecek, içilecek, giyilecek, nikah kıyılacak, binilecek, koklanacak ve duyulacak şeylerde. En lezzetli yiyecek baldır ve o bal arısının salyasıdır. En tatlı içilecek sudur ve o da yerin üstünde akıp gitmektedir. En iyi giyilecek şeyi ipektir, o da bir böceğin salyasındandır. Nikah kıyılacak en iyi şey kadınlardır ve o da iki idrar aletinin ve iki benzer şeyin birbirine girişidir. Kadında olan en güzel şey onun en çirkin organından istenir. Binilen en iyi şey attır ve o da öldürücüdür. Koklanılan en değerli şey misktir ve o da bir hayvanın göbeğindeki kandır. Duyulan şeylerin en güzeli şarkıdır ve o da günahtır. Dolayısıyla akıllı insan bu niteliklere sahip bir şey için ah çekmez."*⁹³⁷

⁹³⁷ el-Bihar, 78/11/69

⁹³⁸ a.g.e. s. 21/82

Cabir bin Abdudllah şöyle diyor: "Allah'a yemin olsun ki o andan sonra artık dünya kalbimden bile geçmedi."

1227. Bölüm Dünyadan Sakındırmak

5864. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Sizleri dünyadan sakındırıyorum. Şüphesiz dünya gıpta edilecek bir yurt değildir. Dünya kandırıcı şeylerle süslendirilmiş ve kendisine bakarı zinetleriyle aldatmıştır."*⁹³⁸

5865. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Sizleri dünyadan sakındırıyorum. Şüphesiz dünya nefsanî isteklerle çevrilmiş tatlı ve taze bir şeydir."*⁹³⁹

5866. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Sizi dünyadan sakındırıyorum. Şüphesiz dünya içinden göç edilmesi gereken bir konaktır ve kalma yeri değildir."*⁹⁴⁰

5867. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Sizi dünyadan sakındırıyorum. Çünkü dünya*

⁹³⁹ Nehc'ul-Belağa, 111. hutbe; Şerh-i Nehc'ul-Belağa-i İbn-i Ebi'l-Hadid, 7/226

⁹⁴⁰ Nehc'ul-Belağa, 113. hutbe

göç edilecek bir yurt, meşakkat ve zorluk yeridir. Onun sakinleri göçmek, oturanları ayrılmak zorundadır.”⁹⁴¹

5868. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sizleri dünyadan sakındırıyorum. Zira dünya çok kandırıcıdır. Dünya ehli arzusuna ulaştığında bile dünya aziz ve celil olan Allah’ın şu sözünden öteye geçmez: **“Onlara dünya hayatının örneğini zikret ki...”**

⁹⁴²

5869. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyadan sakının! Şüphesiz dünyanın helalinin bir hesabı, haramının bir cezası vardır. Başlangıcı sıkıntı ve sonu fenadır.”⁹⁴³

5870. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sizi dünyadan ve dünyaya aldanmaktan sakındırıyorum. Zira dünya çok geçmeden sizden öncekilerden alınıp ayrıldığı gibi alınacak ve ayrılacaktır. O halde dünyadaki çabanı, kısa gününden uzun ahiret günü için azık alma yolunda tüket.”⁹⁴⁴

5871. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Süsleriyle kendini süsleyen, bezekleriyle bezenen... gelin gibi tecelli eden ve gözlerin dikilip kaldığı bu aldatıcı ve vefasız dünyadan sakının.”⁹⁴⁵

5872. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyadan tümüyle sakının ve çok geçmeden sizden ayrılacağına yakın ettiğiniz için hüzn yüklerini omuzlarınızdan atın. Dünyada en çok sevindiğiniz zaman, ondan en çok sakındığınız zaman olsun.”⁹⁴⁶

5873. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyadan sakının! O gerçekten kalles, aldatıcı ve kandırıcıdır! Bir taraftan verici, diğer taraftan ise alıcıdır. Bir taraftan giydirici, bir taraftan soyundurucudur.”⁹⁴⁷

5874. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyadan sakının. Şüphesiz dünya hem Allah dostlarının düşmanı ve hem de Allah düşmanlarının düşmanıdır. Zira Allah’ın dostlarını üzer ve düşmanlarını ise kandırır.”⁹⁴⁸

⁹⁴¹ Nehc’ul-Belağa, 196. hutbe; Şerh-i Nehc’ul-Belağa-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 10/176

⁹⁴² Nehc’us-Saade, 3/284

⁹⁴³ el-Bihar, 78/23/88

⁹⁴⁴ Tenbih’ul-Havatir, 2/150

⁹⁴⁵ el-Bihar, 73/108/109

⁹⁴⁶ a.g.e. 73/109/109

⁹⁴⁷ Nehc’ul-Belağa, 230. hutbe

⁹⁴⁸ Nehc’us-Saade, 3/202

5875. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Dünyadan sakının. Şüphesiz Harut ve Marut’tan daha büyücdür.”⁹⁴⁹

1228. Bölüm

Dünyaya Aldanmaktan Sakındırmak (1)

Kur’an:

“Küfredenlere, dünya hayatı süslendirilmiştir. Onlar, (bu yüzden) iman edenlerle alay ederler; oysa, takva sahipleri kıyamet günü onların üstünde olacaklardır. Allah dilediğini hesapsız şekilde rızıklandırır.”⁹⁵⁰

“Kadınlara, oğullara, kantar kantar altın ve gümüşe, nişanlı atlar ve dört ayaklı hayvanlara, ekinlere karşı aşırı sevgi beslemek insanlara güzel gösterilmiştir. Bunlar dünya hayatının nimetleridir, oysa gidilecek yerin güzeli Allah katındadır.”⁹⁵¹

“Mal ve oğullar, dünya hayatının süsüdür. Ama baki kalacak yararlı işler, sevab olarak da, emel olarak da,

Rabbinin katında daha hayırlıdır.”⁹⁵²

5876. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyaya aldanan kimsenin durumu ise, nimeti bol, mamur bir konaktan; harap, kıtlıktan kupkuru kesilmiş bir yere göçen topluluğa benzer. Onlar için önce bulundukları yerden ayrılmak kadar kötü, ansızın öyle bir yere gitmek kadar hoş olmayan hiç bir şey yoktur.”⁹⁵³

5877. *Mirac Hadisinde şöyle yer almıştır:* “Ey Ahmed! Gözü renkli bir şeye iliştiğinde veya kendisine tatlı ve ekşi bir şey verildiğinde kanan bir çocuk gibi olma.”⁹⁵⁴

5878. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yok olucu az bir şeyin seni aldatmasından ve değersiz yok olucu bir şeyin seni kaydırmasından sakın.”⁹⁵⁵

1229. Bölüm

Dünyaya Aldanmaktan Sakındırmak (2)

Kur’an:

⁹⁴⁹ Tenbih’ul-Havatir, 1/131

⁹⁵⁰ Bakara suresi, 212. ayet

⁹⁵¹ Al-i İmran suresi, 14. ayet

⁹⁵² Kehf suresi, 46. ayet

⁹⁵³ Nehc’ul-Belağa, 31. mektup; Şerh-i Nehc’ul-Belağa-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 16/83

⁹⁵⁴ İrşad’ul-Kulub, 200

⁹⁵⁵ Gurer’ul-Hikem, 2612

“Her nefis (insan) ölümü tadacaktır. Kıyamet günü, ecirleriniz size tam olarak mutlaka ödenecektir. Ateşten uzaklaştırılıp cennete sokulan kimse artık kurtulmuştur. Dünya hayatı, zaten, sadece aldatıcı bir metadan ibarettir.”

⁹⁵⁶

“Dünya hayatı sakın sizi aldatmasın. Allah'ın affına güvendirerek şeytan sizi ayartmasın.”⁹⁵⁷

“Ey insanlar! Allah'ın verdiği söz şüphesiz gerçektir; dünya hayatı sizi aldatmasın. Allah'ın affına güvendirerek şeytan sizi ayartmasın.”⁹⁵⁸

“Bu, Allah'ın ayetlerini alaya almanızdan ve dünya hayatının sizi aldatmış olmasından ötürüdür.” O gün, ne oradan çıkarılırlar ve ne de özürleri dinlenir.”⁹⁵⁹

5879. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bilin ki şüphesiz dünya aldatıcı ve hilekardır. Her gün bir koca edinir, her gece bir aileyi öldürür ve her an bir topluluğu dağıtır.”⁹⁶⁰

5880. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünyanın sayısız

ilginçlikleri sizi kandırmasın. Zira dünyadan yanınızda çok az bir şey götüreceksiniz.”⁹⁶¹

5881. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünyanın aldatışından sakının. Şüphesiz dünya gençlik, güzellik ve servet gibi kandırıcı güzelliklerini insana vermekte ve sonra almaktadır. Oraya bağlananı ve kurulanı dışarı atar.”⁹⁶²

5882. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya kandırıcıdır ve içinde olan her şey aldanıştır. Yok olucudur ve içinde olan her şey fani olacaktır. Takva dışında hiç bir azığında hayır yoktur.”⁹⁶³

5883. Mesih (a.s) şöyle buyuruyor: “Dünya kandırıcı ve üzüntü vercidir. Dünyaya kanan kimse aldatılmış ve dünyaya itminan eden kimse fitneye düşmüştür.”⁹⁶⁴

5884. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünyaya aldanan kimsenin himmeti her ne kadar yücelse de ahiretten az bir şeyle nasiplenene kimse gibi değildir.”⁹⁶⁵

⁹⁵⁶ Al-i İmran, 185

⁹⁵⁷ Lokman suresi, 33. ayet

⁹⁵⁸ Fatır suresi, 5. ayet

⁹⁵⁹ Casiye suresi, 35. ayet

⁹⁶⁰ Nehc'us-Saade, 3/174

⁹⁶¹ el-Bihar, 73/118/109

⁹⁶² Gurur'ul-Hikem, 2562

⁹⁶³ Nehc'ul-Belağa, 111. hutbe

⁹⁶⁴ el-Bihar, 73/120/110

⁹⁶⁵ Nehc'ul-Belağa, 370. hikmet

5885. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya imkansız arzularla aldattığı ve yalan ümitlerle kandırdığı kimseye körlük elbisesini giydirmiş, ahiretten koparıp atmış ve helak yerlerine düşürmüştür.”⁹⁶⁶

5886. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Önceden gönderdiğin senin malındır. Senden sonra varislere bıraktığın ve şu anda sahip olduğun şeyler senin aldanış vesilendir.”⁹⁶⁷

5887. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya kandırıcı ve yok olucudur. Boş bir yurt ve eğri bir dayanaktır.”⁹⁶⁸

5888. *İmam Ali (a.s) dünyanın nitelikleri hakkında şöyle buyurmuştur:* ““Dünya kandırır, zarar verir ve geçer. Allah dünyayı dostlarına sevap, düşmanlarına da ceza olarak beğenmemiştir.”⁹⁶⁹

5889. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya yöneldiğinde insanı kandırır, sırt çevirdiğinde ise insana zarar verir.”⁹⁷⁰

⁹⁶⁶ Gurer’ul-Hikem, 3532

⁹⁶⁷ el-Bihar, 71/356/17

⁹⁶⁸ Gurer’ul-Hikem, 2053

⁹⁶⁹ Nehc’ul-Belağa, 415. hikmet

⁹⁷⁰ el-Bihar, 78/23/88

1230. Bölüm Dünyaya Aldanma Tehlikesi

Kur’an:

“Bu, Allah’ın ayetlerini alaya almanızdan ve dünya hayatının sizi aldatmış olmasından ötürüdür.” O gün, ne oradan çıkarılırlar ve ne de özürleri dinlenir.”⁹⁷¹

“Dinlerini oyun ve eğlenceye alanları, dünya hayatının aldattığı kimseleri bırak.”⁹⁷²

“Doğrusu Allah dinlerini alay ve eğlenceye alan, dünya hayatına aldananlar. Bugünle karşılaşacaklarını unuttukları, ayetlerimizi bile bile küfrettikleri gibi biz de bu gün onları unutuyoruz.”⁹⁷³

5890. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyanın hilesi insanı yere serer, heva ve hevesin hilesi insanı kandırır. Şeytanın hilesi ise insana (dünyayı) süsler ve tamaha düşürür.”⁹⁷⁴

5891. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Nefsin dünya ile

⁹⁷¹ Casiye suresi, 35. ayet

⁹⁷² En’am suresi, 70. ayet

⁹⁷³ A’raf suresi, 51. ayet

⁹⁷⁴ Gurer’ul-Hikem, 6387-6389

huzur bulması en büyük
aldanıştır.”⁹⁷⁵

5892. *İmam Ali (a.s) şöyle
buyurmuştur:* ““Şüphesiz dünya
bir tuzak gibidir. Kendisine
rağbet edeni kuşatır.”⁹⁷⁶

1231. Bölüm Dünya Sadece Cahili Aldatır

5893. *İmam Ali (a.s) şöyle
buyurmuştur:* “Ey dünya! Hileni
bilmeyen ve tuzakların kendisine
gizli kalan kimseyi kandır.”⁹⁷⁷

5894. *İmam Ali (a.s) şöyle
buyurmuştur:* “İçindeki
değişiklikleri gördüğü halde
dünyaya bağlanmak cehalettir.”⁹⁷⁸

5895. *İmam Ali (a.s) şöyle
buyurmuştur:* “İçindeki kötü
değişiklikleri gördüğü halde
dünyaya bağlanmak cehalettir.”⁹⁷⁹

5896. *İmam Ali (a.s) şöyle
buyurmuştur:* “Dünya ahmak
insanın ganimetidir.”⁹⁸⁰

5897. *İmam Ali (a.s) şöyle
buyurmuştur:* “Bu geçici dünya
ahmak insanın aldaniş
sebebidir.”⁹⁸¹

5898. *İmam Ali (a.s) şöyle
buyurmuştur:* “Dünyaya sevinmek
ahmaklıktır.”⁹⁸²

5899. *İmam Ali (a.s) şöyle
buyurmuştur:* “Aklın meyvesi
dünyaya düşmanlık ve nefsanî
istekleri kesip atmaktır.”⁹⁸³

5900. *İmam Ali (a.s) şöyle
buyurmuştur:* “Dünyanın hilesini
bilen kimse, gerçekleşmesi
mümkün olmayan rüyalarına
aldanmaz.”⁹⁸⁴

5901. *ReSulullah (s.a.a) şöyle
buyurmuştur:* “Eğer benim dünya
hakkında bildiklerimi siz de
bilseydiniz canlarınız ondan
rahata ererdi.”⁹⁸⁵

*bak. 1253. Bölüm, 6015. hadis;
386. Konu, el- Gurur*

⁹⁷⁵ a.g.e. 5650

⁹⁷⁶ a.g.e. 3678

⁹⁷⁷ a.g.e. 6413

⁹⁷⁸ a.g.e. 1979

⁹⁷⁹ a.g.e. 2037

⁹⁸⁰ a.g.e. 1110

⁹⁸¹ a.g.e. 896

⁹⁸² a.g.e. 454

⁹⁸³ a.g.e. 4654

⁹⁸⁴ a.g.e. 8939

⁹⁸⁵ Kenz’ul-Ummal, 6130

1232. Bölüm

Dünya İnsanları Aldatmada Kusurlu Değildir

5902. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hakkı söylüyorum! Dünya seni aldatmadı; fakat sen, dünyayla kendi kendini aldattın! Dünya sana bir yığın öğüt vermiş, seni adalet ve insafa davet etmiştir. Dünya sana isabet eden bir bela veya gücünün eksileceği hususunda verdiği vaatlerinde, sana yalan söylemekten veya seni kandırmaktan daha vefalı ve daha doğru davranmıştır.”⁹⁸⁶

1233. Bölüm

Dünyaya İtminan Etmekten Sakındırmak

Kur'an:

“Bizimle karşılaşmayı ummayan ve dünya hayatından hoşnut olup ona bağlananların ve ayetlerimizden habersiz bulunanların, işte bunların kazandıklarına karşılık

varacakları yer cehennemdir.”

⁹⁸⁷

5903. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Eğer dünya fani ise o halde ona itminan etmek neden?”⁹⁸⁸

5904. *İmam Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şehirlerin birinin duvarının altında bir levha bulundu ki üzerinde şöyle yazılıydı: “Ben Allahım! Benden başka ilah yoktur. Muhammed benim peygamberimdir... dünyayı denediği halde dünyaya itminan eden kimseye şaşarım.”⁹⁸⁹

5905. *İmam Ali (a.s) Allah-u Teala'nın, “Duvarın altında onların bir hazinesi vardı” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “Bu hazine altından bir levha idi ve üzerinde şöyle yazılıydı: “...Dünyayı ve ehlini halden hale değiştiğini gördüğü halde dünyaya itminan eden kimseye şaşarım.”⁹⁹⁰

5906. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Nice kimse dünyaya güvendiği halde dünya onları acılara düşürmüş, dünyaya itminan eden nice kimseyi dünya

⁹⁸⁶ Nehc'ul-Belağa, 223. hutbe; Şerh-i Nehc'ul-Belağa-i İbn-i Ebi'l-Hadid, 11/239

⁹⁸⁷ Yunus suresi, 7-8. ayetler

⁹⁸⁸ el-Bihar, 73/88/54

⁹⁸⁹ Uyun-u Ahbar'ir-Rıza (a.s), 2/44/158

⁹⁹⁰ Mean'il-Ahbar, 200/1

yere sermiş ve nice çekinen
kimseyi dünya aldatmıştır.”⁹⁹¹

1234. Bölüm Dünyaya Gönül Vermekten Sakındırmak

5907. *Adem (a.s), oğlu Şit'e (a.s)* şöyle vasiyet etmiştir: “Fani dünyaya gönül verme. Ben ebedi cennete gönül verdiğim halde bana vefa göstermedi ve ondan çıkarıldım.”⁹⁹²

5908. *Allah-u Teala Musa'ya şöyle vahyetmiştir:* “Ey Musa! Zalimler gibi ve dünyayı anne ve babası sayan kimseler gibi dünyaya gönül verme... Dünyadan ihtiyaç duymadığın şeyleri terket.”⁹⁹³

5909. *İmam Ali (a.s)* şöyle buyurmuştur: “Talih onlara yöneldi ve faydalandılar ve dünyaya gönül verdiler. Ahiret için hazırlıklı olmadılar. Sonunda boğazları tutuldu ve çoklarından eser kalmayan bir topluluğun yurduna sürüldüler. Dünyada çok az kaldılar ve süratle ahirete doğru götürüldüler.”⁹⁹⁴

1235. Bölüm Dünyaya Bakmak

5910. *İmam Ali (a.s)* şöyle buyurmuştur: “Dünyaya, dünyadan yüzçevirenler gibi bakın. Dünya çok geçmeden sakinlerini kovacak ve refah içinde yüzen zengini derde müptela kılacaktır. O halde dikkatli ol ki insanı şaşırtan dünyanın çokluğu sizleri kandırmasın. Zira dünyadan kendinizle götüreceğiniz şeyler çok azdır.”⁹⁹⁵

5911. *İmam Ali (a.s)* şöyle buyurmuştur: “Dünyaya, ondan ayrılıp yüz çeviren kimse gibi bakın. Şüphesiz dünya çok geçmeden kendisini yurt edineni sürer ve güvenlik içindeki eşraf takımını derde mübtela kılar. Yüz çevirip sırtını dönen dünyaya ümit bağlanmaz ve ne olacağı bilinmeyen geleceği beklenmez.”⁹⁹⁶

5912. *İmam Ali (a.s)* şöyle buyurmuştur: “Dünyayı bir diken gibi gör ve nereye bastığına dikkat et. Her kim dünyaya güvendiye dünya onu hor kıldı. Her kim dünya ile ünsiyet

⁹⁹¹ el-Bihar, 73/97/82

⁹⁹² el-Bihar, 78/452/19

⁹⁹³ Kısas'ul-Enbiya, 162/184

⁹⁹⁴ el-Bihar, 78/18/76

⁹⁹⁵ a.g.e. s. 20/79

⁹⁹⁶ a.g.e. s. 39/16

edindiye dünya onu yalnız bıraktı ve her kim dünyaya rağbet ettiyse dünya onu gevşek ve güçsüz kıldı.”⁹⁹⁷

5913. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyaya yüz çeviren ve ayrılacak bir kimse gibi bak. Dünyaya şeyda aşıklar gibi bakma.”⁹⁹⁸

5914. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyaya yüz çeviren ve elçeken zahitler gibi bakınız. Zira Allah’a andolsunki dünya çok geçmeden kendisini yurt edinen sakinini dışarı atacak ve güven içinde olan eşraf takımını derde mübtela kılacaktır.”⁹⁹⁹

5915. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey Allah’ın kulları! Sizi terk edecek olan bu dünyayı her ne kadar terk etmeyi istemeseniz de terk etmenizi tavsiye ederim... O halde dünyanın yüceliği ve övücü hususunda yarışmayın. Ziyet ve nimetlerine aldanmayın. Derdinden, mihnetinden sızlanmayın. Zira izzeti de övücü de bir gün biter. Ziyeti de nimeti de bir gün zeval bulur,

derdi de mihneti de bir gün sona erer.”¹⁰⁰⁰

1236. Bölüm

Dünyayı Tercih Etme Tehlikesi (1)

Kur’an:

“İşte, azıp da dünya hayatını tercih edenin varacağı yer şüphesiz cehennemdir.”¹⁰⁰¹

“Ama sizler dünya hayatını tercih ediyorsunuz. Oysa ahiret daha hayırlı ve daha bakidir.”¹⁰⁰²

“Onlar ahiret karşılığında dünya hayatını satın alan kimselerdir, bu yüzden azapları hafifletilmez, onlar yardım da görmezler.”¹⁰⁰³

5916. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Lezzetlere ve nefsanî isteklere uyararak dünya hayatını ahirete sakın tercih etme. Şüphesiz Allah-u Teala kitabında şöyle buyurmaktadır: “İşte azıpta...”Yani Allah için olan şeyler dışında dünya ve dünyanın içinde olan her şey lanetlenmiştir.”¹⁰⁰⁴

⁹⁹⁷ el-Bihar, 78/22/84

⁹⁹⁸ Gurur’ul-Hikem, 2386

⁹⁹⁹ a.g.e. 2561

¹⁰⁰⁰ Nehc’ul-Belağa, 99. hutbe

¹⁰⁰¹ Naziat suresi, 37-39. ayetler

¹⁰⁰² A’la suresi, 16-17. ayetler

¹⁰⁰³ Bakara suresi, 86. ayet

¹⁰⁰⁴ Mekarim’ul-Ahlak, 2/355/2660

5917. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kime dünya ve ahiret sunulur ve kendisi dünyayı ahirete tercih ederse aziz ve celil olan Allah’ı kendisiyle ateşten korunacağı hiç bir iyiliği olmaksızın karşılaşır. Her kim de ahireti seçer ve dünyayı terkederse, kıyamet günü Allah’ı kendisinden hoşnut olduğu bir halde karşılar.”¹⁰⁰⁵

5918. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim dünyaya tapar ve dünyayı ahirete tercih ederse, akıbeti korkunç olur.”¹⁰⁰⁶

5919. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanlar dünyalarını düzeltmek için dini işlerinden birini terk ettiklerinde, Allah daha zararlı bir şeyi onların yüzüne açar.”¹⁰⁰⁷

5920. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ali b. Hüseyin (a.s) bana şöyle buyurdu: “Her ne zaman biri dünya diğeri ahiret olan iki işle karşılaştım ve dünyayı seçtiysem, henüz akşam olmadan istemediğim olaylarla karşılaştım.” Daha sonra İmam Sadık (a.s) Ümeyyeoğulları

hakkında şöyle buyurdu: “Onlar seksen yıl boyunca dünyayı ahirete tercih ettiler, ama kendileri tatsız bir olayla karşılaşmadılar.”¹⁰⁰⁸

5921. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim dünyayı salim kaldığı takdirde ahirette zarar görmekten korku içinde olmazsa helak olur.”¹⁰⁰⁹

5922. *Lokman oğluna öğüt vererek şöyle buyurmuştur:* “Dünyayı ahiretine sat ki her ikisini de elde edesin. Ahiretini dünyaya satma ki her ikisini de kaybedersin.”¹⁰¹⁰

1237. Bölüm Dünyayı Tercih Etme Tehlikesi (2)

Kur'an:

“Küfredenler, ateşe sunuldukları gün, onlara: “Dünyadaki hayatınızda sizin için güzel olan her şeyi harcadınız, onların zevkini sürdünüz; ama bugün, yeryüzünde haksız yere büyüklük taslamanızın ve yoldan çıkmanızın

¹⁰⁰⁵ el-Bihar, 76/362/30

¹⁰⁰⁶ el-Hisal, 632/10

¹⁰⁰⁷ Nehc’ul-Belağa, 106. hikmet, Şerh-i Nehc’ul-Belağa-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 18/268

¹⁰⁰⁸ el-Bihar, 73/127/125

¹⁰⁰⁹ Mean’il-Ahbar, 198/4

¹⁰¹⁰ el-Bihar, 13/422/17

karşılığında alçaltıcı bir azâb göreceksiniz” denir. ”¹⁰¹¹

5923. Bir hadiste Ömer şöyle diyor:
“Peygamber’e (s.a.a) şöyle arzettim: “Ey Allah’ın Resulü! Allah İranlılara ve Rumlara Allah’a tapmadıkları halde rahatlık ve genişlik vermiştir. Dua et ki senin ümmetin de rahatlık ve zenginlik içinde olsun.” Peygamber (s.a.a) dik oturdu ve şöyle buyurdu: “Ey İbn-i Hattab! Yoksa şekke mi düştün? Onlar iyilikleri acil bir şekilde bu dünya hayatında kendilerine verilen bir topluluktur.” ¹⁰¹²

bak. 1236. Bölüm, 5989 ve 5990. hadisler

1238. Bölüm

Ahireti Tercih Etmeye

Teşvik

Kur’an:

“O halde, dünya hayatı yerine ahireti alanlar, Allah yolunda savaşırlar. Kim Allah yolunda savaşır, öldürülür veya galip gelirse, yakında ona büyük bir ecir vereceğiz. ”¹⁰¹³

¹⁰¹¹ Ahkaf suresi, 20. ayet

¹⁰¹² Kenz’ul-Ummal, 4663

5924. Suveyd b. Gafele şöyle diyor:
“Küçük bir hasırın üzerine oturduğu ve evde başka bir kimse olmadığı halde hilafet için kendisine biat edildiği bir sırada Müminlerin Emiri’nin (a.s) yanına vardım ve biatten sonra şöyle dedim: “Beytülmal senin elindedir, ben odanda her ev için gerekli olan hiç bir eşya görmüyorum.” O şöyle buyurdu: “Ey İbn-i Gafele! Akıllı insan terk edeceği ev için eşya almaz. Bizim güvenlik yurdumuz vardır ki en hayırlı metamızı oraya intikal ettirdik ve kendimiz de yakında oraya varacağız.” ¹⁰¹⁴

1239. Bölüm

İnsanlar Dünyanın

Kuludur

5925. İmam Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz insanlar dünyanın kuludur ve din ağzlarında bir lakırtıdır. Menfaatleri nerede temin edilirse oraya dönerler. Bela ile imtihan

¹⁰¹³ Nisa suresi, 74. ayet

¹⁰¹⁴ el-Bihar, 70/321/38

edildiklerinde ise dindarlar azalır.”¹⁰¹⁵

5926. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim dinarı ve dirhemi severse o dünyanın kuludur.”¹⁰¹⁶

5927. *İmam Sadık (a.s), İshak b. Galib’e şöyle buyurmuştur:* “Ey İshak! Sence, “**Kendilerine bir şey bağışlanırsa razı olur ve eğer bağışlanmazsa öfkelenirler**” ayetinin muhatapları kimlerdir?” *Sonra İmam bana (raviye) şöyle dedi:* “Onlar insanların üçte ikisinden çoğudur.”¹⁰¹⁷

5928. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sizden önce sizden daha çok yaşayıp eser bırakanların, olmayacak emeller peşinde koşanların, yardımcıları hazır ve orduları çok olanların yurdunda değil misiniz? Onlar da dünyaya taptılar, nasıl da dinlerini bırakıp dünyayı tercih ettiler!? Ondan sonra, kendilerini menzile ulaştıracak azık almadan, o güç yolları aşacak binekleri olmadan göçüverdiler.”¹⁰¹⁸

5929. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hevesleri, akıllarını

çelmiş; dünya kalplerini öldürmüştür. O, kendini oraya kaptırmıştır. Artık dünyanın ve ondan bir şeye sahib olanların kölesi olup çıkmıştır. Gittiği yere gitmekte, yanaştığı yere yanaşmaktadır.”¹⁰¹⁹

1240. Bölüm

Dünyaya Tapanların Özellikleri

5930. *Mirac hadisinde şöyle yer almıştır:* “Çok yiyenler, çok uyuyanlar, çok gülenler, çok öfkelenenler, az hoşnut olanlar, kötülük ettiği kimseden özür dilemeyenler, kendisine kötülük edip özür dileyenlerin özrünü kabul etmeyenler, itaat anında tembel olanlar, günah anında cesur olanlar, arzusu uzun ve ecceli yakın olanlar, nefsini muhasebe etmeyenler, az fayda verenler, çok konuşanlar, az korkanlar ve yemek anında çok sevinenlerdir... İşte onlar dünya ehlidirler.

Şüphesiz dünya ehli genişlik anında şükretmez, bela anında sabretmezler, halkın çoğu onların

¹⁰¹⁵ Tuhef’ul-Ukul, 245

¹⁰¹⁶ el-Hisal, 113/91

¹⁰¹⁷ el-Bihar, 73/125/118

¹⁰¹⁸ Nehc’ul-Belağa, 111. hutbe

¹⁰¹⁹ a.g.e. 109. Hutbe

gözünde azdır, yapmadıkları şey sebebiyle kendilerini överler ve kendilerinin olmayan şeyleri iddia ederler. Arzu ettikleri şeyi konuşurlar, halkın kötülüklerini zıkr ederler ve iyiliklerini gizlerler.”

Peygamber (s.a.a) şöyle sordu: “Ey Rabbim! Dünya ehlinin bu ayıplardan başka ayıpları da var mıdır?” Allah şöyle buyurdu: “Ey Ahmet! Dünya ehlinin bir çok ayıpları vardır, onlar cahil ve ahmaktırlar, öğretmenleri karşısında tevazu göstermezler, kendilerine göre akıllı kimselerdir. Ama arifler nezdinde onlar ahmakların ta kendileridir.”¹⁰²⁰

1241. Bölüm Dünya Müminin Zindanıdır

5931. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Dünya müminin zindanı ve sıkıntı sebebidir. O halde dünyadan ayrılınca zindan ve sıkıntılardan kurtulmuş olur.”¹⁰²¹

¹⁰²⁰ el-Bihar, 77/23/6

¹⁰²¹ Kenz’ul-Ummal, 6082

¹⁰²² el-Bihar, 13/428/23

5932. *Lokman (a.s) oğluna öğüt vererek şöyle buyurmuştur:* “Dünyayı kendine zindan et ki ahiretin cennet olsun.”¹⁰²²

5933. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Dünya müminin zindanı ve kafirin cennetidir.”¹⁰²³

5934. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya müminin zindanı, mezar, kalesi ve cennet, döneceği yerdir. Dünya kafirin cenneti, kabir zindanı ve ateş sığınacağı yerdir.”¹⁰²⁴

5935. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Dünya hiç bir mümine sefalı değildir. Nasıl olsun ki! Oysa dünya onun zindanı ve belasıdır.”¹⁰²⁵

bak. el-Bela, 408. Bölüm; es-Secn, 1766. Bölüm

1242. Bölüm Allahım Dünyayı Bana Zindan Kılma

5936. *İmam Bakır (a.s), bir duasında şöyle buyurmuştur:* “Allahım! Hayatta kaldığım müddetçe hayatımı, refah içinde kılmanı ve kendisiyle itaatinde güçleneceğim ve hoşnutluğuna

¹⁰²³ Kenz’ul-Ummal, 6081

¹⁰²⁴ el-Hisal, 108/74

¹⁰²⁵ Kenz’ul-Ummal, 6090

ulaşacağım bir geçim sağlamamı istiyorum... Dünyayı bizlere zindan etme. Dünyadan ayrılışı bizlere hüznün sebebi kılma.”¹⁰²⁶

5937. *İmam Sadık (a.s), bir duasında şöyle buyurmuştur:* “Dünyayı bizlere zindan etme. Dünyadan ayrılışı bizlere hüznün sebebi kılma.”¹⁰²⁷

1243. Bölüm Dünyaya Fazla Önem Verme Tehlikesi

5938. *İmam Ali (a.s), oğlu Hasan’a (a.s) yaptığı bir tavsiyesinde şöyle buyurmuştur:* “Dünya senin en büyük himmetin olmasın.”¹⁰²⁸

5939. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kimin gece gündüz en büyük himmeti dünya olursa Allah-u Teala fakirliği iki gözünün arasına diker, işini dağıtır ve dünyadan sadece Allah’ın kendisine nasip ettiğine ulaşır. Her kimin de gece gündüz en büyük himmeti ahireti olursa Allah-u Teala kalbine zenginlik verir ve işlerini toparlayıp düzene koyar.”¹⁰²⁹

5940. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kimin en büyük himmeti dünya olursa mutsuzluğu ve hüznü uzar.”¹⁰³⁰

5941. *Resulullah (s.a.a), sürekli okuduğu bir duasında şöyle buyurmuştur:* “Allahım! Bizlere öyle bir korkunu nasip et ki bizimle günahların arasına engel olsun...Dünyayı en büyük himmetimiz ve ilmimizin nihayeti karar kılma.”¹⁰³¹

5942. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim en büyük himmeti dünya olduğu halde sabahlarsa Allah tarafından hiç bir şey üzerinde değildir ve dört haslete maruz kalır: Kendisinden asla ayrılmayan bir hüznün, kendisinden kurtulamadığı bir meşguliyet, hiç bir zaman zenginliğe dönüşmeyen bir fakirlik ve hiç bir zaman son bulmayan bir arzu.”¹⁰³²

1244. Bölüm İnsanların En Değerlisi

¹⁰²⁶ el-Bihar, 97/379/1

¹⁰²⁷ İkbāl’ul-A’mal, 1/134

¹⁰²⁸ el-Bihar, 42/202/7

¹⁰²⁹ el-Kaфі, 2/319/15

¹⁰³⁰ el-Bihar, 73/81/43

¹⁰³¹ a.g.e. 95/361/18, bak, 97/158, 231)

¹⁰³² Tenbih’ul-Havatir, 1/130

5943. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İnsanların dünyada en değerlisi dünyaya hiç bir değer vermeyen kimsedir.” ¹⁰³³

5944. *İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s), kendisine, “İnsanların en değerlisi kimdir?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur:* “Dünyayı kendisi için bir değer görmeyendir.” ¹⁰³⁴

5945. *İmam Bakır (a.s), “insanların en değerlisi kimdir?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur:* “Dünyayı kendisi için bir değer görmeyendir.” ¹⁰³⁵

5946. *İmam Bakır (a.s), aynı sorunun cevabında şöyle buyurmuştur:* “Dünyanın kimin elinde olduğuna önem vermeyen kimsedir.” ¹⁰³⁶

5947. *İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz insanların en değerlisi dünyayı kendisi için bir değer görmeyendir.” ¹⁰³⁷

5948. *İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim dünyadan ahiretin sevabına yönelirse değersiz bir şeyden değerli bir şeye yönelmiştir. Ondandır daha büyüğü dünyadan kaybettiğini ulaştığı bir nimet ve

elde ettiği bir ganimet sayandır.”

¹⁰³⁸

1245. Bölüm

Allah Nezdinde Dünya Hordur (1)

Kur’an:

“Eğer bütün insanların tek ümmet olma (tehlikesi) olmasaydı, Rahman olan Allah küfredenlerin evlerinin tavanlarını... gümüşten yapar ve altın bezeklerle işlerdi. Bunların hepsi ancak dünya hayatının geçimliğidir. Ahiret, Rabbinin katında O’na karşı gelmekten sakınanlardır. ”

¹⁰³⁹

5949. *İmam Sadık (a.s), Allah-u Teala’nın, “Eğer bütün insanların tek ümmet olma tehlikesi olmasaydı...” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “Eğer Allah böyle yapsaydı tüm insanlar kafır olurdu.” ¹⁰⁴⁰

5950. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah Tebarek ve Teala dünya nimetine düşmanı için bir an olsun önem vermemiştir. Aksi takdirde aziz

¹⁰³³ el-Bihar, 77/112/2

¹⁰³⁴ Şerh-i Nehc’ul-Belağ-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 6/233

¹⁰³⁵ el-Bihar, 78/188/36

¹⁰³⁶ A’lam’ud-Din, 302

¹⁰³⁷ Tuhef’ul-Ukul, 389

¹⁰³⁸ Emali’et-Tusi, 613/1266

¹⁰³⁹ Zuhurf, 33-35. ayetler

¹⁰⁴⁰ el-Bihar, 73/125/118

ve celil olan Allah kitabında şöyle buyurmazdı: **“Eğer bütün insanların tek ümmet olma tehlikesi olmasaydı...”** Aksi takdirde hadiste de şöyle yer almazdı: “Eğer mümin kulum üzülmeseydi, kafirin kafasına başı ağrımaz diye yırtılmayan, demirden bir bez bağlardım.”¹⁰⁴¹

5951. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah şöyle buyuruyor: “Eğer mümin kulum olmasaydı, kafirin kafasına, mücevherattan bir bez bağlardım.”¹⁰⁴²

5952. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz sizin canından korktuğunuz için hastayı yemekten ve içmekten sakındırdığınız gibi, Allah-u Teala da mümin kulunu sevdiği için onu dünyadan sakındırmaktadır.”¹⁰⁴³

1246. Bölüm

Allah Nezdinde Dünya Hordur (2)

5953. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya yurdu rabbinin katında bayağı görülmüş

bir yurttur. Helali haramına, hayrı şerrine katışıktır. Hayat ölümle, tatlı acı ile içiçedir. Bu yüzden Allah onu dostlarına özgü kılmamıştır ve onu düşmanlarından esirgememiştir.”¹⁰⁴⁴

5954. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Eğer dünya aziz ve celil olan Allah nezdinde bir sivrisineğin kanadı kadar değerli olsaydı, asla kafire ve facire bir yudum su içirmezdi.”¹⁰⁴⁵

5955. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Resulullah (s.a.a) bir çöpe atılmış olan kulağı kesik keçi yavrusunun leşinin yanından geçerken ashabına şöyle dedi: “Bu ne kadar eder?” Ashab, “Eğer canlı olsaydı, bir dirhem bile etmezdi” deyince Peygamber (s.a.a) şöyle buyurdu: “Canım elinde olan Allah’a andolsun ki dünya Allah nezdinde bu keçi yavrusunun sahibi nezdindeki değerinden daha düşüktür.”¹⁰⁴⁶

5956. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya aziz ve celil olan Allah nezdinde hiç bir değere sahip değildir. Bildiğimiz yaratıkları arasında gözünde

¹⁰⁴¹ a.g.e. 82/147/32

¹⁰⁴² et-Temhis, 47/73

¹⁰⁴³ Kenz’ul-Ummal, 6104

¹⁰⁴⁴ Nehc’ul-Belağa, 113. hutbe

¹⁰⁴⁵ Emali’et-Tusi, 531/1162

¹⁰⁴⁶ el-Bihar, 73/55/27

dünyadan daha nefret edilecek bir varlık yaratmamıştır. Dünyayı yarattığı günden beri ona bakmamıştır. Dünya anahtarları ve hazineleriyle, ahiretinden hiç bir nasibi eksilmeksizin Peygamberimize (s.a.a) teklif edildi de o kabul etmekten sakındı. Zira aziz ve celil olan Allah'ın bir şeyden nefret ettiğini bildi de nefret etti ve Allah'ın küçük gördüğü şeyi küçük gördü.”¹⁰⁴⁷

5957. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah nezdinde dünyanın hakir olmasının nişanelerinden biri Allah’a karşı günahların sadece dünyada yapılmasıdır; Allah katında olana dünyayı terk etmedikçe erişmenin mümkün olmamasıdır.”¹⁰⁴⁸

5958. *İmam Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yahya b. Zekeriyya'nın başının İsrailoğullarından olan bir fahişeye hediye edilmesi dünyanın Allah nezdindeki değersizliğindendir.”¹⁰⁴⁹

5959. *İmam Zeyn'ul-Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yahya b.

Zekeriyya'nın başının altından bir leğen içinde İsrailoğullarından olan bir fahişeye hediye edilmesi dünyanın Allah nezdindeki değersizliğindendir. Bu aşağılık bir insanın dünyadan büyük bir nimete eriştiğini görmesi faziletli özgür insan için bir tesellidir. Nitekim o kötü kadın o değerli hediyeyi elde etti.”¹⁰⁵⁰

5960. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bir kadının Yahya b. Zekeriyya'yı öldürmesi, dünyanın Allah-u Teala nezdindeki horluğundandır.”¹⁰⁵¹

5961. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah-u Teala nezdinde dünyadan daha nefret edilen bir şey yoktur. Allah dünyayı yarattı, sonra takdim etti. Kendisi ona bakmadı ve kıyamete kadar da bakmayacaktır.”¹⁰⁵²

1247. Bölüm

Hakir Dünyanın Küçüklüğü

5962. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “O halde dünya, deri tabaklanan ağacın düşen

¹⁰⁴⁷ a.g.e. s. 110/109

¹⁰⁴⁸ Nehc'ul-Belağa, 385. hikmet

¹⁰⁴⁹ el-Bihar, 44/365

¹⁰⁵⁰ Tenbih'ul-Havatir, 1/76

¹⁰⁵¹ Kenz'ul-Ummal, 6133

¹⁰⁵² el-Bihar, 77/80/2

yaprağından ve yün kırılan makasın artığından daha düşük/aşağı olmalı.”¹⁰⁵³

5963. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ey İbn-i Cündeb! Eğer yüce Allah’ın evine komşu olmak ve yakınında Firdevs cennetinde sükunet etmek istiyorsan dünya nezdinde hor/küçük olmalıdır.”¹⁰⁵⁴

5964. Resulullah (s.a.a), bir çöpün yanında durmuş ve şöyle buyurmuştur: “Geliniz ve dünyayı görünüz!” Çöpün içinden eskimiş kumaş parçalarını ve çürümüş kemikleri alarak şöyle buyurdu: “İşte dünya budur.”¹⁰⁵⁵

1248. Bölüm

Dünya Sahibini

Ululamaktan Sakınmak

5965. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim dünya sahibini ulular ve dünyasına tamah ettiği için severse Allah ona gazab eder.”¹⁰⁵⁶

5966. İmam Ali (a.s) Şam’a sefer ederken, geçtiği Enbar şehrinin büyükleri, saygı ifadesi olarak atlarından inip önünde koştuklarında;

¹⁰⁵³ Nehc’ul-Belağa, 32. hutbe

¹⁰⁵⁴ el-Bihar, 78/282/1

¹⁰⁵⁵ Tenbih’ul-Havatir, 1/128

“Bu yaptığınız nedir?” diye sordu. Onlar; “Bu bizim adetimizdir; emirlerimizi böyle ulularız” dediler. İmam (a.s) şöyle buyurdu; “Vallahi emirleriniz bundan faydalanmamaktalar. Böyle yapmakla dünyada kendinize zahmet veriyorsunuz; ahirette de bu işinizle sefil olacaksınız. Arkasında azap olan meşakkat, ne de zararlıdır; ateşten emin olmayı beraberinde getiren rahatlık da ne de faydalıdır!”¹⁰⁵⁷

5967. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Takvanın yücelttiği kimseyi aşağılamayın, dünyanın yücelttiğini yüceltmeyin.”¹⁰⁵⁸

bak. 359. Konu, et-Ta’zîm

1249. Bölüm

Dünyanın Ahiret İle

İhtilafı

5968. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya ve ahiret iki uyumsuz düşman ve iki farklı yoldurlar. O halde kim dünyayı sever ve ona gönül verirse, ahirete buğzeder ve ona düşman kesilir. Bunlar doğu ve batı gibidirler. Bunların arasında

¹⁰⁵⁶ el-Bihar, 76/360/30

¹⁰⁵⁷ Nehc’ul-Belağa, 37. hikmet

¹⁰⁵⁸ a.g.e. 191. hutbe

yürüyen, birine yaklaştıkça diğerinden uzaklaşır. Bunlar bir kocası olan iki kadın (kuma) gibidirler (sürekli ihtilaf içerisindeyler).” ¹⁰⁵⁹

5969. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünyanın acılığı, ahiretin tatlılığıdır; dünyanın tatlılığı da ahiretin acılığıdır.” ¹⁰⁶⁰

5970. İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’a yemin olsun ki dünya ve ahiret terazinin iki kefesi gibidir; biri aşağı inerse diğeri yukarı çıkar.” ¹⁰⁶¹

5971. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz dünyayı talep etmek ahirete zarar verir ve ahireti talep etmek de dünyaya zarar verir. O halde dünyaya zarar verin ki dünya zarar vermeye daha müstahaktır.” ¹⁰⁶²

5972. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim dünyayı severse ahiretine zarar verir.” ¹⁰⁶³

5973. Mesih (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya ve ahiretin misali iki eşi olan bir adamın misalidir; birini hoşnut ederse diğerini öfkelerendirir.” ¹⁰⁶⁴

5974. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya ve ahireti bir araya toplamayı istemek nefsin aldatışındandır.” ¹⁰⁶⁵

5975. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya işin düzeldiğinde dinin hakkında kötümser ol.” ¹⁰⁶⁶

5976. Mesih (a.s) şöyle buyurmuştur: “Su ve ateş bir tabakta bir araya gelmediği gibi dünya ve ahiret sevgisi de mümin kimsenin kalbinde bir araya gelmez.” ¹⁰⁶⁷

bak. el-Mehebbet (2), 672. Bölüm ; el-Ahiret, 33. Bölüm

1250. Bölüm

Dünya Lezzeti

Ahiretin Hüznüdür

5977. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Biz dünyayı seviyoruz, ama dünyanın bize verilmemesi, verilmesinden daha iyidir. İnsanoğluna dünyada bir şey verilince ahiretteki nasibinden bir şey eksilir.” ¹⁰⁶⁸

¹⁰⁵⁹ a.g.e. 103. hikmet

¹⁰⁶⁰ a.g.e. 251. hikmet

¹⁰⁶¹ el-Hisal, 64/95

¹⁰⁶² el-Bihar, 73/61/30

¹⁰⁶³ a.g.e. s. 81/43

¹⁰⁶⁴ Ravzat’ul-Vaizin, 490

¹⁰⁶⁵ Gurur’ul-Hikem, 5995

¹⁰⁶⁶ Tuhef’ul-Ukul, 359

¹⁰⁶⁷ Tenbih’ul-Havahir, 1/131

¹⁰⁶⁸ el-Bihar, 73/81/44

5978. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cennete giren en son Peygamber Süleyman b. Davud’dur (a.s). Bu ona dünyanın verilmesi sebebiyledir.”¹⁰⁶⁹

5979. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kime bu dünyada fazla bir şey verilir ve cennete girerse cennetteki nasibi, dünyadaki nimeti sebebiyle azalır.”¹⁰⁷⁰

5980. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya lezzetlerinden birine ulaşan kimseye, kıyamet günü bu lezzet hüzn olur.”¹⁰⁷¹

5981. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya serveti ahiret fakirliğidir.”¹⁰⁷²

5982. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyada her neyi kaybedersen senin için ganimettir.”¹⁰⁷³

5983. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyanın acılığı ahiretin tatlılığıdır.”¹⁰⁷⁴

5984. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyadan bir şey

taleb eden kimse, ahiretten talep ettiği şeyin çoğunu kaybetmiştir.”¹⁰⁷⁵

5985. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim dünyadan bir şeye sahip olursa ahirette sahip olduğu şeyin çoğunu kaybeder.”¹⁰⁷⁶

5986. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya çoğaldıkça ahiret azalır. Dünyada her ne azalırsa, ahirette çoğalır.”¹⁰⁷⁷

5987. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanların ahirette en zengini, dünyada en fakir olanıdır. İnsanların ahiretten en çok nasipleneni, dünyadan en az nasiplenendir.”¹⁰⁷⁸

5988. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Fakirlik iki çeşittir: Dünya fakirliği ve ahiret fakirliği. Dünya fakirliği ahirette zenginliktir, dünya zengiliği ise ahirette fakirliktir ve bu helak olmaktadır.”¹⁰⁷⁹

5989. *Resulullah’a (s.a.a), özel bir sütlaç getirdiler, ama o yemekten sakındı. “Bu haram mıdır?” diye sorduklarında ise şöyle buyurdu:*

¹⁰⁶⁹ a.g.e. 14/74/16

¹⁰⁷⁰ a.g.e. 72/67/25

¹⁰⁷¹ Gurer’ul-Hikem, 9618

¹⁰⁷² a.g.e. 4705

¹⁰⁷³ a.g.e. 7207

¹⁰⁷⁴ a.g.e. 9793

¹⁰⁷⁵ a.g.e. 8895

¹⁰⁷⁶ a.g.e. 8908

¹⁰⁷⁷ a.g.e. 9619-9620

¹⁰⁷⁸ a.g.e. 3221-3222

¹⁰⁷⁹ el-Bihar, 72/47/57

“Hayır, ama nefsimin sevmesini istemiyorum.” Daha sonra şu ayeti okudu: **“Dünya hayatında temiz ve güzel şeylerden nasiplendiniz...”**¹⁰⁸⁰

5990. *Ömer b. Hattab şöyle diyor:* “Allah’ın Resulünden (s.a.a) görüşmek için izin istedim ve Ümmü İbrahim’in odasında olduğu bir esnada yanına vardım. Hasırın üzerine uzandığını, bedeninin bir Bölümünün yerde olduğunu, başının altındaki yastığın hurma lifinden doldurulduğunu gördüm. Selam verdikten sonra oturup şöyle dedim: “Ey Allah’ın Resulü! Sen Allah’ın Peygamberi, seçkini ve yaratıklarının en iyisisin. Kısra ve Kayser ise altından tahtlar, ipek halılar üzerinde oturuyorlar. Allah’ın Resulü (s.a.a) şöyle buyurdu: “Onların nimetleri kendilerine sadece bu dünyada verilir ve bu da çok geçmeden sona erer. Bizim nimetlerimiz ise bize ahirette verilir.”¹⁰⁸¹

5991. *Cabir Ensari şöyle diyor:* “Allah’ın Resulü (s.a.a), Fatıma’yı (a.s) deve örtüsünden dikilmiş bir elbise içinde, eliyle değirmen

taşını çevirdiği ve çocuğuna süt verdiği bir halde görünce gözlerinden yaşlar döküldü ve şöyle buyurdu: “Ey kızcağızım! Dünyanın acılığıyla ahiretin tatlılığına doğru koş.” Fatıma (a.s) şöyle dedi: “Ey Allah’ın Resulü! Nimetleri sebebiyle Allah’a hamdeder ve verdikleri sebebiyle ona şükrederim.” Bunun üzerine şu ayet nazil oldu: **“Çok yakında Rabbin sana bağışta bulunacak ve sen de razı olacaksın.”**¹⁰⁸²

1251. Bölüm

Dünya ve Ahiretin Bir Araya Gelişi

Kur’an:

“Bu yüzden Allah onlara dünya sevabını ve ahiret güzelliğini verdi. Allah ihsan sahiplerini sever.”¹⁰⁸³

“Dünya nimetini kim isterse, bilsin ki, dünyanın ve ahiretin nimeti Allah’ın katındadır. Allah işiten ve görendir.”¹⁰⁸⁴

“İyi davrananlara; daima daha iyisi ve üstünü verilir. Onların yüzlerine ne bir

¹⁰⁸⁰ Nur’us-Sakalayn, 5/15/22

¹⁰⁸¹ Mecme’ul-Beyan, 9/133

¹⁰⁸² Nur’us-Sakaleyn, 5/594/10; Bak, s. 595/11

¹⁰⁸³ Al-i İmran, 148

¹⁰⁸⁴ Nisa suresi, 134

karalık, ne de zillet bulaşır. İşte onlar cennetliklerdir, orada temelli kalırlar.”¹⁰⁸⁵

“Kadın, erkek, iman etmiş olarak kim güzel iş işlerse, ona hoş bir hayat yaşatacağız. Ecirlerini yaptıklarından daha güzeli ile ödeyeceğiz.”¹⁰⁸⁶

“İbrahim'e İshak'ı ve Yakup'u bahşettik. Soyundan gelenlere kitab ve peygamberlik verdik. Onu dünyada mükâfatlandırdık; doğrusu o ahirette de salihlerdendir.”¹⁰⁸⁷

5992. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mal ve çocuklar, dünya ürünüdür. Salih amel ise ahiret ürünüdür. Bazen Allah her ikisini de bazı kimseler için bir araya toplar.”¹⁰⁸⁸

5993. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ekinler iki türlüdür: “Dünya ekini, mal ve çocuklardır. Ahiret ekini ise kalıcı iyiliklerdir. Bazen aziz ve celil olan Allah her ikisini de birisi için bir araya toplar.”¹⁰⁸⁹

5994. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey Allah'ın kulları! Şunu bilin ki muttakiler, hem dünyanın geçici faydalarını, hem de bir müddet sonra gelecek olan

ahiretin faydalarını elde ettiler. Onlar dünya ehlinin dünyadaki nimetlerine ortak oldular, fakat dünya ehli onların ahiretteki nimetlerine ortak olamadılar. Muttakiler dünyada en güzel yaşam şeklini seçtiler, dünyanın nimetlerinden en iyi şekilde faydalandılar. Üstelik onlar, dünya nimetiyle çarpılan dünya ehlinin dünyada tattıklarından da tattılar. Zalimlerin ve mütekebbirlerin aldıklarından da aldılar. Sonra karlı bir alış verişle, maksada ulaştıracak bir azıkle oradan ayrıldılar; dünyalarında zahitliğin lezzetine kavuştular, ahirette de Allah'ın komşuları olacaklarına yakın ettiler. Onların (muttakilerin) duaları reddedilmez, lezzetten de payları azalmaz.”¹⁰⁹⁰

5995. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Eğer dinini dünyana tabi kıalarsan, dinini ve dünyanı helak etmiş olursun ve ahirette hüsrana uğrayanlardan olursun. Dünyanı dine tabi kılacak olursan dinini ve dünyanı elde etmiş olursun ve ahirette de

¹⁰⁸⁵ Yunus suresi, 26. ayet

¹⁰⁸⁶ Nahl suresi, 97

¹⁰⁸⁷ Ankebut suresi, 27

¹⁰⁸⁸ Nehc'us-Saade, 3/127

¹⁰⁸⁹ a.g.e. s. 322

¹⁰⁹⁰ Nehc'ul-Belağa, 27. mektup

kurtuluşa erenlerden olursun.”

¹⁰⁹¹

5996. İmam Ali (a.s), Allah-u Teala'nın “İyi davrananlara daima daha iyisi ve üstünü verilir” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: “Ayette geçen “el-Hüsna” (daha iyisi) cennettir ve “ez-Ziyadet” (üstünü) ise dünyadır.” ¹⁰⁹²

5997. İmam Bakır (a.s), hakeza ayetin tefsirinde şöyle buyurmuştur: “Ayette geçen “el-Hüsna” kelimesi cennet, “ez-Ziyadet” kelimesinden maksat ise dünyadır. Allah dünyada kendilerine verdiği şeyin ahirette hesabını sormaz ve onlar için dünya ve ahiret sevabını bir araya toplar.” ¹⁰⁹³

5998. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İlahi takvadan ayrılmayın. Şüphesiz takva hayrı toplar. Takvadan başka bir hayır yoktur. Takva ile elde edilen dünya ve ahiret hayrı başka bir şeyle elde edilemez. Aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmuştur: **“Sakınan kimselere: “Rabbiniz ne indirdi?” denince, “iyilik” derler. Bu**

dünyada iyi davrananlara iyilik vardır. Ahiret yurdu ise daha iyidir. Sakınanların yurdu ne güzeldir!” ¹⁰⁹⁴

5999. İmam Sadık (a.s), “Allah-u Teala'nın “Ta ki menfaatlerini görsünler” ayetindeki menfaatler, dünya menfaatleri midir yoksa ahiret menfaatleri midir?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur: “Her ikisi de” ¹⁰⁹⁵

6000. İmam Ali (a.s), Allah-u Teala'nın **“Onu dünyada mükâfatlandırdık; doğrusu o ahirette de Salihlerdendir”** ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: “Her kim Allah-u Teala için çalışırsa Allah ecrini dünya ve ahirette verir ve her iki yurttan da isteklerini karşılar.” ¹⁰⁹⁶

6001. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Üç şeyin sevabı dünya ve ahirettedir: Hac fakirliği giderir, sadaka belayı yok eder ve sıla-i rahim ömrü uzatır.” ¹⁰⁹⁷

1252. Bölüm

Müminin Dünya Ve Ahireti Önemsemesi

¹⁰⁹¹ Gurer'ul-Hikem, 3750-3751

¹⁰⁹² Emali'et-Tusi, 26/31

¹⁰⁹³ Nur'us-Sakaleyn, 2/301/47

¹⁰⁹⁴ Emali'et-Tusi, 25/31

¹⁰⁹⁵ Kafi, 4/422/1

¹⁰⁹⁶ Nur'us-Sakaleyn, 4/157/33

¹⁰⁹⁷ Tuheful-Ukul, 7

6002. *İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mürüvvete zarar vermeyecek ve israfla sonuçlanmayacak şekilde, helaldan isteklerini karşılayarak nefislerinizi dünyadan nasiplendirin ve bu yoldan din işleri hususunda yardım alın. Şüphesiz şöyle rivayet edilmiştir: “Dünyasını dini için veya dinini dünyası için terk eden kimse bizden değildir.”¹⁰⁹⁸

6003. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İnsanların en himmetlisi dünya ve ahiret işlerine himmet gösteren mümin kuldur.”¹⁰⁹⁹

6004. *Lokman (a.s) oğluna nasihat ederek şöyle buyurmuştur:* “Ey oğulcağızım! Ahiretine zarar verecek şekilde dünyaya koyulma ve insanlara yük olacak şekilde dünyayı terk etme.”¹¹⁰⁰

1253. Bölüm

Dünyanın Misali

Kur'an:

“Dünya hayatı gökten indirdiğimiz su gibidir ki,

onunla bitkiler yetişip birbirine karışmıştır.”¹¹⁰¹

“Onlara, dünya hayatı misalinin tıpkı şöyle olduğunu anlat: Gökten indirdiğimiz su ile yeryüzünde yetişen bitkiler birbirine karışır, ama sonunda rüzgarın savuracağı çerçöpe döner. Allah her şeyin üstünde bir kudrete sahip olandır.”¹¹⁰²

6005. *İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyanın misali yılanın misalidir; dokunulması yumuşak ama içi öldürücü zehirdir. Akıllı insanlar ondan sakınırlar, çocuklar ona ellerini uzatır.”¹¹⁰³

6006. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz dünyanın misali yılan misalidir; dokunulması yumuşak, ısırması ise şiddetlidir. O halde kendisiyle çok az birlikte olacağın için dünyadan hoşuna gidenlerden uzaklaş. Dünyadan seni sevindiren her şeyden daha çok sakın. Zira her kim sevinçle dünyaya bağlanırsa o sevinç kendisini hoş olmayan olaylara sürükler.”¹¹⁰⁴

6007. *Ashabtan birisi şöyle diyor:* “Ben Allah'ın Resulü (s.a.a) ile

¹⁰⁹⁸ el-Bihar, 78/321/18

¹⁰⁹⁹ Kenz'ul-Ummal, 702

¹¹⁰⁰ el-Bihar, 73/124/112

¹¹⁰¹ Yunus suresi, 24

¹¹⁰² Kehf suresi, 45. ayet

¹¹⁰³ el-Bihar, 78/311/1

¹¹⁰⁴ a.g.e. 73/105/101

birlikteydim. Kendisinden bir şeyi uzaklaştırdığını gördüm ve şöyle dedim: “Ey Allah’ın Resulü! Allah’ın selamı sana ve Ehl-i Beyt’ine olsun. Kendinden neyi uzaklaştırıyorsun?” Allah Resulü şöyle buyurdu: “Dünya karşımda tecessüm etti ve ben ona şöyle dedim: “Benden uzaklaş!” Dünya yeniden döndü ve şöyle dedi: “Sen benden kaçatırsan da senden sonra gelenler benden kaçamayacaktır.” ¹¹⁰⁵

6008. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bu dünyanın misali, baştan aşağı yırtılarak kopmak üzere olan son bir ipe bağlı kalan elbise misalidir.” ¹¹⁰⁶

6009. İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya içtikçe susuzluğu arttıran ve sonunda insanı öldüren deniz suyu misalidir.” ¹¹⁰⁷

6010. İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya mavi gözlü bir kadın şeklinde Mesih’e (a.s) tecessüm etti. Mesih (a.s) ona şöyle buyurdu: “Kaç defa evlendin?” Dünya, “Çok!” dedi. Mesih (a.s) şöyle buyurdu: “Onların tümü seni boşadı mı?”

Dünya şöyle dedi: “Hayır! Hepsini öldürdüm.” Mesih (a.s) şöyle buyurdu: “Senin geriye kalan kocalarına eyvahlar olsun! Nasıl da geçmişten ibret almıyorlar.” ¹¹⁰⁸

6011. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya zehir gibidir. Onu bilmeyen kimse yer.” ¹¹⁰⁹

6012. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz dünya onu tanımayanların düştüğü bir tuzaktır.” ¹¹¹⁰

6013. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya, durduğunda duran ve peşisıra gittiğinde uzaklaşan gölgen gibidir.” ¹¹¹¹

6014. Misbah’uş-Şeria’da yer aldığına göre İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya başı kibir, gözü hırs, kulağı tamah, dili riya, eli şehvet, ayağı kendini beğenmişlik, kalbi gaflet, rengi fena ve ürünü yokluk olan bir suret mesabesindedir.” ¹¹¹²

6015. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hüseyin (a.s) Kufe’ye doğru gitmeye hazırlanınca İbn-i Abbas, yanına vararak, Tef (Kerbela)

¹¹⁰⁵ Tenbih’ul-Havatir, 1/128

¹¹⁰⁶ a.g.e. 148

¹¹⁰⁷ Tuhef’ul-Ukul, 397

¹¹⁰⁸ el-Bihar, 78/311/1

¹¹⁰⁹ a.g.e. 73/88/56

¹¹¹⁰ Gurer’ul-Hikem, 3865

¹¹¹¹ a.g.e. 9818

¹¹¹² Misbah’uş-Şeria, 196

taraflarında öldürüleceği sebebiyle gitmemesi için ona Allah ve akrabalık hakkına yemin içtirdi. İmam Hüseyin (a.s) şöyle buyurdu: “Ben öldürüleceğim yeri senden daha iyi biliyorum. Ben dünyadan ayrılmak dışında bir şey istemiyorum. Ey İbn-i Abbas! Sana Müminlerin Emiri (a.s) ve dünyanın hikayesini anlatayım mı?...

Müminlerin Emiri (a.s) bana şöyle nakletti: “Ben Fatıma’nın olan Fedek bağlarının birinde büyük bir istekle elimde kürek çalışıyordum. Aniden içeri bir kadın girdi. Ona bakınca güzelliğinden neredeyse kalbim duracaktı. Onu Kureyş kadınlarının en güzeli olan Amır Cümi’nin kızı Buseyne’ye benzettim. O kadın bana şöyle dedi: “Ey Ebu Talib’in Oğlu! Seni bu kürekten müstağni kılmam için benimle evlenmeyi ister misin? Böylece sana yer yeryüzünün hazinelerini gösteririm ve tüm mülk senin ve senden sonra geriye kalan soyunun olur.” Ona şöyle dedim: “Sen kimsin? Seni aileden isteyeyim?” O, “Ben dünyayım!” dedi. Müminlerin Emiri (a.s)

şöyle buyurduğunu söyledi: “Git ve başkasını bul. Sonra küreğimi elime alarak kendi kendime şu şiiri okudum:

“Aşâğılık dünyanın kandırdığı kimse şüphesiz kaybetmiştir. Bu dünya aldattığı ümmetlere asla bir şey bağışlamaz. Dünya Buseyne’nin güzel yüzüyle bana geldi. Güzelliği onun gibiydi. Ona şöyle dedim: “Başka birini aldat! Şüphesiz ben dünyadan yüz çevirdim ve cabil değilim. Ben dünyaya ne yapayım? Zira Muhammed o taşlar arasına düştü. Farzedelim dünya hazinelerini, incilerini, Karun’un varlığını ve kabilelerin mülkünü bana verdi. Hepsi yok olacak değil midir? Hazinedarlarından bağışlanması istenir. O halde benden başkasını kandır. Benim senin mülk, izzet ve bağışına rağbetim yoktur. Nefsim kendisine verilen rızka kanidir. Ey dünya! Git maceracılarla işine bak. Ben Allah’ı göreceğim gündən korkuyorum. Ebedi ve yok olmayacak azaptan korkuyorum.”^{1113 1114}

Ben şöyle diyorum: “Nehc’ul-Belağ-i Keyderi’de, Müminlerin Emiri’nin takva sahiplerinin niteliği hakkında Hemmam’a söylediği, “Dünya onları istedi ama onlar dünyayı istemedi” sözünü şerh ederken

¹¹¹³ el-Bihar, 75/362/77

¹¹¹⁴ Nehc’ul-Belağ, 193. hutbe

şöyle denilmiştir: “Müminlerin Emiri’nin kerametlerinden biri de İmam Sadık’ın babalarından (a.s) nakl ettiği –Hadisin şaribi zikredilen hadisin benzerini- rivayettir.” Daha sonra şöyle demektedir: “İşte İmam Ali’nin (a.s), “Dünya onları istedi, ama onlar dünyayı istemedi sözünün anlamı da budur.” ¹¹¹⁵

1254. Bölüm

Dünya Ehlinin Misali

(1)

6016. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz dünya ehli bir konakta konaklayan, aniden kabile önderinin göç emrini verdiği ve herkesin göçtüğü bir kervan misalidir.” ¹¹¹⁶

6017. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya ehli uyku halinde götürülen kervan misalidir.” ¹¹¹⁷

6018. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz sizlerin ve dünyanın misali bir yolda giden ve adeta o yolu katetmiş olan, bir işarete varmak isteyen ve adeta ona ulaşmış olan yolcular misalidir.” ¹¹¹⁸

6019. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz dünya az bir dinlenme yeridir. Kalınacak yer değildir. Sizler dünyada, bir konakta konaklayan, kısa bir süre dinlenen, sonra göçen ve gece gündüz yol alan bir kervan gibisiniz. Onlar (kervan ehli) dünyaya hafif yüklerle girdiler, ama ağır yüklerle çıktılar. Uzaklaştıkları konakta bir daha konaklamazlar ve terk ettikleri yere bir daha geri dönmezler.” ¹¹¹⁹

6020. Resulullah (s.a.a), kendisine “İnsan dünyada nasıldır?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur: “Göçüp giden kabile gibidir.” Kendisine, “İçinde ne kadar kalırlar?” diye sorulunca da, “Kervandan geride kalan kimse miktarınca” diye buyurdu. Kendisine, “Dünya ve ahiret arasındaki mesafe ne kadardır?” diye sorulunca da şöyle buyurdu: “Göz açıp kapayıncaya kadar. Nitekim Aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmuştur: **“Onlar, kendilerine söz verileni gördükleri gün dünyada sadece gündüzün bir müddeti eğlendiklerini sanırlar.”** ¹¹²⁰

¹¹¹⁵ el-Bihar, 73/83/47

¹¹¹⁶ a.g.e. 78/13/71

¹¹¹⁷ Nehc’ul-Belağa, 64. hikmet

¹¹¹⁸ a.g.e. 99. hutbe

¹¹¹⁹ el-Bihar 78/18/76

¹¹²⁰ a.g.e. 73/122/110

6021. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz dünyalık sahibinin misali suda yürüyen kimse misalidir. Acaba suda yürüdüğü halde ayaklarının ıslanmaması mümkün müdür?”¹¹²¹

1255. Bölüm Dünya Ehlinin Misali (2)

6022. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sakin dünya ehlinin dünyaya yöneldiğini ve hırsla dünyaya kapıldığını görüp aldanmayasın. Zira onlar birbirine hırslayan, güçlülerin güçsüzleri yediği büyüklerin küçükleri mağlub ettiği vahşi yırtıcılar ve havlayan köpekler gibidirler. Onların bir kısmı esir, bir kısmı başı boş bırakılmış hayvanlar gibidirler. Akıllarını kaybetmiş, bilmedikleri yola saplanmışlardır.”¹¹²²

6023. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yedikleri için rüsva oldukları bir leşe yöneldiler ve o leşe olan sevgi üzere birbiri ile anlaştılar.”¹¹²³

¹¹²¹ Tenbih’ul-Havatir, 1/148

¹¹²² el-Bihar, 73/123/111

¹¹²³ Nehc’ul-Belağa, 109. hutbe

6024. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Öncekiler sonrakileri güderler; sonrakiler de öncekilere uyarlar. Aşağılık dünyayı elde etmek için savaşır, kokmuş leşe saldırıp dalaşırlar.”¹¹²⁴

1256. Bölüm İnsan ve Dünyanın Misali

6025. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Dünyaya ne yapayım? Benim ve dünyanın misali bir yaz günü öğlen vakti uyumak için bir ağacın gölgesine sığınan ve sonra orayı terkederek bir yolcu misali gibidir.”¹¹²⁵

6026. *Ömer Allah Resulünün (s.a.a) yanına vardı. Allah Resulü bir hasırın üzerine uzanmış, hasır bedeninde iz bırakmıştı. Ömer şöyle dedi: “Ey Allah’ın Resulü! Daha yumuşak bir yatak bulsanız daha iyi olur.” Peygamber (s.a.a) ona şöyle buyurdu: “Benim ve dünyanın misali bir yaz günü günün belli bir saatinde ağacın gölgesine inen sonra orayı terkedip giden bir yolcu misalidir.”¹¹²⁶*

¹¹²⁴ a.g.e. 151. hutbe

¹¹²⁵ el-Bihar, 73/119/110

¹¹²⁶ a.g.e. 123/112

1257. Bölüm

Dünyayı İmtihan Eden Kisenin Misali

6027. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyayı deneyen kimsenin durumu; harap, kıtlık, darlık bir yerden, evi mamur ve geniş, otlığı bol bir yere yolculuk eden bir kavme benzer; yolun zahmetine, arkadaşlardan ayrılığa yolculuğun meşakkatlerine, yemeğin yabanlığına katlanır, sonra, genişlik ve bolluk diyarı yurtlarına, yerleşecekleri evlerine gelirler.”¹¹²⁷

1258. Bölüm

Dünya Bir Metadır

Kur'an:

“De ki: “Dünya menfaati önemsizdir. Allah’tan korkanlar için ahiret daha hayırlıdır ve size kıl payı kadar haksızlık edilmez.”¹¹²⁸

“Allah dilediği kimsenin rızkını genişletir ve bir ölçüye göre verir. Dünya hayatıyla

övünenler bilsinler ki dünyadaki hayat ahiret yanında sadece bir geçimlikten ibarettir.”¹¹²⁹

“Size verilen her hangi bir şey, dünya hayatının bir geçimliği ve süsüdür. Allah katında olan daha güzel ve devamlıdır. Akletmez misiniz?”¹¹³⁰

6028. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ahiret karşısında dünya, ancak sizden birinin parmağını denize sokup, sonra da kendisiyle ne getirdiğine bakan kimse misalidir.”¹¹³¹

6029. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Acaba dünya birinin parmağıyla yaladığı bir şeyden, birinin içtiği su karıştırılmış süttten veya uyuklayan kimsenin uyuklamasından başka bir şey midir?”¹¹³²

6030. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kendine kolay davran. Şüphesiz çok yakında gideceksin, (dünya ile) arkadaşlık azdır, (dünyada) ikamet etmek çok kısadır.”¹¹³³

¹¹²⁷ Nehc’ul-Belağa, 31. mektup

¹¹²⁸ Nisa suresi, 77. ayet

¹¹²⁹ Ra’d, 26. ayet

¹¹³⁰ Kasas suresi, 60. ayet

¹¹³¹ el-Bihar, 73/119/110

¹¹³² Tenbih’ul-Havatir, 2/41

¹¹³³ Gurur’ul-Hikem, 10039

6031. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her fani olan şey azdır.” ¹¹³⁴

6032. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya fani ve yok olucudur. Eğer o senin için kalsa da sen onun için kalmayacaksın.” ¹¹³⁵

1259. Bölüm

Dünya Bir Köprüdür

6033. *Mesih (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz dünya bir köprüdür. Ondan geçiniz, onu bayındır kılmayınız.” ¹¹³⁶

6034. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Dünyada bir garipmişsin veya yoldan geçen biriymişsin gibi ol. Kendini kabirlerde yatanlardan say.” ¹¹³⁷

6035. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Beka yurduna indiği halde fena yurdu olan dünyayı bayındır kılmaya çalışan kimseye şaşarım.” ¹¹³⁸

6036. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sizden önce ve karşınızda ölüp gidenler gibi

olun. Onlar dünyada göçebeler gibi çadır kurdular, sonra konaklarını bırakıp göçtüler.” ¹¹³⁹

6037. *İmam Ali (a.s), bir duasında şöyle buyurmuştur:* “Allahım! İçinde insanı yere seren çukurların kazıldığı bir yurtta nasıl yol alınabilir...? Allahım! Dünyanın hile ve aldatmasından sana sığınırım ve dünya köprüsünden geçmek için senden yardım dilerim.” ¹¹⁴⁰

1260. Bölüm

Dünya Geçiş Yurdudur

Kur'an:

“Ey kavmim! şüphesiz bu dünya hayatı geçicidir, ama ahiret, doğrusu işte o, kalınacak yurttur.” ¹¹⁴¹

6038. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey İnsanlar! Dünya yurdu geçiş yurdu, ahiret yurdu ise karar kılınacak yurttur. Dünyadan ahiretiniz için azık alın.” ¹¹⁴²

6039. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya kalmak yurdu değil, geçiş yurdudur.

¹¹³⁴ a.g.e. 6838

¹¹³⁵ a.g.e. 1802

¹¹³⁶ el-Hisal, 65/95

¹¹³⁷ Emali't-Tusi, 381/819

¹¹³⁸ el-Bihar, 78/94/107

¹¹³⁹ Nehc'ul-Belağa, 176. hutbe

¹¹⁴⁰ el-Bihar, 94/104/14

¹¹⁴¹ Gafir suresi, 39. ayet

¹¹⁴² Nehc'ul-Belağa, 203. hutbe

Orada iki tip insan vardır: Biri özünü (nefsi isteklere) satarak kendisini helak eder; diğeri de özünü (Allah'a) satarak kendisini (azaptan) kurtarmış olur.”¹¹⁴³

6040. *İmam Ali (a.s) oğlu İmam Hasan'a (a.s) yaptığı vasiyetlerin birinde şöyle buyurmuştur:* “Ey oğulcağızım! Dünya için değil, ahiret için yaratıldığını bil. Beka için değil, yok olmak için hayat için değil, ölüm için yartıldın. Ne kadar kalacağını bilmediğin bir evde, alınıp götürüleceğin bir durakta, ahirete varacağın bir yoldasın.”¹¹⁴⁴

6041. *Mesih (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Deniz dalgasının üzerinde kim ev yapar. Dünyanın hali işte budur! O halde dünyayı kalış yeri edinmeyin.”¹¹⁴⁵

6042. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Dünya yurdu olmayanın yurdudur. Malı olmayanın malıdır. Akli olmayan kimse dünya için toplar ve ilmi olmayan kimse dünya için düşmanlığa kalkışır. Allah'a itimadı olmayan kimse dünya hakkında haset eder ve yakını

olmayan kimse dünya için çaba gösterir.”¹¹⁴⁶

6043. *Rivayet edildiği üzere Cebairil (a.s), Nuh'a (a.s) şöyle demiştir:* “Ey Peygamberlerin en uzun ömür süreni! Dünyayı nasıl gördün?” Nuh (a.s) şöyle buyurdu: “Bir kapısından girip diğer kapısından dışarı çıktığım iki kapılı bir ev gibi.”¹¹⁴⁷

bak. 1238. Bölüm

1261. Bölüm

Dünya Bir Andır

6044. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya geçen bir gün ve biten bir ay gibidir.”¹¹⁴⁸

6045. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya son bulucu, ahiret ise ebedidir.”¹¹⁴⁹

6046. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Adeta dünyada olan şeyler az sonra yok olacak, ahirette olan şeyler ise yok olmayacak ve her gelecek olan yakın gibidir.”¹¹⁵⁰

6047. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Dünya bir andır; o halde onu itaatle geçirin.”¹¹⁵¹

¹¹⁴³ a.g.e. 133. hikmet

¹¹⁴⁴ a.g.e. 31. mektup

¹¹⁴⁵ el-Bihar, 14/326/42

¹¹⁴⁶ Tenbih'ul-Havatir, 1/130

¹¹⁴⁷ a.g.e. s. 131

¹¹⁴⁸ Gurer'ul-Hikem, 1205

¹¹⁴⁹ a.g.e. 4

¹¹⁵⁰ el-Bihar, 78/20/79

¹¹⁵¹ a.g.e. 77/164/2

6048. *İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’a itaat hususunda sabredin ve Allah’a karşı günah işlememe hususunda sabırlı olun. Şüphesiz dünya bir andır. Dünyadan geçip giden vakitlerin ne sevincini duyarsın ne de hüznünü. Henüz gelmemiş olanın ise ne olacağını bilemezsin. O halde içinde bulunduğun anda sabırlı ve sevinçli ol.” ¹¹⁵²

1262. Bölüm Dünya Gölgenin Hareketi Gibidir

6049. *İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz doğuda ve batıda, denizde ve karada, çölde ve dağda, Allah’ın velilerinden bir velinin veya Allah’ın hakkını bilen kimsenin nezdinde güneşin üzerine doğduğu her şey bir gölgenin hareketi gibidir.” ¹¹⁵³

6050. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyayı konakladığın ve sonra terkettiğin bir konak, rüya aleminde

gördüğün ve uyandığında kendisinden hiç bir eser görmediğin bir mal gibi gör. Ben bunu sana örnek olarak söyledim. Zira dünya akıl ve ilim sahibi kimseler nezdinde bir gölgenin hareketi gibidir.” ¹¹⁵⁴

6051. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz akıllı kimselerin gözünde dünya bir gölgenin hareketi gibidir; henüz yayılmadan toplanır ve uzamadan kısılır.” ¹¹⁵⁵

6052. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya alimler nezdinde bir gölge gibidir.” ¹¹⁵⁶

6053. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aldananları aldatan şeyler sizi de aldatmasın. O, belli bir zamanda devam edecek olan, uzun bir gölgedir.” ¹¹⁵⁷

6054. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya bir bulut gölgesi ve insanın uykuda gördüğü bir rüya gibidir.” ¹¹⁵⁸

6055. *Hasan bin Ali (a.s) sürekli şu şiiri örnek veriyordu:* “Ey dünya lezzetlerinin ehli! Bu lezzetler kalıcı değildir. Geçici gölgeye aldanmak şüphesiz ahmaklıktır.” ¹¹⁵⁹

¹¹⁵² Tuhef’ul-Ukul, 396

¹¹⁵³ el-Bihar, 78/306/1

¹¹⁵⁴ Kafi, 2/133/16

¹¹⁵⁵ el-Bihar, 73/119/110

¹¹⁵⁶ a.g.e. s. 126/123

¹¹⁵⁷ Nehc’ul-Belağa, 89. hutbe

¹¹⁵⁸ Gurer’ul-Hikem, 1960

¹¹⁵⁹ Tenbih’ul-Havatir, 1/69

1263. Bölüm

Dünya Derin Bir Denizdir

6056. İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Lokman oğluna şöyle buyurmuştur: “...Şüphesiz dünya derin bir denizdir. Bir çok insan bu denizde boğulmuştur. O halde bu denizdeki gemi ilahi takva olmalıdır. Yatağı iman, yelkeni tevekkül, kaptanı akıl, kılavuzu ilim ve dümeni sabır olmalıdır.”¹¹⁶⁰

6057. Bir rivayette şöyle yer almıştır: “Ey oğulcağızım! Şüphesiz dünya bir çok neslin boğulduğu bir denizdir. O halde bu denizde gemi Allah-u Teala’dan sakınma, köprün Allah’a iman, yelkeni tevekkül olmalıdır. Böylece ey oğulcağızım kurtuluşun umulur! Ama kurtulacağını zannetmiyorum!”¹¹⁶¹

6058. Lokman (a.s) oğluna öğüt vererek şöyle buyurmuştur: “Oğulcağızım! Dünya derin bir denizdir. Onda bir çok varlık helak olmuştur. O halde bu

denizdeki gemin iman, yelkenin tevekkül, içindeki azığın ilahi takva olsun. Eğer kurtulursan bu Allah’ın rahmetiyledir ve eğer helak olursan kendi günahların sebebiyledir.”¹¹⁶²

6059. Evzai şöyle diyor: “Şüphesiz Lokman Hekim şehrinden çıkarak Musul’un köylerinden Kumas adındaki bir köye vardı. Orada tahammülü bitince...kapıları kapattı. Çocuğuna seslendi, ona öğüt verdi ve şöyle dedi: “Ey oğulcağızım! Dünya derin bir denizdir. İçinde bir çok insan helak olmuştur. O halde dünyanın işinden azık edin ve içi ilahi takva olan bir gemi hazırla. Sonra bu gemiye bin ki kurtuluşa eresin. Gerçi yine de kurtulmayacağından korkuyorum. Oğulcağızım! O gemi imandır, yelkeni tevekkül, dümeni sabır, kürekleri ise oruç, namaz ve zekattır. Oğulcağızım her kim gemi olmaksızın denize açılırsa boğulur.”¹¹⁶³

1264. Bölüm

Dünya Misafirhanedir

¹¹⁶⁰ Kafi, 1/16/12

¹¹⁶¹ Kasas’ul-Enbiya, 190/238

¹¹⁶² el-Bihar, 13/411/2

¹¹⁶³ a.g.e. s. 427/22

6060. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ey insanlar! Şüphesiz dünyada olan kimse misafirdir! İnsanların elinde olan şey ödünçtür. Şüphesiz misafir sonunda gicidir ve ödünçler geri çevrilmelidir.” ¹¹⁶⁴

6061. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ebu Zer (a.s) bir hutbesinde şöyle buyurmuştur: “Ey ilim talibi! Sakın ailen ve malın seni alı koymasın! Onlardan ayrılacağın gündesin. Onlarda bir gece kaldığın, sabah onları terk ettiğin ve başkalarının yanına gideceğin bir misafir gibi.” ¹¹⁶⁵

6062. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Dünyada misafirler gibi olunuz.” ¹¹⁶⁶

6063. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz sizler ve bu dünyada arzuladıklarınız geçici misafirlersiniz.” ¹¹⁶⁷

1265. Bölüm Dünya Belalarla Çevrilmiştir

6064. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya, belalarla çevrilmiş ve hıyanetle tanınmış bir evdir. Ne kendi hali sabit kalır, ne de sakinleri güvenlik ve esenlik içindedir! Çeşit çeşit durumları, durmadan değişen halleri vardır. Dünya hayatı kınanmış, orada emniyette olmak imkansız kılınmıştır.” ¹¹⁶⁸

6065. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Savaş, soygun, yağma ve helak yurdudur. Dünya ehlinin bir ayağı mezarda; gidenlere kavuşacak, kalanlardan ayrılacak durumdadır. Yolları şaşırtıcıdır.” ¹¹⁶⁹

6066. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz dünya zorluk, zahmet zeval ve intikal yurdudur. Lezzetleri, hayatın acıları ile eşit değildir. Dünyanın mutlulukları mutsuzluklarına vefa göstermez, yükselişleri alçalışına karşı direnmez.” ¹¹⁷⁰

6067. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya gariplerin yurdu ve mutsuzların vatanıdır.” ¹¹⁷¹

¹¹⁶⁴ a.g.e. 77/187/10

¹¹⁶⁵ el-Kafi, 2/134/18

¹¹⁶⁶ el-Bihar, 73/81/43

¹¹⁶⁷ Nehc’ul-Belağa, 129. hutbe

¹¹⁶⁸ a.g.e. 226

¹¹⁶⁹ a.g.e. 191

¹¹⁷⁰ Gurer’ul-Hikem, 3480

¹¹⁷¹ a.g.e. 1206

6068. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya sıkıntı ve mihnet diyarıdır.” ¹¹⁷²

6069. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya musibetler, belalar ve tatsız olaylarla doludur.” ¹¹⁷³

6070. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ın gazabına en yakın ve rızasına en uzak yurt dünyadır! Dünya hallerinin değişmesini ve ayrılıklarını çok iyi bildiğiniz için, dünyanın gamına ve zorluklarına göz yumun.” ¹¹⁷⁴

6071. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya ceza, zeval, fena ve bela yurdudur. Nuru karanlık, hayatı bulanık, zengini fakir, sağlıklı hasta ve azizi zelildir.” ¹¹⁷⁵

6072. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ey İnsanlar! Bu dünya hüznün diyarıdır; sevinç diyarı değil. Eğri büğrüdür, doğru değil. Onu tanıyan kimse hiç bir ümidine sevinmez ve hiç bir mutsuzluğuna üzülmez.” ¹¹⁷⁶

1266. Bölüm

Dünya Hiç Kimse İçin Sefalı Değildir

6073. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya, sizden sevince ulaşan herkesi sonunda ağlatmıştır, güvenlik kanadı altında sabahlayan herkes şiddetli bir belanın inişinden, bir nimeti kaybetmekten veya bir afiyetin zevalinden dolayı korku içinde olmuştur. Bütün bunların ötesinde de ölüm vardır.” ¹¹⁷⁷

6074. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ı şahit tutuyorum ki bu dünyada sevindirici bir nimete ulaşıncı, başka bir nimeti kaybederek hüzne boğulursunuz.” ¹¹⁷⁸

6075. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünyada bir sevince ulaşan herkesi dünya, ardından göz yaşına boğmuştur. Dünyanın hoşnutluğuna ulaşan herkesi, dünya ardından sıkıntılara düşürmüştür. Nimet yağmurunun ıslattığı herkesi, bela ve mihnet bulutları da ıslatmıştır.” ¹¹⁷⁹

¹¹⁷² a.g.e. 409

¹¹⁷³ a.g.e. 1724

¹¹⁷⁴ Nehc’ul-Belağa, 161. hutbe

¹¹⁷⁵ el-Bihar, 78/22/84

¹¹⁷⁶ a.g.e. 77/187/10

¹¹⁷⁷ el-Kafi, 8/174/199

¹¹⁷⁸ Emali’et-Tusi, 216/379

¹¹⁷⁹ el-Bihar, 73/97/82

6076. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her yudum suda boğaza kaçıp boğulma, her lokmada boğazda durup ölme tehlikesi vardır. Bir nimetine ancak bir başkasından ayrılarak nail olabilirsiniz.”¹¹⁸⁰

6077. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz dünya ters yüz ve baş aşağı olmuştur. Lezzetleri kararmıştır, bağışları hüznün vericidir. Yaşamı dert dolu, kalışı geçicidir. Talep edenine inatçılık etmekte ve süvarisini helak etmektedir. Kendisine güvenene hıyanet etmektedir. Kendisine dayananı yerinden söküp almaktadır. Topluluğu dağılmaya yüz tutmuş bağı kopmak üzeredir.”¹¹⁸¹

1267. Bölüm Dünyanın Çocukları Olmayın

Kur'an:

“Dünya hayatının geçici menfaatine göz dikmeyin. Allah katında bir çok ganimetler vardır.”¹¹⁸²

¹¹⁸⁰ Nehc'ul-Belağa, 145. hutbe

¹¹⁸¹ Gurur'ul-Hikem, 3661

¹¹⁸² Nisa suresi, 94. ayet

“Yeryüzünde ağır basıncaya kadar düşmanı esir almak hiç bir peygambere yaraşmaz. Geçici dünya malını istiyorsunuz, oysa Allah ahireti kazanmanızı ister.”¹¹⁸³

6078. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah dünyayı dost ve düşmanına verir. Ama ahireti sadece sevdiğine verir. Şüphesiz dünya ve ahiretin çocukları vardır. Siz ahiretin çocukları olun ve dünyanın çocukları olmayın.”¹¹⁸⁴

1268. Bölüm Dünya Elden Ele Gezer

6079. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz dünya elden ele gezer. O halde dünyadan nasibini en güzel şekilde talep et ki sıra sana gelsin.”¹¹⁸⁵

6080. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Dünya elden ele gezer. Her ne kadar zayıf da olsan, lehine olduğunda sana ulaşır. Eğer zararlı olursa, güçlü

¹¹⁸³ Enfal suresi, 67. ayet

¹¹⁸⁴ el-Bihar, 77/188/10

¹¹⁸⁵ el-Hisal, 633/10

de olsan, kendinden uzaklaştıramazsın.”¹¹⁸⁶

1269. Bölüm Dünya (Çeşitli)

6081. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Size ne olmuş da elde ettiğiniz az bir dünyayla seviniyor ve ahiretten mahrum olduğunuz nice şeye hüzünlenmiyorsunuz?”¹¹⁸⁷

6082. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya sebepleri kopucu ve ödüncüleri geri dönücüdür.”¹¹⁸⁸

6083. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya kime yönelirse başkalarının güzelliklerini de ona bağışlar. Dünya her kimden yüz çevirirse kendi güzelliklerini de ondan alır.”¹¹⁸⁹

6084. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya ehli akıllı olsaydı, dünya viran olurdu.”¹¹⁹⁰

6085. İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’ın

tesellisiyle teselli bulmayan kimse dünyanın hasretlerinden canı boğazına gelir.”¹¹⁹¹

6086. Allah-u Teala Peygamberlerinden birine şöyle vahyetti: “Dünyayı dadı, ahireti ise anne edinin.”¹¹⁹²

6087. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim sağlık içinde sabahlar, ailesi içinde rahat olur ve günlük yiyeceği bulunursa dünya hayrı kendisine verilmiş gibidir.”¹¹⁹³

6088. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Dünyayı terk etmek sabır bitkisinden daha acı ve aziz ve celil olan Allah yolunda kılıçların kırılmasından daha şiddetlidir.”¹¹⁹⁴

6089. İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünya ve din kazancı çok zor olmuştur. Dünya malından hangisine el uzatırsan senden önceki facir birinin de buna el uzattığını görürsün. Ahiret kazancını elde etmek hususunda ise sana yardım edecek birini bulamazsın.”¹¹⁹⁵

¹¹⁸⁶ Emali’et-Tusi, 225/393

¹¹⁸⁷ Gurer’ul-Hikem, 9652

¹¹⁸⁸ a.g.e. 1365

¹¹⁸⁹ el-Bihar, 78/205/47

¹¹⁹⁰ Gurer’ul-Hikem, 7574

¹¹⁹¹ el-Bihar, 73/92/69

¹¹⁹² Şerh-i Nehc’ul-Belağa-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 6/232

¹¹⁹³ Emali’el-Seduk, 315/3

¹¹⁹⁴ Kenz’ul-Ummal, 6113

¹¹⁹⁵ el-Bihar, 78/320/11

162. Konu el- Deniye Aşağılık

bak.

• 170. Konu, ez-Zillet; 234. Konu, es-Siflet

1270. Bölüm

Alçaklık

6090. *İmam Hasan (a.s)*, “*alçaklık nedir?*” diye sorulunca şöyle *buyurmuştur*: “Aza bakmak ve küçük bir şeyi esirgemek.”¹¹⁹⁶

6091. *İmam Ali (a.s)* şöyle *buyurmuştur*: “Aşağılık nefis, aşağılık şeylerden asla ayrılmaz.”¹¹⁹⁷

6092. *İmam Ali (a.s)* şöyle *buyurmuştur*: “İnsanların en akıllısı her türlü aşağılıktan en uzak olanıdır.”¹¹⁹⁸

6093. *İmam Ali (a.s)* şöyle *buyurmuştur*: “Mümin kimse, kalbi her türlü aşağılıktan temiz olandır.”¹¹⁹⁹

6094. *İmam Ali (a.s)* şöyle *buyurmuştur*: “Aşağılık insanla çekişme ki sana karşı küstahlaşır.”¹²⁰⁰

6095. *İmam Ali (a.s)* şöyle *buyurmuştur*: “Nefsini her türlü aşağılıktan temiz kıl ve ahlaki güzellikleri elde etmeye çalış ki, günahlardan kurtulasın ve yücelikleri elde edesin.”¹²⁰¹

6096. *İmam Ali (a.s)* şöyle *buyurmuştur*: “Takva insanı her türlü aşağılıktan münezzeh kılar.”¹²⁰²

6097. *İmam Ali (a.s)* şöyle *buyurmuştur*: “Aşağılık şeylerden uzak durmak düşmanı hor ve hakir kılar.”¹²⁰³

¹¹⁹⁶ Tuhef'ul-Ukul, 225

¹¹⁹⁷ Gurur'ul-Hikem, 1557

¹¹⁹⁸ a.g.e. 3073

¹¹⁹⁹ a.g.e. 1956

¹²⁰⁰ a.g.e. 10221

¹²⁰¹ a.g.e. 9989

¹²⁰² a.g.e. 10081

¹²⁰³ a.g.e. 9774

163. Konu ed- Dehr Dehr-Zaman

bak.

• 161. Konu, ed- Dunya; 1729. Bölüm, es-Sebb

•

1271. Bölüm Dehr-Zaman

6098. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zaman bedenleri eskidir, arzuları yeniler, ölümü yaklaştırır ve arzuları uzaklaştırır. Her kim zamanı elde ederse sıkıntıya düşer ve her kim kaybederse incinir.”¹²⁰⁴

6099. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz zaman mahkum edilmeyen bir düşman, zulmetmeyen bir talip ve yenilmeyen bir savaşçıdır.”¹²⁰⁵

6100. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zaman geçenlerle akıp gittiği gibi kalanlarla da akıp gidiyor. Giden zaman geri dönmez. Onun içindekiler de ebedi ve sonsuz kalmazlar. İşinin sonu başlangıcındaki gibidir. İşleri birbirine benzer, nişaneleri açıktır.”¹²⁰⁶

6101. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya, okunu yayına takmış. O okun sivri ucu hedefini şaşmaz, yarası da tedavi edilmez. Diriği ölü yapar, sağlamı sakat, başı selamette olanı da

derde sokar. Kurtulanı helak oklarına hedef kılar.”¹²⁰⁷

6102. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zaman halini değiştirdiği bir halde sen nasıl kendi halinde kalabilirsin?”¹²⁰⁸

6103. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim zamanı kınarsa, kınaması uzar.”¹²⁰⁹

6104. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Halkın "ne mutlu ona" dediği kimseye, zaman kötü bir günü gizler.”¹²¹⁰

1272. Bölüm Zaman İki Gündür

6105. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zaman iki gündür. Bir gün lehine, bir gün aleyhine. Lehine olunca azma ve aleyhine olunca üzülmeye. Zira her ikisiyle de imtihan ediliyorsun.”¹²¹¹

6106. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zaman iki gündür. Bir gün lehine, bir gün de aleyhine. Lehine olunca azma, aleyhine olunca da sabırsızlık gösterme.”¹²¹²

¹²⁰⁴ el-Bihar, 78/67/8

¹²⁰⁵ Gurer’ul-Hikem, 3628

¹²⁰⁶ a.g.e. 3693

¹²⁰⁷ Nehc’ul-Belağa, 114. hutbe

¹²⁰⁸ Gurer’ul-Hikem, 6989

¹²⁰⁹ a.g.e. 8570

¹²¹⁰ Nehc’ul-Belağa, 286. hikmet

¹²¹¹ Tuhef’ul-Ukul, 207

¹²¹² el-Bihar, 78/13/71

6107. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Zaman iki gündür. Bir gün lehine bir gün aleyhine. Lehine olunca azma ve aleyhine olunca da sabret.”*¹²¹³

6108. *İmam Ali (a.s), oğlu Hasan’a (a.s) yaptığı vasiyetinde şöyle buyurmuştur: “Ey oğulcağızım! Bil ki zaman sürekli yüz değiştirmekte, değişmektedir. O halde şiddetle kınayan ve insanlar nezdinde özü az olan kimselerden olma.”*¹²¹⁴

6109. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Zaman iki halet üzeredir: Yok olma ve bağışlama. Yok ettiğinin dönüşü olmaz ve bağışladığı şey devam etmez.”*¹²¹⁵

1273. Bölüm Zamana Karşı Yardımcı

6110. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Zamana karşı sadece akıldan yardım alınır.”*¹²¹⁶
bak. 365. Konu, el-Akl

1274. Bölüm İnkarcılar/Materyalist

¹²¹³ el- İrşad, 1/300; Şerh-i Nehc’ul-Belağ-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 19/364

¹²¹⁴ el-Bihar, 77/210/1

Kur’an:

“Hayat, ancak bu dünyadaki hayatımızdır. Ölürüz ve yaşarız; bizi ancak zamanın geçişi yokluğa sürükler” derler. Onların bu hususta bir bilgisi yoktur, sadece böyle sanırlar.”¹²¹⁷

6111. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’ın Resulü inkarcılara yönelerek şöyle buyurdu: “Hangi delille eşyanın olması gerektiğini, sürekli olduğunu ve olacağını söylüyorsunuz?” Onlar şöyle dediler: “Zira biz gözlerimizin gördüğüyle hükmediyoruz. Varlıklar için bir yaratacı göremiyoruz. Bu yüzden varlıkların önceden var olduklarına ve onlar için bir yokluk görmediğimiz için de sürekli var olacaklarına hükmediyoruz.” Allah’ın Resulü (s.a.a) şöyle buyurdu: “Varlıkların ezeliyetini gördünüz mü veya onlar için bir ebediyet müşahade ettiniz mi... Gördüğünüz bu varlıkların hepsi birbirine muhtaçtır. Her birinin vücudu başkasıyla bağlantılıdır. Tıpkı bir binanın parçaları gibi birbirine ihtiyaç duyarlar. Aksi*

¹²¹⁵ Gurur’ul-Hikem, 2199

¹²¹⁶ el-Bihar, 78/7/59

¹²¹⁷ Casiye suresi, 24. ayet

takdirde bina uyumlu ve sağlam kalmaz. Diğer gördüğünüz şeyler de böyledir. Eğer sağlamlık ve kemal açısından birbirine muhtaç olan şeyler kadim ve ezeli ise, o halde söyleyin bakayım eğer hadis (sonradan yaratılmış) olsalardı nasıl var olurdu? Hangi

niteliklere ve duruma sahip olurdu?” İmam Ali (a.s) şöyle buyurdu: “Bu esnada inkarcılar sustular... “Biz görüşlerimizi yeniden gözden geçireceğiz” dediler.”¹²¹⁸

¹²¹⁸ el-Bihar, 9/261/1, bak. Hadisin tamamına

164. Konu el-Mudahene Yumuşak Davranmak

• *el-Bihar, 71/360-362, 41/8-11, Terk'ul-Medahne*

♦—————♦
bak.

• 159. Konu, *el-Müudara*; 192. Konu, *er-Rıfk*; 557. Konu, *et-Takiyye*

•

1275. Bölüm Günahkarlara Yumuşak Davranmak

Kur'an:

“Onlar isterler ki sen yumuşak davranasın da onlar da sana yumuşak davransınlar.”¹²¹⁹

6112. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah-u Teala Şuayb Peygambere (s.a.a) şöyle vahyetmiştir: “Şüphesiz ben kavminden yüz bin kişiye azap edeceğim. Bunların kırk bin kişisi kötüler, altmış bin kişisi ise iyileridir. Şuayb şöyle arzetti: “Allahım! Kötüler müstahaktır, ama iyiler neden?” Aziz ve celil olan Allah şöyle vahyetti: “Onlar günahkarlara karşı yumuşak davrandılar ve benim gazabım için gazaplanmadılar.”¹²²⁰

bak. el-Ma'ruf (2), 2703. Bölüm; el- Emsal, 3615. Bölüm

1276. Bölüm Kardeşlere Yumuşak Davranmak

6113. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kardeşlerin en kötüsü nefsin hususunda sana yumuşak davranan ve ayıplarını örtendir.”¹²²¹

6114. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Düşman, sadece sana yaptığı zulüm sebebiyle düşman adlandırılmıştır. Dalkavukluk ederek ayıplarını sana söylemeyen kimse, sana zulmeden düşmandır.”¹²²²

bak. el-Ayb, 3016. Bölüm

1277. Bölüm Nefse Gevşek Davranmak

6115. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim nefsine yumuşak davranırsa nefsi onu haram günahlara sürükler.”¹²²³

6116. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Nefislerinize ruhsat vermeyin. Aksi takdirde gevşersiniz. Hak yolunda gevşemeyin ki hüsrana uğrarsınız.”¹²²⁴

6117. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Nefislerinize, sizi zalimlerin yoluna götürecek

¹²¹⁹ Kalem suresi, 9. ayet

¹²²⁰ Mişkat'ul-Envar, 51

¹²²¹ Gurer'ul-Hikem, 5725

¹²²² a.g.e. 3876

¹²²³ a.g.e. 9022

¹²²⁴ el-Kafi, 1/45/6

ruhsatlar vermeyin ve nefislerinize karşı sizleri isyana daldıracak şekilde yumuşak davranmayın.”¹²²⁵

6118. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ahireti amelsiz ümideden kimseden olmayın... O insanları kınar, ama kendisine karşı gevşek davranır.”¹²²⁶
bak. el-Ayb, 3011. Bölüm

1278. Bölüm

Hak Hususunda Yumuşak Davranmak

6119. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sizden her biriniz hakla karşılaştığınızda ve onun hak olduğunu bildiğinizde sakın yumuşak davranmayın. Aksi takdirde apaçık bir hüsrana düşersiniz.”¹²²⁷

6120. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Canıma andolsun, hakka karşı duranlara ve sapıklık yolunda yürüyenlere karşı savaşmak hususunda müsamaha ve gevşeklik göstermem.”¹²²⁸

6121. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah, size rahmet eylesin! Biliniz ki sizler, gerçekler doğrultusunda hakça konuşulanların az olduğu, doğruyu söyleyenin dilinin tutulduğu, hakka sarılanın zayıf düştüğü bir zamanda yaşıyorsunuz. Zamanın ehli isyanda karar kılmış, dalkavuklukta uzlaşmışlardır.”¹²²⁹

el-Hakk, 900. Bölüm

¹²²⁵ Nehc’ul-Belağa, 86. hutbe

¹²²⁶ a.g.e. 150. hikmet

¹²²⁷ el-Bihar, 77/291/2

¹²²⁸ Nehc’ul-Belağa, 24. hutbe

¹²²⁹ a.g.e. 233

165. Konu el- Devlet Devlet

bak.

• 19. Konu, *el-İmaret*; 22. Konu, *el-İmamet*; 560. Konu, *el-Velayet (1)*

• *ed- Dünya*, 1268. Bölüm; *er-Re'ý*, 1427. Bölüm; *el-Müstaẓ'af*, 2375. Bölüm

•

1279. Bölüm

Her Devletin Bir Ömrü Vardır

Kur'an:

“Eğer siz bir yara almışsanız, (size düşman olan) o topluluk da benzeri bir yara almıştır. Böylece biz, Allah'ın gerçek müminleri ortaya çıkarması ve içinizden şahitler edinmesi için, bu günleri bazen lehe, bazen da aleyhe döndürüp duruyoruz. Allah, zulmedenleri sevmez.”

1230

6122. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her devletin bir ömrü vardır.”¹²³¹

6123. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz hakkın bir devleti, batılın da bir devleti vardır.”¹²³²

6124. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Devlet sırt çevirdiği gibi yönelir de.”¹²³³

1280. Bölüm

Yüce İnsanların Devleti

6125. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yüce insanların devleti en üstün ganimet, aşağılık insanların devleti ise yüce insanların horluk sebebidir.”¹²³⁴

6126. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yüce insanların devleti, güzellikleri aşikar kılar. Aşağılık insanların devleti ise kötülükleri ve ayıpları ortaya çıkarır.”¹²³⁵

6127. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Adil insanın devleti farzlardandır. (kalıcıdır) Zalim insanın devleti ise olasılıklardandır. (geçicidir)”¹²³⁶

6128. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yüce insanların devleti, en faydalı ganimetlerdendir.”¹²³⁷

6129. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cahilin devleti değişime doğru hareket halinde olan yabancı gibidir (kalıcı değildir). Akıllı insanın devleti birleşmeye iştiaak duyan akraba gibidir.”¹²³⁸

¹²³⁰ Al-i İmran, 140. ayet

¹²³¹ Gurer'ul-Hikem, 7285

¹²³² el-Kafi, 2/447/12

¹²³³ Gurer'ul-Hikem, 1226

¹²³⁴ a.g.e. 5112-5113

¹²³⁵ a.g.e. 5106-5107

¹²³⁶ a.g.e. 5110-5111

¹²³⁷ a.g.e. 9381

¹²³⁸ a.g.e. 5108-5109

1281. Bölüm Kötülerin Devleti

6130. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kötülerin devleti iyilerin zahmete düşmeleridir.”¹²³⁹

6131. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kötülerin devleti iyilerin zilletidir.”¹²⁴⁰

6132. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aşağılık insanların devleti zulüm ve fesat üzere kuruludur.”¹²⁴¹

1282. Bölüm Devleti Yok Eden Sebep

6133. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Devletin zevali, aşağılık insanları seçmektendir.”¹²⁴²

6134. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Devletlerin sona ermelerinin dört delili vardır: Temel şeyleri zayi etmek, aldatıcılığa sarılmak, aşağılık insanları öne geçirmek ve üstün şahsiyetleri geri itmek.”¹²⁴³

¹²³⁹ a.g.e. 5114

¹²⁴⁰ a.g.e. 5115

¹²⁴¹ a.g.e. 5118

¹²⁴² a.g.e. 5486

6135. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aşağılık insanlara yakın olmak talihin yüzçevirdiğinin alametlerindendir.”¹²⁴⁴

6136. *İmam Ali (a.s), Ziyad b. Ebih'i Abdullah b. Abbas'ın yerine Faris valisi olarak tayin ettiğinde yaptığı uzun bir konuşmasında onu, fazla harac almaktan sakındırarak şöyle buyurmuştur:* “Adalet ve insafa riayet et; zulüm ve haksızlıktan sakın. Zulüm, halkın dağılmasına neden olur; haksızlık ise işi kılıca götürür.”¹²⁴⁵

1283. Bölüm Devletin Beka Sebebi

6137. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bu haklardan Allah'ın farz kıldıklarının en büyüğü, yöneticinin halk, halkın da yönetici üzerindeki hakkıdır... O halde halk yöneticinin hakkını ve yönetici de halkın hakkını eda ederse aralarında hak üstün olur, dinin programları uygulanır, adaletin nişaneleri doğrulur, kanunları halk arasında

¹²⁴³ a.g.e. 10965

¹²⁴⁴ a.g.e. 9287

¹²⁴⁵ Nehc'ul-Belağa, 476. hikmet

yürürlükte olur. Zaman bununla ıslah olur, düşmanın ümitlerinin ümitsizliğe dönüşmesi ve devletin bekası bununla gerçekleşir.”¹²⁴⁶

6138. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Devletler adalet gibi hiç bir şeyle korunmamıştır.”¹²⁴⁷

6139. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Devletlerin bekası adil sünnetleri/ilkeleri ikame etmekledir.”¹²⁴⁸

6140. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim devleti zamanında iyilik etmezse sefaletle düştüğü zamanda yardımsız kalır.”¹²⁴⁹

6141. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim adaletle

davranırsa Allah mülk ve devletini sağlam kılar.”¹²⁵⁰

6142. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dini, devletin kalesi ve şükrü nimetlerinin koruyucusu kıl. Dinin koruduğu her devlet mağlub olmaz ve şükrün koruduğu her nimet alınmaz.”¹²⁵¹

6143. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Güzel siret/metot, kudretin güzelliği ve emirliğin kalesidir.”¹²⁵²

6144. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İşleri korumak için uyanık olmak devletin nişanelerindendir.”¹²⁵³

el-Hayr, 1161. Bölüm; 44. Konu, el-İktisad

¹²⁴⁶ a.g.e. 216. hutbe

¹²⁴⁷ Gurur’ul-Hikem, 9574

¹²⁴⁸ a.g.e. 4715

¹²⁴⁹ a.g.e. 9107

¹²⁵⁰ a.g.e. 8722

¹²⁵¹ a.g.e. 5831

¹²⁵² a.g.e. 4847

¹²⁵³ a.g.e. 9360

166. Konu ed- Deva Deva-İlaç

- *Kenz'ul-Ummal*, 10/3, *el- Edviye*
- *Kenz'ul-Ummal*, 10/91, *Mebzurat'ut-Tedavi*
- *el-Bihar*, 62/62-356, *Ebrab'ut-Tib ve'l-Mualecet'il-Emraz ve Havas'il-Edviye*
- *el-Bihar*, 81/202, 2. Bölüm; *Adab'ul-Meriz*

bak.

- 328. Konu, *eş-Zufer*; 317. Konu, *et-Tib*
- *el-Humk*, 956. Bölüm; *ed- Dua*, 1192. Bölüm; *el-Bela*, 418. Bölüm; *el-Gazab*, 3079. Bölüm; *el-Kur'an*, 3295. Bölüm; *eş-Zenb*, 1385. Bölüm

1284. Bölüm

Tedavi

6145. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Peygamberlerden birisi hastalandı ve şöyle dedi: “Beni hastalandıran kimse şifa vermedikçe kendimi tedavi etmeyeceğim.” Allah-u Teala ona şöyle vahyetti: “Kendini tedavi etmedikçe, sana şifa vermeyeceğim. Zira şifa vermek bendendir.”¹²⁵⁴

1285. Bölüm

Her Derdin Bir Dermanı Vardır

6146. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her derdin bir dermanı vardır.”¹²⁵⁵

6147. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah-u Teala ölüm dışında indirdiği her derdin bir de dermanını indirmiştir. Onu tanıyan tanır, tanımayan ise tanımaz.”¹²⁵⁶

6148. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah indirdiği her derdin şifasını da indirmiştir.”¹²⁵⁷

¹²⁵⁴ el-Bihar, 62/66/15

¹²⁵⁵ Gurer’ul-Hikem, 7275

¹²⁵⁶ Kenz’ul-Ummal, 28079

¹²⁵⁷ el-Bihar, 62/68/21

6149. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Tedavi olun. Şüphesiz Allah-u Teala, ölüm ve yaşlılık dışında indirdiği her derdin şifasını da indirmiştir.”¹²⁵⁸

6150. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ey İnsanlar! Tedavi olun. Şüphesiz Allah-u Teala ölüm dışında yarattığı her derdin şifasını da yaratmıştır.”¹²⁵⁹

1286. Bölüm

Çabuk Tedavi Olmak

6151. *İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her ilaç, bir derdi harekete geçirir. Beden için ihtiyaç duyduğu şeyler dışında perhiz etmekten daha faydalı bir şey yoktur.”¹²⁶⁰

6152. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Müslüman hastalığı sağlığına galip gelmediği müddetçe tedavi olmaz.”¹²⁶¹

6153. *İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hastalığınız kendi kendine iyileştiği müddetçe doktorların tedavisine yönelmeyin. Zira doktor bir usta

¹²⁵⁸ Kenz’ul-Ummal, 28088

¹²⁵⁹ a.g.e. 28090

¹²⁶⁰ el-Kafi, 8/273/409

¹²⁶¹ el-Hisal, 620/10

gibidir; az işleri bir çok işlere sebep olur.”¹²⁶²

6154. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bedenin hastalığına tahammül ettikçe, ilaç kullanmaktan sakının. Hastalığa tahammül edemeyince, tedaviye yönelin.”¹²⁶³

6155. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hastalık seninle uyduğu müddetçe sen de onunla uyuş.”¹²⁶⁴

6156. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sağlığı hastalığına galip olduğu halde kendisini tedavi ederken ölen kimseden Allah nezdinde beriyim.”¹²⁶⁵

6157. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Üç şeyin kötü sonuçları vardır...Her ne kadar ilaçtan dolayı sağlıklı kalsa da hasta olmaksızın ilaç kullanmak.”¹²⁶⁶

6158. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hastalık seni yatağa düşürmedikçe, kendini yatağa düşürme.”¹²⁶⁷

¹²⁶² el-Bihar, 81/207/17

¹²⁶³ a.g.e. s. 211/30

¹²⁶⁴ Nehc’ul-Belağa, 27. hikmet

¹²⁶⁵ el-Hisal, 26/91

¹²⁶⁶ el-Bihar, 78/234/53

¹²⁶⁷ Mustedrek’ul-Vesail, 2/72/1445

1287. Bölüm Perhiz En İyi İlaçtır

6159. İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: “Perhiz en iyi ilaçtır. Mide hastalıklarının evidir. O halde bedeninin adet ettiği müddetçe (perhize) adet edin.”¹²⁶⁸

6160. İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: “Beden için ihtiyaç miktarı dışında yemekten çekinmek en faydalı şeydir.”¹²⁶⁹

6161. İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: “Perhiz hiç bir şey yememek değil her şeyin hafifini yemektir.”¹²⁷⁰

6162. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Yemekten perhiz etmek hastaya bir zarar vermez.”¹²⁷¹

6163. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Hastaları yemeğe zorlamayın. Zira Allah onlara su içirir ve yemek yedirir.”¹²⁷²

6164. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hastaya yedi gün sonra perhiz etmek fayda vermez.”¹²⁷³

¹²⁶⁸ Mekarim’ul-Ahlak, 2/180/2468

¹²⁶⁹ el-Kafi, 8/273/409

¹²⁷⁰ a.g.e. s. 291/443

¹²⁷¹ el-Bihar, 62/140/2

¹²⁷² a.g.e. 62/142/13

¹²⁷³ el-Kafi, 8/291/442

6165. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Açlık çekmek en faydalı ilaçtır.”¹²⁷⁴

6166. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Açlık ve hastalık bir araya toplanmaz.”¹²⁷⁵

bak. el-Bihar, 62/140, 55. Bölüm; ez-Zenb, 1360. Bölüm

1288. Bölüm En Büyük İlaç

6167. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Toprak yemek de domuz eti yemek gibi haramdır. Her kim, içinde her derdin şifası olan Hüseyin’in (a.s) kabrinin toprağı dışında, bir toprak yediğı için ölürse ben onun namazını kılmam. Ama eğer her kim onu da (İmam Hüseyin’in –a.s- toprağını da) heves üzere yerse, kendisine şifa vermez.”¹²⁷⁶

6168. İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: “Teberruk olsun diye toprağımdan bir şey almayın. Zira ceddım Hüseyin b. Ali’nin (a.s) toprağı dışında herhangi bir toprağı yemek haramdır. Zira Allah-u Teala bu toprağı

Şıalarımız ve dostlarımız için şifa bağışlamıştır.”¹²⁷⁷

6169. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hüseyin’in (a.s) kabrinin toprağında her derdin şifası vardır ve o en büyük ilaçtır.”¹²⁷⁸

6170. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Çocuklarınızın damağına Hüseyin’in (a.s) toprağını sürün. Şüphesiz Hüseyin’in (a.s) toprağı her güvenliğın sebebidir.”¹²⁷⁹

bak. el-Bihar, 101/118, 16. Bölüm

1289. Bölüm Haram Şeylerle Tedavi Olmak

Kur’an:

“Şüphesiz size ölü hayvan etini, kanı, domuz etini, Allah'tan başkası için kesilen hayvanı haram kılmıştır; fakat, darda kalana, başkasının payına el uzatmamak ve zaruret miktarını aşmamak üzere günah sayılmaz. Çünkü Allah

¹²⁷⁴ Gurer’ul-Hikem, 903

¹²⁷⁵ a.g.e. 10569

¹²⁷⁶ el-Bihar, 101/129/43

¹²⁷⁷ Uyun-u Ahbar’ir-Rıza (a.s), 1/104/6

¹²⁷⁸ el-Bihar, 101/123/18

¹²⁷⁹ a.g.e. s. 136/79

bağışlayandır, merhamet edendir. ”¹²⁸⁰

“Size ne oluyor ki, Allah size darda kalmanızın dışında, haram olanları genişçe anlatmışken adının üzerine anıldığı şeyden yemiyorsunuz? Doğrusu çoğunluk, heva ve heveslerine uyarak, bilmeden sapıtıyorlar. Aşırı gidenleri en güzel bilen Rabbindir. ”¹²⁸¹

bak. Maide, 3; En’am, 145; Nahl, 115

6171. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah insanları yarattı ve bedenine ve kıvamına sebep olan şeyleri bildi. Onlardan istifade etmeyi helal ve mübah kıldı. Onlara zarar veren şeyi de bildi ve onlardan sakındırdı. Aynı zamanda mecbur kalan ve bedeni sadece onlarla sıhhat ve kıvam bulan kimseye de fazla değil, ihtiyaç ölçüsünce (yasaklanan şeylerden istifade etmeyi) helal kıldı.”¹²⁸²

bak. el-Bihar, 62/79, 52. Bölüm
Ken’ul Ummal, 10/52, fi’l
Mahzurat-i mine’t Tedavi

¹²⁸⁰ Bakara suresi, 173. ayet

¹²⁸¹ En’am suresi, 119. ayet

¹²⁸² el-Bihar, 62/82/1

¹²⁸³ Gurer’ul-Hikem, 10945

1290. Bölüm Dünyevi Hastalıkları Tedavi Etmek

6172. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsana, hastaların dertlerini derman etmesi gibi dünyevi dertlerini de tedavi etmesi ve hastanın perhiz etmesi gibi dünyevi istek ve lezzetlerden sakınması yakışır.”¹²⁸³

bak. Ez- Zenb, 1385. Bölüm; et-
Tekva, 4164. Bölüm ; el-Kalb, 3407.
Bölüm

1291. Bölüm Deva (Çeşitli)

6173. İmam Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur: “Padişah için ilaç yazma. Zira eğer faydalı olursa sana teşekkür etmez ve ona zarar verirse seni itham eder.”¹²⁸⁴

6174. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Nice devalar hastalığa sebep olur ve hastalıklar da ilaç olur.”¹²⁸⁵

6175. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Nice deva hastalık olur ve nice dert şifa olur.”¹²⁸⁶

¹²⁸⁴ el-Bihar, 75/382/47

¹²⁸⁵ Nehc’ul-Belağa, 31. mektup

¹²⁸⁶ Gurer’ul-Hikem, 5369-5370

6176. İmam Zeyn'ul-Abidin (a.s)
şöyle buyurmuştur: “Hastalığını
bilmeyen kimseyi ilacı yok eder.”
¹²⁸⁷

6177. Resulullah (s.a.a) *şöyle*
buyurmuştur: “Hastalık gökten
olursa, burada ilaç fayda etmez.”
¹²⁸⁸

6178. İmam Ali (a.s) *şöyle*
buyurmuştur: “İstiğfar günahların
ilacıdır.” ¹²⁸⁹

6179. İmam Sadık (a.s) *şöyle*
buyurmuştur: “Eğer insanlar
elmanın özelliklerini bilseydiler

hastalıklarını sadece onunla
tedavi ederlerdi.” ¹²⁹⁰

6180. İmam Ali (a.s) *şöyle*
buyurmuştur: “İnek sütü ilaçtır.”
¹²⁹¹

6181. İmam Ali (a.s) *şöyle*
buyurmuştur: “Ecel ne güzel
ilaçtır.” ¹²⁹²

6182. İmam Ali (a.s) *şöyle*
buyurmuştur: “İlacın acılığına
tahammül etmeyen hastalığı
devam eder.” ¹²⁹³

¹²⁸⁷ el-Bihar, 78/160/21

¹²⁸⁸ el-Bihar, 77/165/2

¹²⁸⁹ Gurer'ul-Hikem, 913

¹²⁹⁰ el-Bihar, 62/93/4

¹²⁹¹ el-Kaфі, 6/337/1

¹²⁹² Gurer'ul-Hikem, 9905

¹²⁹³ a.g.e. 9209

167. Konu ed- Din Din

- *el-Bihar*, 68/211, 23. Bölüm, *es-Selametu ve'l Ginay fi'd-Din*
- *el-Bihar*, 72/226, 112. Bölüm, *el-İstihfâfu bi'd-Din*
- *el-Bihar*, 75/301, 76. Bölüm, *min bae Dinebu bi dünya gayrihi*

◆————◆
bak.

• *Et-Ticaret*, 447. Bölüm; *el-İlm*, 2860, 2861. Bölümler; *el-Hayat*, 979. Bölüm; *el-İhlas*, 1036. Bölüm; *ed- Devlet*, 1283. Bölüm; *es-Salat (1)*, 2301. Bölüm; *eş-Şeriat*, 1980-1982. Bölüm; *eş-Zühd*, 1611. Bölüm; *es-Sefer*, 1829. Bölüm; *el-Akl*, 2795. Bölüm; *el- Gıybet*, 3133. Bölüm; *el- Fıkıh*, 3239. Bölüm

•

1292. Bölüm

Din

6183. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Üç şeyde insan kendisini hak üzere bilir: İnandığı dinde, kendisine galebe çalan heva ve hevesde ve işlerindeki tedbirde.”¹²⁹⁴

6184. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz ben birinde hayırlı hasletlerden birini güçlü görürsem onu o haslet için kabullenir ve sahip olmadığı diğer hasletleri görmezlikten gelirim ve onu kendime seçerim, terbiyesini üstlenirim. Ama din ve akıl yokluğunu bağışlamam. Zira dinden ayrılmak güvenden ayrılmaktır. Korkuyla iç içe olan hayat tatlı değildir. Aklın yokluğu ise hayatın yokluğu demektir ve hiç kimse ölümler ile muaşeret etmez.”¹²⁹⁵

6185. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Müminlerin Emiri (a.s) konuşmalarında şu cümleyi sık sık ifade ederdi: “Ey insanlar! Dindar olun! Dindar olun! Şüphesiz dindar olduğunuz halde

bir kötülük işlemeniz, dinsiz olduğunuz halde iyilik işlemenizden daha hayırlıdır. Zira dinde günah bağışlanır ama dinsizlikte iyilik kabul görmez.”¹²⁹⁶

6186. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hayat sadece dinledir ve ölüm sadece yakini inkar etmektedir.”¹²⁹⁷

6187. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bilinki şüphesiz işlerinizin ölçüsü din ve ismetinizin ölçüsü takvadır.”¹²⁹⁸

6188. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim dininde dikkatli olursa kıyamet günü yüce bir makama erişir.”¹²⁹⁹

6189. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dinde uyanık olmak, kendisine rızık verilen kimseye bir nimettir.”¹³⁰⁰

6190. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Din izzettir, ilim hazinedir ve suskunluk nurdur.”¹³⁰¹

6191. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Din iki nesepten en şerafetlisidir.”¹³⁰²

¹²⁹⁴ Tuhef’ul-Ukul, 321

¹²⁹⁵ Gurer’ul-Hikem, 3785

¹²⁹⁶ Nehc’us-Seade, 3/368

¹²⁹⁷ el-Bihar, 77/418/40

¹²⁹⁸ Nehc’us-Seade, 2/50

¹²⁹⁹ Gurer’ul-Hikem, 8807

¹³⁰⁰ a.g.e. 2058

¹³⁰¹ el-Bihar, 78/79/56

¹³⁰² Gurer’ul-Hikem, 1622

6192. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Din nurdur.”*¹³⁰³

6193. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah bir kulu seçince ona dindarlığı ilham eder.”*¹³⁰⁴

1293. Bölüm Dinin Başı ve Sonu

6194. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dinin başı dini tanımak, dini tanımanın kemali onu tastik etmek ve onu tastik etmenin kemali ise onu tek bilmektir.”*¹³⁰⁵

6195. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bil ki şüphesiz dinin başı teslim, sonu ise ihlastır.”*¹³⁰⁶

6196. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dinin sonu iyiliği emretmek, kötülükten sakındırmak ve hadleri ikame etmektir.”*¹³⁰⁷

6197. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dinin nihayeti imandır.”*¹³⁰⁸

bak. el- Yakın, 4247. Bölüm

¹³⁰³ a.g.e. 213

¹³⁰⁴ a.g.e. 4072

¹³⁰⁵ Nehc’ul-Belağa, 1. hutbe

¹³⁰⁶ Gurer’ul-Hikem, 2338

¹³⁰⁷ a.g.e. 6373

1294. Bölüm Dinin Kökü

6198. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Din kökü teslim ve rızayet olan bir ağaçtır.”*¹³⁰⁹

6199. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dinin kökü emaneti eda etmek ve ahidlere vefa göstermektir.”*¹³¹⁰

6200. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz din kökü Allah’a yakın, meyvesi Allah yolunda dostluk kurmak ve münezzeh olan Allah yolunda düşmanlık etmek olan bir ağaçtır.”*¹³¹¹

6201. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Dostum Cebrail bana şöyle dedi: “Şüphesiz bu dinin örneği sabit olan bir ağaç örneğidir; kökü iman, damarları namaz, suyu zekat, dalları oruç, yaprakları güzel ahlak ve meyvesi haramlardan sakınmaktır. Ağaç sadece meyvesi ile kemale erdiği gibi iman da aynı şekilde haramlardan sakınmakla kemale erer.”*¹³¹²

¹³⁰⁸ a.g.e. 6345

¹³⁰⁹ a.g.e. 1255

¹³¹⁰ a.g.e. 1762

¹³¹¹ a.g.e. 3541

¹³¹² el-Bihar, 71/388/40

6202. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dinde işlerin kökü namazlara dayanmak ve büyük günahlardan sakınmaktır. Bu işlerden göz açıp kapatıncaya kadar olsun müstağni değilsin. O halde bunlardan gaflet etme ki bunlardan mahrumiyet insanı helak eder. Eğer ilerleyip fıkıh ve ibadete koyulursan bu senin nasibindir/kemalindir.”¹³¹³

6203. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Dinin kökü sakınmak, başı ise itaattir.”¹³¹⁴

6204. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah hak taraftarlarını, Allah’ın düşmanlarını dost ve yardımcı edinmekten sakındırmıştır...Allah’ın düşmanlarını Allah’ın dininin temel ilkelerinden haberdar etmeniz sise helal değildir. Zira eğer bu konuda sizden bir şey duyarlarsa, o konuda size düşmanlık ederler.”¹³¹⁵

bak. el-İman, 256. Bölüm; ez-Zuhd, 1611. Bölüm

1295. Bölüm Dinin Başı

6205. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dinin başı yakın doğruluğudur.”¹³¹⁶

6206. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dinin başı takva sahipleriyle arkadaşlık etmektir.”¹³¹⁷

6207. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Doğruluk dinin başıdır.”¹³¹⁸

6208. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dinin başı yakının sağlamlığıdır.”¹³¹⁹

6209. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dinin başı iyilikleri elde etmektir.”¹³²⁰

6210. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dinin başı heva ve hevese muhalefet göstermektir.”¹³²¹

bak. el-Yakin, 4242, 4243. Bölümler; el-Vere’, 4058. Bölüm

1296. Bölüm Dinin Düzeni

¹³¹³ a.g.e 78/7/59

¹³¹⁴ Mekarim’ul-Ahlak, 2/376/2661

¹³¹⁵ el-Kafi, 8/12/1

¹³¹⁶ Gurer’ul-Hikem, 5228

¹³¹⁷ Kenz’ul-Ummal, 44399

¹³¹⁸ Gurer’ul-Hikem, 517

¹³¹⁹ el-Bihar, 77/213/1

¹³²⁰ Gurer’ul-Hikem, 5245

¹³²¹ a.g.e. 5257

6211. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dinin düzeni nefsanî isteklere muhalefet etmek ve dünyadan münezzeh olmaktır.”¹³²²

6212. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dinin düzeni iki haslettir: Kendini insafa davet etmen ve kardeşlerine mali yardımda bulunman.”¹³²³

6213. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Biz Ehl-i Beyt’in sevgisi dinin düzenidir.”¹³²⁴
bak. el-İmamet (1), 134. Bölüm

1297. Bölüm Dinin Toplamı

6214. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Takva ve doğruluktan ayrılma. Şüphesiz din, takva ve doğrulukta toplanmıştır.”¹³²⁵

6215. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dinin toplamı amel ihlasında, emeli kısaltmada, ihsanda bulunmada ve çirkinlikten sakınmadadır.”¹³²⁶

6216. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Üç şey dinin

toplamıdır: İffet, takva ve haya.”

¹³²⁷

bak. el-İslam, 1872. Bölüm

1298. Bölüm Dinin Ölçüsü

6217. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İki şey dinin ölçüsüdür: Doğruluk ve yakın.”

¹³²⁸

6218. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İslam’ın ölçüsü doğru sözlülüktür.”¹³²⁹

bak. Nehc’ul Belağa, 7. Hutbe; en-Niyyet, 3979. Bölüm

1299. Bölüm Dinin Dayanağı

6219. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her şeyin bir dayanağı vardır. Dinin dayanağı ise fıkıhtır.”¹³³⁰

6220. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ruh dinin dayanağıdır, ilim ruhun dayanağıdır ve beyan ise ilmin dayanağıdır.”¹³³¹

¹³²² a.g.e. 9981

¹³²³ a.g.e. 9983

¹³²⁴ Emali’et-Tusi, 296/582

¹³²⁵ Gurur’ul-Hikem, 2827

¹³²⁶ a.g.e. 4770

¹³²⁷ a.g.e. 4679

¹³²⁸ a.g.e. 5770

¹³²⁹ a.g.e. 9727

¹³³⁰ el-Bihar, 1/216/30

¹³³¹ el- İhtisas, 245

6221. *İmam Ali (a.s) Malik Eşter'e yazdığı mektubunda şöyle buyurmuştur: "Dinin direği olan, İslam cemaatini oluşturan, düşmanlara karşı duran, ümmetin çoğunluğu olan halkı daha çok sevmeli ve onlara daha fazla meyletmelisin."*¹³³²
bak. es-Salat (1), 2270. Bölüm; el- Yakın, 4243. Bölüm

1300. Bölüm Dinin Yarısı

6222. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Tevhid dinin yarısıdır."*¹³³³
6223. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Güzel ahlak dinin yarısıdır."*¹³³⁴
bak. ez-Zevac, 1634. Bölüm

1301. Bölüm Dinin En Üstünü

6224. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Dinin en üstünü arzuları kısaltmaktır."*¹³³⁵

6225. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Dininizin en üstünü günahattan kaçınmadır."*¹³³⁶

6226. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Şüphesiz dinin en üstünü Allah için sevmek ve Allah için buğzetmektir."*¹³³⁷

6227. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Dinin zirvesi sabır, yakın ve nefsanî isteklerle cihad etmektir."*¹³³⁸

6228. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "İnsanların en dindarı, şehveti dinini bozmayandır."*¹³³⁹

1302. Bölüm Dinin Temelleri

6229. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Altı şey dinin temellerindendir: Halis yakın, Müslümanların hayrını dilemek, namazı ikame etmek, zekat vermek, haccetmek ve dünyadan yüz çevirmek."*¹³⁴⁰

6230. *İmam Sadık (a.s), kendisine, "dinin temeli tevhid ve adalettir. İlminin sabası çok geniştir. Akıllı insan onu derketmelidir. O halde*

¹³³² Nehc'ul-Belağ, 53. mektup

¹³³³ et-Tevhid, 68/24

¹³³⁴ el-Hisal, 30/106

¹³³⁵ Gurer'ul-Hikem, 3315

¹³³⁶ el-Hisal, 4/9

¹³³⁷ Gurer'ul-Hikem, 3540

¹³³⁸ a.g.e. 5633

¹³³⁹ a.g.e. 3207

¹³⁴⁰ a.g.e. 5638

*tevhid ve adaleti bana öyle bir anlat ki anlayışı kolay ve ezberlemesi rahat olsun” diye söyleyen birisine şöyle buyurmuştur: “Tevhid, kendin hakkında caiz gördüğün şeyi rabbin hakkında da caiz görmen, adalet ise yaratıcının, hakkında kınadığı şeyleri ona isnad etmemendir.”*¹³⁴¹

6231. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Cahil olmanızın size yakışmadığı hususlarda iyi düşünün. Kendi hayrınızı dileyin ve cahil olmanız hususunda hiç bir özrünüzün kabul edilmeyeceği şeyi tanıma hususunda çaba gösterin. Şüphesiz Allah’ın dininin bir takım erkanı vardır ki onları tanımayan kimseye zahiri ibadetlerinin hiç bir faydası olmaz. Her kim onları tanır ve onlara inanırsa ibadetteki güzel ılımlılığı ona zarar vermez.”¹³⁴²

bak. el-İslam, 1871, 1873. Bölümler

1303. Bölüm Dinin Meyvesi

6232. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dindar insan

düşünür ve neticede huzura kavuşur. Huzu gösterir ve tevazuya yönelir. Kanaat eder ve bu sebeple müstağni olur. Kendisine verilen şeyden hoşnut olur. İnzivayı seçer ve kardeşlerden müstağni olur. Şehvetleri terkeder ve böylece hür olur. Dünyayı kenara iter ve neticede kötülüklerinden korunur. Hasadeti (kıskançlığı) uzağa atar ve neticede sevgi ortaya çıkar. İnsanları korkutmaz ve bu yüzden de insanlardan korkmaz. Onlara karşı suç işlemez ve bu yüzden de onlardan salim kalır. Hiç bir şeye gönül bağlamaz ve neticede kurtuluşa ve faziletin kemaline erişir. Afiyeti basiret gözüyle görür ve bu yüzden de pişmanlıktan güvende olur.”¹³⁴³

6233. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dinin meyvesi emanete riayettir.”¹³⁴⁴

6234. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dini sığınağın ve adaleti kılıcın kıl ki her türlü

¹³⁴¹ el-Bihar, 4/264/13

¹³⁴² el- İrşad, 2/205

¹³⁴³ Emali’el-Mufid, 52/14

¹³⁴⁴ Gurer’ul-Hikem, 5494

kötülükten kurtulasın ve tüm düşmanlarına galip gelesin.”¹³⁴⁵

6235. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Din insanı korur.”¹³⁴⁶

6236. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Din en güçlü dayanaktır.”¹³⁴⁷

1304. Bölüm Dinin Afeti

6237. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dinin afeti haset, kendini beğenmişlik ve böbürlenmektir.”¹³⁴⁸

6238. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dinin afeti kötü zanda bulunmaktır.”¹³⁴⁹

6239. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Dinin afeti üç kişidedir: Facir olan fakihde, zalim olan imamda ve cahil olan gayretli (abid) kimsede.”¹³⁵⁰

6240. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dinin fesadı tamahtır.”¹³⁵¹

6241. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Tamah din için ne kötü bir arkadaşdır.”¹³⁵²

6242. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dinin fesadı dünyadır.”¹³⁵³

1305. Bölüm Dini Korumaya Teşvik

6243. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Eğer başına bir bela gelirse malını canına feda et. Eğer bela seni aşarsa malını ve canını dinine feda et. Zira yağmalanan kimse, gerçekte dini yağmalanandır. Evi yıkılan kimse gerçekte dini yıkılandır.”¹³⁵⁴

6244. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bela gelip çatınca mallarınızı, canlarınıza kalkan kılın. Bir olay ortaya çıktığında canlarınızı dinlerinize feda edin. Bilin ki dini helak olan kimse helak olmuş ve dini yağmalanan kimse yağmalanmıştır.”¹³⁵⁵

6245. *Resulullah (s.a.a), Ali'ye (a.s) yaptığı bir tavsiyesinde şöyle buyurmuştur:* “...Beşincisi şu ki

¹³⁴⁵ a.g.e. 2433

¹³⁴⁶ a.g.e. 1

¹³⁴⁷ a.g.e. 489

¹³⁴⁸ el-Kafi, 2/307/5

¹³⁴⁹ Gurer'ul-Hikem, 3924

¹³⁵⁰ Kenz'ul-Ummal, 28954

¹³⁵¹ Gurer'ul-Hikem, 6551

¹³⁵² a.g.e. 4409

¹³⁵³ a.g.e. 6554

¹³⁵⁴ Kenz'ul-Ummal, 43601

¹³⁵⁵ el-Kafi, 2/216/2

canını ve malını dinine feda et.”¹³⁵⁶

6246. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Din musibeti en büyük musibettir.”¹³⁵⁷

6247. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dinini kaybeden kimse küfür ve delalet uçurumuna düşer.”¹³⁵⁸

6248. *İmam Sadık (a.s), azîz ve celil olan Allah’ın “Böylece Allah onu, onların hilelerinin kötülüklerinden korudu” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “Yani Firavun ailesinin müminini. Allah’a andolsunki onu parça parça ettiler. Lakin Allah dinine zarar vermelerinden onu korudu.”¹³⁵⁹

6249. *İmam Sadık (a.s), musibet esnasında şöyle buyururdu:* “Musibetimizi dinimizde kılmayan Allah’a andolsun.”¹³⁶⁰

bak. Temam’ul Hayr fi unvan’il musibet, 2244. Bölüm

bak. el- Fakr, 3230. Bölüm; ed-Din, 1320. Bölüm

1306. Bölüm Dinin Afetleri

6250. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’a isyan edene itaat eden kimsenin dini yoktur. Allah’a isnad edilen batıl/yalan bir iftiraya düşen kimsenin dini yoktur. Allah’ın ayetlerinden bir şeyi inkar eden kimsenin dini yoktur.”¹³⁶¹

6251. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’tan olmayan zalim bir imamın velayetine inanan kimsenin dini yoktur.”¹³⁶²

6252. *İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Takvası olmayan kimsenin dini yoktur.”¹³⁶³

6253. *İmam Bakır (a.s) veya İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Batılı güçlendirmeyi Allah’ın dini sanan kimsenin dini yoktur ve zalime itaat etmeyi Allah’ın dininin bir parçası gören kimsenin de dini yoktur.”¹³⁶⁴

6254. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ahde vefa göstermeyen kimsenin dini yoktur.”¹³⁶⁵

¹³⁵⁶ Vesail’uş-Şia, 11/452/5

¹³⁵⁷ Gurer’ul-Hikem, 1385

¹³⁵⁸ a.g.e. 6550

¹³⁵⁹ el-Bihar, 13/162/5

¹³⁶⁰ a.g.e. 78/268/183

¹³⁶¹ el-Kafi, 2/373/4

¹³⁶² el-Bihar, 72/135/19

¹³⁶³ Kemal’ud-Din, 371/5

¹³⁶⁴ Emali’el-Mufid, 184/7

¹³⁶⁵ el-Bihar, 84/252/47

6255. *İmam Bakır (a.s) veya İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İyiliği emretmek ve kötülükten sakındırmakla Allah’a itaat etmeyen kimsenin dini yoktur.”

¹³⁶⁶

6256. *İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mertliği olmayan kimsenin dini yoktur.”¹³⁶⁷

6257. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz hayır tümüyle akılla derk edilir ve dolayısıyla akıllı olmayanın dini yoktur.”¹³⁶⁸

6258. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim Allah’ı gazaplandırarak bir sultanı razı etmeye çalışırsa aziz ve celil olan Allah’ın dininden çıkmıştır.”¹³⁶⁹

6259. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Din için sevmeyen ve din için buğzetmeyen kimsenin dini yoktur.”¹³⁷⁰

6260. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şekki olan kimsenin dini yoktur.”¹³⁷¹

¹³⁶⁶ a.g.e. 100/86/59

¹³⁶⁷ Tuhef’ul-Ukul, 389

¹³⁶⁸ el-Bihar, 77/158/1

¹³⁶⁹ a.g.e. 73/393/7

¹³⁷⁰ el-Kafi, 2/127/16

1307. Bölüm Din ve Dindarları Küçümsemekten Sakındırmak

Kur’an:

“Şöyle derler: “Kendilerini dünyada iken kötü saydığımız kimseleri burada niçin görmüyoruz?” “Onları alaya alırdık; yoksa şimdi gözlere görünmezler mi?””¹³⁷²

“Bu söze mi şaşıyorsunuz? Gülüyorsunuz...Ağlamıyorsunuz. Sürekli gaflet içinde oyalanmaktasınız.”¹³⁷³

bak. Saffat, 12-15; Zuhuf, 47;

Casiye, 9, 33, 35

6261. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz ben sizler hakkında dini küçümsemenizden ve hükmü (hakimliği) satmanızdan korkuyorum.”¹³⁷⁴

6262. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah’ın dinini hor görmekten sakının. Her kim Allah’ın emrini hor görürse, Allah kıyamet günü onu hor kılar.”¹³⁷⁵

6263. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dininizi dillerinize

¹³⁷¹ Gurer’ul-Hikem, 1014

¹³⁷² Sad suresi, 62-63

¹³⁷³ Necm suresi, 59-61. ayetler

¹³⁷⁴ el-Bihar, 72/227/2

¹³⁷⁵ a.g.e. h. 3

pelesenk etmiş, sanki her biriniz amelini işleyip tamamlamış, efendisinin rızasını kazanmıştır.”

1376

6264. *İmam Sadık (a.s) Ebi Basir'e şöyle buyurmuştur:* “Ey Eba Muhammed! Allah cehennemlik düşmanlarınızın dilinden naklettiği şu sözünde sizleri anmıştır. **“Şöyle derler: “Kendilerini dünyada iken kötü saydığımız kimseleri burada niçin görmüyoruz?”** Allah’a yemin olsun ki bu ayetten maksat sadece sizlersiniz. Sizler bu dünyanın ehli nezdinde en kötü insanlarsınız. Oysa Allah’a andolsun ki sizler cennette sevinecek, onlar ise cehennemde sizleri arayacaklardır.”¹³⁷⁷

bak. el-Bihar, 72/226, 112. Bölüm

1308. Bölüm Dini Küçümsemenin Akıbeti

Kur'an:
“Dinlerini oyun ve eğlenceye alanları, dünya hayatının aldattığı kimseleri bırak. Kur'an ile öğüt ver ki,

¹³⁷⁶ Nehc’ul-Belağa, 113. hutbe

¹³⁷⁷ Nur’us-Sakaleyn, 4/467/75

¹³⁷⁸ En’am suresi, 70. ayet

bir kimse kazandığıyla helake düşmeye görsün, o takdirde Allah'dan başka ona ne bir yardımcı, ne de bir kurtarıcı bulunur; her türlü fidyeyi de verse kabul olunmaz. Kazandıklarından ötürü yok olanlar işte bunlardır. İnkâr etmelerinden dolayı kızgın içecek ve can yakıcı azâb onlardır.”¹³⁷⁸

“Doğrusu Allah, dinlerini alay ve eğlenceye alan, dünya hayatına aldanan küfredenlere ikisini de haram etmiştir” derler.” Bugünle karşılaşacaklarını unuttukları, ayetlerimizi bile bile küfrettikleri gibi biz de onları unutuyoruz.”¹³⁷⁹

6265. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim Allah’ın dinini oyun ve eğlenceye alırsa münezzeh olan Allah onu ebedi olarak ateşe sokar.”¹³⁸⁰

6266. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’a yemin olsun ki o ciddidir, şaka değildir! Hakikattir, yalan değildir! Sesini bütün canlıların kulağına ulaştıran ve hepsini hızla süren ölümü söylüyorum! O halde insanların kalabalık oluşu seni aldatmasın.”¹³⁸¹

¹³⁷⁹ A’af suresi, 51. ayet

¹³⁸⁰ Gurer’ul-Hikem, 9029

¹³⁸¹ Nehc’ul-Belağa, 132. hutbe

6267. *İmam Sadık (a.s) Abdullah b. Cündeb'e yaptığı vasiyetinde şöyle buyurmuştur:* "Ey İbn-i Cündeb! Cehalet çok eskiden beri bayındır olmuş, temeli güçlü kılınmıştır. Bu, Allah'ın dinini oyun olarak edindiklerinden dolayıdır. Öyle ki onlardan biri ameliyle Allah'a yakınlaşmak isterse (gerçek) maksadı O'ndan gayrisidir. Onların hepsi zalimdirler."¹³⁸²

bak. 478. Konu, el- Lebv

1309. Bölüm Hak Din

Kur'an:

"Putı tapanlar hoşlanmasa da, dinini bütün dinlerden üstün kılmak üzere, peygamberini doğru yol ve hak dinle gönderen Allah'tır."¹³⁸³

6268. *İmam Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur:* "On iki hidayet bulmuş insan bizdendir. İlki Müminlerin Emiri Ali b. Ebi Talib (a.s) ve sonuncuları ise neslimden olan dokuzuncusudur. O hak üzere kıyam eden bir imamdır. Allah yeryüzünü ölümünden sonra onunla diriltir

ve O'nun sebebiyle hak dini müşrikler istemediği halde tüm dinlere üstün kılar."¹³⁸⁴

bak. 1316. Bölüm; el-Hakk, 886. Bölüm; el- Emsal, 3598. Bölüm

1310. Bölüm Dosdoğru Din

Kur'an:

"İnsanların fırka fırka olacağı, Allah katından kaçınılmaz o günün gelmesinden önce, kendini dosdoğru dine yönelt."¹³⁸⁵

"Sadece kendisine tapmanızı emretmiştir. İşte dosdoğru din budur."¹³⁸⁶

6269. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* "Herkes gücünün yeteceği kadar yüklenmiştir. Cahillerin yükü de hafifletilmiştir. Rahmet eden bir Rab, doğru bir din ve bilen bir imam var."¹³⁸⁷

Merhum Allame Tabatabai "Kayyim" (dosdoğru) hakkında şöyle demektedir: "Kayyim bir işin sorumluluğunu üstlenen ve o işi tedbirle idare etmekte güçlü olan veya hiç bir gevşeklik veya sarsıntıya düşmeden ayakları üzerinde duran kimsedir. O

¹³⁸² el-Bihar, 78/280/1

¹³⁸³ Tevbe suresi, 33. ayet

¹³⁸⁴ Kemal'ud-Din, 317/3

¹³⁸⁵ Rum suresi, 43. ayet

¹³⁸⁶ Yusuf suresi, 40. ayet

¹³⁸⁷ Nehc'ul-Belağa, 149. hutbe

halde ayetin manası şöyledir: “Toplumu idare etmekte ve toplumu mutluluğun zirvesine ulaştırmada güçlü olan din tevhit dinidir. Dosdoğru, sarsılmayan, beşeri hidayet eden, asla insanı sapıklığa düşürmeyen, hak olan ve batılın asla sıçamadığı din, tevhit dinidir. Ama insanların çoğu his ve duyu alemine alıştığından ve fani dünyanın debdebesinde boğulduğundan dolayı temiz bir kalp ve doğru bir akıldan mahrumdurlar. Onlar tevhit dininin dosdoğru ve kurtarıcı bir din olduğunu anlamıyor, sadece dünya hayatının zahirini görüyor ve ahiretten gaflet edip yüz çeviriyorlar.”¹³⁸⁸

1311. Bölüm Hanif Dini

Kur'an:

“Yüzünü, doğruya yönelmiş olarak dine çevir, sakın müşriklerden olma.”¹³⁸⁹

“Hakka yönelerek kendini Allah'ın insanlara yaratılıştaki verdiği dine ver. Zira Allah'ın yaratışında değişme yoktur; işte dosdoğru din budur, fakat insanların çoğu bilmezler.”¹³⁹⁰

6270. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah’a dinlerden en sevimli olanı, hanif dinidir. Alime, “Sen zalımsın” dediğini görmediğin takdirde şüphesiz ümmetime veda edilmiş olur.”¹³⁹¹

6271. İmam Bakır (a.s), azîz ve celil olan Allah'ın, “Allah’a hanifler olun ve ona şirk koşmayın” ayeti hakkında soru soran Zürrare'ye şöyle buyurmuştur: “Hanif Allah'ın insanları üzerinde yarattığı fitrattır. “Allah'ın yaratışında değişiklik olmaz” Allah insanları kendisini tanıma üzere yaratmıştır.”¹³⁹²

6272. İmam Bakır (a.s), azîz ve celil olan Allah'ın, “Allah için hanifler olun ve Allah’a şirk koşmayın” ayetinde geçen “hanifiyye”den maksadın ne olduğunu soran Zürrare'ye şöyle buyurmuştur: “Maksat Allah'ın insanları üzerinde yarattığı fitrattır. “Allah'ın yaratışında değişiklik olmaz” Allah insanları kendini tanıma fitratı üzere yaratmıştır.”¹³⁹³

6273. İmam Bakır (a.s) azîz ve celil olan Allah'ın, “Allah için

¹³⁸⁸ Tefsir'ul-Mizan, 11/178

¹³⁸⁹ Yunus suresi, 105. ayet

¹³⁹⁰ Rum suresi, 30. ayet

¹³⁹¹ Kenz'ul-Ummal, 291

¹³⁹² el-Kafi, 2/12/4

¹³⁹³ el-Bihar, 3/279/11

hanifler olun ve Allah’a şirk koşmayın” *ayetinde geçen “hanifiyye”den maksadın ne olduğunu soran Zürrare’ye şöyle buyurmuştur:* “Bu Allah’ın insanları üzerine yarattığı fıtrattır. Allah bütün yaratıkları kendi marifeti üzerinde yaratmıştır.”¹³⁹⁴

6274. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hanif dininde bıyıkları kısaltmak, tırnakları kesmek, bıyıkları aldirmek (kesmek) ve sünnet ettirmek gibi şeyler dahil hiç bir şey hükümsüz bırakılmamıştır.”¹³⁹⁵

1312. Bölüm

Dinin Kolaylığı

Kur’an:

“Allah size kolaylık ister, zorluk istemez.”¹³⁹⁶

6275. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ey İnsanlar! Şüphesiz Allah’ın dini kolaydır.”¹³⁹⁷

6276. İbn’ul-Edre’ şöyle diyor: “Şüphesiz Allah’ın Resulü (s.a.a) namaz kılan birini gördü. Bir müddet ona baktıktan sonra

şöyle buyurdu: “Onun doğru namaz kıldığını mı zannedi yorsun?” Ben, “Ey Allah’ın Resulü! O Medine halkının tümünden daha fazla namaz kılıyor” deyince şöyle buyurdu: “Bunu sakın ona söyleme ki onu helak edersin.” Daha sonra şöyle buyurdu: “Şüphesiz Allah bu ümmet için kolaylık istemiştir. Allah onların zorluğa düşmesini dilememiştir.”¹³⁹⁸

6277. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kolaylaştırın, zorlaştırmayın. Ram ettirin, ürkütmeyin.”¹³⁹⁹

6278. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah nezdinde dinlerin en sevimlisi, kolay olan hanif dinidir.”¹⁴⁰⁰

6279. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz ben kolay olan hanif dini üzere gönderildim. Her kim benim sünnetime muhalefet ederse, benden değildir.”¹⁴⁰¹

6280. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah beni, ruhbanlık için göndermedi. Şüphesiz ki Allah nezdinde

¹³⁹⁴ a.g.e. h. 12 Tefsir’ul Mizan, 16/186/190

¹³⁹⁵ Nur’us-Sakaleyn, 3/94/263

¹³⁹⁶ Bakara suresi, 185. ayet

¹³⁹⁷ Kenz’ul-Ummal, 5418

¹³⁹⁸ Dur’ul-Mensur, 1/464

¹³⁹⁹ a.g.e. s. 465

¹⁴⁰⁰ Kenz’ul-Ummal, 289

¹⁴⁰¹ a.g.e. 900

dinlerin en hayırlısı kolay olan hanif dinidir.”¹⁴⁰²

1313. Bölüm

Dinde Zorluk Yoktur

Kur'an:

“Dinde sizin için bir zorluk kılmamıştır.”¹⁴⁰³

“Allah insana ancak gücünün yeteceği kadar yükler;”¹⁴⁰⁴

“Varlıklı olan kimse, nafakayı varlığına göre versin; rızkı ancak kendisine yetecek kadar verilmiş olan kimse, Allah'ın kendisine verdiğinden versin; Allah kimseye, verdiği rızkı aşan bir yük yüklemes. Allah, zorluktan sonra kolaylık verir.”¹⁴⁰⁵

6281. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah'ın ümmetime verdiği ve kendisiyle onları diğer ümmetlere üstün kıldığı üç şey vardır ki Allah onları peygamberlerden başkasına vermemiştir. Zira Allah Tebarek ve Teala bir peygamberi gönderdiğinde ona şöyle buyurmuştur: “Dininde çaba

göster ve kendini zorluğa salma.”

Allah Tebarek ve Teala bu nimeti benim ümmetime de bağışlamış ve nitekim şöyle buyurmuştur:

“Allah dinde sizlere zorluk kılmamıştır.” Yani hiç bir darlık kılmamıştır.”¹⁴⁰⁶

6282. *Al-i Sam'in kölesi Abd'ul-A'la şöyle diyor:* “İmam Sadık'a (a.s) şöyle arzettim: “Ayağım kayıp, tırnağım kopunca ayağıma merhem sürdüm. Nasıl abdest alayım?” İmam şöyle buyurdu: “Bu ve benzerlerinin hükmü aziz ve celil olan Allah'ın kitabından anlaşılır. Allah şöyle buyurmuştur: “O sizlere dinde zorluk kılmamıştır” Üzerine mesh et.”¹⁴⁰⁷

bak. el-Bihar, 5/298, 14. Bölüm

1314. Bölüm

Dinin Kemali

6283. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Üç şey dinin kemalidir: “İhlas, yakın ve kanaat.”¹⁴⁰⁸

6284. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bilin ki dinin kemali

¹⁴⁰² a.g.e. 5422

¹⁴⁰³ Hac suresi, 78. ayet

¹⁴⁰⁴ Bakara suresi, 286. ayet

¹⁴⁰⁵ Talak suresi, 7. ayet

¹⁴⁰⁶ el-Bihar, 5/300/1

¹⁴⁰⁷ Nur'us-Sakalayn, 3/524/235

¹⁴⁰⁸ Gurur'ul-Hikem, 4685

ilim elde etmek ve ilimle amel etmektir.”¹⁴⁰⁹

6285. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Haramlardan sakındığında, şüphelerden kaçındığında, farzları eda edip müstehapları yerine getirdiğinde, dini faziletleri kemale erdirmiş olursun.”¹⁴¹⁰

bak. el-İman, 267-270. Bölümler; el-Bela, 407. Bölüm; 467. Konu, el-Kemal

1315. Bölüm Dini Kemale Erdirmek

Kur'an:

“Bugün, size dininizi kemale erdirdim, üzerinize olan nimetimi tamamladım, din olarak sizin için İslam'ı beğendim.”¹⁴¹¹

6286. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kur'an emredici ve sakındırıcıdır. Konuşan bir suskun ve Allah'ın yaratıkları üzerindeki hüccetidir. Allah Kur'an hakkında yaratıklarından söz almış, nefislerini Kur'an'a rehin kılmış, nurunu tamamlamış ve dinini kemale erdirmiştir.”¹⁴¹²

¹⁴⁰⁹ Tuhef'ul-Ukul, 199

¹⁴¹⁰ Gurur'ul-Hikem, 4148

¹⁴¹¹ Maide suresi, 3. ayet

¹⁴¹² Nehc'ul-Belağa, 183. hutbe

6287. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah her şeyi beyan edici olarak sizlere Kur'an'ı indirdi. Peygamberi bir müddet aranızda yaşattı ki kitabında zikrettiği ve beğendiği dinini sizler ve kendisi için kemale erdirdi.”¹⁴¹³

bak. el-İmamet (1), 131. Bölüm; el-Hamr, 1122, 5129. Hadis

1316. Bölüm Amellerin Yegane Kabul Vesilesi Olan Din

Kur'an:

“Allah'a, bize gönderilene, İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a ve (Yakub'un evlatlarından 12) torunlarına indirilene, Mûsa, İsa ve Rableri tarafından peygamberlere verilene...”¹⁴¹⁴

“Kim İslam'dan başka bir dine yönelirse, onunki kabul edilmeyecektir. O ahirette de kaybedenlerdendir.”¹⁴¹⁵

6288. Ebu Basir, İmam Sadık'a (a.s) şöyle dedi: “Fedan olayım! Bana aziz ve celil olan Allah'ın kullarına farz kıldığı, insanların tanımak zorunda olduğu ve

¹⁴¹³ a.g.e. 86

¹⁴¹⁴ Bakara suresi, 136. ayet

¹⁴¹⁵ Al-i İmran suresi, 85. ayet

kendisinden başka hiç bir dinin kabul görmeyeceği dini tanıt.” İmam şöyle buyurdu: “Allah’tan başka ilah olmadığına ve Muhammed’in (s.a.a) Allah’ın Resulü olduğuna şahadet etmek, namaz kılmak, zekat vermek, imkanı olanların haccetmesi, Ramazan ayının orucunu tutmak.” *Sonra bir müddet sustuktan sonra iki defa şöyle buyurdu: “...ve velayet”*¹⁴¹⁶

6289. *Abdulazim Hasani şöyle diyor:* “Efendim olan Ali b. Muhammed’in (a.s) huzuruna vardım. Gözü bana ilişince şöyle buyurdu: “Ey Ebu’l Kasım! Hoş geldin. Sen gerçekten bizim dostumuzsun. Ben şöyle dedim: “Ey İbn-i Resulillah! Dinimi size arz etmek istiyorum! Eğer doğru ve beğenilmiş ise hayatta olduğum müddetçe bu din üzere sebat göstereceğim.” İmam, “Ey Ebul Kasım! Söyle!” deyince ben şöyle arzettim: “Ben Allah Tebarek ve Teala’nın bir olduğuna inanıyorum... Velayetten sonra Farz olan vecibeler şunlardır: Namaz, zekat, oruç, hac, cihad, iyiliği emretmek ve kötülükten

sakındırmak.” Ali b. Muhammed (a.s) şöyle buyurdu: “Ey Ebu’l-Kasım! Allah’a andolsun ki bu Allah’ın kullarına seçtiği ve beğendiği dindir. Bu din üzere sabit kal. Allah seni dünya ve ahirette hak ve sabit din üzere kılsın.”¹⁴¹⁷

6290. *İbrahim Muhariki şöyle diyor:* “Ebu Abdillah Cafer b. Muhammed’e (a.s) dinimi beyan ederek şöyle dedim: “Şehadet ederim ki Allah’tan başka ilah yoktur, o tektir ve ortağı yoktur. Hakeza şehadet ederim ki Muhammed (s.a.a) Allah’ın elçisi ve Ali ondan sonraki adil imamdır. Sonra Hasan, sonra Hüseyin, sonra Ali b. Hüseyin, sonra Muhammed b. Ali ve sonra da sen.” İmam, “Allah sana rahmet etsin” dedikten sonra şöyle buyurdu: “Allah’tan sakının! Allah’tan sakının! Allah’tan sakının. Takvadan, doğru konuşmaktan, emanete riayet etmekten, karın ve tenasül organı iffetinden ayrılmayın ki Refik-i A’lada bizlerle birlikte olasınız.”¹⁴¹⁸

6291. *Amr b. Hureys şöyle diyor:* “İmam Sadık’a (a.s) şöyle

¹⁴¹⁶ Kafi, 2/22/11

¹⁴¹⁷ el-Bihar, 69/1/1

¹⁴¹⁸ Emali’et-Tusi, 22/384

arzettim: “Kurbanın olayım! Kendisiyle Allah’a ibadet ettiğim dinimi size arz etmeme izin verir misiniz?” İmam, “söyle!” deyince ben şöyle arzettim: “Ben Allah’a kendisinden başka ilah olmadığı, Muhammed’in (s.a.a) onun kulu ve elçisi olduğu, kıyametin şüphesiz geleceği, Allah’ın ölüleri mezarlarından dirilteceği üzere ibadet ediyorum. Hakeza namaz kılmak, zekat vermek, Ramazan ayında oruç tutmak ve gücü olana Ka’be’yi hacetmek de farzdır. Allah’ın Resulü’nden (s.a.a) sonra velayet Ali b. Ebi Talib’in, ondan sonra Hasan’ın, ondan sonra Hüseyin’in, ondan sonra Ali b. Hüseyin’in, ondan sonra Muhammed b. Ali’nin hakkıdır. Sizler benim imamlarımsınız. Ben bu inanç üzere yaşıyorum, bu inanç üzere öleceğim ve Allah’a bu inanç üzere ibadet ediyorum.” İmam şöyle buyurdu: “Ey Amr! Allah’a andolsun ki bu benim ve babalarımın dinidir. Bu din üzere Allah’a gizli ve açık ibadet ediyoruz ve bu dine bağlıyız.”¹⁴¹⁹

6292. *Yusuf şöyle diyor:* “İmam Sadık’a (a.s) şöyle arzettim: “Allah’a kendisiyle ibadet ettiğim

dinimi size de arz etmek istiyorum ki eğer doğru ise bu din üzere beni sabit kıl. Yok eğer doğru değilse, beni hakka yönelt. İmam, “Söyle!” deyince ben şöyle arzettim: “Şehadet ederim ki Allah’tan başka ilah yoktur, O tektir, O’nun ortağı yoktur ve Muhammed O’nun kulu ve elçisidir ve Ali benim İmamımdır ve Hasan benim imamımdır ve Hüseyin benim İmam’ımdır ve Ali b. Hüseyin benim imamımdır ve Muhammed b. Ali benim imamımdır ve sen fedan olayım, babalarımın yolu üzeresin.” Yusuf şöyle diyor: “Bu esnada İmam Sadık (a.s) kaç defa şöyle buyurdu: “Allah’ın rahmeti senin üzerine olsun!” Ardından şöyle buyurdu: “Allah’a yemin olsun ki bu din Allah’ın, meleklerin, benim ve babalarımın dinidir. Allah bu dinden başka bir dini kabul etmez.”¹⁴²⁰

6293. *Hasan b. Ziyad Attar şöyle diyor:* “İmam Sadık’a (a.s) şöyle arzettim: “Her ne kadar amellerim hususunda iyilik üzere olsam da dinimi sizlere arz etmek istiyorum.” İmam, “söyle” deyince şöyle arzettim: “Allah’tan başka ilah olmadığına,

¹⁴¹⁹ el-Bihar, 69/5/7

¹⁴²⁰ a.g.e. s. 8/9

Muhammed'in Allah'ın kulu ve elçisi olduğuna şahadet ederim. Onun Allah tarafından getirdiği her şeyi ikrar ediyorum.” (İmam benim dediğime benzer şeyler söyledi.) Ali benim imamımdır Allah ona itaati farz kılmıştır. Her kim onu tanırsa mümindir, her kim de onu tanımazsa sapıktır. Her kim ona muhalefet ederse kafirdir.¹⁴²¹

6294. İmam Bakır (a.s), kendisine, “sen ve ailenin Allah’a ibadet ettiğini dini bana haber ver ki ben de o din üzere Allah’a ibadet edeyim” diye söyleyen Ebu’l Carud’a şöyle buyurmuştur: “Kısa ama çok önemli bir şeyi sordun. Allah’a yemin olsun ki sana kendisiyle aziz ve celil olan Allah’a ibadet ettiğimiz, benim ve babalarımın dinini sana beyan edeceğim: “Allah’tan başka ilah olmadığına, Muhammed’in (s.a.a) Allah’ın elçisi olduğuna şahadet etmek, Allah nezdinden getirdiği her şeyi, ikrar etmek dostumuzla dost olmak, düşmanlarımızdan beri olmak, emrimize teslim olmak, Kaim’imizi beklemek, çaba göstermek ve sakınmaktır.”¹⁴²²

¹⁴²¹ Rical’ul-Keşi, 2/722/798

¹⁴²² el-Kafi, 2/21/10

¹⁴²³ Bakara suresi, 256. ayet

bak. el-Bihar, 69/1, 28. Bölüm;
el-Amel (1), 2946. Bölüm; eş-Şefa’at,
2035. Bölüm

1317. Bölüm Dinde Zorlama Yoktur

Kur'an:

“Dinde zorlama yoktur; artık hak ile batıl iyice ayrılmıştır. Tağutları inkar edip Allah'a iman eden kimse, kopmak bilmeyen sağlam bir kulpa sarılmıştır. Allah işitendir, bilendir.”¹⁴²³

“Onların dediklerini biz biliriz. Sen onların üzerinde bir zorba değilsin; söz verdiğim günden korkanlara Kur'an'la öğüt ver.”¹⁴²⁴

“Sen öğüt ver! Esasen sen sadece bir öğütçüsün. Sen, onlara zor kullanacak değilsin.”¹⁴²⁵

6295. “İbn-i Abbas şöyle diyor: “Araplar arasında adet olduğu üzere bir kadının çocuğu kalmayınca kendi kendisine, bir çocuğu hayatta kaldığı takdirde onu Yahudi edeceğine dair söz veriyordu. Beni Nadir yahudileri sürgün edilince Ensar'ın çocuklarının bazıları da bunlar arasındaydı. Ensar şöyle dedi:

¹⁴²⁴ Kaf suresi, 45. ayet

¹⁴²⁵ Gaşiye suresi, 21-22. ayetler

“Biz çocuklarımızdan el çekemeyiz.” Bunun üzerine aziz ve celil olan Allah şu ayeti nazil buyurdu: **“Dinde zorlama yoktur. Hah ile batıl iyice ayrılmıştır.”**¹⁴²⁶

bak. et-Tekelluf, 3509. Bölüm; Tefsir’ul Mizan, 2/ 342

1318. Bölüm Dini Tanıma Yolu

6296. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dinini aziz ve celil olan Allah’ın kitabı vesilesiyle tanıyan kimse dağlar yerinden sökülse bile o dininde sarsıntıya uğramaz. Bilmeden bir inancı kabul eden kimse ise haberi olmadan ondan çıkar.”¹⁴²⁷

6297. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim şahıslar vesilesiyle bu dine girerse, şahıslar da onu bu dinden çıkarırlar. Her kim de kitap ve sünnet üzere bu dine girerse, dağlar yerinden sökülse bile o sarsılmaz.”¹⁴²⁸

bak. el-Hakke, 898. Bölüm

¹⁴²⁶ Sunen- u Ebi Davud, 2682

¹⁴²⁷ el-Bihar, 23/103/11

¹⁴²⁸ a.g.e. s. 2/105/67

1319. Bölüm Din Ehli

6298. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz dindarların kendileriyle tanındığı bir takım alametleri vardır: “Doğru sözlülük, emanete riayet, sözüne bağlı olmak, sıla-i rahimde bulunmak, zayıflara merhamet etmek, kadınlara az karışmak, iyilik etmek, güler yüzlü olmak, sabır ve tahammül etmek, ilme ve insanı aziz ve celil olan Allah’a yaklaştıran şeye tabi olmak! Ne mutlu bunlara ve güzel akıbetlerine!”¹⁴²⁹

bak. el-Hayr, 1173. Bölüm; ez-Zikr, 1344. Bölüm; ed- Dünya, 1240, 1254, 1255. Bölümler

1320. Bölüm Dini Dünyayla Korumak

6299. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dinini dünyanın ile koru ki ikisini de kazanasın. Dünyanı dinin ile koruma ki ikisini de kaybedersin.”¹⁴³⁰

¹⁴²⁹ Emali’el-Seduk, 183/7

¹⁴³⁰ Gurer’ul-Hikem, 5861

6300. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dinini dünya ile koru ki seni kurtarsın. Dünyanı din ile koruma ki seni yok etmesin.”¹⁴³¹

6301. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dinini dünyana tabi kıalarsan dinini ve dünyanı helak edersin ve ahirette hüsrana uğrayanlardan olursun. Eğer dünyanı dinine tabi kıalarsan, dinini ve dünyanı elde etmiş ve ahirette kurtuluşa erenlerden olursun.”¹⁴³²

6302. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim mülkünü dinine hizmetçi kılarırsa her padişah ona boyun eğer. Her kim dinini mülküne hizmetçi kılarırsa, her insan ona tamah eder.”¹⁴³³

6303. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsanlar dünyalarını ıslah etmek için dinlerinden bir şeyi terk edince mutlaka Allah da onlara daha çok zarar verecek bir kapı açar.”¹⁴³⁴

bak. 1305. Bölüm

1321. Bölüm

Dini Kalpte Sabit Kılmak İçin Dua

6304. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Çok geçmeden öyle bir şüpheye düşeceksiniz ki doğru yolu bulmak için ne bir nişane ve ne de sizleri hidayet edecek bir imam göreceksiniz. O şüpheden sadece “el- Garik” duasını okuyan kimse kurtulacaktır. Ben, “Garik duası nasıldır?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Şöyle de: Ey Allah! Ey Rahman! Ey Rahim ve ey kalpleri değiştiren Allah! Kalbimi dinin üzere sabit kıl.”¹⁴³⁵

6305. Resulullah (s.a.a), bir duasında şöyle buyurmuştur: “Ey kalpleri sabit kılan Allah! Kalplerimizi dinin üzere sabit kıl!”¹⁴³⁶

6306. Resulullah (s.a.a), hakeza bir duasında şöyle buyurmuştur: “Ey kalpleri değiştiren Allah! Kalbimi dinin üzere sabit kıl.”¹⁴³⁷

6307. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dinin sebatı yakinin gücüdür.”¹⁴³⁸

¹⁴³¹ a.g.e. 5863

¹⁴³² a.g.e. 3750-3751

¹⁴³³ a.g.e. 9016-9017

¹⁴³⁴ a.g.e. 10831

¹⁴³⁵ Kemal’ud-Din, 352/49

¹⁴³⁶ Kenz’ul-Ummal, 3726

¹⁴³⁷ a.g.e. 3727

¹⁴³⁸ Gurer’ul-Hikem, 4702

Bak. *el-İmamet* (3), 235, 256.
Bölümler

1322. Bölüm Allah'ın Dinini Koruyanların Sıfatı

6308. *Resulullah* (s.a.a) şöyle
buyurmuştur: “Allah’ın dinini
sadece onu tümüyle kavrayan
kimse koruyabilir.”¹⁴³⁹

6309. *Resulullah* (s.a.a) şöyle
buyurmuştur: “Şüphesiz Allah-u
Teala’nın dinine sadece onu
tümüyle ihata eden kimse yardım
edebilir.”¹⁴⁴⁰

6310. *İmam Ali* (a.s) şöyle
buyurmuştur: “Şüphesiz Allah’ın
dininin koruyucuları, dini ikame
edenler, ona yardım edenler, her
tarafтан onu ihata edenler,
Allah’ın kulları için koruyup
riayet edenlerdir.”¹⁴⁴¹

1323. Bölüm Dini, Nasipsiz Kimselerle Güçlendirmek

6311. *Resulullah* (s.a.a) şöyle
buyurmuştur: “Şüphesiz Allah bu

dini kötü birisi ile güçlendirir.”

¹⁴⁴²

6312. *Resulullah* (s.a.a) şöyle
buyurmuştur: “Şüphesiz Allah
Tebarek ve Teala bu dini nasipsiz
topluluklarla güçlendirir.”¹⁴⁴³

6313. *Resulullah* (s.a.a) şöyle
buyurmuştur: “Allah Tebarek ve
Teala İslam’ı, ehli olmayan
kimselerle güçlendirir.”¹⁴⁴⁴

6314. *Resulullah* (s.a.a) şöyle
buyurmuştur: “Bu din, Allah
nezdinde nasibi olmayan
kimselerle güçlü olur.”¹⁴⁴⁵

1324. Bölüm Din (Çeşitli)

6315. *İmam Kazım* (a.s) şöyle
buyurmuştur: “Dinlerin bütün
işleri dört türdür: “İlki hakkında
ihtilaf olmayan, bütün
ümmeetlerin üzerinde icma ettiği
ve mecburen kabul edilmesi
gereken zaruri şeydir. İkincisi
icma edilen haberlerdir. Her
şüpheyi bu haberlere döndürmek
gerekir. Her olayın hükmünü
ondan çıkarmak icab eder.
Bunlar hususunda ümmeet icma

¹⁴³⁹ Kenz’ul-Ummal, 5612

¹⁴⁴⁰ a.g.e. 28886

¹⁴⁴¹ Gurur’ul-Hikem, 3912

¹⁴⁴² Kenz’ul-Ummal, 115

¹⁴⁴³ a.g.e. 28956

¹⁴⁴⁴ a.g.e. 28957

¹⁴⁴⁵ a.g.e. 25959

etmiştir. Üçüncüsü ise şek ve inkar edilebilir şeylerdir. Bunlar hususunda ehinden açıklama istemek gerekir. Her kim bu konuda görüş belirtirse tevili hususunda ittifak edilen ilahi kitaptan bir delili veya üzerinde icma edilen ve hakkında hiç bir ihtilaf olmayan bir sünneti ortaya koymalıdır. Dördüncüsü ise akılların doğruluğunu tanıdığı ve ümmetin özel ve genel hiç bir ferdinin hakkında şek edip inkarda bulunamayacağı kanunlardır. Bu iki şey tevhid ve ondan daha aşağısını tırmalama diyeti ve ondan daha yukarısını kapsamaktadır. O halde din hususunda ortaya çıkan meselelerde eğer sabit bir delili varsa kabul et, eğer gerçeği örtülü ise onu kabul etme. Her kim bu üç işten birini (dini bir konuyu ispat için) ortaya koyarsa, bu Allah'ın şu ayette Peygamberine açıkladığı üstün delildir: **“Üstün delil Allah'ın delilidir. O dileyseydi hepinizi doğru yola**

eriştirdi” de.” Bu üstün delil, cahile ulaştığında, alimin ilmiyle anladığı gibi cahil kimse de cehaletine rağmen onu anlar. Zira Allah adildir, zulmetmez. Kullarına bildiği şeyi delil kılar ve kullarını anlayıp tanıdıkları şeye davet eder; bilmedikleri ve tanımadıkları şeye değil.¹⁴⁴⁶

6316. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dini sadece akıl ıslah eder.”¹⁴⁴⁷

6317. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Din ve edep aklın neticesidir.”¹⁴⁴⁸

6318. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Din sevgiden başka bir şey midir?”¹⁴⁴⁹

6319. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dini korumak marifetin meyvesi ve hikmetin başıdır.”¹⁴⁵⁰

6320. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dini idare etmek takva ve yakın güzelliği ile mümkündür.”¹⁴⁵¹

¹⁴⁴⁶ Tuhef'ul-Ukul, 407

¹⁴⁴⁷ Gurer'ul-Hikem, 1341

¹⁴⁴⁸ a.g.e. 1693

¹⁴⁴⁹ el-Hisal, 21/74

¹⁴⁵⁰ Gurer'ul-Hikem, 4903

¹⁴⁵¹ a.g.e. 5590

168. Konu ed- Deyn Borç

- *el-Bihar*, 103/138-156, *Ebrab'ud-Deyn ve'l-Karç*
- *Vesail'uş-Şia*, 13/76, *Ebrab'ud-Deyn ve'el-Karç*
- *el-Bihar*, 74/359, 23. Bölüm; *Kazaud-Deyn'ul-Mü'min*
- *Kenç'ul-Ummal*, 6/209-256, *fi'd-Deyn*

bak.

- 437. Konu, *el-Karç*
- *eş-Şebade*, 2111. Bölüm; *el-Velayet (1)*, 4321. Bölüm; *el-Hisab*, 840. Bölüm

1325. Bölüm

Borç

6321. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Borçlanmaktan sakının. Şüphesiz borç gecenin hüznü ve gündüzün zilletidir.”¹⁴⁵²

6322. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Borç gecenin hüznü ve gündüzün zilletidir.”¹⁴⁵³

6323. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Borç iki kölelikten biridir.”¹⁴⁵⁴

6324. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Çok borçlanmak doğru insanı yalancı ve sözünde duran insanı sözünde durmaz kılar.”¹⁴⁵⁵

6325. *Ebu Said Hudri Allah Resulü’nün (s.a.a) şöyle buyurduğunu işitmiştir:* “Küfür ve borçtan Allah’a sığınırım.” Kendisine, “Ey Allah’ın Resulü! Borç ve küfür eşit midir?” diye sorulunca, Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdu: “Evet!”¹⁴⁵⁶

6326. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Az borçlanın,

şüphesiz az borçlanmak ömrü uzatır.”¹⁴⁵⁷

bak. Vesail’u’s Şia, 13/76, 1. Bölüm

1326. Bölüm

İhtiyaç Anında Borçlanmanın Cevazı

6327. *İmam Ali Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kendisinin ve ailesinin geçimini bu helal rızıktan temin etmek için çalışan kimse, aziz ve celil olan Allah yolunda cihat eden kimse gibidir. Ama eğer temin edemezse Allah ve Resulünün ümidiyle borçlansın ve ailesinin geçimini temin etsin.”¹⁴⁵⁸

6328. *Muaviye b. Vehed şöyle diyor:* “İmam Sadık’a (a.s) şöyle dedim: “Bizlere nakledildiği üzere Ensar’dan birisi ölünce iki dinar borcu vardı. Peygamber (s.a.a) onun namazını kılmadı ve şöyle buyurdu: “Dostunuz için namaz kılın.” Sonunda yakınlarından biri iki dinar borcunu ödemeyi üzerine aldı. (Acaba bu rivayet doğru mudur?)” İmam Sadık (a.s)

¹⁴⁵² el-Bihar, 103/141/4

¹⁴⁵³ Tuhef’ul-Ukul, 359

¹⁴⁵⁴ Gurer’ul-Hikem, 1687

¹⁴⁵⁵ a.g.e. 7105

¹⁴⁵⁶ el-Hisal, 44/39

¹⁴⁵⁷ el-Bihar, 103/145/21

¹⁴⁵⁸ el-Kafi, 5/93/3

şöyle buyurdu: “Doğrudur” daha sonra şöyle buyurdu: “Allah Resulü (s.a.a) Müslümanlar ibret alsın, başkalarına olan borcunu ödesin ve borçlanmayı hafife almasın diye böyle davranmıştır. Yoksa Allah’ın Resulü de vefat ettiğinde borçluydu. Hasan (a.s) da borçlu olduğu bir halde vefat etti. Hüseyin (a.s) da borçlu olduğu bir halde şehit oldu.”¹⁴⁵⁹

bak. Vesail’uş-Şia, 13/79, 2. Bölüm

1327. Bölüm

Borçları Not Almaya Teşvik

Kur’an:

“Ey iman edenler! Birbirinize belirli bir süre için borçlandığınız zaman onu yazınız.”¹⁴⁶⁰

6329. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bazı kimselerin duası müstecap olmaz, onlardan biri de vaadeli borç verdiği halde onu yazmayan veya bir kaç şahit tutmayan kimsedir.”¹⁴⁶¹

6330. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şahitleri olmadığı

için hakkı zayı olan kimse sevap görmez.”¹⁴⁶²

bak. el-Bihar, 103/154, 5. Bölüm; Vesail’uş Şia, 13/93, 10 . Bölüm

1328. Bölüm

Borçları Ertelemekten Sakınmak

Kur’an:

“Şayet birbirinize güvenirsiniz (rehin gerekmez ama) güvenilen kimse borcunu ödesin. Rabbi olan Allah'tan sakınsın.”¹⁴⁶³

6331. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim birinin hakkını ödeyebildiği halde ertelerse kendisine her gün için haraç yiyen kimsenin günahı yazılır.”¹⁴⁶⁴

6332. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Borç üç kısımdır: Birisi alacaklı olduğunda mühlet verir ve borcunu zamanında öder. Bu kimse kar eder ve zarar etmez. Birisi alacaklı olduğunda zamanında alır ve borçlu olduğunda da zamanında öder. Bu kimse de ne kar eder ve ne de

¹⁴⁵⁹ a.g.e. h. 2

¹⁴⁶⁰ Bakara suresi, 282. ayet

¹⁴⁶¹ el-Bihar, 104/301/1

¹⁴⁶² el-Kafi, 5/298/3

¹⁴⁶³ Bakara suresi, 283. ayet

¹⁴⁶⁴ el-Bihar, 103/146/3

zarar görür. Birisi de alacaklı olduğunda zamanında alır, ama borçlu olduğunda sürekli borcunu erteler. Bu kimse zarar eder ve fayda görmez.”¹⁴⁶⁵

6333. *İmam Ali (a.s)* şöyle buyurmuştur: “Malı hususunda insanların en cimrisi, yüz suyunu dökmede en cömert olandır.”¹⁴⁶⁶

6334. *Resulullah (s.a.a)* şöyle buyurmuştur: “Zengin insanın borcunu ertelemesi zulümdür.”

¹⁴⁶⁷

bak. el-Bihar, 103/146, 3. Bölüm; Vesail'uş Şia, 13/89, 8. Bölüm ve s. 112, 25. Bölüm; es-Sadeka, 2243. Bölüm

¹⁴⁶⁵ el-Hisal, 90/29

¹⁴⁶⁶ Gurur'ul-Hikem, 3190

¹⁴⁶⁷

13/397/15713

Mustedrek'ul-Vesail,

Zal Harfi

Konular:

- ✓ ez-Zıkr (Zikir)
- ✓ ez-Zillet (Zillet)
- ✓ ez-Zenb (Günah)

169. Konu

ez-Zikr

Zikir

- *el-Bihar*, 93/148, 1. Bölüm; *Zikrullah-u Teala*
- *el-Bihar*, 86/240, 45. Bölüm; *el- Ediyye ve'l-Ezkar*
- *Kenz'ul-Ummal*, 1/413, 2/240, *fi'z-Zikir*
- *Vesail'uş-Şia*, 4/1177, *Ebvab'uz-Zikir*

bak.

- 393. Konu, *el- Gaflet*; *el-Meclis*, 521. Bölüm, 522. Bölüm; *ez-Zulm*, 2458.

Bölüm

•

1329. Bölüm

Allah'ı Zikretmenin Fazileti

Kur'an:

“Onlar iman etmişlerdir, kalpleri Allah'ı anmakla huzura kavuşmuştur. Bilin ki kalpler ancak Allah'ı anmakla huzura kavuşur.”¹⁴⁶⁸

“Ey iman edenler! Sizi, mallarınız ve çocuklarınız Allah'ı anmaktan alıkoymasın; böyle olanlar hüsrana uğrayanlardır.”¹⁴⁶⁹

bak. Bakara, 152; Al-i İmran, 41, 191; Nisa, 142; Al'raf, 180, 205; Tevbe, 67; Kehf, 24, 28; Ta-Ha, 34, 32; Nur, 37; Şuara, 227; Ankebut, 45; Abzab, 21, 35, 41; Cuma, 10; Müzzemmil, 8

6335. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “(Allah'ı) zikretmek” muhiplerin lezzetidir.¹⁴⁷⁰

6336. *İmam Zeyn'ul-Abidin (a.s) bir duasında şöyle buyurmuştur:* “Allahım! Senin zikrinin lezzetinden başka lezzetlerden, seninle ünsiyet edinmekten başka tüm rahatlıktan, sana yakın olmaktan başka tüm sevinçlerden ve senin itaatinden gayri tüm

işlerden senden bağışlanma dilerim!”¹⁴⁷¹

6337. *İmam Zeyn'ul-Abidin (a.s) bakaşa bir duasında şöyle buyurmuştur:* “Allahım! Senin hatıranı anmak, kalplere ne kadar lezzetli ve vehimlerle gayp yollarını katetmek ne de tatlıdır!”¹⁴⁷²

6338. *İmam Ali (a.s), Haris'e şöyle buyurmuştur:* “Allah Resulü'nün (s.a.a) bana öğrettiği bir duayı sana da öğreteyim mi?” Ben (Haris), “Öğret” deyince şöyle buyurdu: “Allahım! Kalbimin pencerelerini senin zikrine aç ve bana, sana ve peygamberine itaat etmeyi ve kitabınla amel etmeyi nasip et.”¹⁴⁷³

6339. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zikir sevgiliyle (mahbub ile) oturmaktır.”¹⁴⁷⁴

6340. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Rabbim bana sözümün zikir, sessiz kalışımın fikir ve bakışımın ibret olmasını emretti.”¹⁴⁷⁵

6341. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah'ın zikri

¹⁴⁶⁸ Ra'd suresi, 28. ayet

¹⁴⁶⁹ Munafıkun suresi, 9. ayet

¹⁴⁷⁰ Gurer'ul-Hikem, 670

¹⁴⁷¹ el-Bihar, 94/151/21

¹⁴⁷² a.g.e 94/151/21

¹⁴⁷³ Kenz'ul-Ummal, 5051

¹⁴⁷⁴ Gurer'ul-Hikem, 322

¹⁴⁷⁵ el-Bihar, 93/165/43

dışında susan kimseye ne mutlu!”¹⁴⁷⁶

6342. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Zikir iki ganimetten en üstünüdür.”¹⁴⁷⁷

6343. İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s) bir duasında şöyle buyurmuştur: “Allahım! Muhammed’e ve Al-i Muhammed’e selam gönder, bizi senin zikrinle nefsanî isteklerinden yüz çeviren, dakik bir marifeti sebebiyle kudret düşkünlüğünün sebeplerine muhalefet eden, şehvetlerin ateşten perdelerini tövbe suyunu dökerek söndüren ve cehalet tabaklarını hayatın berrak suyu ile yıkayan kimselerden kıl.”¹⁴⁷⁸

6344. İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s) bir duasında şöyle buyurmuştur: “Ey zikri, zikredenler için bir şerafet, şükür şükredenler için bir zafer, itaati, itaat edenler için bir kurtuluş olan Allahım! Muhammed’e ve Al-i Muhammed’e selam gönder ve kalplerimizi zikrinle diğer tüm zikirlerden müstağni kıl.”¹⁴⁷⁹

¹⁴⁷⁶ Gurur’ul-Hikem, 5936

¹⁴⁷⁷ a.g.e. 1672

¹⁴⁷⁸ el-Bihar, 94/127/19

¹⁴⁷⁹ Sahifet’us-Seccadiye, 51, 11. dua

1330. Bölüm

Zikir Takva

Sahiplerinin Huyudur

6345. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’ı zikretmek takva sahiplerinin huyudur.”¹⁴⁸⁰

6346. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’ı zikretmek her iyilik sahibinin huyu ve her müminin hasletidir.”¹⁴⁸¹

6347. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’ı zikretmek her takva sahibinin sevinci ve her yakın sahibinin lezzetidir.”¹⁴⁸²

bak. 1344. Bölüm

1331. Bölüm

Allah İndinde Zikrin

Değeri

Kur’an:

“Allah’ı anmak daha büyüktür!”¹⁴⁸³

6348. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Hiç bir şeyi Allah’ın zikrine değiştirmeyin. Şüphesiz Allah şöyle buyurmuştur:

¹⁴⁸⁰ Gurur’ul-Hikem, 5163

¹⁴⁸¹ a.g.e. 5173

¹⁴⁸² a.g.e. 5174

¹⁴⁸³ Ankebut suresi, 45. ayet

“Allah’ı anmak daha büyüktür!”¹⁴⁸⁴

6349. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah-u Teala’ya en sevimli gelen amel ve kulu dünya ve ahirette her türlü kötülükten kurtaran en etkili şey Allah’ı zikretmektir.” Kendisine, “Hatta Allah yolunda cihattan da mı üstündür?” denilince şöyle buyurmuştur: “Eğer Allah’ın zikri olmasaydı cihat emri de verilmezdi.”¹⁴⁸⁵

6350. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Sizlere melikiniz olan Allah nezdinde en hayırlı amelinizi, en temiz işinizi ve makamınızı en çok yükselten şeyi, sizler için dirhem ve dinardan daha hayırlı olan ve hatta düşmanla karşılaştığınızda öldürmek ve öldürülmekten daha hayırlı olan fiili haber vermeyeyim mi?” Onlar, “Haber ver, ey Allah’ın Resulü!” deyince şöyle buyurmuştur: “Aziz ve celil olan Allahı çok zikretmek”¹⁴⁸⁶

bak. el-Mehabbet (2), 664

¹⁴⁸⁴ el-Bihar, 77/107/1

¹⁴⁸⁵ Kenz’ul-Ummal, 3931

¹⁴⁸⁶ el-Bihar, 93/157/29

¹⁴⁸⁷ Ahzap suresi, 41-42

1332. Bölüm

Allah’ı Çok Zikretmeye Teşvik

Kur’an:

“Ey iman edenler! Allah’ı çok anın. O’nu sabah akşam tesbih edin.”¹⁴⁸⁷

“Seni daha çok tesbih edelim ve çokça analım.”¹⁴⁸⁸

6351. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Kur’an’ı tilavet et ve Allah’a çok zikirde bulun. Şüphesiz zikir senin için göklerde bir hatırlanma ve yeryüzünde bir nurdur.”¹⁴⁸⁹

6352. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Zikri yüce Allah’tan, onu çok zikretmekle sakının.”¹⁴⁹⁰

6353. Resulullah (s.a.a) kendisine, “Allah-u Teala’ya insanların en özel kulu olmak istiyorum” denilince şöyle buyurmuştur: “Allah’ı çok zikret ki Allah-u Teala’ya kullarının en özeli olasın.”¹⁴⁹¹

6354. İmam Sadık (a.s) kendisine, “Allah nezdinde en değerli yaratık kimdir?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur: “Allah’ı en çok

¹⁴⁸⁸ Ta-Ha suresi, 33-34

¹⁴⁸⁹ el-Hisal, 525/13

¹⁴⁹⁰ el-Bihar, 77/369/34

¹⁴⁹¹ Kenz’ul-Ummal, 44154

zikreden ve itaatıyla en çok amel edendir.”¹⁴⁹²

1333. Bölüm Çok Zikrin Ölçüsü

6355. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zikir dışında her şeyin sona erdiği bir sınır vardır. Zikrin sona erdiği bir sınır yoktur. Aziz ve celil olan Allah bir takım farzları farz kılmıştır. Her kim onları eda ederse o onların sınırındır... Aziz ve celil olan Allah zikrin azına razı olmamış ve sona erdiği bir sınır taktir etmemiştir.” İmam Daha sonra şu ayeti okudu: **“Ey iman edenler! Allah’ı çok zikredin.”**¹⁴⁹³

6356. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Gücünüz yettiğince gece gündüz her an Allah’ı zikredin. Şüphesiz Allah kendisini çok zikredilmesini emretmiştir.”¹⁴⁹⁴

6357. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kul rabbini her gün yüz defa zikredince bu Allah’ı çok zikirdir.”¹⁴⁹⁵

¹⁴⁹² el-Bihar, 93/164/43

¹⁴⁹³ el-Kafi, 2/498/1

¹⁴⁹⁴ a.g.e. 8/7/1

¹⁴⁹⁵ el-Bihar, 93/160/38

6358. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim Allah’ı gizlice zikrederse Allah’ı çok zikretmiş sayılır.”¹⁴⁹⁶

6359. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Fatımet’uz-Zehra’nın (a.s) tesbihatı da aziz ve celil olan Allah’ın buyurduğu çok zikirdir. **“Ey İman edenler! Allah’ı çok zikredin.”**¹⁴⁹⁷

6360. *Abdullah b. Bukeyr şöyle diyor:* “İmam Sadık’a (a.s), **“Ey iman edenler! Allah’ı çok zikredin!”** ayeti hakkında çok zikretmenin en az sınırı nedir diye sordum. Şöyle buyurdu: “Her namazın arkasından otuz üç defa Allah’ı tespih etmektir.”¹⁴⁹⁸

bak. 1342. Bölüm

1334. Bölüm Zikri Sürdürmeye Teşvik

6361. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İyi insanın dili zikri sürdürmeye aşıktır.”¹⁴⁹⁹

6362. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zikri devam

¹⁴⁹⁶ a.g.e. s. 342/11

¹⁴⁹⁷ el-Kafi, 2/500/4

¹⁴⁹⁸ Nur’us-Sakaleyn, 4/286/153

¹⁴⁹⁹ Gurer’ul-Hikem, 7617

ettirmek evliyanın samimi dostudur.”¹⁵⁰⁰

6363. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Mümin sürekli Allah’ı zikreder ve çok düşünür.”¹⁵⁰¹

6364. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İnsanoğlu içinde Allah’ı zikretmediği her an için kıyamet günü hasret duyar.”¹⁵⁰²

6365. İmam Ali (a.s) Nev’ul-Bekali’ye öğrettiği bir duasında şöyle buyurmuştur: “Allahım! Her kim zikrinle meşgul olmaz ve sana yakınlığa doğru yolculuk etmeye hazırlanmazsa hayat ona ölüm ve ölümü ona hasret sebebi olur.”¹⁵⁰³

6366. İmam Ali (a.s) Şabaniye duasında şöyle buyurmuştur: “Allahım! Bana zikrinden zikrine aşık olmayı ilham et. Himmetimi üstün isimlerine ve mukaddes mahalline yönelt.”¹⁵⁰⁴

6367. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Senden Muhammed’e ve Al-i Muhammed’e selam göndermeni, beni sürekli seni zikreden ve ahdini bozmayan kimselerden kılmanı dilerim.”¹⁵⁰⁵

6368. İmam Ali (a.s), bir duasında şöyle buyurmuştur: “Allahım! Hakkın, kutsiyetin, en yüce sıfatların ve isimlerin hakkı için senden gece ve gündüzümü zikrinle bayındır kılmanı, sürekli sana hizmette bulunmayı, amellerimi nezdinde makbul saymanı, böylece tüm amel ve virdlerimin -irademim- tek bir vird olmasını ve sürekli sana hizmette bulundurmanı dilerim.”¹⁵⁰⁶

bak. 1346. Bölüm

1335. Bölüm

Allah’ı Zikretmek Her Haliyle Güzeldir

Kur’an:

“Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelmesinde akıl sahiplerine şüphesiz deliller vardır. Onlar ayakta iken, otururken, yan yatarken Allah’ı anarlar.”¹⁵⁰⁷

“Namazı kıldıktan sonra, Allah’ı ayakta iken, otururken, yan yatarken de anın. Emniyete kavuştuğunuzda, namazı gereğince kılın.

¹⁵⁰⁰ a.g.e. 9757

¹⁵⁰¹ a.g.e. 1933

¹⁵⁰² Kenz’ul-Ummal, 1819

¹⁵⁰³ el-Bihar, 94/95/12

¹⁵⁰⁴ a.g.e. 94/98/13

¹⁵⁰⁵ a.g.e. s. 99/13

¹⁵⁰⁶ İkbâl’ul-A’mal, 3/336

¹⁵⁰⁷ Al-i İmran suresi, 190-191

Namaz şüphesiz, iman edenlere belirli vakitlerde farz kılınmıştır.”¹⁵⁰⁸

6369. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Musa (a.s) şöyle arz etmiştir: “Ey Rabbim! Ben, makamını seni zikretmekten daha yüce gördüğüm bir haldeyim.” Allah şöyle buyurdu: “Ey Musa! Beni her hal üzere zikret!”¹⁵⁰⁹

6370. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “En üstün ve gerekli vasiyet rabbini unutmaman, sürekli onu zikretmen, ona isyan etmemen ve oturup kalkarken ona ibadet etmendir.”¹⁵¹⁰

6371. İmam Ali (a.s), oğlu Hasan’a (a.s) vefat anında şöyle vasiyet etmiştir: “Her hal üzere Allah’ı zikret.”¹⁵¹¹

1336. Bölüm Zikredenler

Kur’an:

“Allah’ı çok anan erkekler ve kadınlar,”¹⁵¹²

6372. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim gafiller

arasında zikrederse, kaçanlar arasında cihat edenler gibidir.”¹⁵¹³

6373. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Gafiller arasında Allah’ı zikreden, kaçanlar yerine savaşı kimse gibidir.”¹⁵¹⁴

6374. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Gafiller arasında Allah’ı zikreden kimse, kaçanlar yerine savaşı kimse gibidir. Kaçanların yerine savaşı kimsenin ise varacağı yer cennettir.”¹⁵¹⁵

6375. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’ı zikreden kimse kurtuluşa erenlerdendir.”¹⁵¹⁶

6376. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah nezdinde en sevimli amel sözün tesbihidir...” Kendisine, “sözün tesbihi nedir?” diye sorulunca şöyle buyurdu: “Bir grup sohbet ederken, birisinin Allah’ı tesbihte bulunmasıdır.”¹⁵¹⁷

6377. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah’ı zikreden

¹⁵⁰⁸ Nisa suresi, 103. ayet

¹⁵⁰⁹ el-Bihar, 80/176/21

¹⁵¹⁰ a.g.e. 78/200/27

¹⁵¹¹ Emali’et-Tusi, 8/8

¹⁵¹² Ahzap suresi, 35. ayet

¹⁵¹³ Mekarim’ul-Ahlak, 2/373/2661

¹⁵¹⁴ el-Bihar, 75/468/20

¹⁵¹⁵ a.g.e. 93/158/32

¹⁵¹⁶ Gurer’ul-Hikem, 5164

¹⁵¹⁷ Kenz’ul-Ummal, 44060

kimse dışında herkes susamış bir halde ölür.”¹⁵¹⁸

6378. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim Allah’ın zikriyle meşgul olursa Allah da (insanlarca) anılışını güzel kılar.”¹⁵¹⁹

6379. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yıldırım mümin ve kafire isabet eder; ama Allah’ı zikreden kimseye isabet etmez.”¹⁵²⁰

6380. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yıldırım aziz ve celil olan Allah’ı zikreden kimseye isabet etmez.”¹⁵²¹

6381. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mümin her ölümle ölür; boğulur, enkaz altında kalır; yırtıcı hayvanlara yem olur, yıldırıma çarpılır. Ama Allah’ı zikreden kimseye yıldırım çarpmaz.”¹⁵²²

1337. Bölüm Allah’ı Zikreden Namaz Kılan Kimse Makamındadır

Kur’an

¹⁵¹⁸ el-Bihar, 81/240/26

¹⁵¹⁹ Gurer’ul-Hikem, 8235

¹⁵²⁰ el-Bihar, 93/157/26

¹⁵²¹ Emali’el-Seduk, 375/3

¹⁵²² el-Bihar, 93/162/42

“Namazlarında devamlı olanlar...”¹⁵²³

“Şüphesiz ben Allahım, benden başka ilah yoktur; bana kulluk et; beni anmak için namaz kıl.”¹⁵²⁴

6382. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mümin Allah’ı durduğu, oturduğu veya yattığı halde zikrettiği müddetçe sürekli namazda sayılır. Allah-u Teala şöyle buyurmuştur: “Onlar ayakta iken, otururken, yan yatarken Allah’ı anarlar;”¹⁵²⁵

6383. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ı ayakta veya otururken zikrettiğin müddetçe, pazarda samimi bir toplantıda veya nerede olursan ol, sürekli namaz ve ibadet halinde sayılırsın.”¹⁵²⁶

bak. es-Salat, 2301. Bölüm

1338. Bölüm Zikreden Kimse Allah İle Arkadaş Olur

6384. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Münezzeh olan

¹⁵²³ Mearic suresi, 23. ayet

¹⁵²⁴ Taha-Ha suresi, 14. ayet

¹⁵²⁵ Emali’et-Tusi, 79/116

¹⁵²⁶ Kenz’ul-Ummal, 1927

Allah'ı zikreden kimse onun oturup kalktığı arkadaşı olur.”¹⁵²⁷

6385. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Musa b. İmran (a.s) aziz ve celil olan Rabbiyle münacaat ettiğinde şöyle dedi: “Ey Rabbim! Sen benden uzak mısın ki sana sesleneyim? Yoksa bana yakın mısın ki seninle münacaatta bulunayım?” Azameti yüce Allah ona şöyle vahyetti: “Ben, beni zikreden kimsenin arkadaşısıyım.”¹⁵²⁸

6386. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Musa (a.s) şöyle dedi: “Ey Rabbim! Sen bana yakın mısın ki seninle münacaatta bulunayım veya benden uzak mısın ki sana sesleneyim? Ben şüphesiz sesini duyuyor ama seni göremiyorum, o halde sen neredesin?” Allah ona şöyle buyurdu: “Ben arkanda, önünde, sağında ve solundayım. Ey Musa! Kul beni zikredince ben onunla oturan arkadaşısıyım ve kul bana dua edince ben onunla birlikteyim.”¹⁵²⁹

¹⁵²⁷ Gurer’ul-Hikem, 5159

¹⁵²⁸ el-Bihar, 93/153/11

¹⁵²⁹ Kenz’ul-Ummal, 1871

1339. Bölüm

Beni Zikredin ki Ben de Sizi Zikredeyim

Kur’an:

“Artık beni anın, ben de sizi anayım; bana şükredin, nankörlük etmeyin.”¹⁵³⁰

6387. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah-u Teala şöyle buyurmuştur: “Ey Ademoğlu! Sen içinde beni zikret ki ben de içimde seni zikredeyim. Ey Ademoğlu! Beni bir toplulukta zikret ki ben de seni, senin topluluğundan daha hayırlı bir toplulukta zikredeyim.”¹⁵³¹

6388. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah-u Teala şöyle buyurmuştur: “Kendi nefsinde beni zikreden kimseyi ben de meleklerden bir grup arasında zikrederim. Bir toplulukta beni zikreden kimseyi ise ben de Refik-i A’la’da zikrederim.”¹⁵³²

6389. Allah-u Teala şöyle buyurmuştur: “Ey kulum! Eğer beni halvette zikredersen, ben de seni halvette zikrederim. Eğer beni bir grup arasında zikredersen ben de seni onlardan

¹⁵³⁰ Bakara suresi, 152. ayet

¹⁵³¹ el-Bihar, 93/158/31

¹⁵³² Kenz’ul-Ummal, 1796

daha hayırlı ve daha kalabalık bir grup arasında zikrederim.”¹⁵³³

6390. İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s) bir duasında şöyle buyurmuştur: “Allahım! Sen şöyle buyurdun ve buyurduğun şey haktır: **“Beni zikredin ki ben de sizi zikredeyim.”** Bizlere seni zikretmeyi emrettin ve buna karşılık sen de bizlere zikredeceğini vaadettin. Böylece bizlere yüceliş, büyüklük ve azamet elbisesini giydirdin. Şimdi bana emrettiğin gibi seni zikrediyorum. Sen de bana vaadettiğin şeyi gerçekleştir. Ey kendini zikredenleri zikreden!”¹⁵³⁴

6391. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah Tebarek ve Teala Davud’a (a.s) şöyle vahyetti: “Zorbalara beni zikretmemelerini söyle. Zira ben beni zikredeni zikrederim. Dolayısıyla onlar beni zikrederse, ben de onları zikrederim, lanetlerim.”¹⁵³⁵

1340. Bölüm Zikrin Meyveleri

¹⁵³³ a.g.e. 1797

¹⁵³⁴ el-Bihar, 94/151/21

¹⁵³⁵ a.g.e. 93/320/29

¹⁵³⁶ a.g.e. 77/199/1

1: Zikir Kendini İslah Etmenin Anahtarıdır.

6392. İmam Ali (a.s) oğlu Hasan’a (a.s) yaptığı vasiyetinde şöyle buyurmuştur: “Ey oğulcağızım! Sana Allah’tan sakınmanı, emrine bağlı kalmanı ve kalbini zikriyle bayındır kılmanı tavsiye ederim.”¹⁵³⁶

6393. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim kalbini sürekli zikirle bayındır kılarırsa gizli ve açık tüm filleri güzel olur.”¹⁵³⁷

6394. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kalbin salahının aslı Allah’ın zikriyle meşgul olmasıdır.”¹⁵³⁸

6395. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sürekli zikretmek ruhların gıdası ve salahın anahtarıdır.”¹⁵³⁹

6396. Kutsi hadiste şöyle yeralmıştır: “Hangi kulun kalbine başvurur ve kalbinde zikrime sarılmanın galip geldiğini görürsem, onun idare ve terbiyesini üstlenir ve onunla oturan, konuşan ve kaynaşan arkadaşı olurum.”¹⁵⁴⁰

2: Zikir Kalplerin Hayatıdır

¹⁵³⁷ Gurur’ul-Hikem, 8872

¹⁵³⁸ a.g.e. 3083

¹⁵³⁹ a.g.e. 9832

¹⁵⁴⁰ el-Bihar, 93/162/42

6397. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ı halis bir şekilde zikredin ki en güzel hayata sahip olasınız ve onunla kurtuluş yolunu katedesiniz.”¹⁵⁴¹

6398. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kalplerin hayatı zikirdedir.”¹⁵⁴²

6399. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Münezzeh olan Allah’ı zikreden kimsenin, Allah kalbini diriltir, aklını ve fikrini nurlandırır.”¹⁵⁴³

6400. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zikir akılların nuru, nefislerin hayatı ve kalplerin cilasasıdır.”¹⁵⁴⁴

6401. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ı zikretmek kalpleri diriltir ve onu unutmak ise kalpleri öldürür.”¹⁵⁴⁵

3: Zikir Nefislerin Gıdasıdır.

6402. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ı zikretmek nefislerin gücü ve sevgiliyle oturmaktır.”¹⁵⁴⁶

6403. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sürekli zikretmek ruhların gıdasıdır.”¹⁵⁴⁷

4: Zikir Kalplerin Nurudur

6404. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ı zikret. Şüphesiz ki Allah’ı zikretmek kalplerin nurudur.”¹⁵⁴⁸

6405. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zikir nur ve kemaldır. Unutmak ise zulmet ve yokluktur.”¹⁵⁴⁹

6406. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zikir basiretlerin cilasası ve batınların nurudur.”¹⁵⁵⁰

6407. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zikir akılların hidayeti ve nefislerin basiretidir.”¹⁵⁵¹

6408. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zikir, akılla ünsiyet kurar, kalbi nurlandırır ve rahmet indirir.”¹⁵⁵²

6409. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zikrin semeresi kalplerin nurlanmasıdır.”¹⁵⁵³

6410. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ı zikretmekle

¹⁵⁴¹ el-Bihar, 78/39/16

¹⁵⁴² Gurur’ul-Hikem, 6445

¹⁵⁴³ a.g.e. 8876

¹⁵⁴⁴ a.g.e. 1999

¹⁵⁴⁵ Tenbih’ul-Havatir, 2/120

¹⁵⁴⁶ Gurur’ul-Hikem, 5166

¹⁵⁴⁷ a.g.e. 9832

¹⁵⁴⁸ a.g.e. 6103

¹⁵⁴⁹ a.g.e. 602-603

¹⁵⁵⁰ a.g.e. 1377

¹⁵⁵¹ a.g.e. 1403

¹⁵⁵² a.g.e. 1858

¹⁵⁵³ a.g.e. 4631

işlerde başarı elde edilir ve onunla batınlar nurlanır.”¹⁵⁵⁴

6411. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Zikri çok olanın düşüncesi nurlanır.”¹⁵⁵⁵

6412. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’ı zikreden kimse basiret elde eder.”¹⁵⁵⁶

6413. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sürekli zikretmek kalbi ve fikri nurlandırır.”¹⁵⁵⁷

5: Zikir Kalplerin Cilasıdır

6414. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Münezzeh olan Allah zikrini kalplerin cilası kılmıştır. Kalplerin ağır işiten kulakları Allah’ın zikriyle duyar, kalplerin zayıflamış gözleri, O’nun zikriyle görür ve inatçı kalpler O’nun zikriyle boyun eğir.”¹⁵⁵⁸

6415. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz münezzeh olan Allah hiç kimseye Kur’an gibi bir şeyle öğüt vermemiştir. Zira Kur’an Allah’ın sağlam ipi ve güvenilir sebebidir, kalplerin baharı, ilmin kaynakları ondadır.

Kalp için ondan başka bir cila yoktur.”¹⁵⁵⁹

6416. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz ilahi takva; kalplerinizin hastalığının ilacı, yüreklerinizin körlüğünün görmesi, bedenlerinizin hastalığının devası, kalplerinizin fesadının salahı, nefislerinizin pisliklerinin temizliği ve gözlerinizin karanlığının cilasıdır.”¹⁵⁶⁰

6-Zikir Kalplerin Şifasıdır

6417. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah’ı zikretmek kalplerin şifasıdır.”¹⁵⁶¹

6418. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’ı zikretmek nefis hastalıklarının devasıdır.”¹⁵⁶²

6419. İmam Ali (a.s), bir duasında şöyle buyurmuştur: “Ey ismi deva ve zikri şifa olan!”¹⁵⁶³

6420. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah’ı zikredin, şüphesiz zikir şifadır. İnsanları zikretmekten sakının. Şüphesiz bu hastalıktır.”¹⁵⁶⁴

bak. el-Kur’an, 3295. Bölüm

¹⁵⁵⁴ a.g.e. 5168

¹⁵⁵⁵ a.g.e. 9123

¹⁵⁵⁶ a.g.e. 7800

¹⁵⁵⁷ a.g.e. 5144

¹⁵⁵⁸ Nehc’ul-Belağa, 222. hutbe

¹⁵⁵⁹ a.g.e. 176. hutbe

¹⁵⁶⁰ a.g.e. 198. hutbe

¹⁵⁶¹ Kenz’ul-Ummal, 1751

¹⁵⁶² Gurer’ul-Hikem, 5169

¹⁵⁶³ İkbāl’ul-A’mal, 3/337

¹⁵⁶⁴ Tenbih’ul-Havatir, 1/8

7-Zikir Ünsiyetin Anahtarıdır

6421. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ı zikretmek basiretleri nurlandırır ve batınlarla ünsiyet kurar.”¹⁵⁶⁵

6422. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zikir ünsiyetin anahtarıdır.”¹⁵⁶⁶

6423. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zikir akılla ünsiyet kurar.”¹⁵⁶⁷

6424. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ı zikreden, Allah’ın munisidir.”¹⁵⁶⁸

6425. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Münezzeh olan Allah’ın seni zikriyle munis kıldığını görürsen, şüphesiz seni sevmiştir. Seni yaratıklarıyla munis ettiğini ve zikrinden ayırdığını görürsen şüphesiz sana buğzetmiştir.”¹⁵⁶⁹

6426. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’a itaat et, zikriyle ünsiyet edin ve ondan yüz çevirdiğinde onun sana yöneldiğini hatırla.”¹⁵⁷⁰

bak. el- Uns, 310. Bölüm

8-Zikir Şeytanı Kovar

6427. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ı zikretmek şeytanı kovar.”¹⁵⁷¹

6428. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ı zikretmek her müminin sermayesidir. Kazancı ise şeytandan güvende olmasıdır.”¹⁵⁷²

6429. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ı zikretmek imanın sütunu ve şeytandan korunmuş kalmaktır.”¹⁵⁷³

6430. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz şeytan burnunu insanoğlunun kalbine dayamıştır. Kul Allah’ı zikredince şeytan burnunu kaldırır. Allah’ı unuttunca şeytan ona vesvese eder. Gizliden gizliye vesvese eden işte budur.”¹⁵⁷⁴

6431. *İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s) bir duasında şöyle buyurmuştur:* “Allahım! Onu bize, bizi kandırıcı düşman kıldın... Allahım! O halde onun hakimiyetini kendi hakimiyetinle bizden uzaklaştır ta ki sana çok dua etmekle onu bizden alı koyasın ve senin yardımınla onun

¹⁵⁶⁵ Gurer’ul-Hikem, 5167

¹⁵⁶⁶ a.g.e. 541

¹⁵⁶⁷ a.g.e. 1858

¹⁵⁶⁸ a.g.e. 5160

¹⁵⁶⁹ Gurer’ul-Hikem, 4040-4041

¹⁵⁷⁰ Nehc’ul-Belağa, 223. hutbe

¹⁵⁷¹ Gurer’ul-Hikem, 5162

¹⁵⁷² a.g.e. 5171

¹⁵⁷³ a.g.e. 5172

¹⁵⁷⁴ Nur’us-Sakaleyn, 5/725/5

hilesinden korunmuş kimselerden olalım.”¹⁵⁷⁵

6432. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İhlası denenmiş bir şahadetle, şahadet ederim ki Allah’tan başka ilah yoktur, O tektir ve O’nun ortağı yoktur... Şüphesiz ki bu şahadet imanın aslı, ihsanın anahtarı, Rahman’ın rızası ve şeytanın helak edişinden uzak olmaktır.”¹⁵⁷⁶

bak. eş-Şeytan, 2016 ve 2019. Bölümler

9: Zikir Nifaktan Güvende Olmaktır

Kur’an:

“Doğrusu münafıklar Allah’ı aldatmaya çalışırlar, oysa O, onlara aldatmanın ne olduğunu gösterecektir. Onlar namaza tembel tembel kalkarlar, Allah’ı pek az anarlar.”¹⁵⁷⁷

6433. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim Allah’ı çok zikrederse nifaktan beri olur.”¹⁵⁷⁸

6434. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Aziz ve celil olan Allah’ı çok zikredin. Şüphesiz ki bu en güzel zikir, nifakta emanda olmak ve ateşten kurtulmaktır.

Aziz ve celil olan Allah her hayrı kulları arasında bölüştürdüğünde kendisini zikredeni hatırlar ve zikri arşın altında duyulur.”¹⁵⁷⁹

10- Allah’ı Zikretmenin Semeresi Muhabbettir

6435. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim Allah’ı çok zikrederse Allah onu sever.”¹⁵⁸⁰

6436. İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allahım! Muhammed’e ve Al-i Muhammed’e selam gönder! Gaflet anlarında beni senin zikrine yönelt ve mühlet günlerinde beni itaatinde kıl ve benim için muhabbetine giden kolay bir yol takdir et. O yol vesilesiyle bana dünya ve ahiret hayrını kemale erdir.”¹⁵⁸¹

bak. el-Mehabbet(2), 659. Bölüm

11: Zikirin Meyvesi İsmettir

6437. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Münezzeh olan Allah şöyle buyurmuştur: “Kuluma benimle meşguliyetin galebe çaldığını görünce isteğini benden istemeye ve benimle münacaatta bulunmaya yöneltirim. Kulum böyle olup hataya düşmek isteyince, hata

¹⁵⁷⁵ Sahifet’us-Seccadiye, 106, 25. dua

¹⁵⁷⁶ Nehc’ul-Belağa, 2. hutbe

¹⁵⁷⁷ Nisa suresi, 142. ayet

¹⁵⁷⁸ el- Firdevs, 3/564/5768

¹⁵⁷⁹ el-Bihar, 77/290/2

¹⁵⁸⁰ a.g.e. 93/160/39

¹⁵⁸¹ Sahifet’us-Seccadiye, 87, 20. dua

yapmasına engel olurum. Onlar benim gerçek dostlarımdır. Onlar gerçek kahramanlardır.”¹⁵⁸²

6438. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmuştur: “Kuluma benimle meşguliyetin galip geldiğini görünce istek ve lezzetlerini zikrimde karar kılarım. İstek ve lezzetlerini zikrimde karar kılınca bana aşık olur ve bende ona aşık olurum, birbirimize aşık olunca da aramızdaki örtüyü kaldırırım ve aşkımı ona hakim kılarım. Böylece insanlar hata ettiğinde o hata etmez. Onların sözü peygamberlerin sözüdür. Onlar gerçek kahramanlardır.”¹⁵⁸³

bak. el-İsmet, 2750. Bölüm

12: Kalplerin Huzura Kavuşması Zikirdedir.

Kur'an:

“Onlar iman etmişler, kalpleri Allah'ı anmakla huzura kavuşmuştur. Bilin ki, kalpler ancak Allah'ı anmakla huzura kavuşur.”¹⁵⁸⁴

6439. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah'ın zikri

göğüslerin cılası ve kalplerin huzurudur.”¹⁵⁸⁵

6440. İmam Zeyn'ul-Abidin (a.s) bir duasında şöyle buyurmuştur: “Allahım! Aşık kalpler sana aşık olmuş, çeşitli akıllar senin marifetin üzere toplanmıştır. Senin zikrinden başka bir şeyle kalpler huzura ermez ve nefisler seni görmekten başka bir şeyle sükuna erişmez.”¹⁵⁸⁶

6441. İmam Zeyn'ul-Abidin (a.s) hakeza şöyle buyurmuştur: “Allahım! Beni, sana olan şevk ağaçları, göğüs bahçelerinde yeşeren kimselerden kıl. Nefisleri, rabbine yönelmekle huzura ermiş ve ruhları zafer ve kurtuluşla yakine ulaşmıştır.”¹⁵⁸⁷

bak. el-İman, 271. Bölüm

el-Kulub, 3389. Bölüm

13: Zikirle Göğsün Genişlemesi

6442. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Zikir göğüslere genişlik verir.”¹⁵⁸⁸

bak. el-Kalb, 3394. Bölüm

¹⁵⁸² Uddet'ud-Dai, 235

¹⁵⁸³ Kenz'ul-Ummal, 1872

¹⁵⁸⁴ Ra'd suresi, 28. ayet

¹⁵⁸⁵ Gurer'ul-Hikem, 5165

¹⁵⁸⁶ el-Bihar, 94/151/21

¹⁵⁸⁷ a.g.e. s. 150/21

¹⁵⁸⁸ Gurer'ul-Hikem, 835

1341. Bölüm

Özel Yerlerde Allah'ı Zikretmeye Teşvik

1-Düşmanla Karşılaşınca

Kur'an:

“Ey iman edenler! Bir toplulukla karşılaşırsanız dayanın; başarıya erişebilmeniz için Allah'ı çok anın.”¹⁵⁸⁹

6443. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Düşmanlarınızla savaşta karşılaşıncı az konuşun, aziz ve celil olan Allah'ı çok zikredin.”¹⁵⁹⁰

2-Pazarlara Girince

6444. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Pazara girip insanların işleriyle meşgul olduğunu görünce aziz ve celil olan Allah'ı çok zikredin. Şüphesiz bu günahlar için keffaredir, iyilikleri arttırır ve insan bu vesileyle gafillerden yazılmaz.”¹⁵⁹¹

6445. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim pazarda insanların gaflete düştüğü ve işleriyle meşgul olduğu bir zamanda Allah'ı ihlas üzere zikr

ederse, Allah ona bin iyilik yazar ve kıyamet günü onu hiç kimsenin aklından bile geçmeyeceği bir şekilde bağışlar.”¹⁵⁹²

3-Gam, Hakemlik ve Bölüştürme Anında

6446. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Hüzünlenince hüznünle, hakemlik yapınca dilinle ve bir şey bölüştürünce elinle Allah'ı hatırla.”¹⁵⁹³

4-Gazap Anında

6447. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah peygamberlerinden birine şöyle vahyetti: “Ey Ademoğlu! Gazaplanınca beni zikret ki ben de gazabım anında seni zikredeyim ve seni başkalarıyla birlikte helak etmeyeyim.”¹⁵⁹⁴

5-Halvetlerde ve Lezzet Anlarında

6448. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Tevrat'ta şöyle yazılmıştır: “Ey Musal... Halvetinde (yalnızlık) ve lezzet sevinçlerinde beni an ki ben de senin gaflet anlarında seni anayım.”¹⁵⁹⁵

¹⁵⁸⁹ Enfal suresi, 45. ayet

¹⁵⁹⁰ el-Hisal, 617/10

¹⁵⁹¹ a.g.e. s. 614/10

¹⁵⁹² a.g.e. 103/102/47

¹⁵⁹³ a.g.e. 77/171/7

¹⁵⁹⁴ el-Bihar, 75/321/50

¹⁵⁹⁵ Emali'el-Seduk, 210/6

6449. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bizim Şialarımız (tarafdarlarımız) halvet ve yalnızlık hallerinde Allah’ı çok zikredenlerdir.”¹⁵⁹⁶

6450. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ı halvetlerde çok zikret, nimetleri şükürle birlikte kıl.”¹⁵⁹⁷

1342. Bölüm Zikrin Hakikati

6451. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim aziz ve celil olan Allah’a itaat ederse, her ne kadar namaz, oruç ve Kur’an okuması az da olsa Allah da onu anar.”¹⁵⁹⁸

6452. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ı zikretmek iki çeşittir: Musibet anında zikretmek iyi ve güzeldir. Bundan daha üstünü ise Allah’ın haram kıldığı şeylerle karşılaştığında, Allah’ı zikretmektir. Bu durumda Allah’ı anmak seni haram işlemekten alıkoyar.”¹⁵⁹⁹

6453. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim gerçekten Allah’ı zikrederse o itaatkardır.

Her kim de Allah’tan gafil olursa o isyankardır. İtaat hidayetin alameti ve isyan ise dalaletin düşmenin alametidir. Bu ikisinin kökü Allah’ı anmak ve gaflettir.”¹⁶⁰⁰

6454. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Üç şey kulların amel ettiği en zor şeylerdir: Müminin insafı olması, insanın kardeşine mali yardımda bulunması ve her haliyle Allah’ı zikretmek. Yani insanın bir günahla karşılaşp onu yapmak istediğinde Allah’ı hatırlamasıdır. Böylece Allah’ı hatırlamak onu günahattan alıkoyar. Aziz ve celil olan Allah da nitekim şöyle buyurmuştur: “Allah’a karşı gelmekten sakınanlar, şeytan tarafından bir vesveseye uğrayınca, Allah’ı anarlar ve hemen gerçeği görürler.”¹⁶⁰¹

6455. *İmam Sadık (a.s) Hüseyin Bezzâz’a şöyle buyurmuştur:* “Sana Allah’ın kullarına farz kıldığı en şiddetli şeyi söylemeyeyim mi... İnsanlara insafı davranman, kardeşine mali yardımda bulunman, her durumda Allah’ı zikretmendir. Zikirden

¹⁵⁹⁶ el-Kafi, 2/499/2

¹⁵⁹⁷ Gurur’ul-Hikem, 2374

¹⁵⁹⁸ el-Bihar, 77/86/3

¹⁵⁹⁹ a.g.e. 78/55/110

¹⁶⁰⁰ a.g.e. 93/158/33

¹⁶⁰¹ el-Hisal, 131/138

maksadım, “Sübhanallah, elhamdülillah, la ilahe illallah ve Allah-u ekber” demek değildir. Bu da zikirdir. Ama Allah’ı zikretmekten maksadım, Allah’a itaat veya günahla karşılaştığında O’nu hatırlamandır.”¹⁶⁰²

6456. İmam Sadık (a.s) Allah-u Teala’nın “Allah’ın zikri daha büyüktür” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: “Yani Allah’ın helal ve haram kıldığı şeyle karşılaşınca Allah’ı hatırlamak.”¹⁶⁰³

6457. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Münezzeh olan Allah’ı bilmeden zikretme ve oyuna dalarak unutmama. Allah’ı kamil şekilde zikret, kalbinde olanla dilinde olan şey uyumlu olsun. İçin ile dışın mutabık olsun. Kendini zikrinde unutmadıkça ve işinde kendini kaybetmedikçe O’nu gerçek anlamda zikredemezsin.”¹⁶⁰⁴

6458. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Zikir iki çeşittir: Kalple uyumlu olan halis zikir ve O’ndan başka herkesin zikrini yok eden alıkoyucu zikir.”¹⁶⁰⁵

6459. İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim Allah’ı

zikredip onu görmeye koşmazsa kendini alaya almıştır.”¹⁶⁰⁶

1343. Bölüm Allah’ı Zikretme Başarısı

6460. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Zikir dilin yaptıklarından ve fikrin yollarından biri değildir. Lakin zikrin evveli zikredilenden, ikincisi ise zikredendendir. (Önce Allah zikretme başarısını verir ve kul zikreder.)”¹⁶⁰⁷

6461. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Eğer Allah’ı zikredersen bil ki bu O’nun seni zikretmesindendir. O senden müstağni olduğu halde seni zikretmektedir. O halde onun seni zikretmesi, senin onu zikretmenden daha değerli, daha sevimli, daha kamil ve daha çabuktur... O halde her kim Allah-u Teala’yı zikretmek isterse bilmelidir ki Allah kendisini zikretme başarısını kuluna hatırlatmadıkça kul onu zikretmeye güç yetiremez.”¹⁶⁰⁸

¹⁶⁰² el-Bihar, 93/154/17

¹⁶⁰³ Nur’us-Sakaleyn, 4/162/61

¹⁶⁰⁴ Gurer’ul-Hikem, 10359

¹⁶⁰⁵ el-Bihar, 93/159/33

¹⁶⁰⁶ a.g.e. 78/356/11

¹⁶⁰⁷ Gurer’ul-Hikem, 2091

¹⁶⁰⁸ el-Bihar, 93/158/33

1344. Bölüm Zikir Ehlinin Sıfatı

Kur'an:

“Bunları ne ticaret ve ne de alışveriş Allah'ı anmaktan, namaz kılmaktan, zekât vermekten alıkoyar. Bunlar, gönüllerin ve gözlerin döneceği günden korkarlar.”¹⁶⁰⁹

“Doğrusu senden önce de kendilerine kitaplar ve belgelerle vahyettiğimiz bir takım adamlar gönderdik. Bilmiyorsanız zikir ehline sorun.”¹⁶¹⁰

6462. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dünya yerine zikri tercih eden bir zikir ehli vardır. Onları ne ticaret ne de alışveriş bundan alıkoyabilmiştir. Bu şekilde yaşamaya devam etmişlerdir.”¹⁶¹¹

6463. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Adeta müminler fikir ve ibret alma ehli olan fakihlerdir. Kulaklarıyla duydukları şey Allah'ın zikrini duymaktan sağır ve dünyanın

(gördükleri) süsü, onları Allah'ı zikretmekten kör kılmamıştır.”¹⁶¹²

6464. *Mirac hadisinde hayır ehlinin sıfatı hakkında şöyle yer almıştır:* “İnsanlar gafillerden yazılınca onlar zikredenlerden yazılır... Göz açıp kapayınca kadar dahi hiç bir şey onları Allah'tan alıkoyamaz... İnsanlar onlara göre ölümlerdir, Allah ise onlara göre, diri, kayyum ve kerimdir... Kalplerinde yaratıkla meşguliyet diye bir şey görmüyorum.”¹⁶¹³

6465. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zikir ehli Allah'ın ehli ve has kullarıdır.”¹⁶¹⁴

6466. *İmam Bakır (a.s) ahiret çocuklarının sıfatı hakkında şöyle buyurmuştur:* “Onlar Allah'ı zikretmekten usanmazlar.”¹⁶¹⁵

6467. *Resulullah (s.a.a), Allah-u Teala'nın, “Zikir ehline sorun” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “Zikir benim ve imamlar ise zikir ehlidir.”¹⁶¹⁶

6468. *İmam Sadık (a.s) hakeza şöyle buyurmuştur:* “Kitap zikirdir ve ehli ise Al-i Muhammed'dir.”¹⁶¹⁷

¹⁶⁰⁹ Nur suresi, 37. ayet

¹⁶¹⁰ Nahl suresi, 43. ayet

¹⁶¹¹ Nehc'ul-Belağa, 222. hutbe

¹⁶¹² el-Bihar, 73/36/17

¹⁶¹³ a.g.e. 77/24/6

¹⁶¹⁴ Gurer'ul-Hikem, 1467

¹⁶¹⁵ el-Bihar, 78/165/2

¹⁶¹⁶ el-Kafi, 1/210/1

¹⁶¹⁷ Nur'us-Sakaleyn, 3/57/97

6469. İmam Sadık (a.s), Allah-u Teala'nın, "Şüphesiz o (Kur'an) senin ve kavmin için zikirdir ve yakında sorulacaklardır" ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: "Zikir Kur'an'dır, biz ise onun kavmiyiz ve biz sorulan (insanların soru soracağı) kimseleriz."¹⁶¹⁸

6470. İmam Sadık (a.s) hakeza şöyle buyurmuştur: "Allah'ın Resulü (s.a.a) zikirdir, Ehl-i Bey'ti (a.s) soru sorulacak kimselerdir ve onlar zikir ehlidir."¹⁶¹⁹

bak. ed- Din, 1319. Bölüm

1345. Bölüm Görülmesi İnsana Allah'ı Hatırlatan Kimselerin Fazileti

6471. İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: "İsa'nın (a.s) yüzük taşında, İncil'den aldığı iki cümle vardı: Allah'ı hatırlamaya sebep olan kimseye ne mutlu ve Allah'ın unutulmasına sebep olan kimseye eyvahlar olsun!"¹⁶²⁰

6472. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Allah'ın velileri

görüldüğünde insana Allah-u Teala'yı hatırlatan kimselerdir."¹⁶²¹

6473. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "En iyileriniz görüldüğünde insana Allah'ı hatırlatan kimselerdir."¹⁶²²

6474. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "En üstününüz, görüldüğünde, görünüşleri insana Allah-u Teala'yı hatırlatandır."¹⁶²³

6475. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "En hayırlınız, görülmeleri size Allah'ı hatırlatan, konuşmaları ilminizi arttıran ve amelleri sizleri ahirete müştak eden kimselerdir."¹⁶²⁴

bak. el-Mecaliset, 524. Bölüm

1346. Bölüm Zikrin Devamına Sebeup Olan Şey

6476. Mirac hadisinde şöyle yer almıştır: "Ey Ahmet! Beni zikretmeye devam et!" O şöyle buyurdu: "Ey Rabbim! Nasıl seni zikretmeye devam edeyim?" Allah şöyle buyurdu:

¹⁶¹⁸ el-Kafi, 1/211/5

¹⁶¹⁹ a.g.e. h. 4

¹⁶²⁰ el-Bihar, 11/63/1

¹⁶²¹ Kenz'ul-Ummal, 1783

¹⁶²² a.g.e. 1786

¹⁶²³ a.g.e. 1784

¹⁶²⁴ a.g.e. 1787

“İnsanlardan halvete çekilerek, tatlı ve ekşiden nefret ederek ve karnını ve evini dünyadan boşaltarak.”¹⁶²⁵

6477. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bir şeyi seven kimse, sürekli o şeyi zikreder.”¹⁶²⁶
bak. 1334. Bölüm
el- Gaflet, 3095, 1348. Bölümler

1347. Bölüm Zikre Engel Olan Şeylerin Önemi

Kur'an:

“Ey iman edenler! Sizi, mallarınız ve çocuklarınız Allah'ı anmaktan alıkoymasın; böyle olanlar hüsrana uğrayanlardır.”¹⁶²⁷

6478. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanı Allah'ı zikretmekten gafil kılan her şey kumardan sayılır.”¹⁶²⁸

6479. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah'ı zikretmekten alıkoyan her şey İblisten'dir.”¹⁶²⁹

6480. *Resulullah (s.a.a), Allah-u Teala'nın* “Mallarınız ve

evlatlarınız sizleri alıkoymasın” *ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “Onlar ümmetimin salih kullarıdır. Onları hiç bir ticaret ve alışveriş Allah'ın zikrinden ve farz kılınan beş vakit namazdan alıkoyamaz.”¹⁶³⁰

6481. *İbn-i Abbas hakeza şöyle diyor:* “O (hiç bir şeyde Allah'tan gaflet etmeyen kimse) kendisine ölüm indiğinde zekatını vermediği, kendisiyle hacca gitmediği ve kendisiyle Allah'ın hakkını vermediği bir malı olduğunda Allah'tan ölüm anında malının sadaka ve zekatını vermesi için kendisini geri döndürmesini isteyen mümin kuldur.”¹⁶³¹

1348. Bölüm Zikrin Engelleri

Kur'an:

“Şeytan şüphesiz içki ve kumar yüzünden aranızda düşmanlık ve kin sokmak ve sizi Allah'ı anmaktan, namazdan alıkoymak ister. Artık bunlardan vazgeçersiniz değil mi?”¹⁶³²

¹⁶²⁵ el-Bihar, 77/22/6

¹⁶²⁶ Gurur'ul-Hikem, 7851

¹⁶²⁷ Munafikun suresi, 9. ayet

¹⁶²⁸ el-Bihar, 73/157/2

¹⁶²⁹ Tenbih'ul-Havatir, 2/170

¹⁶³⁰ Dur'ul-Mensur, 8/179

¹⁶³¹ a.g.e. s. 180

¹⁶³² Maide suresi, 91. ayet

6482. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Organlar arasında gözden daha az şükreden (nankör) bir organ yoktur. O halde isteklerini karşılamayın ki sizi Allah’ın zikrinden alıkoyar.”¹⁶³³

6483. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Günahlar arasında şehvete itaatten daha şiddetlisi yoktur. O halde ona itaat etmeyin. Aksi takdirde sizleri Allah’tan alıkoyar.”¹⁶³⁴

6484. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim insanların zikriyle meşgul olursa münezzeh olan Allah da onun zikrini kesip atar.”¹⁶³⁵

6485. *İmam Seccad (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz çok yemek, irade zayıflığı, tokluk sarhoşluğu ve kudretten doğan gaflet insanı, amel hususunda yavaşlatan ve Allah’ı zikretmeyi unutturan sebeplerdendir.”¹⁶³⁶

bak. el- Gaflet, 3097. Bölüm

el-Heva, 4035, 4040, 4041.

Bölümler

el-Hub, 653. Bölüm

el-İbadet, 2504. Bölüm

¹⁶³³ Gurur’ul-Hikem, 7519

¹⁶³⁴ a.g.e. 7520

¹⁶³⁵ a.g.e. 8234

¹⁶³⁶ el-Bihar, 78/129/1

1349. Bölüm

Allah’ı Zikretmekten Yüz Çevirmenin Etkileri

Kur’an:-

“Benim zikrimden yüz çeviren bilsin ki onun dar bir geçimi olur ve kıyamet günü de onu kör olarak haşrederiz. O zaman: “Rabbim! Beni niçin kör olarak haşrettin, oysa ben gören bir kimseydim” der. Allah: “Böyledir, ayetlerimiz sana gelmişti de sen onları unutmuştun, bugün de öylece unutulursun” der.”¹⁶³⁷

“Rahman olan Allah’ı anmayı görmezlikten gelene, yanından ayrılmayacak bir şeytanı arkadaş veririz.”¹⁶³⁸

6486. “*Allah-u Teala Musa’ya şöyle vahyetmiştir:* “Ey Musa! Her halinde beni unutma. Mal çokluğuna sevinme. Şüphesiz beni unutmak kalbi katılaştırır ve mal çok olduğunda günahlar da çoğalır.”¹⁶³⁹

bak. el-Kalb, 3402. Bölüm, el-Kabr, 3268. Bölüm

Allah-u Teala’nın, “Onun dar bir geçimi olur” diye buyurmasının delili şudur: “Her kim

¹⁶³⁷ Ta-Ha suresi, 124-126. ayetler

¹⁶³⁸ Zuhuruf suresi, 36. ayet

¹⁶³⁹ el-Kafi, 8/45/8

Rabbini unutursa ve onu zikretmezse dünyaya sarılmaktan, dünyayı bedef edinmekten, onu elde etmeye çalışmaktan, fikir ve zikrini hayatını düzeltmek ve geliştirmekten ve ondan faydalanmaktan başka çaresi kalmaz. Böyle bir insanın hayatı az olsun veya çok kendisine yeterli gelmez. Zira elde ettiği hiç bir şeye razı olmaz ve sürekli daha fazlasını elde etmeye çalışır. Böylece hiç bir yerde durmaz. Dolayısıyla her ne elde ederse etsin, yine de rahatsız ve hoşnutsuzdur. Kalbi daha fazlasını ister, ayrıca keder, gam, hüznün, endişe, ızdırıp, ölüm, hastalık, afet, kötülüğünü isteyenlerin hasedi, düşmanların komplosu, çabalarındaki başarısızlık, yakınlarını kaybetmek, elindeki şeyleri yitirmek gibi tatsız olaylardan kaynaklanan korku sürekli kalbini sıkar ve onu tahammülden düşürür.

Oysa eğer rabbinin azametini tanıyıp O'nu zikretse ve unutmasaydı, rabbi nezdinde ebedi, ölüm ve yoklukla karışık olmayan bir hayatın, zevale olmayan bir mülkün, zilletten uzak bir izzetin, miktarı ve sonu olmayan bir sevincin, yüceliğin, büyüklüğün kendisini beklediğine yakın eder. Dünyanın geçici bir şey olduğunu, dünyevi yaşamın, ubrevi yaşamla mukayesede hiç bir değer ifade

etmediğini anlardı. Eğer bu nükteleri anlasaydı, kendisine taktir edilen miktarla kanaat eder, kendisine nasip kılınan rızka kifayet eder ve kendini zorluklara atmazdı.¹⁶⁴⁰

Dolayısıyla **‘Rahman olan Allah'ı anmayı görmezlikten gelene, yanından ayrılmayacak bir şeytanı arkadaş veririz’** ayetinin anlamı şudur: “Her kim rahmanı yad etmekten körlüğe kapılır ve gece körülüğü veya görme zayıflığı olan kimseler gibi bakarsa ona şeytanı veririz. **“Şeytan ona yakındır”** Şeytan ondan ayrılmaz bir arkadaş olur.”

Allah-u Teala'nın **‘Şüphesiz onlar bunları yoldan alıkorlar, bunlar da doğru yola eriştiklerini sanırlar’** ayetinin anlamı ise şudur: “Şeytanlar Allah'ın zikrinden yüz çevirenleri yoldan çıkarmaktadır. Ama bunlar hak yolda yürüdüklerini zannetmektedir. Bu da -yani sapık ve hak yoldan uzak oldukları halde bidayet üzere olduklarını sanmaları- onlara şeytanın arkadaş kıldığını ve şeytanın emri altına girdiklerinin göstergesidir. Zira insan ilk tabiatı gereği hakla karşılaşınca hakka yönelim arzusu içindedir. Ama nefsani isteklerine

¹⁶⁴⁰ Tefsir-i el-Mizan, 14/225

nyduğu için baktan yüz çevirir ve bu yolda yürümeye devam ederse Allah kalbini mühürlemekte, basiret gözünü kör etmekte, şeytanı ona arkadaş kılmakta ve neticede de hak ve hakikatle karşılaşınca onları görmekten aciz düşmekte, fitratı gereği yöneldiği hakeş şeytanın kendisini davet ettiği batıla mutabık kılmakta ve işte bu yüzden de sapık olduğu halde kendisinin hidayet üzere yürüdüğünü sanmakta, batıl üzere olduğu halde hak üzere olduğunu zannetmektedir.”

¹⁶⁴¹

bak. eş-Şeytan, 2018. Bölüm
el-Aşk, 2739. Bölüm

1350. Bölüm

Allah'ı Unutmak

Kendini Unutmaktır

Kur'an:

“Allah'ı unutup da, Allah'ın da kendilerini kendilerine unutturduğu kimseler gibi olmayın; onlar, yoldan çıkmış kimselerdir.”

¹⁶⁴²

6487. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah'ı unutan kimseye, Allah bizzat kendisini unutturur.”¹⁶⁴³

¹⁶⁴¹ a.g.e. 18/102

¹⁶⁴² Haşr suresi, 19. ayet

¹⁶⁴³ Gurer'ul-Hikem, 7797

6488. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Münezzeh olan Allah'ı unutan kimseye Allah bizzat kendisini unutturur ve kalbini kör kılar.”¹⁶⁴⁴

1351. Bölüm

Zikrin Çeşitleri

6489. Sadık İmamlardan (a.s) bazıları şöyle buyurmuşlardır: “Dilin zikri, hamd ve sena etmek; nefsin zikri, sıkı çalışmak ve zorluklara tahammül etmek; ruhun zikri, korku ve ümit; kalbin zikri, doğruluk ve sefa; aklın zikri, ululamak ve haya; marifetin zikri teslim ve rızayet; batının zikri ise müşahade ve görmektir.”¹⁶⁴⁵

1352. Bölü

Gizli Zikir

Kur'an:

“Rabbini gönülden ve korkarak içinden hafif bir sesle sabah akşam an, gafillerden olma.”¹⁶⁴⁶

6490. İmam Bakır (a.s) veya İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Melek sadece duyduğunu yazar, aziz ve celil olan Allah şöyle

¹⁶⁴⁴ a.g.e. 8875

¹⁶⁴⁵ Mustedrek'ul-Vesail, 5/397/6177

¹⁶⁴⁶ A'raf suresi, 205. ayet

buyurmuştur: “ve rabbini kalbinde an...” kulun bu deruni zikrinin sevabını Allah-u Teala’dan başka hiç kimse bilemez.¹⁶⁴⁷

6491. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ı hamil bir zikirle zikret.” Kendisine, “hamil zikir nedir?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur: “Gizli ve örtülü zikir.”¹⁶⁴⁸

6492. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En hayırlı zikir gizli zikirdir.”¹⁶⁴⁹

6493. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Koruyucu meleklerin işitemediği gizli zikir, onların duyduğu zikirden yetmiş kat daha iyidir.”¹⁶⁵⁰

6494. *İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s) bir duasında şöyle buyurmuştur:* “Allahım! Bana halvet ve topluluk arasında, gece ve gündüz, açık ve gizli, zorluk ve kolaylık halinde zikrini ilham et ve beni gizli zikir ile menus kıl.”¹⁶⁵¹

bak. ed- Dua, 1199. Bölüm

¹⁶⁴⁷ el-Bihar, 5/322/7

¹⁶⁴⁸ Kenz’ul-Ummal, 1757

¹⁶⁴⁹ a.g.e. 1771

¹⁶⁵⁰ a.g.e. 1929

1353. Bölüm Zikir Evleri

Kur’an:

“Allah’ın yücelmesine ve içlerinden adının anılmasına izin verdiği evlerde, insanlar sabah akşam O’nu tesbih ederler.”¹⁶⁵²

6495. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İçinde Allah’ın zikredildiği ve içinde Allah’ın zikredilmediği evin misali, diri ve ölü misalidir.”¹⁶⁵³

6496. *İbn-i Merduye, Enes b. Malik ve Bureyde’den şöyle nakletmektedir:* “Allah’ın Resulü (s.a.a), **“Allah’ın yücelmesine izin verdiği evlerde...”** ayetini okudu. Adamın birisi kalkarak şöyle dedi: “Ey Allah’ın Resulü! Bunlar hangi evlerdir?” Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdu: “Peygamberlerin evleridir.” Ebu Bekir kalkarak şöyle dedi: “Ey Allah’ın Resulü! Bu, Ali ve Fatıma’nın evi de bu evlerden midir?” Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdu: “Evet! Onların en üstünlerindendir.”¹⁶⁵⁴

¹⁶⁵¹ el-Bihar, 94/151/21

¹⁶⁵² Nur suresi, 36. ayet

¹⁶⁵³ Kenz’ul-Ummal, 1923

¹⁶⁵⁴ Dur’ul-Mensur, 6/203

6497. *Ebu Hamza Sumali şöyle diyor:* “İmam Bakır (a.s) hacca gidip Hişam b. Abdulmelik kendisiyle görüşünce insanlar ona yönelerek sorular soruyorlardı. İkrime şöyle dedi: “Yüzünde ilim nişanesi olan bu kimse kimdir? Şüphesiz onu küçük düşüreceğim!” Ama İkrime İmam’ın (a.s) karşısına durunca bedeni titredi ve utanarak şöyle dedi: “Ey İbn-i Resulillah! Ben İbn-i Abbas ve diğerlerinin yanında çok oturdum ama onların hiç birinin yanında bu hale düşmedim.” İmam Bakır (a.s) şöyle buyurdu: “Ey şamlıların hakir kulu! Sana eyvahlar olsun. Sen Allah’ın yüceltilmesine ve adının anılmasına izin verdiği evin huzurundasın.”¹⁶⁵⁵

6498. İmam Bakır (a.s), Katade’ye, “sen kimsin?” diye sordu. O, “Ben, Katade b. Diamet’ül Basri’yim dedi. İmam Bakır (a.s) ona şöyle buyurdu: “Sen Basra ehlinin fakihi misin?” O, “Evet” dedi. Katade uzun bir süre sustuktan sonra şöyle dedi: “Allah seni Salih kılsın. Allah’a andolsun ki ben fakihlerin

huzurunda ve İbn-i Abbas’ın karşısına oturdum ama hiç birinin yanında kalbim böyle titremedi.”

İmam (a.s) ona şöyle buyurdu: “Eyvahlar olsun sana! Sen nerede olduğunu biliyor musun? Sen **“Allah’ın yüceltilmesine izin verdiği evler...”** huzurundasın. Bu evler biziz. Sen onların karşısındasın.” Katade şöyle dedi: “Allah’a andolsun ki doğru söylüyorsun. Allah beni sana feda etsin, Allah’a yemin olsun ki bu evlerden maksat taş ve topraktan evler değildir.”¹⁶⁵⁶

1354. Bölüm Zikir (Çeşitli)

6499. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ın zikrini duyan kimse de zikredicidir.”¹⁶⁵⁷

6500. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ey Eba Zer! Allah senin yüreğinde azamet ve celal sahibi olmalıdır. O halde onu, köpek veya domuzu gördüğünde, “Allahım! Onu hor kıl” diyen cahilin andığı gibi anma.”¹⁶⁵⁸

¹⁶⁵⁵ Nur’us-Sakaleyn, 3/607/182

¹⁶⁵⁶ el-Kafi, 6/256/1

¹⁶⁵⁷ Gurer’ul-Hikem, 5579

¹⁶⁵⁸ el-Bihar, 77/82/2

6501. *Masum İmamlardan (a.s)* şöyle nakledilmiştir: “Cennette zikredenlerin zikre başladığında meleklerin içinde ağaç dikmeye başladığı çöller vardır. Bazen bir melek işten el çekince ona, “Neden durdun?” diye sorulur. O şöyle der: “Dostum el çekmiştir.” Yani Allah’ı zikretmekten el çekmiştir.”¹⁶⁵⁹

6502. *Resulullah (s.a.a)* şöyle buyurmuştur: “İblis şöyle dedi: “Ey Rabbim! Yaratıklarından her birisi için bir rızık tayin ettin. Benim rızıkım nedir?” Allah şöyle buyurdu: “Üzerinde benim ismim zikredilmeyen her şey!”¹⁶⁶⁰

¹⁶⁵⁹ a.g.e. 93/163/42

¹⁶⁶⁰ Kenz’ul-Ummal, 1917

170. Konu ez-Zillet Zillet

bak.

• 162. Konu, *ed- Deniye*; 350. Konu, *el-İzzet*

• *el-Hırs*, 787. Bölüm eş-Şebadet, 2115. Bölüm; *el-Kıbr*, 9439. Bölüm; *el-Kızb*, 3462. Bölüm

1355. Bölüm

Zillet

6503. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey insanlar! Şüphesiz ölüm aşağılıktan ve yücelik horluktan öncedir (daha iyidir.)”¹⁶⁶¹

6504. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Az ile yetinin ve zillete boyun eğmeyin.”¹⁶⁶²

6505. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ölüme evet, aşağılığa hayır! Aza evet, ama dilenmeye hayır!”¹⁶⁶³

6506. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bir anlık zillet ömür boyu izzete değmez.”¹⁶⁶⁴

6507. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her ne kadar seni isteklerine ulaştırsa da nefsinin aşağılıktan yüce tut. Zira her ne kadar büyük de olsa hiç bir değer dinini telafı etmez ve dökülen yüz suyunu geri getirmez.”¹⁶⁶⁵

6508. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her ne kadar seni isteklerine kavuştursa da her türlü aşağılıktan nefsinin yüce tut.

Zira hiç bir şey bu yolda kaybettiğini telafı edemez. Başkasına köle olma, şüphesiz Allah seni hür yaratmıştır.”¹⁶⁶⁶

6509. *İmam Ali (a.s) bir duasında şöyle buyurmuştur:* “Allahım! Benden aldığın ilk değerli şey ve emanet olarak verdiğin nimetlerden geri alacak olduğun ilk emanet canım olsun.”¹⁶⁶⁷

6510. *İmam Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İzzet içinde ölüm zillet içindeki hayattan daha iyidir.” İmam (a.s) şahadet günü şu beyitleri okuyordu: “Ölüm utançtan daha iyi ve utanç ateşe daha layıktır. Allah’a yemin olsun ki ne utancı ne de ateşi kabul etmeyeceğim.”¹⁶⁶⁸

6511. *İmam Hadi (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim kendini hor görürse şerrinden güvende olma.”¹⁶⁶⁹

1356. Bölüm

Mümine Kendini Hor Kılması Yakışmaz

¹⁶⁶¹ Tuheful-Ukul, 95

¹⁶⁶² Gurer’ul-Hikem, 362

¹⁶⁶³ Nehc’ul-Belağa, 396. hikmet

¹⁶⁶⁴ Gurer’ul-Hikem, 5580

¹⁶⁶⁵ el-Bihar, 77/206/1

¹⁶⁶⁶ Tuheful-Ukul, 77

¹⁶⁶⁷ Nehc’ul-Belağa, 215. hutbe

¹⁶⁶⁸ el-Bihar, 44/192/4

¹⁶⁶⁹ Tuheful-Ukul, 483

6512. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah Tebarek ve Teala nefsinı zelil kılmaktan başka her işi mümine havale etmiştir.”¹⁶⁷⁰

6513. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mümine nefsinı zelil kılması yakışmaz.” Kendisine, “Nasıl kendisini zelil kılar?” diye sorulunca da şöyle buyurmuştur: “Gücünün yetmediği bir işi yapar ve böylelikle de kendisini küçük düşürür.”¹⁶⁷¹

6514. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mümine kendisini zelil kılması yakışmaz.” Mufazzal b. Ömer, “Nefsinı nasıl zelil kılar?” diye sorunca da İmam şöyle buyurdu: “Özür dileyeceği bir işe girişmekle.”¹⁶⁷²

6515. *İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kızıl tüylü develer de verseler en küçük bir horluğa düşmeye tahammül etmem.”¹⁶⁷³

6516. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim özgür olduğu halde zilleti kabul ederse biz Ehl-i Beyt’ten değildir.”¹⁶⁷⁴

6517. *İmam Hüseyin (a.s), Aşura günü Yezid’in ordusuna hitaben şöyle buyurmuştur:* “Bilin ki şüphesiz zinazade oğlu zinazade beni iki işten birini seçmek zorunda bırakmıştır: Kılıç ve zillet. Ama heyhat ben asla zillete boyun eğmem. Allah, Resulü, temiz ecdad, tertemiz kucaklar, gayretli kalpler, yüce canlar, asla zilleti kabul etmezler. Aşağılık içinde helak oluşu şerafetli bir şekilde ölmeye tercih etmezler.”¹⁶⁷⁵

1357. Bölüm Zillete Düşüren Sebepler

6518. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İnsanlar dinar ve dirhem hakkında cimri davrandığında, peşin alıp vadeli sattıklarında, inek ve koyunların peşi sıra gibip Allah yolunda cihadı terkettiklerinde Allah onları zillete düşürür ve dinlerine geri dönmedikçe kendilerinden zilleti kaldırmaz.”¹⁶⁷⁶

6519. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanlar zillet

¹⁶⁷⁰ el-Kafi, 5/63/3

¹⁶⁷¹ Mişkat’ul-Envar, 245

¹⁶⁷² a.g.e. 50

¹⁶⁷³ el-Bihar, 46/100/88

¹⁶⁷⁴ Tuhef’ul-Ukul, 58

¹⁶⁷⁵ el-Bihar, 45/9

¹⁶⁷⁶ Kenz’ul-Ummal, 10504

korkusundan hızlıca zillete koşmaktadırlar.”¹⁶⁷⁷

6520. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Tamah iki zilletten biridir.”¹⁶⁷⁸

6521. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hiç bir zillet tamah zilleti gibi değildir.”¹⁶⁷⁹

6522. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim sıkıntısını açığa vurursa horluğa razı olmuştur.”¹⁶⁸⁰

6523. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim hayatı severse zelil olur.”¹⁶⁸¹

6524. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsan küçük zillette tahammül etmez ve bu kendisini büyük zillete düşürür.”¹⁶⁸²

6525. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hakları terketmek insanı zillete düşürür ve insan bu konuda yalan söylemek zorunda kalır.”¹⁶⁸³

6526. *İmam Seccad (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kendisini irşad eden bir hikmet sahibinden mahrum olan kimse helak olur ve

kendisini savunan aptaldan mahrum olan kimse zelil olur.”¹⁶⁸⁴

6527. *İmam Hasan’a (a.s), “Zillet nedir?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur:* “Doğruluktan korkmak.”¹⁶⁸⁵

6528. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim Allah’tan başkasından izzet edinirse o izzet kendisini helak eder.”¹⁶⁸⁶

6529. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dinin teyid etmediği her izzet zillettir.”¹⁶⁸⁷

6530. *İmam Sadık (a.s) kendisine, “Benimle bir grup arasına bir konuda ihtilaf ortaya çıktı. O şeyden el çekmek istiyorum ama bana, “Ondan el çekmen senin için zillettir” diyorlar” diyen birisine şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz zelil olan zalimdir (sen değil).”¹⁶⁸⁸

6531. *Bir rivayette şöyle yer almıştır:* “Adamın birisi komşusunu İmam’a (a.s) şikayet etti. İmam (a.s) ona, “Sabret” diye buyurdu. Adam, “İnsanlar beni zillete düşmekle suçluyorlar” deyince

¹⁶⁷⁷ Gurer’ul-Hikem, 2172

¹⁶⁷⁸ a.g.e. 1645

¹⁶⁷⁹ Tuhef’ul-Ukul, 286

¹⁶⁸⁰ Tuhef’ul-Ukul, 201; Şerh-i Nehc’ul-Belağ-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 18/84

¹⁶⁸¹ el-Hisal, 120/110

¹⁶⁸² Tuhef’ul-Ukul, 366

¹⁶⁸³ a.g.e. s. 360

¹⁶⁸⁴ el-Bihar, 78/159/10

¹⁶⁸⁵ a.g.e. s. 103/2

¹⁶⁸⁶ Gurer’ul-Hikem, 8217

¹⁶⁸⁷ a.g.e. 6870

¹⁶⁸⁸ Tenbih’ul-Havatir, 1/125

İmam şöyle buyurdu: “Şüphesiz
zelil zulmeden kimsedir.”¹⁶⁸⁹
bak. el-Hırs, 787. Bölüm
et-Tama’, 2418. Bölüm

1358. Bölüm

İnsanların en Zelili

6532. *Resulullah (s.a.a) şöyle*
buyurmuştur: “İnsanların en zelili
insanları hor kılandır.”¹⁶⁹⁰

6533. *İmam Ali (a.s) kendisine,*
“En kötü zillet hangisidir?” diye
sorulunca şöyle buyurmuştur:
“Dünya hakkında ihtirasa
kapılmak.”¹⁶⁹¹

¹⁶⁸⁹ el-Bihar, 78/205/46

¹⁶⁹⁰ a.g.e. 75/142/2

¹⁶⁹¹ Mean’il-Ahbar, 194/4

171. Konu

ez-Zenb

Günah

- *el-Bihar, 73/308, 137. Bölüm, ez-Zunub ve asarüha*
- *el-Bihar, 73/366, 138. Bölüm, ez-Zunub'ul-Leti tucib-u gazab'ellah ve suret'el- Ukube*
- *el-Bihar, 73/392, 142. Bölüm, men etae'l-Mabluke fi me'siyet'il-Halik*
- *el-Bihar, 79/2-294, ebrab'ul-Measve'l-Kebair*
- *Kenaz'ul-Ummal, 4/202-248, Kitab'ut-Tevbe*

♦—————♦

bak.

- *57. Konu, et-Tevbe; 392. Konu, el-İstığfar*
- *el-İman, 264. Bölüm; ed- Dua, 1198. Bölüm; ed- Dünya, 1221. Bölüm; el-Hayf, 1147. Bölüm; eş-Şefaet, 2041. Bölüm; ez-Zafer, 2440. Bölüm; ez-Zulm, 2470. Bölüm; el-Hicret, 3990. Bölüm; el-Kalb, 3395, 3399, 3401, 3402, 3404, 3406. Bölümler*

1359. Bölüm Günah

Kur'an:

“Günahın açığını da gizlisini de bırakın. Günah kazananlar, kazandıklarına karşılık şüphesiz ceza görecektir.”¹⁶⁹²

“Zulmedenlerin, geçmiş arkadaşlarının suçlarına benzer suçları vardır; cezalarını benden acele istemesinler.”¹⁶⁹³

“Hayır öyle değil; kötülük işleyip suçu kendisini kuşatmış olan kimseler, cehennemlikler işte onlardır. Onlar orada temellidirler”¹⁶⁹⁴

“Bilin ki, içinizde Allah'ın peygamberi bulunmaktadır. Eğer o, bir çok işlerde size uymuş olsaydı şüphesiz kötü duruma düşerdiniz; ama Allah size imanı sevdirmiş, onu gönüllerinize güzel göstermiş; küfrü, yoldan çıkmayı ve baş kaldırmayı size iğrenç göstermiştir. İşte böyle olanlar, (Allah katından bir lütuf ve nimet sayesinde)

doğru yolda bulunanlardır.”¹⁶⁹⁵

6534. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bilin ki şüphesiz günahlar, günahkarların üzerine oturduğu, dizginlerini salıverdiği ve kendilerini ateşe sürüklediği inatçı atlardır.”¹⁶⁹⁶

6535. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Günahlar hastalıktır. İlacı istiğfar ve şifası ise günaha geri dönmemektir.”¹⁶⁹⁷

6536. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Günahın sarhoşluğundan sakının. Şüphesiz günahın da şarap gibi hatta ondan daha şiddetli bir sarhoşluğu vardır. Allah-u Teala şöyle buyurmuştur: “Onlar sağır, dilsiz ve kördürler. Onlar (küfürden imana) geri dönmezler.”¹⁶⁹⁸

6537. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey insan! Seni günahına karşı cesaretlendiren nedir? Seni rabbine karşı gururlandıran nedir? Kendi kendini mahvetmene sebep olan nedir?”¹⁶⁹⁹

¹⁶⁹² En'am suresi, 120. ayet

¹⁶⁹³ Zariyat suresi, 59. ayet

¹⁶⁹⁴ Bakara suresi, 81. ayet

¹⁶⁹⁵ Hucurat suresi, 7. ayet

¹⁶⁹⁶ el-Bihar, 78/3/51

¹⁶⁹⁷ Gurer'ul-Hikem, 1890

¹⁶⁹⁸ el-Bihar, 77/102/1

¹⁶⁹⁹ Nehc'ul-Belağa, 223. hutbe

6538. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Günah kendisine galip olan, muzaffer olmamıştır; şerle galip olan ise mağlup olmuştur.”¹⁷⁰⁰

6539. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ailene şefkat yüzünden, Allah’a itaati bırakıp, Allah’a isyana yönelmekten sakın. Zira Allah-u Teala şöyle buyurmuştur: “**Ey insanlar! Rabbinize karşı gelmekten sakının. Babanın oğlu, oğulun da babası için cezalandırılmayacağı günden korkun.**”¹⁷⁰¹

6540. *İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz aziz ve celil olan Allah’ın, her gün ve her gece şöyle nida eden bir münadisi vardır: “Ey Allah’ın kulları! Allah’a isyan etmekten sakının. Zira eğer otlayan hayvanlar, süt emen çocuklar ve beli bükülmüş yaşlıların hatırı olmasaydı üzerinize parça parça olacağınız bir azap dökülürdü.”¹⁷⁰²

1360. Bölüm Günahtan Sakınmak

¹⁷⁰⁰ a.g.e. 327. hikmet

¹⁷⁰¹ Mekarim’ul-Ahlak, 2/349/2660

¹⁷⁰² el-Kafi, 2/276/31

6541. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sağlığına zarar verir diye yemekten perhiz edip kendilerini ateşe atan günahlardan perhiz etmeyen topluluklara şaşarım.”¹⁷⁰³

6542. *İmam Seccad (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kendisine zarar verecek olan yemekten perhiz eden, ama kendisine zarar veren günahtan sakınmayan kimseye şaşarım!”¹⁷⁰⁴

6543. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hastalık korkusuyla yemek yemekten sakınan, ama cehennem ateşi korkusuyla günahlardan sakınmayan kimseye şaşarım!”¹⁷⁰⁵

bak. ed- Deva, 1287. Bölüm

1361. Bölüm Akıllı İnsan Günah İşlemez

6544. *İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz akıllı insanlar, dünyanın fazlalığını bile terk etmişlerdir. Nerde kaldı ki günahlar! Oysa dünyayı terk

¹⁷⁰³ Tuheful-Ukul, 204

¹⁷⁰⁴ el-Bihar, 78/159/10

¹⁷⁰⁵ a.g.e. 62/269/60

etmek bir fazilet, günahları terk etmek ise farzdır.”¹⁷⁰⁶

6545. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim bir günah işlerse kendisine bir daha dönmeyecek olan bir aklını kaybeder.”¹⁷⁰⁷

6546. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Eğer Allah, kendisine karşı günah hususunda azap vaad etmeseydi bile nimetleri hatırına isyan edilmemesi gerekirdi.”¹⁷⁰⁸

6547. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Münezzeh olan Allah itaatine teşvik etmeseydi bile rahmetini ümit etmek için kendisine itaat edilmesi farz olurdu.”¹⁷⁰⁹

*bak. eş-Şukr, 2061. Bölüm
el-Haram, 801
et-Taata, 2427. Bölüm
eş-Seriat, 1982. Bölüm*

1362. Bölüm Günahtan Sakınmak İyilikten Daha Evladır

6548. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kötülüklerden

sakınmak iyilikleri kazanmaktan daha evladır.”¹⁷¹⁰

6549. *Masum İmamlar (a.s) şöyle buyurmuşlardır:* “Çaba ve gayret gösterin. Eğer amel etmiyorsanız, günah da işlemeyin. Zira bina inşa eden kimse onu viraneye çeviren. Her ne kadar az da olsa binasını yükseltir. Ama bina inşa edip viraneye çevirne kimsenin binası yükselmez.”¹⁷¹¹

6550. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yere düşmekten sakınmak, yerden kaldırılmasını istemekten daha iyidir.”¹⁷¹²

bak. Ramazan, 1548. Bölüm

1363. Bölüm Kötülüklerin Galebesinden Sakındırmak

Kur'an:

“Kim iyilikle gelirse ona on katı verilir ve her kim de ortaya bir kötülük gelirse ancak misliyle cezalandırılır; onlara haksızlık yapılmaz.”¹⁷¹³

6551. *İmam Ali (a.s), oğlu Hasan'a (a.s) yaptığı vasiyetinde şöyle buyurmuştur:* “Tövbeyle

¹⁷⁰⁶ a.g.e. 78/301/1

¹⁷⁰⁷ Meheccet'ul-Beyza, 8/160

¹⁷⁰⁸ Nehc'ul-Belağa, 290. hikmet

¹⁷⁰⁹ Gurer'ul-Hikem, 7594

¹⁷¹⁰ a.g.e. 1522

¹⁷¹¹ el-Bihar, 70/286/8

¹⁷¹² a.g.e. 78/187/31

¹⁷¹³ En'am suresi, 160. ayet

yönelişinin kabulünde sana şiddetli davranmadı. Günahın sebebiyle zorluğa düşürmedi, rahmetinden seni ümitsizliğe düşürmedi. Aksine, suçundan yüz çevirmeni bir iyilik saydı; yaptığın kötülüğe misliyle, ettiğin iyiliğe de on misliyle karşılık verdi. Sana tevbe ve hoşnutluk kapısını açtı.”¹⁷¹⁴

6552. *İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s)* şöyle buyurmuştur: “Birleri (kötülükleri) onlarına (iyiliklerine) galebe çalan kimse ne kötüdür!”¹⁷¹⁵

1364. Bölüm

Allah’a İsyan İle Bir İş Yapmak İsteyen Kimse

6553. *Resulullah (s.a.a)* şöyle buyurmuştur: “Her kim Allah’a isyan ile bir işi yapmak isterse ümit ettiği şeyden uzaklaşır ve korktuğu şeye yakın olur.”¹⁷¹⁶

6554. *İmam Sadık (a.s)* şöyle buyurmuştur: “Adamın birisi İmam Hüseyin’e, “bana iki kelime öğüt ver” diye yazınca kendisine şöyle cevap yazmıştır:

“Her kim Allah’a isyan ederek bir iş yapmak isterse, ümit ettiği şeyi daha fazla kaybeder ve sakındığı şeyin gelişini hızlandırır.”¹⁷¹⁷

1365. Bölüm

Açıkça Günah İşlemek

6555. *İmam Rıza (a.s)* şöyle buyurmuştur: “Her kim açıkça günah işlerse yardımsız bırakılır. Her kim de günahını gizlerse (şayet) bağışlanır.”¹⁷¹⁸

6556. *İmam Ali (a.s)* şöyle buyurmuştur: “Münezzeh olan Allah’a açıkça günah işlemek azabı hızlandırır.”¹⁷¹⁹

6557. *İmam Ali (a.s)* şöyle buyurmuştur: “Açık gınahtan sakın, şüphesiz açık günah en şiddetli gınahtır.”¹⁷²⁰

6558. *İmam Ali (a.s)* şöyle buyurmuştur: “Açıkça günah işleyen kimse perdeleri yırtmıştır.”¹⁷²¹

6559. *Resulullah (s.a.a)* şöyle buyurmuştur: “Gece bir kötülük yaptığında rabbinin günahını gizlediği ama buna rağmen sabah olunca, “Ey falan kimse! Ben,

¹⁷¹⁴ Nehc’ul-Belağa, 31. mektup

¹⁷¹⁵ Tuhef’ul-Ukul, 281

¹⁷¹⁶ el-Bihar, 77/178/10

¹⁷¹⁷ a.g.e. 73/392/3

¹⁷¹⁸ a.g.e. s. 356/67

¹⁷¹⁹ Gurer’ul-Hikem, 9811

¹⁷²⁰ a.g.e. 2677

¹⁷²¹ a.g.e. 525

dün gece şöyle böyle yaptım” diye günahını açıklayan kimse dışında ümmetimin tümü bağışlanmıştır.”¹⁷²²

6560. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ben, üç kişi dışında bu ümmetten hakkımızı tanıyan kimseler için kurtuluş ümit ediyorum: Güçlü zalim, heva ve hevesine tapan kimse ve açıkça günah işleyen kimse dışında.”¹⁷²³

bak. el-Ma'ruf(2), 2694. Bölüm

1366. Bölüm Günahların En Büyüğü

6561. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Münezzeh olan Allah nezdinde en büyük günah, sahibinin nezdinde küçük olan günahdır.”¹⁷²⁴

6562. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Münezzeh olan Allah nezdinde en şiddetli günah, günahkarın saydığı önemsiz günahdır.”¹⁷²⁵

6563. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “En şiddetli günah

günahkarın hafife aldığı günahdır.”¹⁷²⁶

6564. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah nezdinde en büyük günah seni yaratan Allah’a ortak koşman, seninle birlikte yemesinden (fakirlikten) korkarak çocuğunu öldürmen ve komşunun karısıyla zina etmendir.”¹⁷²⁷

6565. Resulullah (s.a.a), kendisine, “en büyük günah hangisidir?” diye soran Abdullah b. Mes’ud’a şöyle buyurmuştur: “Yaratıcın olan Allah’a eş koşmandır.” “Sonra hangisidir?” diye sorunca, “Seninle birlikte yemesinden (fakirlikten) korkarak çocuğunu öldürmendir” diye buyurdu. “Sonra hangisidir?” diye sorunca da, “Komşunun karısıyla zina etmendir” diye buyurdu. Allah da Peygamberini tasdik ederek şu ayeti indirdi: **“Allah ile birlikte başka bir ilahı çağırmayanlar...”**”¹⁷²⁸

6566. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Günahlar tümüyle şiddetlidir. En şiddetlisi ise et bitiren ve kan yapan günahdır.”¹⁷²⁹

¹⁷²² Kenz’ul-Ummal, 10338

¹⁷²³ el-Hisal, 119/107

¹⁷²⁴ Gurur’ul-Hikem, 3141

¹⁷²⁵ a.g.e. 3140

¹⁷²⁶ el-Bihar, 73/364/96

¹⁷²⁷ Kenz’ul-Ummal, 43869

¹⁷²⁸ Nur’us-Sakaleyn, 4/31/111

¹⁷²⁹ el-Kafi, 2/270/7

6567. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En büyük günah haksız yere müslümanın malını alıkoymaktır.”¹⁷³⁰

6568. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah nezdinde en büyük günah, günahkarın ısrar ettiği günahıdır.”¹⁷³¹

6569. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanın ayıplarını bilmemesi en büyük günahlardandır.”¹⁷³²

6570. *İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Günahlara sevinmekten sakın. Şüphesiz günaha sevinmek, günah işlemekten daha büyüktür.”¹⁷³³

1367. Bölüm En Pis Günah

6571. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Günahların en pisi üç tanedir: “Dilsiz hayvanı öldürmek, kadının mehrini vermemek ve işçinin ücretini ödememek.”¹⁷³⁴

¹⁷³⁰ Seva’ul-A’mal, 322/10; Tuhef’ul-Ukul, 216

¹⁷³¹ Gurer’ul-Hikem, 3131

¹⁷³² el-Bihar, 78/91/95

1368. Bölüm Bağışlanmayan Günah

Kur’an:

“Allah kendisine ortak koşmayı elbette bağışlamaz, bundan başkasını dilediğine bağışlar. Allah'a ortak koşan kimse, şüphesiz büyük bir günahla iftira etmiş olur.”¹⁷³⁵

6572. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ın kitabındaki hükümlerden birisi de şudur: “Tevbe etmeden rabbinin huzuruna çıkan kimseye, istediği kadar çalışıp çabalasın, işinde ihlaslı olsun kendisine hiç bir fayda vermeyecek şeyler şunlardır: Kendisine farz kıldığı ibadette Allah’a ortak koşmak, öfkesini bir kişiyi öldürerek yenmek, başkasının ayıbını söylemek, bir ihtiyacını elde etmek için dininde bidat ortaya çıkarmak, insanlara iki yüzlü görünmek, onlar arasında iki dilli konuşmaktır.”¹⁷³⁶

6573. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah yeni din çıkaran, işçinin hakkını vermeyen

¹⁷³³ a.g.e. 78/159/10

¹⁷³⁴ Mekarim’ul-Ahlak, 1/506/1752

¹⁷³⁵ Nisa suresi, 48. ayet

¹⁷³⁶ Nehc’ul-Belağa, 153. hutbe

veya hür olan birini satan kimse dışında her günahkarı affeder.”¹⁷³⁷

6574. İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim yanında aç ve yemeksiz kalan bir mümin olduğu halde tok yatarsa, aziz ve celil olan Allah (onun hakkında) şöyle buyurur: “Ey meleklerim! Siz de bu kuluma şahit olun ki ben ona emrettim, o bana isyan etti ve benden başkasına itaat etti, ben de onu kendi işine havale ettim. İzzet ve celalime andolsun ki onu asla affetmeyeceğim.”¹⁷³⁸

6575. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Günah üç kısımdır: Bağışlanan günah, bağışlanmayan günah ve günahkarın korku ve ümit içinde olduğu günah... Bağışlanan günah, Allah’ın kendisini dünyada cezalandırdığı kimsenin günahıdır. Dolayısıyla Allah kuluna yeniden (ahirette) azap etmekten daha yüce ve bağışlayıcıdır. Bağışlanmayan günah ise kulların birbirine zulmetmesidir... Üçüncü günah ise Allah’ın kullarından gizlediği

ve günahkara tövbe nasip ettiği günahdır. Bu yüzden günahından dolayı korkulu ve rabbinden ümitlidir. Biz bu şahsa karşı onun kendisine olduğu gibiyiz (korku ve ümit içindeyiz)”¹⁷³⁹

6576. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bağışlanmayan günahlardan sakının: Ganimetlerde hıyanet etmek ki her kim ganimetlerde bir hıyanette bulunursa kıyamet günü onu kendisiyle getirir ve faiz yemek ki faiz yiyen kimse mezarından şeytanın çarptığı kimse gibi delirmiş bir halde ayağa kalkar.”¹⁷⁴⁰

6577. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dindaşlarının (senden) hoşnutsuzluğu dışında her günah bağışlanır.”¹⁷⁴¹

6578. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bağışlanmayan günahlardan biri de insanın, “Keşke bu günah dışında herhangi bir günahla yargılanmasam” demesidir.”¹⁷⁴²

6579. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Kötü ahlak dışında her günahın bir tövbesi vardır. Zira kötü ahlaklı insan bir

¹⁷³⁷ el-Bihar, 72/219/1

¹⁷³⁸ Sevab’ul-A’mal, 298/1

¹⁷³⁹ el-Bihar, 6/29/35

¹⁷⁴⁰ Kenz’ul-Ummal, 43770

¹⁷⁴¹ Tuhef’ul-Ukul, 303

¹⁷⁴² el-Hisal, 24/83

günahtan çıksa bir diğerine düşer.”¹⁷⁴³

6580. İmam Seccad (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah şu iki günah dışında müminin her günahını bağışlar, dünya ve ahirette onu işlediği günahtan temizler: Takiyyeyi terk etmek ve kardeşlerin haklarını zayi etmek.”¹⁷⁴⁴

6581. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her ne zaman kötü bir iş yapmak istersen onu yapma. Zira Allah bazen kulu günah halinde görür ve şöyle buyurur: “İzzet ve celalime andolsun ki bundan sonra onu asla affetmeyeceğim.”¹⁷⁴⁵

bak. el-Kunut, 3422. Bölüm

eğ-Zulm, 2451, 2452. Bölümler

1369. Bölüm

Halvet Halinde

Günahtan Sakındırmak

6582. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Halvet halinde günahtan sakının. Şüphesiz size şahit olan hakim olandır.”¹⁷⁴⁶

¹⁷⁴³ el-Bihar, 77/48/3

¹⁷⁴⁴ Tefsir-i Mensub ila İmam’ul-Askeri (a.s), 321/166

¹⁷⁴⁵ el-Kafi, 2/143/7

¹⁷⁴⁶ el-Bihar, 78/70/25

6583. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim halvette günah işlerse Allah ona itina göstermez.”¹⁷⁴⁷

bak. el-Hesab, 842. Bölüm

eğ-Ziker, 1341. Bölüm

1370. Bölüm

Gizli ve Açık Günah

Kur’an:

“Günahın açığını da gizlisini de bırakın. Günah kazananlar, kazandıklarına karşılık şüphesiz ceza göreceklendir.”¹⁷⁴⁸

“Gizli ve açık kötülüklere yaklaşmayın.”¹⁷⁴⁹

6584. İmam Bakır (a.s), Allah-u Teala’nın, “kötülüklere yaklaşmayın” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: “Açığı zina, gizli ise metres tutmaktır.”¹⁷⁵⁰

Ben diyorum ki: “Bu sadece çirkinliklerin örneğini beyan etmek içindir. Yoksa çirkinlikler bu örneklerle münhasır değildir.”

bak. el-İmamet, 133. Bölüm

¹⁷⁴⁷ a.g.e. 46/247/35

¹⁷⁴⁸ En’am suresi, 120. ayet

¹⁷⁴⁹ En’am suresi, 151. ayet

¹⁷⁵⁰ Mecme’ul-Beyan, 4/590

1371. Bölüm

Günahı Hafif ve Küçük Görmek

6585. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah işlediği büyük bir günahta kendisine teveccüh eden kulunu sever ve küçük bir günahı hafif sayan kulundan ise nefret eder.”¹⁷⁵¹

6586. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Günahı küçümsemen ve içinde bulunduğun haline razı olman gibi bir musibet yoktur.”¹⁷⁵²

6587. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İşlediğin bir kötülüğü küçümseme. Şüphesiz (kıyamet günü) onu hoşuna gitmez bir şekilde göreceksin.”¹⁷⁵³

6588. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ey İbn-i Mes’ud! Hiç bir günahı değersiz görme, küçümseme ve büyük günahlardan uzak dur. Zira kıyamet günü kul, günahlarına bakınca gözleri kan ve irin ağlar. Allah-u Teala şöyle buyurmuştur:

“Herkesin işlediğini gördüğü gün...”¹⁷⁵⁴

6589. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz mümin günahını üzerine düşmesinden korktuğu büyük bir kaya parçası gibi görür. Kafir ise günahını burnunun önünden uçup giden bir sinek gibi görür.”¹⁷⁵⁵

6590. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah, gazabını kendisine günah işlenilmesinde gizlemiştir. O halde hiç bir günahı küçümseme. Zira sen bilmediğin halde Allah’ın gazabı o günahla birlikte olabilir.”¹⁷⁵⁶

6591. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah Tebarek ve Teala bir kulun hayrını dileyince günahlarını gözlerinin önünde mücessem kılar ve günah yükünü omuzlarına ağırlık verir. Allah bir kulun kötülüğünü istediğinde ise ona günahlarını unutturur.”¹⁷⁵⁷

¹⁷⁵¹ el-Bihar, 73/359/80

¹⁷⁵² Tuhef’ul-Ukul, 286

¹⁷⁵³ el-Bihar, 73/356/65

¹⁷⁵⁴ Mekarim’ul-Ahlak, 2/350/2660

¹⁷⁵⁵ Emali’et-Tusi, 527/1162

¹⁷⁵⁶ el-Bihar, 73/349/43

¹⁷⁵⁷ Mekarim’ul-Ahlak, 2/365/2661

1372. Bölüm

Küçük Günahlar Büyük Günahlara Uzanan Yollardır

6592. *İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Mesih (a.s) havarilerine şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz günahları küçümsemek ve değersiz görmek, İblis’in hilelerindendir. İblis sizlere günahları değersiz gösterir ve gözlerinizde günahları küçültür, böylece günahlarınız toplanır, çoğalır ve sizleri sarar.”¹⁷⁵⁸

6593. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Resulullah (s.a.a) kuru ve bitkisiz bir yere indi ve ashabına şöyle buyurdu: “Bir miktar odun toplayın.” Onlar, “Ey Allah’ın Resülü! Biz kuru ve bitkisiz bir topraktayız. Burada odun bulunmaz” deyince Peygamber şöyle buyurdu: “Her kim ne bulursa getirsin.” Onlar, odunları topladılar ve Peygamber’in huzurunda üst üste yığdılar. Bunun üzerine peygamber (s.a.a) şöyle buyurdu: “Günahlar da işte bu şekilde

toplanır.” Ardından şöyle buyurdu: “Küçük sayılan günahlardan sakının. Zira her şeyin bir sorgulayanı vardır. Bilin ki şüphesiz günahları sorgulayan kimse şöyle yazmaktadır: **“Önceden yaptıkları her şeyi, geride bıraktıkları eserleri ve her şeyi apaçık kitapta saydık.”**¹⁷⁵⁹

6594. *İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Az olan günahları, az saymayın. Zira bu günahlar yavaş yavaş toplanır ve çoğalırlar.”¹⁷⁶⁰

6595. *İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Küçük günahlar büyük günahların yoludur. Küçük günahlar hususunda Allah’tan korkmayan kimse büyük günahlar hususunda da O’ndan korkmaz.”¹⁷⁶¹

6596. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Az günahları küçümsemeyin, şüphesiz küçük günahlar, yavaş yavaş toplanır ve büyük günaha dönüşürler.”¹⁷⁶²

¹⁷⁵⁸ Tuheful-Ukul, 392

¹⁷⁵⁹ el-Kafi, 2/288/3

¹⁷⁶⁰ Emali’el-Mufid, 157/8

¹⁷⁶¹ el-Bihar, 73/353/55

¹⁷⁶² el-Hisal, 616/10

1373. Bölüm

Küçük Günahlardan Sakındırmak

6597. Zeyd'uş Şebham şöyle diyor: “İmam Sadık (a.s) şöyle buyurdu: “Küçük sayılan günahlardan sakının. Şüphesiz bu günahlar bağışlanmaz.” Ben, “Küçük sayılan günahlar hangisidir?” diye sorunca da şöyle buyurdu: “İnsan günah işler ve şöyle der: “Bu günahdan başka günahım olmasaydı ne iyi olurdu.”¹⁷⁶³

6598. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Küçük sayılan günahlardan sakının. Şüphesiz küçük günahların bir sorgulayanı vardır. Sizden hiç kimse şöyle demesin: “Günah işliyorum ve Allah’tan bağışlanma diliyorum.” Zira Allah-u Teala şöyle buyurmuştur: “Eğer onlar bir hardal tanesi ağırlığınca da olsa...”¹⁷⁶⁴

6599. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Küçük sayılan günahlardan sakının. Şüphesiz onların da bir sorgulayanı vardır.”¹⁷⁶⁵

¹⁷⁶³ el-Kafi, 2/287/1

¹⁷⁶⁴ Nur’us-Sakaleyn, 4/204/47

¹⁷⁶⁵ el-Kafi, 2/270/10

¹⁷⁶⁶ el-Bihar, 73/363/93

6600. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz İblis küçük günahlarınızdan hoşnut olur.”¹⁷⁶⁶

6601. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz insan, iyilik eder, onlara güvenir, küçük sayılan günahlar işler, ama Allah ile karşılaşınca O’nu kendisine öfkelenmiş görür. (Bazen de) İnsan kötü iş yapar ve sonra ondan el çeker. Kıyamet günü güvenlik içinde olur.”¹⁷⁶⁷

6602. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Günahın küçüklüğüne bakmayın, kime karşı küstah olduğunuza bakın.”¹⁷⁶⁸

1374. Bölüm

Büyük Günahlar

Kur’an:

“Size yasak edilen büyük günahlardan kaçınırsanız, kusurlarınızı örter ve sizi şerefli bir yere yerleştiririz.”¹⁷⁶⁹

“Küçük günahlar dışında büyük günahlardan ve çirkin işlerden kaçınanlara gelince,

¹⁷⁶⁷ Mekarim’ul-Ahlak, 2/367/2661

¹⁷⁶⁸ el-Bihar, 77/167/6

¹⁷⁶⁹ Nisa suresi, 31. ayet

şüphesiz Rabbinin bağışı boldur. Sizi yerden var ederken ve siz annelerinizin karınlarında cenin halinde iken sizleri en iyi bilen O'dur. O halde kendinizi temize çıkarmayın. O, sakınanı çok iyi bilir.”¹⁷⁷⁰

6603. *İmam Sadık (a.s), Allah-u Teala'nın, “Size yasak edilen büyük günahlardan kaçınırsanız...” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “Büyük günahlar, aziz ve celil olan Allah'ın işleyene ateşi farz kıldığı günahlardır.”¹⁷⁷¹

6604. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Büyük günahlar yedi tanedir: Bilerek mümini katletmek, iffetli kadına iftirada bulunmak, düşmanla cihad meydanından kaçmak, hicretten sonra (beldesine) geri dönmek, zulüm üzere yetim malını yemek, apaçık delilden sonra faiz yemek ve Allah'ın hakkında ateşi farz kıldığı her şey.”¹⁷⁷²

6605. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah'a, Resulüne ve vasilerine (onlara salat ve selam olsun)

yalan isnad etmek, büyük günahlardandır.”¹⁷⁷³

6606. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İffetli kadınlara iftirada bulunmak büyük günahlardandır. Zira aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmaktadır: “Onlar dünya ve ahirette lanetlendiler ve onlara büyük azap vardır.”¹⁷⁷⁴

6607. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Büyük günahlar şunlardır: Allah'a şirk koşturmak, anne babaya saygısızlık etmek, bir cana kıymak ve bilerek yalan yere yemin etmek.”¹⁷⁷⁵

6608. *İmam Bakır (a.s), kendisine büyük günahlar sorulunca şöyle buyurmuştur:* “Allah'ın hakkında ateş vadettiği her şey.”¹⁷⁷⁶

6609. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Büyük günahlar dokuz tanedir. Onlardan en büyüğü ise aziz ve celil olan Allah'a şirk koşturmak. (Diğerleri ise:) Mümin insanı öldürmek, faiz yemek, yetim malı yemek, iffetli kadına iftirada bulunmak, cihad meydanından kaçmak, anne babaya saygısızlık etmek, Beyt'ul-Haram'ın hürmetini çiğnemek ve

¹⁷⁷⁰ Necm suresi, 32. ayet

¹⁷⁷¹ el-Kafi, 2/276/1

¹⁷⁷² a.g.e. s. 277/3

¹⁷⁷³ el-Bihar, 2/117/17

¹⁷⁷⁴ a.g.e. 79/9/9

¹⁷⁷⁵ Kenz'ul-Ummal, 7797

¹⁷⁷⁶ el-Bihar, 79/15/24; bak. Vesail'uş-Şia, 11/251, 46. Bölüm

sihir. Her kim bu günahlardan temiz olarak Allah'la görüşürse duvarları altından olan cennette benimle birlikte olacaktır.”¹⁷⁷⁷

6610. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Büyük günahlar şunlardır: Allah’a şirk koşturmak, bir cana kıymak, yetim malı yemek, iffetli kadına iftirada bulunmak, cihad meydanlarından kaçmak, hicretten sonra (yurduna) geri dönmek, sihir, anne babaya saygısızlık etmek, faiz yemek, cemaatten ayrılmak ve ahdini bozmak.”¹⁷⁷⁸

6611. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bir cana kıymak büyük günahlardandır. Nitekim aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz her kim bir mümini bilerek katlederse cezası ebedi olarak cehennemde kalmaktır.”¹⁷⁷⁹

bak. el-Bihar, 79/2, 68. Bölüm, s. 204, 95. Bölüm

Kenz’ul Ummal, 3/540 ve s. 831.

1375. Bölüm

Büyük Günahların En

Büyüğü

¹⁷⁷⁷ el-Bihar, 77/170/7

¹⁷⁷⁸ Kenz’ul-Ummal, 4326

¹⁷⁷⁹ el-Bihar, 79/8/8

6612. İmam Ali (a.s), büyük günahların en büyüğü sorulduğunda şöyle buyurmuştur: “Allah’ın hilesinden (azap ve mühletinden) güvende olduğuna inanmak, Allah’ın yardımından ümidini kesmek ve Allah’ın rahmetinden ümitsiz kalmak.”¹⁷⁸⁰

bak. el-Havf, 1146. Bölüm, 449. Konu, el-Kunut

1379. Bölüm

Günahlarda İsrar

Etmek

Kur’an:

“Onlar fena bir şey yaptıklarında veya kendilerine zulmettiklerinde Allah’ı anarlar, günahlarının bağışlanmasını dilerler. Günahları Allah’tan başka bağışlayan kim vardır? Onlar, yaptıklarında bile bile ısrar etmezler.”¹⁷⁸¹

6613. İmam Bakır (a.s), Allah-u Teala’nın “...ısrar etmezler” ayeti hakekında şöyle buyurmuştur: “Günahlar hususunda ısrar etmek, kulun günah işlediği zaman bağışlanma dilememesi,

¹⁷⁸⁰ Kenz’ul-Ummal, 4325

¹⁷⁸¹ Al-i İmran suresi, 135. ayet

tövbe düşüncesine kapılmamasıdır. Günahlarda ısrar etmenin anlamı budur.”¹⁷⁸²

6614. İmam Sadık (a.s.) şöyle buyurmuştur: “Günahlarda ısrar etmek, Allah’ın hilesinden (azabından) kendini güvende hissetmektir. Allah’ın hilesinden (azabından) sadece hüsrana uğrayan topluluk, kendini güvende hisseder.”¹⁷⁸³

6615. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Gözün donması (ağlamaması), kalbin katılaşması, rızık talebinde şiddetli ihtirasa kapılmak ve günahlar hususunda ısrar etmek, şekavetin ve mutsuzluğun alametlerindendir.”¹⁷⁸⁴

6616. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Dört şey kalbi öldürür: ... Günah üstüne günah işlemek.”¹⁷⁸⁵

6617. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İstiğfar ile büyük günah ve ısrarla birlikte küçük günah olmaz.”¹⁷⁸⁶

6618. İmam Ali (a.s.) şöyle buyurmuştur: “Allah nezdinde en

büyük günah, günahkarın üzerinde ısrar ettiği günahıdır.”¹⁷⁸⁷

6619. İmam Ali (a.s.) şöyle buyurmuştur: “Allah’ın kendisinden alacağı şiddetli intikamı bildiği halde günah işlemekte ısrar eden kimseye şaşarım.”¹⁷⁸⁸

*bak. et-Tevbe, 459. Bölüm,
el-İstiğfar, 3088. Bölüm
el-Cihad(3), 594. Bölüm*

1377. Bölüm Günaha Sevinmek

6620. İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s.) şöyle buyurmuştur: “Günaha sevinmekten sakın. Şüphesiz günaha sevinmek, günah işlemekten daha büyüktür.”¹⁷⁸⁹

6621. İmam Ali (a.s.) şöyle buyurmuştur: “Günaha sevinmek günah işlemekten daha çirkindir.”¹⁷⁹⁰

6622. İmam Ali (a.s.) şöyle buyurmuştur: “Kötülüklere sevinmekten daha büyük bir günah yoktur.”¹⁷⁹¹

¹⁷⁸² el-Bihar, 6/32/40

¹⁷⁸³ a.g.e. 78/209/86

¹⁷⁸⁴ el-Hisal, 243/96

¹⁷⁸⁵ a.g.e. s. 228/65

¹⁷⁸⁶ el-Bihar, 73/355/62

¹⁷⁸⁷ Gurer’ul-Hikem, 3131

¹⁷⁸⁸ a.g.e. 6259

¹⁷⁸⁹ el-Bihar, 78/159/10

¹⁷⁹⁰ Gurer’ul-Hikem, 2045

¹⁷⁹¹ a.g.e. 10762

6623. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Rezaletlere sevinen kimse kurtuluşa ermez.”*¹⁷⁹²

6624. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’a karşı günah işlemekten lezzet alan kimseyi Allah zillete düşürür.”*¹⁷⁹³

6625. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Günahın tatlılığını azabın çetinliği bozar.”*¹⁷⁹⁴

bak. 410. Konu, el- Ferah

1378. Bölüm

Kalbin Bozulmasında

Günahın Rolü

Kur’an:

“Hayır, bilakis onların kazandıkları kalplerini paslandırıp körelmiştir.”¹⁷⁹⁵

6626. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Babam (a.s) şöyle buyururlardı: “Günah kadar hiç bir şey kalbi bozmaz. Şüphesiz kalp, günah işleyip, günahı ısrar edince, sonunda günah kendisine galebe çalar ve kalbin altını üstüne getirir.”*¹⁷⁹⁶

6627. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsan günah*

işleyince kalbinde siyah bir nokta belirir. Eğer tövbe ederse o nokta silinir. Eğer yine günah işlerse o siyah nokta büyür. Sonunda tüm kalbini kaplar. Artık kurtuluş yüzünü görmez.”¹⁷⁹⁷

6628. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kulun kalbinde beyaz bir nokta vardır. İnsan günah işledikçe o noktada siyah bir nokta belirir. Eğer tövbe ederse o siyahlık gider. Eğer günahlara dalarsa siyah nokta büyük. Sonunda tüm beyazlığı kaplar. Beyazlığı kaplayınca, artık günahkar insan hayır ve salah yüzünü görmez. Aziz ve celil olan Allah nitekim şöyle buyurmuştur: “Hayır! bilakis onların kazandıkları kalplerini paslandırıp köreltmıştır.”*¹⁷⁹⁸

6629. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Gözler sadece kalp katılaştığı için kurur ve kalp de sadece günahlar sebebiyle katılaşır.”*¹⁷⁹⁹

bak. el-Kalb, 3404. Bölüm

¹⁷⁹² a.g.e. 10705

¹⁷⁹³ a.g.e. 8823

¹⁷⁹⁴ a.g.e. 4884

¹⁷⁹⁵ Mutaaffin suresi, 14. ayet

¹⁷⁹⁶ el-Kafi, 2/268/1

¹⁷⁹⁷ el-Bihar, 73/327/10

¹⁷⁹⁸ el-Kafi, 2/273/20

¹⁷⁹⁹ İlel’uş-Şerayi’, 81/1

1379. Bölüm

Günahların Nimetin Yok Oluşundaki Rolü

6630. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah bir kula nimet verince, sadece o nimetin ortadan kalkmasına kendisini müstahak kılan bir günah işlemedikçe kendisinden o nimeti almaz.”¹⁸⁰⁰

6631. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Nimet ve hayatın güzelliği sadece işledikleri günahlarla ortadan kalkmıştır. Şüphesiz Allah kullarına zulmedici değildir.”¹⁸⁰¹

6632. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz kul günah işleyince gece namazından mahrum kalır. Kötü işin insan üzerindeki etkisinin hızı, bıçağın ete girişindeki hızından daha süratlidir.”¹⁸⁰²

6633. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Günahlardan sakının. Şüphesiz günahlar hayırları yok eder. Şüphesiz kul, günah işleyince, o günah sebebiyle öğrenmiş olduğu ilmini unutur.”¹⁸⁰³

¹⁸⁰⁰ el-Bihar, 73/339/21

¹⁸⁰¹ el-Hisal, 624/10

¹⁸⁰² el-Kafi, 2/272/16

bak. en-Ni'met, 3907. Bölüm

1380. Bölüm

Günahların Belaların İnişindeki Rolü

Kur'an:

“Başınıza gelen herhangi bir musibet ellerinizle işlediklerinizden ötürüdür. O, yine de çoğunu affeder.”¹⁸⁰⁴

6634. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Günah olmadıkça (ateş veya hastalık sebebiyle) hiç bir damar atmaz, hiç bir ayak taş a çarpmaz, hiç bir baş ağrısı veya hastalık ortaya çıkmaz. Nitekim aziz ve celil olan Allah kitabında şöyle buyurmuştur: **“Başınıza gelen herhangi bir musibet...”** Allah'ın bağışladığı günah, Allah'ın sorguladığı günahdan daha çoktur.”¹⁸⁰⁵

6635. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Günahlardan sakının. Zira günah olmadıkça hiç bir bela inmez ve hiç bir rızık azalmaz. Hatta sıyrık almak, ayağı takılıp düşmek ve musibete uğramak bile. Nitekim aziz ve celil olan Allah şöyle

¹⁸⁰³ el-Bihar, 73/377/14

¹⁸⁰⁴ Şura suresi, 30. ayet

¹⁸⁰⁵ el-Kafi, 2/269/3

buyurmuştur: “**Başınıza gelen herhangi bir musibet....**”¹⁸⁰⁶

6636. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bazen Allah müminin cisim, mal, çocuk veya eşine bir bela indirir.” İmam sonra şu ayeti okudu: “**Başınıza gelen herhangi bir musibet**” Üç defa ellerini birleştirerek, her defasında şöyle buyurdu: “**Allah bir çok günahları affeder.**”¹⁸⁰⁷

6637. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ellerinizi önceden gönderdikleriniz olmadıkça hiç bir damar atmaz ve hiç bir ayak sürçmez. Allah’ın affettiği günahlar ise daha çoktur.”¹⁸⁰⁸

6638. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz mümin günah işler ve böylece rızıktan mahrum olur.”¹⁸⁰⁹

6639. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz kul günah işler ve bu sebeple elinden rızkı alınır.”¹⁸¹⁰

6640. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Günahlardan uzaklaşın. Zira kulun rızkı, günah sebebiyle alıkonur.”¹⁸¹¹

6641. *İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kullar önceden yapmadıkları yeni bir günaha bulaştığında Allah da onlara önceden indirmedeği belayı indirir.”¹⁸¹²

6642. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Günah sebebiyle ölenler, eceliyle ölenlerden daha çoktur.”¹⁸¹³

bak. el-Bela, 399. Bölüm

el-Ceza, 506. Bölüm

1381. Bölüm Karada ve Denizde Günahların Etkisi

Kur’an:

“İnsanların elleriyle işledikleri yüzünden karada ve denizde fesâd çıkar; Allah da belki dönerler diye yaptıklarının bir kısmını böylece kendilerine tattırır.”¹⁸¹⁴

6643. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hiç bir yıl bir öncekinden daha az yağışlı değildir. Aziz ve celil olan Allah

¹⁸⁰⁶ el-Bihar, 73/350/47

¹⁸⁰⁷ Tuhef ul-Ukul, 214

¹⁸⁰⁸ el-Bihar, 81/194/52

¹⁸⁰⁹ a.g.e. 73/349/41

¹⁸¹⁰ el-Kafi, 2/270/8

¹⁸¹¹ el-Hisal, 620/10

¹⁸¹² el-Kafi, 2/275/29

¹⁸¹³ Emali’et-Tusi, 701/1498

¹⁸¹⁴ Rum suresi, 41. ayet

yağmuru istediği yere yağdırır, insanlar günah işleyince, aziz ve celil olan Allah kendilerine taktir ettiği yağmuru onlardan alıkoyar.”¹⁸¹⁵

bak. el- Fesad, 3201. Bölüm

el-Halik, 1096. Bölüm

1382. Bölüm

Günahın Günahı

Olmayanlar Üzerindeki

Etkisi

6644. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Günah, günahı olmayan kimse için de uğursuzdur. Zira eğer günahkara muhalefet ederse belaya uğrar. Eğer onun gıybetini ederse günahkar olur. Eğer günaha razı olursa o zaman da ortak olur.”¹⁸¹⁶

bak. el- Fesad, 3201, 3202. Bölümler

1383. Bölüm

Özel Etkileri Olan

Günahlar

6645. İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: “Yöneticiler yalan

söyleyince yağmur kesilir. Sultan zulmedince devlet itibarını kaybeder, zekat verilmezse hayvanlar ölür.”¹⁸¹⁷

6646. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Nimetleri değiştiren günah zorbalık ve isyandır. Pişmanlık getiren günah cinayettir. İntikama sebep olan günah zulümdür. Perdeyi yırtan günah şarap içmektir. Rızkı alıkoyan günah zinadır. Ölümü hızlandıran günah sıla-i rahimi terk etmektir. Duaya engel olup havayı karartan günah anne babaya eziyettir.”¹⁸¹⁸

6647. İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur: “Duanın icabetine engel olan günahlar kötü niyetlilik, iç pisliği, kardeşlere ikiyüzlü davranmak, dostunun isteğini yerine getirmemek, vakitleri geçene kadar farz namazları ertelemek, iyilik ve sadakayla aziz ve celil olan Allah’a yakınlaşmayı terk etmek, kırıncı olmak ve çirkin sözler kullanmak.”¹⁸¹⁹

bak. ed- Dua, 1198. Bölüm

6648. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Göğün yağmurunu

¹⁸¹⁵ el-Bihar, 73/329/12

¹⁸¹⁶ Firdevs, 2/249/3169

¹⁸¹⁷ Emali’el-Mufid, 310/2

¹⁸¹⁸ el-Bihar, 73/374/11

¹⁸¹⁹ Mean’il-Ahbar, 271/2

alıkoyan günahlar hakimlerin hüküm vermedeki zulmü, yalancı tanıklık ve tanıklığı gizlemektir.”¹⁸²⁰

Bak, el-Mal, 3765. Bölüm

1384. Bölüm Cezayı Hızlandıran Günahlar

6649. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Üç şeyin cezası bu dünyada görülür ve ahirete ertelenmez: Anne babaya eziyet, insanlara karşı zorbalık ve iyiliğe küfranda bulunmak (nankörlük).”¹⁸²¹

6650. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Dört kimsenin cezası çok hızlı ulaşır: Senin iyilik ettiğin ama onun sana kötülük ettiği kimsenin, senin zulmetmediğin ama onun sana zulmettiği kimsenin, sözleştiğinizde senin sözüne bağlı kaldığın ama onun vefasızlık ettiği kimsenin, senin yakın ilişkiler kurduğun ama onun ilişkileri kestiği kimsenin.”¹⁸²²

6651. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Müminlerin

Emiri’nin (a.s) kitabında şöyle yer almıştır: Üç günahın sahibi cezasını bu dünyada görmedikçe ölmez: Zulüm, akrabalık bağıını kesmek ve yalan yemin.”¹⁸²³

6652. *İmam Ali (a.s) bir hutbesinde şöyle buyurmuştur:* “Ölümü hızlandıran günden Allah’a sığınırım.” Abdullah b. Kevva Yeşkuri kalkarak, “Ey Müminlerin Emiri! Günahlar ölümü hızlandırır mı?” diye sordu. İmam şöyle buyurdu: “Eyvahlar olsun sana! Evet, sıla-i rahimi terk etmek (ölümü) hızlandırır.”¹⁸²⁴

6653. *İmam Ali (a.s), kendisine, “hangi günahın cezası sahibine daha çabuk ulaşır” diye sorulunca şöyle buyurmuştur:* “Allah’tan başka dostu olmayana zulmetmek, nimete şükretmekte kusur etmek ve zulüm niyetiyle fakire uzanmak.”¹⁸²⁵

6654. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Cezası en çabuk ulaşan günah sana zulmetmeyene zulmetmendir.”¹⁸²⁶

¹⁸²⁰ Nur’us-Sakaleyn, 5/597/24

¹⁸²¹ Emali’el-Mufid, 237/1

¹⁸²² el-Hisal, 230/71

¹⁸²³ Emali’el-Mufid, 98/8

¹⁸²⁴ el-Bihar, 74/137/107

¹⁸²⁵ el- İhtisas, 234

¹⁸²⁶ Gurer’ul-Hikem, 3146

bak. el-Bihar, 73/366, 138.
Bölüm

1385. Bölüm **Günahların Devası**

6655. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her hastalığın bir ilacı vardır. Günahın ilacı ise istiğfardır.”¹⁸²⁷

6656. *Ammar b. Yasir şöyle diyor:* “Kufe şehrinde yürürken Müminlerin Emiri’nin (a.s) oturduğunu gördüm ki, bir grup insan etrafında toplanmış o da herkese ıslah olacağı şeyi bildiriyor. Ben şöyle arzettim: “Ey Müminlerin Emiri! Günahlar için de nezdinde bir ilaç var mıdır?” Bana şöyle buyurdu: “Evet! Otur!” Ben insanlar dağılıncaya kadar diz üstü oturdum. Sonra İmam bana bakarak şöyle buyurdu: “Sana söylediğim ilaçları al.” Ben, “Buyrun ey Müminlerin Emiri!” dedim. O şöyle buyurdu: “Fakirlik yaprağı, sabır kökü, gizleme helilesi¹⁸²⁸ (bitkisi), hoşnutluk belası, fikri çimen mantarı ve hüznler

sukmunyasını¹⁸²⁹ göz yaşıyla karıştır, endişe kazanında kaynat korku ateşinin üzerine koy. Sonra uykusuzluk süzgeçinden geçir ve yandığın bir halde iç. Ey hasta adam! Hastalığının devası işte budur.”¹⁸³⁰

1386. Bölüm **Allah’ın Günahkarın** **Günahını Örtmesi**

6657. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah Tebarek ve Teala mümin kulu için kırk kalkan takdir etmiştir. Bir günah işledikçe bir kalkanı kenara çekilir. Mümin kardeşinde bir ayıp görüp onu kınayınca diğer kalkanlar kenara çekilir ve korumasız kalır. Böylece göklerde meleklerin dilinde ve yeryüzünde insanların dilinde rüsva olur.”¹⁸³¹

6658. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kulun kırk büyük günah işleyinceye kadar kırk kalkanı vardır. Kırk büyük günah işleyince o kalkanlar başından kenara çekilir.”¹⁸³²

¹⁸²⁷ Mustedrek’ul-Vesail, 5/316/5972

¹⁸²⁸ Guzel kokan bitki taneleri

¹⁸²⁹ İshal edici bir bitki özüdür.

¹⁸³⁰ a.g.e. 12/171/13803

¹⁸³¹ el-Bihar, 73/361/87

¹⁸³² İlel’uş-Şerayi’, 532/1

6659. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin yetmiş iki perdenin arkasındadır. Bir günah işleyince bir perde yırtılır. Eğer tövbe ederse Allah o perdeyi yedi perdeyle birlikte kendisine geri çevirir.”¹⁸³³

6660. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bu yüce ve güçlü olan Allah ne de kerimdir! Zayıflıktan boyun eğdiğin halde seni Allah’a isyana cüret ettiren nedir! Oysa sen, Allah’ın perdesinin altında kalıyor, lütfünün genişliğinde yeryüzünde gezip-tozuyorsun ve O, seni lütfünden mahrum bırakmadı, üzerindeki mağfiret perdesini de yırtıp atmadı. Aksine senin için yarattığı nimeti, senden alıkoyduğu kötülüğü veya sende çevirdiği belayı farketmediğinde, O’nun sana olan lütfünü göreceksin! Bir de Allah’a itaat etmiş olsaydın ne olacağını düşün!”¹⁸³⁴

bak. et-Tevbe, 466. Bölüm

1387. Bölüm

Günahların Keffareleri

1-Dünyevi Ceza

6661. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah bir kulun hayrını dileyince onu bu dünyada cezalandırır. Bir kulun kötülüğünü dileyince günahlarını kıyamet günü cezalandırmak için (cezasız) tutar.”¹⁸³⁵

6662. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin bir günah işleyince günahlar sebebiyle fakirliğe düşer olur. Eğer o günahı temizlemezse hastalığa mübtela olur. Eğer o da günahlarını temizlemezse hakim gücün takip korkusuna düşer olur. Eğer o da günahlarını temizlemezse ölüm anında çok zor can verir. Sonunda kendisiyle sorgulanacağı bir günahı olmaksızın Allah ile görüşür ve cennete götürülmesi emredilir.”¹⁸³⁶

6663. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şialarımızın (Taraftarlarımızdan) biri bizim nehyettiğimiz bir işi yapınca ölmeden önce malına, çocuğuna veya kendisine bir bela iner ve bu sebeple günahları temizlenir, aziz ve celil olan Allah’ı günahsız bir halde karşılar. Eğer günahlarından bir şey kalmışsa

¹⁸³³ Nevadir’ur-Ravendi, 6

¹⁸³⁴ Nehc’ul-Belağa, 223. hutbe

¹⁸³⁵ el-Bihar, 81/177/18

¹⁸³⁶ a.g.e. s. 199/56

ölüm anında çok zor can verir.”¹⁸³⁷

6664. Resulullah (s.a.a) Cebrail'den ve Cebrail de Allah'tan şöyle buyurduğunu nakletmiştir: “Ey Muhammed! Sen, Ali ve büyük günah işleyen kimseler dışındaki siz ikinizin Şiaları cennete girmedikçe diğer peygamberlerin cennete girişini yasakladım. Büyük günah işleyince melekler müjde ve sevinçle kendisini karşılayıncaya dek malıyla veya bir sultan korkusuyla onu belaya düşürürüm. Ben ona gazap etmem. Bu (belalar da) işlediği günahlar sebebiyledir.”¹⁸³⁸

6665. İmam Rıza (a.s), Allah-u Teala'nın, “O gün hiç bir cin ve insanın günahı sorulmaz” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: “Her kim hakka inanır, günah işler ve tövbe etmeden dünyadan göçerse berzahta o gün ah sebebiyle azap görür ve kıyamet gününe ise sorgulanacağı bir günahı olmaksızın gelir.”¹⁸³⁹

el-Kabr, 3266. Bölüm

6666. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Mümin erkek ve

kadınlar Allah'ı günahsız olarak karşılayıncaya kadar sürekli can, mal ve çocukları hususunda belaya düşer.”¹⁸⁴⁰

Bak. el-Bela 404. Bölüm

2-Hastalıklar

6667. İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hastalık mümin için temizleyici ve rahmettir. Kafir için ise azap ve lanettir. Mümin günahlarından tümüyle temizleninceye kadar sürekli hastalıklarla birlikte.”¹⁸⁴¹

6668. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Hastalık günahları temizler.”¹⁸⁴²

6669. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah bir kulunu derde mübtela edince hastalığı ölçüsünce günahlarını temizler.”¹⁸⁴³

6670. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Dert çekildiği anlar günah anlarını siler.”¹⁸⁴⁴

6671. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bir gece ateşler içinde yanmak, bir yıllık günaha kefarete sayılır.”¹⁸⁴⁵

6672. İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: “Demirci körüğü,

¹⁸³⁷ el-Hisal, 635/10

¹⁸³⁸ el-Bihar, 68/145/92

¹⁸³⁹ Nur'us-Sakaleyn, 5/195/42

¹⁸⁴⁰ el-Bihar, 67/236/54

¹⁸⁴¹ Sevab'ul-A'mal, 229/1

¹⁸⁴² el-Bihar, 67/244/83

¹⁸⁴³ Deaim'ul-İslam, 1/218

¹⁸⁴⁴ el-Bihar, 67/244/83

¹⁸⁴⁵ a.g.e. 81/186/39

demirin pisliklerini giderdiği gibi şüphesiz hastalık da bedeni günahlardan temizler.”¹⁸⁴⁶

6673. İmam Ali b. Hüseyin (a.s) bir hastanın iyileştiğini görünce ona şöyle buyurdu: “Günahlardan temizlenişini tebrik ediyorum. Güzel amele yeniden başla.”¹⁸⁴⁷

6674. İmam Ali (a.s) çocukların hastalığı hakkında şöyle buyurmuştur: “Anne ve babanın günahlarının kefaretidir.”¹⁸⁴⁸

6675. Resulullah (s.a.a), kendisine, “hangi şey benden günahları temizler” diye soran birisine şöyle buyurmuştur: “Gözyaşları, tevazu ve hastalıklar.”¹⁸⁴⁹

6676. “Münezzeh olan Allah şöyle buyurmuştur: “Bana itaat edenler misafirlerimdir. Bana şükredenlerin nimetleri arttırılır. Beni zikredenler, nimetlerimden istifade ederler. Bana karşı günah işleyenleri rahmetimden ümitsiz kılmam. Eğer tövbe ederlerse ben onların sevgilisiyim. Eğer beni çağırırlarsa onlara icabet ederim. Eğer hasta olurlarsa onların doktoru olurum. Günah ve ayıplardan temizlenmeleri için

onları sıkıntılar ve musibetlerle tedavi ederim.”¹⁸⁵⁰

3-Hüzünler

6677. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Müminin günahı çoğalır ve günahlarına kefarete olacak ameli de olmazsa Allah onu hüzne mübtela eder ve bu sebeple günahlarını siler.”¹⁸⁵¹

6678. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz hüzünler müslümanın günahlarını siler.”¹⁸⁵²

6679. İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şialarımızdan biri bir günah veya kötülük işleyince gece bir hüzne kapılır. Bu hüzün kötülük ve günahını döker. O halde kalem günahlarını nasıl yazsın?”¹⁸⁵³

6680. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Günahlar arasında hiç bir namaz ve orucun örtemediği günahlar vardır.” Kendisine, “Ey Allah’ın Resülü! O halde o günahı hangi şey örter?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur: “Geçimini temin etmekte hüznünlere kapılmak.”¹⁸⁵⁴

¹⁸⁴⁶ a.g.e. s. 197/54

¹⁸⁴⁷ a.g.e. 81/186/41

¹⁸⁴⁸ a.g.e. h. 40

¹⁸⁴⁹ Kenz’ul-Ummal, 44154

¹⁸⁵⁰ el-Bihar, 77/42/10

¹⁸⁵¹ ed- Ed- Da’vat li’r Ravendi, 120/288

¹⁸⁵² a.g.e. h. 285

¹⁸⁵³ el-Bihar, 68/146/94

¹⁸⁵⁴ ed- Dea’vat li’r Ravendi, 54/141

6681. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah mümine çatan sıkıntı, dert, hüzn, hatta endişeyi, onun günahlarına kefarete kılar.”¹⁸⁵⁵

6682. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Hüzn anları kefarete anlarıdır. Mümin günahlardan temizleninceye kadar sürekli hüzn içindedir.”¹⁸⁵⁶

6683. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mümin, korkunç bir rüya gördüğünde bu sebeple günahları bağışlanır. Bedenine bir zarar geldiğinde o sebeple günahları bağışlanır.”¹⁸⁵⁷

6684. *Resulullah (s.a.a),*
“Arzularınıza göre değildir... Her kim kötülük ederse cezasını görür” ayeti indiğinde kendisine “Belleri büken ayet indi!” diyen birisine şöyle buyurdu: “Hayır, öyle değildir. Sen hiç üzülmez misin, hiç hasta olmaz mısın, hiç zorluk ve sıkıntıya düşmez misin?” O şahıs, “Tabi ki” deyince şöyle buyurdu: “İşte bunlar ceza sayılan şeylerdir.”¹⁸⁵⁸

bak. el-Bela, 404. Bölüm

4-İyilikler

Kur'an:

“Gündüzün iki ucunda ve gecenin gündüze yakın zamanlarında namaz kıl. Doğrusu iyilikler kötülükleri giderir. Bu, öğüt kabul edenlere bir öğüttür.”¹⁸⁵⁹

“Bu, Allah'ın size indirmiş olduğu buyruğudur. Kim Allah'ın buyruğuna karşı gelmekten sakınırsa, O, onun kötülüklerini örter, ecrini büyültür.”¹⁸⁶⁰

6685. *İmam Bakır (a.s) veya İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ali (a.s) halka yönelerek şöyle buyurdu: “Size göre Allah'ın kitabında hangi ayet daha ümit vericidir.” Bazısı dedi ki: “**Allah kendine şirk koşmayı bağışlamaz. Ondan başkasını dilediğine bağışlar.**” İmam şöyle buyurdu: “Güzeldir ama bu ayet değildir” İnsanlar artık görüş belirtmekten vaz geçti. İmam şöyle buyurdu: “Ey Müslüman topluluğu! Neden konuşmuyorsunuz?” Onlar, “Allah'a andolsun ki söyleyecek bir şeyimiz yok” deyince İmam şöyle buyurdu: “Allah Resulü'nün (s.a.a) şöyle buyurduğunu işittim: “Allah'ın kitabında en ümit verici

¹⁸⁵⁵ Tuhef'ul-Ukul, 38

¹⁸⁵⁶ el-Bihar, 67/244/83

¹⁸⁵⁷ Emali'el-Seduk, 404/12

¹⁸⁵⁸ el-Bihar 81/192/49

¹⁸⁵⁹ Hud suresi, 114. ayet

¹⁸⁶⁰ Talak suresi, 5. ayet

ayet şu ayettir: “Gündüzün iki ucunda ve gecenin gündüze yakın zamanlarında namaz kıl. Doğrusu iyilikler kötülükleri giderir.”¹⁸⁶¹

6686. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bir kötülük yapınca bir iyilik de yap ki o kötülüğü yok etsin.”¹⁸⁶²

6687. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah-u Teala her iyilikle bir kötülüğü giderir. Aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz iyilikler kötülükleri giderir.”¹⁸⁶³

6688. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Sizlere ilahi takvayı vasiyet ediyorum. İlahi takva vesilesiyle günahlarınızı temizleyin ve hastalıklarınızı tedavi edin.”¹⁸⁶⁴

bak. el-Hesene, 859. Bölüm es-Salat, 2272, 2314. Bölümler

5-Güzel Ahlak

6689. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz güzel ahlak, güneşin buzu erittiği gibi günahları eritir. Kötü ahlak ise sirkenin balı bozduğu gibi ameli bozar.”¹⁸⁶⁵

6690. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şu dört şey kimde olursa baştan ayağa günaha boğulsa da Allah günahlarını iyiliğe çevirir: Doğruluk, haya, güzel ahlak ve şükür.”¹⁸⁶⁶

6-Mazlumların İmdadına Yetişmek

6691. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mazlumların imdadına yetişmek ve hüznülü kimsenin hüznünü gidermek büyük günahların kefaretidendir.”¹⁸⁶⁷

6692. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mazlumların imdadına yetişmek ve hüznülü kimsenin hüznünü gidermek büyük günahların kefaretidendir.”¹⁸⁶⁸

7-Meleklerin Mağfaret Dilemesi

6693. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz zikri yüce Allah’ın, rüzgarın dökülmek üzere olan ağaç yapraklarını döktüğü gibi Şialarımızın sırtından günahları döken melekleri vardır. Nitekim Allah-u Teala şöyle buyurmuştur: “Rablerini hamdıyla tesbih

¹⁸⁶¹ el-Bihar, 82/220/41

¹⁸⁶² Emali’et-Tusi, 186/312

¹⁸⁶³ Nur’us-Sakaleyn, 2/402/238

¹⁸⁶⁴ Nehc’ul-Belağa, 191. hutbe

¹⁸⁶⁵ el-Bihar, 71/395/74

¹⁸⁶⁶ el-Kafi, 2/107/7

¹⁸⁶⁷ Nehc’ul-Belağa, 24. hikmet

¹⁸⁶⁸ el-Bihar, 78/67/5

eder ve iman eden kimseler için mağfiret dilerler.” Allah’a yemin olsun ki onlar sizlerden başkası değildir.¹⁸⁶⁹

8-Çok Secde Etmek

6694. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Birisi Allah’ın Resulüne (s.a.a) gelerek şöyle dedi: “Ey Allah’ın Resulü (s.a.a)! Günahım çoğalmış ve amelim azalmıştır.” Allah’ın Resulü (s.a.a) ona şöyle buyurdu: “Çok secde et! Zira rüzgarın ağacın yapraklarını dökmesi gibi çok secde etmek de günahları döker.”¹⁸⁷⁰

9-Hac ve Umre

6695. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bu umre o umreye kadar ikisi arasındaki günahların kefaretidir. Makbul olan haccın sevabı cennettir. Bazı günahlar sadece Arafat’ta bağışlanır.”¹⁸⁷¹

6696. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’a yaklaşmanın en iyi vesilesi Allah’ın evini (hac ve umre) ziyaretinde bulunmaktır. Bu ikisi fakirliği giderir ve günahları temizler.”¹⁸⁷²

bak. 696. Bölüm

10-Amel Defterini Hayırla Açmak ve Kapamak

6697. *İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz kula vekil kılınan melek amel deferine yazar. O halde amel defterinin başına ve sonuna hayır yazdığın ki arasındakiler sizlere bağışlansın.”¹⁸⁷³

11-Muhammed ve Ehl-i Beyt’ine Selam Göndermek

6698. *İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim günahlarını temizleyecek bir iş yapamıyorsa Muhammed ve Ehl-i Beyt’ine salavat göndersin. Zira o günahları kökten söküp atar.”¹⁸⁷⁴

12-Ölüm

6699. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ölüm müminin günahlarına kefarettir.”¹⁸⁷⁵

bak. 462. Konu, el-Keffaret el-Hudud, 744. Bölüm
eş-Şehadet (2), 2111. Bölüm
el-Musafahat, 2257. Bölüm
es-Salat, 2272. Bölüm
el- Gaybet, 3141. Bölüm

¹⁸⁶⁹ a.g.e. 59/196/61

¹⁸⁷⁰ Emali’el-Seduk, 404/11

¹⁸⁷¹ el-Bihar, 99/50/46

¹⁸⁷² Nehc’ul-Belağa, 110. hutbe

¹⁸⁷³ el-Bihar, 5/329/25

¹⁸⁷⁴ Emali’el-Seduk, 68/4

¹⁸⁷⁵ Emali’el-Mufid, 283/8

1388. Bölüm

Günahtan Korunma

Sebepleri

6700. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Üç şeye kim riayet ederse taşlanmış şeytandan ve her türlü beladan güvende olur: “Kendisi üzerinde hiç bir hakkı olmayan yabancı bir kadınla halvet etmemek, sultanın yanına gitmemek ve bid’at ehline bidatinde yardımcı olmamak”¹⁸⁷⁶

6701. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz sıla-i rahim ve iyilikte bulunmak hesap işini kolaylaştırır ve insanı günahlardan korur.”¹⁸⁷⁷

6702. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Münezzeh olan Allah insanları itaatine teşvik etmeseydi, yine de rahmetini ümit ederek itaat edilmesi farz olurdu. Allah haramlardan sakındırmamış olsaydı, yine de akıllı insana haramlardan kaçınması farz olurdu.”¹⁸⁷⁸

6703. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Lezzetlerin kesilmesini ve kötü sonuçlarının kalıcılığını hatırlayın.”¹⁸⁷⁹

¹⁸⁷⁶ el-Bihar, 74/197/32

¹⁸⁷⁷ el-Kafi, 2/157/31

¹⁸⁷⁸ Gurer’ul-Hikem, 7594-7595

bak. el-İsmet, 2750. Bölüm

ez-Ziker, 1340. Bölüm

1389. Bölüm

Günahlara Batış

Sebebi

6704. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hırs, kibir ve haset insanı günaha düşmeye çağıran şeylerdir; şer (kötülük) ise tüm çirkinlikleri toplayandır.”¹⁸⁸⁰

6705. *İmam Ali (a.s), Nebrevan savaşında öldürülen Hariciler’e rastladığında şöyle buyurdu:* “Haliniz kötü olsun! Şüphesiz sizi aldatan, sizi zarara uğrattı.” “Ey Müminlerin Emiri! Onları kim aldattı?” diye sorulduğunda da şöyle buyurdu: “Saptırıcı şeytan ve kötülüğü emreden nefisleri onları ümitlerle aldattı, onlara isyan yollarını açtı, üstün geleceklerini vaadederek onları ateşe düşürdü.”¹⁸⁸¹

bak. 386. Konu, “el- Gurur”

1390. Bölüm

Günah (Çeşitli)

¹⁸⁷⁹ el-Bihar, 73/364/96

¹⁸⁸⁰ Nehc’ul-Belağa, 371. hikmet

¹⁸⁸¹ a.g.e. 323. hikmet

6706. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim haram işten yüz çevirirse Allah onun yerine kendisine sevindirici bir ibadet bağışlar”¹⁸⁸²

6707. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ardından iki rekât namaz kılmak ve Allah’tan afiyet (bağışlanma) dilemek fırsatı verilen günah, beni üzmez.”¹⁸⁸³

6708. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Müminlerin Emiri (a.s) şöyle buyurmuştur: “Çirkin işler yapınca, sırtma. Günah işleyen kimse gafıl avlanmaktan kendini güvende görmemelidir.”¹⁸⁸⁴

¹⁸⁸² el-Bihar, 77/121/20

¹⁸⁸³ Nehc’ul-Belağa, 299. hikmet

¹⁸⁸⁴ el-Bihar, 73/317/4

Ra harfi

Konular

- ✓ er-Riaset (Riyaset- Başkanlık)
- ✓ er-Ruya (Rüya)
- ✓ er-Riya (Riya)
- ✓ er-Rey (1) (Görüş-Rey)
- ✓ er-Rey (2) (Görüş-Rey)
- ✓ er-Riba (Faiz)
- ✓ er-Rec'at (Yeniden Diriliş-Dönüş)
- ✓ er-Reca (Ümit)
- ✓ er-Rehm (Merhamet)
- ✓ er-Rehmet (Rahmet)
- ✓ er-Rahim (Sıla-i Rahim, Akrabalık)
- ✓ er-Ruhsat (Ruhsat-İzin)
- ✓ el-İrtidad (Dinden Dönmek)
- ✓ er-Rızk (Rızık)
- ✓ er-Rustak (Köy)
- ✓ er-Resul (Elçi)
- ✓ er-Rİşvet (Rüşvet)
- ✓ er-Rıza' (Süt vermek)
- ✓ er-Rızak (1) (Razı olmak)
- ✓ er-Rızak (2) (Razı olmak)
- ✓ er-Rıfk (Yumuşaklık)
- ✓ el-Murakebe (Murakebe)
- ✓ Ramazan (Ramazan)
- ✓ er-Rimaye (Ok Atmak)
- ✓ er-Rehbanıyyet (Ruhbanlık)
- ✓ er-Rehn (Depozit)
- ✓ er-Ruh (Ruh)
- ✓ er-Rahet (Rahatlık)
- ✓ er-Riyazet (Riyazet)

172. Konu er-Riaset Riyaset Başkanlık

• *el-Bihar, 73/145, 124. Bölüm, Hub'ur-Riaset*

• *bak.*

• *280. Konu, eş-Şöbret; 88. Konu, el-Cah, es-Suflet, 1833. Bölüm*

1391. Bölüm

Riyaseti Kınamak

6709. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Riyaset yokluk sebebidir.”¹⁸⁸⁵

6710. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kuyruk ol ve baş olma.”¹⁸⁸⁶

6711. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Baş olmaya çalışma ki aksi taktirde kuyruk olursun.”¹⁸⁸⁷

6712. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah-u Teala Musa’ya şöyle buyurmuştur: “Allah’ın da kendisinden razı olduğunu bilmedikçe insanların kendisinden hoşnut olduğu kimseye gıpta etme. İnsanların kendisine itaat ettiği kimseye gıpta etme. Zira insanların ona hak dışında itaat etmesi ona ve ona uyanlar için yok oluştı.”¹⁸⁸⁸

6713. *Zebur’da şöyle yer almıştır:* “Gerçek riyaset mülk riyaseti değildir. Şüphesiz riyaset ahiret riyasetidir.”¹⁸⁸⁹

¹⁸⁸⁵ Gurer’ul-Hikem, 223

¹⁸⁸⁶ el-Bihar, 78/226/95

¹⁸⁸⁷ el-Kafi, 2/338/1

¹⁸⁸⁸ a.g.e. s. 135/21

bak. eş-Şeref, 1984. Bölüm; 9276. Hadis

1392. Bölüm

Din Üzerinde Riyaset Taleb Etmenin Tehlikesi

Kur’an:

“İşte bu ahiret yurdudur. Onu veryüzünde böbürlenmeyi ve bozgunculuğu istemeyen kimselere verimiz. Sonuç Allah’a karşı gelmekten sakınanlarındır.”¹⁸⁹⁰

6714. *İmam Rıza (a.s), birinin adını andıktan ve, “o riyaset peşinde koşan birisidir” dedikten sonra şöyle buyurmuştur:* “Eğer iki vahşi kurt çobansız bir sürüye saldırırsa, makam peşinde koşan birisinin dinine verdiği zarardan daha az zarar verir.”¹⁸⁹¹

6715. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Mal ve makam sevgisinin müminin dinine verdiği zarar, biri önden, biri arkadan çobansız sürüye saldıran iki vahşi kurdun verdiği zarardan daha hızlıdır.”¹⁸⁹²

bak. el-Ahiret, 33. Bölüm

¹⁸⁸⁹ el-Bihar, 14/47/34

¹⁸⁹⁰ Kasas suresi, 83. ayet

¹⁸⁹¹ el-Kafi, 2/297/1

¹⁸⁹² a.g.e. s. 315/3

1393. Bölüm

Riyaset Sevgisinden Sakındırmak

6716. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz sizlerin en kötüsü arkasından gidilmeyi seven kimsedir. Bu kimse mecburen yalan söyler veya görüşünde aciz kalır.”¹⁸⁹³

6717. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah tebarek ve Teala’ya isyan edilen ilk şey şu altı haslettir: Dünya sevgisi, riyaset sevgisi, yemek sevgisi, kadın sevgisi, uyku sevgisi ve rahatlık sevgisi.”¹⁸⁹⁴

6718. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Alimlerin afeti riyaset sevgisidir.”¹⁸⁹⁵

6719. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim halkın, karşısında kendisini ululayarak durmasını severse yeri cehennemdir.”¹⁸⁹⁶

6720. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Makam ve şöhret sevgisi (Allah’tan) korkan ve sakınan kalpte olmaz.”¹⁸⁹⁷

¹⁸⁹³ a.g.e. s. 299/8

¹⁸⁹⁴ el-Hisal, 330/27

¹⁸⁹⁵ Gurer’ul-Hikem, 3930

¹⁸⁹⁶ Mekarim’ul-Ahlak, 1/66/70

bak. Şerh-u Nebc’ul Belağ’a-i İbn-i Ebi’l Hadid 2/181

1394. Bölüm

Riyaset Taleb Edenin Helak Oluşu

6721. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Riyaset düşkünü başkanlardan sakının. Zira Allah’a yemin olsun ki ayakkabılar birinin arkasından ses çıkarınca (halk peşi sıra koşturunca) helak olur ve (peşinden gidenleri de) helak eder.”¹⁸⁹⁸

6722. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Riyaset taleb eden kimse helak olur.”¹⁸⁹⁹

6723. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Riyaset isteyen kimse helak olur.”¹⁹⁰⁰

bak. el-Helak, 4019. Bölüm

1395. Bölüm

Kınanmış Makam Düşkünlüğü Hangisidir?

6724. *İmam Sadık (a.s), Sufyan b. Halid’e şöyle buyurmuştur:* “Ey

¹⁸⁹⁷ el-Kafi, 2/69/7

¹⁸⁹⁸ a.g.e. s. 297/3

¹⁸⁹⁹ a.g.e.h. 2

¹⁹⁰⁰ a.g.e. s. 299/7

Sufyan! Riyasetten sakın. Zira her kim riyaset taleb ederse helak olur.” Ben (Süfyan b. Halid) şöyle arzettim: “Fedan olayım! O halde hepimiz helak olduk. Zira hepimiz ismimizin anılmasını, halkın kendisine yönelmesini ve kendisinden istifade edilmesini sever.” İmam şöyle buyurdu: “Doğru anlamadın, riyaset taleb etmen, gereksiz yere birini bayrak etmen, söylediği her şeyi onaylayan ve insanları ona çağırmandır.”¹⁹⁰¹

6725. İmam Sadık (a.s), Ebu Hamza Sumali’ye şöyle buyurmuştur: “Riyasetten sakın, şahsiyetlerin peşi sıra yürümekten kaçın.” Ben (Hamza Sumali) şöyle arzettim: “Fedan olayım, riyaseti bildim, ama elimde olan şeylerin (rivayetlerin) üçte ikisini şahsiyetlerin peşinden koştuğum için elde ettim.” İmam şöyle buyurdu: “Doğru anlamadın, maksadım, birini delil olmaksızın bayrak etmen ve söylediği her şeyi onaylamandır.”¹⁹⁰²

6726. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim haksız yere riyaset peşinde koşarsa insanların

hak üzere itaatinden mahrum kalır.”¹⁹⁰³

1396. Bölüm Riyasetin Afeti

6727. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Riyasetin afeti böbürlenmektir.”¹⁹⁰⁴

6728. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnsanları az bir günah sebebiyle cezalandıran kimse riyasete ihtiras duymamalıdır.”¹⁹⁰⁵

6729. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Beş şey dediğim gibidir: Cimri kimse huzur görmez, haset eden kimse lezzet almaz, padişahların vefası olmaz, yalancı insanın mürüvveti olmaz ve aptal insan efendi/baş olmaz.”¹⁹⁰⁶

bak. 251. Konu, “es-Siyaset”
es-Seyyid, 1926. Bölüm

1397. Bölüm Riyaset Araçları

¹⁹⁰¹ Mean’il-Ahbar, 180/1

¹⁹⁰² el-Kafi, 2/298/5

¹⁹⁰³ Tuhef’ul-Ukul, 321

¹⁹⁰⁴ Gurer’ul-Hikem, 3950

¹⁹⁰⁵ el-Bihar, 75/272/2

¹⁹⁰⁶ el-Hisal, 271/10

6730. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Göğüs genişliği (sabır) riyasetin aracıdır.”*¹⁹⁰⁷

6731. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Cömert kimse efendilik ve malı çok olan kimse ise reislik yapar.”*¹⁹⁰⁸

6732. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim dünya ve ahirette yücelmeyi severse dünyada yücelmeye düşman kesilmelidir.”*¹⁹⁰⁹

6733. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Riyaseti aradım ve onu Allah’ın kullarının hayrını dilemekte buldum.”*¹⁹¹⁰

6734. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim iyilik yaparsa riyasete layıktır.”*¹⁹¹¹

6735. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Güzel şöhret gücün kalesidir”*¹⁹¹²

bak. es-Seyyid, 1925. Bölüm

¹⁹⁰⁷ Nehc’ul-Belağa, 176. hikmet

¹⁹⁰⁸ Tuheful-Ukul, 96

¹⁹⁰⁹ Gurer’ul-Hikem, 8868

¹⁹¹⁰

Mustedrek’ul-Vesail,

12/173/13810

¹⁹¹¹ Gurer’ul-Hikem, 8014

¹⁹¹² a.g.e. 4810

173. Konu

er-Ruya

Rüya

- *el-Bihar*, 61/151, 44. Bölüm, *Hakikat'ur-Rüya ve Tabiriha*
- *Kenẓ'ul-Ummal*, 15/362, 514, *er-Ruy*

1398. Bölüm

Rüya Müjdesi

Kur'an:

“Dünya hayatında da, ahirette de müjde onlardır. Allah'ın sözlerinde hiç bir değişme yoktur. Bu büyük başarıdır.”¹⁹¹³

“Yusuf babasına: “Babacığım! “Rüyamda onbir yıldız, güneş ve ayın bana secde ettiklerini gördüm” demişti.”¹⁹¹⁴

“Mısır'da onu satın alan kimse karısına: “Ona güzel bak, belki bize faydası olur yahut da onu evlat ediniriz” dedi. Biz işte böylece Yusuf'u o yere yerleştirdik; ona, rüyaların nasıl yorumlanacağını öğrettik. Allah, işinde hakimdir, fakat insanların çoğu bunu bilmezler.”¹⁹¹⁵

bak. Yusuf, 37; İsra, 60; Saffat, 102, 105; Feth, 127; Mücadele, 10

6736. *Resulullah (s.a.a), Allah-u Teala'nın “Müjde onlardır” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “Bu müminin gördüğü ve onunla dünyada müjdelendiği güzel rüyadır.”¹⁹¹⁶

6737. *Resulullah (s.a.a) hakeza şöyle buyurmuştur:* “Bu müminin gördüğü ve başkasının kendisi için gördüğü salih rüyadır.”¹⁹¹⁷

6738. *Resulullah (s.a.a), Allah'ın “müjde onlardır” ayetini soran Cabir'e şöyle buyurmuştur:* “Şimdiye kadar hiç kimse onu bana sormamıştır. O (dünyada) müslümanın gördüğü veya başkasının kendisi için gördüğü salih rüyadır ve ahirette de cennettir.”¹⁹¹⁸

bak. ed- Dur'ul-Mensur, 4/374-378

6739. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Nubuvvetten sadece müjdeleyiciler baki kalır.” Kendisine, “Müjdeleyiciler nedir?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur: “Salih rüyadır.”¹⁹¹⁹

6740. *İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah'ın Resulü (s.a.a) sabah olunca ashabına şöyle buyuruyordu: “Müjdeleyicilerden bir haber var mıdır?” Peygamber salih rüyayı kastediyordu.”¹⁹²⁰

¹⁹¹³ Yunus suresi, 64. ayet

¹⁹¹⁴ Yusuf suresi, 4

¹⁹¹⁵ Yusuf suresi 21. ayet

¹⁹¹⁶ el-Kafi, 8/90/60

¹⁹¹⁷ el-Bihar, 61/180/41

¹⁹¹⁸ Dur'ul-Mensur, 4/375

¹⁹¹⁹ el-Bihar, 61/177/39

¹⁹²⁰ el-Kafi, 8/90/59

6741. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Salih rüya iki müjdeden biridir.”*¹⁹²¹

1399. Bölüm Rüya ve Nübüvvet

6742. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Salih rüya mümin için bir müjdedir ve nübüvvetin kırk altı parçasından biridir.”*¹⁹²²

6743. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Salih rüya Allah’tan bir müjdedir ve o nübüvvetin parçalarından bir parçadır.”*¹⁹²³

6744. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Salih rüya nübüvvetin yetmiş parçasından bir parçadır.”*¹⁹²⁴

6745. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz müminin rüyası, nübüvvetin yetmiş parçasından bir parçadır.”*¹⁹²⁵

6746. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ahir zamanda müminin görüşü ve rüyası nübüvvetin yetmiş parçasından bir parçadır.”*¹⁹²⁶

bak. Kenz’ul Ummal, 15/366-371

¹⁹²¹ Gurer’ul-Hikem, 1610

¹⁹²² Dur’ul-Mensur, 4/374

¹⁹²³ a.g.e. s. 376

¹⁹²⁴ a.g.e. 4/377

¹⁹²⁵ el-Mumin, 35/71

1400. Bölüm Peygamberin (s.a.a) Çok Rüya Görmesi

6747. *Allah’ın Resulü (s.a.a) çok rüya görürdü. Gördüğü her rüya sabahın aydınlığı gibi aşikar olurdu.*¹⁹²⁷

6748. *Muhammed b. Ka’b ve Ayşe şöyle diyor: “Allah’ın Resulü’ne (s.a.a) vahyedilen ilk şey sadık rüyaydı. Allah’ın Resulü rüya görüyordu ve rüyası sabahın aydınlığı gibi aşikar idi.”*¹⁹²⁸

1401. Bölüm Rüyanın Çeşitleri

6749. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Rüya üç çeşittir: “Allah tarafından mümine müjde olan korkunç rüya, şeytan tarafından olan rüya ve karmaşık rüya.”*¹⁹²⁹

6750. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Rüya üç kısımdır: Allah tarafından bir müjde olan rüya, şeytanın vücuda getirdiği*

¹⁹²⁶ el-Kafi, 8/90/58

¹⁹²⁷ el-Bihar, 61/182/45

¹⁹²⁸ Menakıb-i İbn-i Şehr-i Aşub, 1/44

¹⁹²⁹ el-Kafi, 8/90/61

hüzünlü rüya ve insanın uykusunda gördüğü kendi kendisiyle konuşması.”¹⁹³⁰

6751. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Rüya üç kısımdır: Şeytanın hüzünlendirmek için insanı korkuttuğu rüya, insanın rüyada gördüğü kendi kendisiyle konuşması ve nübuvvetin kırk altı parçasından biri olan rüya.”¹⁹³¹

6752. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Rüya üç kısımdır: Allah tarafından bir müjde, insanın kendi kendisiyle konuşması ve şeytanın korkutması.”¹⁹³²

1402. Bölüm

Rüyanın Kökeni

6753. İmam Sadık (a.s), kendisine, “Fedan olayım! Doğru ve yalan rüyanın kökeni bir midir?” diye soran Ebu Basir’e şöyle buyurmuştur: “Evet doğrudur (şu farkla ki) yalan ve gerçek olmayan rüyayı insan, kovulmuş ve kötü şeytanın musallat olma zamanı olan gecenin başlangıcında görür. Bu tür rüyalar insanın hayal ettiği

şeylerdir; yalan, gerçek dışı ve faydasızdır. Ama sadık rüya, meleklerin indiği gecenin üçte ikisi geçtikten sonra görülen rüyadır ve o seher vaktinden öncedir. Bu tür rüyalar, insan cünublu, temiz olmaksızın veya aziz ve celil olan Allah’ı hakkıyla zikretmeksizin uyumadığı takdirde doğrudur ve gecikmeyle de olsa Allah’ın isteğiyle gerçekleşir.”¹⁹³³

6754. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah-u Teala ruhu yarattı ve ona nefis denen bir sultanı hakim kıldı. O halde kul yatınca ruh bedeninden çıkar ve sultanı kalır. Bu esnada bir grup melek ve bir grup cin üzerinden geçer. Eğer sadık rüyalarından olursa, meleklerden kaynaklanmış ve eğer yalan rüyalarından olursa cinlerden kaynaklanmıştır.”¹⁹³⁴

6755. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kullar uyuyunca ruhları göğe yükselir. Ruhun gökte gördüğü gerçektir. Havada gördüğü ise karmaşık rüyalarlardır.”¹⁹³⁵

¹⁹³⁰ el-Bihar, 61/191/58

¹⁹³¹ Dur’ul-Mensur, 4/378

¹⁹³² Kenz’ul-Ummal, 41385

¹⁹³³ el-Kafi, 8/91/62

¹⁹³⁴ el-Bihar, 4/222/4

¹⁹³⁵ Emali’el-Seduk, 125/16

6756. *İmam Hüseyin'in (a.s) Kerbela'ya doğru çıktığı rivayette şöyle yer almıştır:* “İmam Hüseyin (a.s) yoluna devam etti ve Uzeyb denilen yerde konakladı. Orada öğle vakti uyudu ve ağlar bir halde uykudan uyandı. Oğlu, “Babacığım, neden ağlıyorsun?” diye sorunca şöyle buyurdu: “Oğulcağızım! Bu rüyası yalan olmayan bir saattir. Rüya birisi yanıma geldi ve bana şöyle buyurdu: “Siz gitmekte acele ediyorsunuz ve ölüm sizleri cennete götürmektedir.”¹⁹³⁶

1403. Bölüm Rüya Tabiri

6757. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sizden birisi güzel rüya görünce onu tabir etsin ve başkalarına anlatsın. Eğer kötü rüya görürse onu tabir etmesin ve hiç kimseye söylemesin.”¹⁹³⁷

6758. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Rüya tabir edilmediği müddetçe rüya gören insanın başı üzerinde uçan bir kuş gibidir. Tabir edilince başına

konar. O halde rüyanı dostun ve görüş ehli kimse dışında hiç kimseye söyleme.”¹⁹³⁸

6759. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Rüyayı hasadet ve tecavüzden münezzeh olan mümin dışında kimseye söylememek gerekir.”¹⁹³⁹

6760. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Rüyayı alim veya hayır dileyen kimse dışında hiç kimseye söylememek gerekir.”¹⁹⁴⁰

1404. Bölüm Tatsız Rüyalar Görüldüğünde Yapılması Gerekenler

6761. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsan rüyasında tatsız şey görürse yattığı tarafından diğer tarafına dönmeli ve şöyle demelidir: Şüphesiz gizlice fısıldamak, müminleri hüznlendirmek için şeytanın yaptığı bir iştir. Allah'ın izni olmaksızın müminlere hiç bir zarar veremez.” Daha sonra şöyle demelidir: “Gördüğüm kötü rüyadan ve taşlanmış şeytanın şerrinden Allah'ın

¹⁹³⁶ a.g.e. 131/1

¹⁹³⁷ Kenz'ul-Ummal, 41392

¹⁹³⁸ a.g.e. 41390

¹⁹³⁹ el-Kafi, 8/336/530

¹⁹⁴⁰ Kenz'ul-Ummal, 41395

mukarreb meleklerinin, mürsel peygamberlerin ve salih kullarının sığındığı kimseye sığınırım.”¹⁹⁴¹

bak. el-Bihar, 76/220/29, 43/90/14

1405. Bölüm Rüya (çeşitli)

6762. Resulullah (s.a.a) şöyle *buyurmuştur*: “Sizden birisi rüya görmediği için üzülmesin. Zira her kim ilimde derinleşirse ondan rüya kaldırılır.”¹⁹⁴²

6763. İmam Sadık (a.s) şöyle *buyurmuştur*: “Kul aziz ve celil olan Allah’a karşı günah işlemek istediğinde eğer Allah onun hayrını dilemişse, ona kendisiyle günahı sakınacağı korkunç bir rüya gösterir.”¹⁹⁴³

6764. Resulullah (s.a.a) şöyle *buyurmuştur*: “Zaman (kıyamet)

yaklaşınca müminin rüyası yalan çıkmaz. Müminin rüyası en doğru rüya ve en doğru sözdür.”¹⁹⁴⁴

6765. Resulullah (s.a.a) şöyle *buyurmuştur*: “Rüya Allah’tandır. Karmaşık rüyalar ise şeytandandır.”¹⁹⁴⁵

6766. İmam Askeri (a.s) şöyle *buyurmuştur*: “Çok yatan kimse karmaşık rüyalar görür.”¹⁹⁴⁶

6767. İmam Sadık (a.s) şöyle *buyurmuştur*: “Allah Tebarek ve Teala’nın dini rüyada görülmekten daha yücedir.”¹⁹⁴⁷

6768. Resulullah (s.a.a) şöyle *buyurmuştur*: “En hayırlılarınız akıl sahipleridir.” Kendisine, “Ey Allah’ın Resulü! Akıl sahipleri kimlerdir?” diye sorulunca şöyle *buyurmuştur*: “Doğru rüya görenlerdir.”¹⁹⁴⁸

¹⁹⁴¹ el-Kafi, 8/142/106

¹⁹⁴² Tuhef’ul-Ukul, 50

¹⁹⁴³ el- İhtisas, 241

¹⁹⁴⁴ el-Bihar, 61/172/31

¹⁹⁴⁵ a.g.e. s. 591/58

¹⁹⁴⁶ Durret’ul-el-Bahire, 43

¹⁹⁴⁷ el-Bihar, 82/237/1

¹⁹⁴⁸ Cami’ul-Ehadis, 215

174. Konu er-Riya Riya

- *el-Bihar*, 72/265, 116. Bölüm, *er-Riya*
- *el-Bihar*, 72/323, 118. Bölüm, *es-Suma*
- *Vesail'uş-Şia*, 1/47, 11. Bölüm, *Tahrir'ur-Riya*
- *Kenż'ul-Ummal*, 3/468, 811, *er-Riya*

bak.

- 144. Konu, *el-İhlas*

• *el-İhlas*, 1041. Bölüm; *ed- Din*, 1323. Bölüm; *es-Serire*, 1789, 1790.
Bölümler; *el-İlm*, 2865, 2866. *Bölümler*

1406. Bölüm

Riyakarlığın Yenilmesi

Kur'an:

"Yurtlarından

böbürlenerek, insanlara gösteriş yaparak çıkan ve Allah yolundan men edenler gibi olmayın. Allah onların işlediklerini her yönüyle bilendir."¹⁹⁴⁹

bak. Bakara suresi, 264. ayet Nisa suresi, 38, 142. ayetler; Maun suresi 6-7 ayetler.

6769. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: "Her kimin zahiri batınından daha ağır olursa terazisi hafif olur."¹⁹⁵⁰

6770. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "İnsanın batınının hasta ve zahirinin güzel olması ne de çirkindir."¹⁹⁵¹

6771. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Riyakarın, zahiri güzel ve batını hastadır."¹⁹⁵²

6772. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Ey Ebuzer! Allah'tan sakın! Kalbin kötü olduğu halde insanlar sana ikramda bulunsun diye onlara

Allah'tan korktuğunu göstermeye çalışma."¹⁹⁵³

6773. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Allahım! Zahirimin insanların gözünde güzel, batınının ise senden gizlemeye çalıştıklarımla çirkin olmasından sana sığınırım. Senin de bildiğin şeyleri koruyarak zahirimin güzel, sana getireceğim amellerimin ise çirkin olmasından, böylece halka yakın, senin hoşnutluğuna uzak düşmekten sana sığınırım."¹⁹⁵⁴

6774. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Ey İbn-i Mes'ud! Kendin ve Rabbin arasında günahlar ve isyanlar hususunda ısrar ettiğin halde insanlara karşı Allah'tan korktuğunu huşu ve tevazu sahibi olduğunu göstermeye çalışma. Allah-u Teala şöyle buyurmuştur: "**Allah gözlerin hainliğini ve gönüllerin gizlediğini bilir.**"¹⁹⁵⁵

1407. Bölüm

Riyadan Sakındırmak

¹⁹⁴⁹ Enfal suresi, 47. ayet

¹⁹⁵⁰ Emali'el-Seduk, 398/8

¹⁹⁵¹ Gurer'ul-Hikem, 9661

¹⁹⁵² a.g.e. 1577

¹⁹⁵³ Mustedrek'ul-Vesail, 1/109/111

¹⁹⁵⁴ Nehc'ul-Belağa, 276. hikmet; Şerh-i Nehc'ul-Belağa, 19/167/282, Riya yerine risa vardır.

¹⁹⁵⁵ Mekarim'ul-Ahlak, 2/360

6775. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey zahirleri süslü ve güzel olup susuz develer gibi suyun etrafına diz çökenler! Ne olmuş da zahirinizi bayındır, kalplerinizi ise virane görüyorum. Allah’a yemin olsun ki görüşeceğiniz ve kendisine doğru gittiğiniz şeyi görmüş olsaydınız şüphesiz şöyle derdiniz: **“Keşke dünyaya tekrar döndürülseydik, Rabbimiz’in ayetlerini yalanlamasaydık ve iman edenlerden olsaydık”**¹⁹⁵⁶

6776. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Dünyayı dini ile elde eden, yumuşak dili sebebiyle insanlar nezdinde koyun postuna bürünen kimselere eyvahlar olsun! Onların sözü baldan daha tatlı, kalpleri ise kurdun kalbidir. Allah-u Teala şöyle buyurmuştur: **“Benimle (rahmetimle) mi aldanıyorsunuz?”**¹⁹⁵⁷

6777. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Bir kısmı da dünyayı ahiret ameliyle (ibadet ve kulluğunu gösteriş yaparak) ister ve ahireti ise asla dünya ameliyle (gerçek ibadet, zühd ve takvayla) talep etmez. Kendisini mütevazi

gösterir, adımlarını (zararsız insanlar gibi) birbirine yakın atar, (ibadet için) eteğini toplar, kendisini emin/güvenilir kılmak için süsler. Allah-u Teala’nın örtüsünü de günahlara bir vesile kılar.”¹⁹⁵⁸

6778. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İnsanlardan Allah-u Teala’nın en çok nefret ettiği kimse, elbisesi amelinden daha hayırlı olan veya elbisesi Peygamberlerin elbisesi olduğu halde ameli zorbaların ameli olan kimsedir.”¹⁹⁵⁹

6779. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kıyamet günü insanların en şiddetli azap göreni, kendisinde bir hayır olmadığı halde insanların kendisinde hayır olduğunu sandığı kimsedir.”¹⁹⁶⁰

bak. el-İlm, 2895. Bölüm

1408. Bölüm Riyakarın Ameli Yükselmez

6780. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Melekler, sevinçle kulun amelini yükseltir... İyiliklerini yükseltince aziz ve

¹⁹⁵⁶ Tuhef’ul-Ukul, 292

¹⁹⁵⁷ A’lam’ud-Din, 295

¹⁹⁵⁸ Nehc’ul-Belağa, 32. hutbe

¹⁹⁵⁹ Kenz’ul-Ummal, 7483

¹⁹⁶⁰ a.g.e. 7485

celil olan Allah şöyle buyurur: “Onları Siccin’e (zindana) koyun. Şüphesiz bu işler benim için yapılmamıştır.”¹⁹⁶¹

6781. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Koruyucu melekler sevinç içinde kulun amellerini yükseltir... Birbiri ardınca hicapları kat eder ve sonunda münezzeh olan Allah’ın huzurunda dururlar. Salih bir amel ve dua getirdiklerini söylerler. Allah-u Teala onlara şöyle buyurur: “Sizler kulumun amelini kaydeden kimselersiniz. Ben ise onun batınına bakarım. O bu amelleri benim için yapmamıştır. Lanetim üzerine olsun.”¹⁹⁶²

1409. Bölüm

Her Kim Allah’tan Gayrisi İçin Amel Ederse Allah Onu Amel Ettiği Şeye Havale Eder

6782. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Riyakarlıktan sakın. Zira her kim Allah’tan gayrisi için amel ederse, Allah onu amel ettiği kimseye havale eder.”¹⁹⁶³

¹⁹⁶¹ el-Kafi, 2/295/7

¹⁹⁶² Mustedrek’ul-Vesail, 1/112/121

¹⁹⁶³ el-Kafi, 2/293/1

6783. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Kıyamet günü riyakara şöyle seslenilir: “Ey kötü insan! Ey vefasız! Ey riyakar! Amelin havaya savruldu, sevabın yok oldu. Git ve mükafatını kendisi için amel ettiğin kimseden al.”¹⁹⁶⁴

6784. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah tanır da insanlar tanımasa kula ne zarar verir! Her kim insanlar için amel ederse sevabı insanların üzerinedir. Her kim Allah için amel ederse sevabı Allah’a kalmıştır. Şüphesiz ki her türlü riya şirktir.”¹⁹⁶⁵

6785. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Münezzeh olan Allah şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz ben, en zengin ortağım! O halde her kim bir iş yapar ve benden başkasını ortak kılarsa ben o işten uzağım ve o benden başkasını ortak kıldığı kimseye aittir.”¹⁹⁶⁶

1410. Bölüm

Riyakarın Ameli Kabul Olmaz

¹⁹⁶⁴ Munyet’ul-Murid, 318

¹⁹⁶⁵ Mustedrek’ul-Vesail, 1/106/106

¹⁹⁶⁶ Uddet’ud-Dai, 203

6786. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah, içinde zerre miktarınca riya olan ameli kabul etmez.”¹⁹⁶⁷

6787. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ey İbn-i Mes’ud! Bir iyilik yaptığında Allah’tan gayrisini irade edersen, Allah’tan bir sevap ümit etme. Zira Allah şöyle buyurmuştur: **“Kıyamet günü biz onlara değer vermeyeceğiz.”**”¹⁹⁶⁸

6788. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmuştur: “Ben en hayırlı ortağım! Her kim işlediği bir amelinde benden gayrisini şerik koşarsa (bilsin ki) ben sadece bana halis olanı kabul ederim.””¹⁹⁶⁹

6789. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah şöyle buyurmuştur: “Her kim benim ve benden başkası için amel ederse o (ameli) kendisi için amel ettiği kimsenindir.””¹⁹⁷⁰

bak. Vesail’uş Şia, 1/51; 12. Bölüm; el-Amel, 2947. Bölüm

1411. Bölüm Kurtuluş Yolu

6790. *Resulullah (s.a.a), kendisine, “Ey Allah’ın Resülü! Kurtuluş nededir?” diye soran birisine şöyle buyurmuştur:* “Kulun Allah’a itaat hususunda insanları irade etmemesindedir.”¹⁹⁷¹

6791. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Resulullah (s.a.a), “Yarın kurtuluş nerededir?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz kurtuluş, Allah’ı aldatmamaktadır. Aksi takdirde Allah da sizialdatır. Şüphesiz her kim Allah’ı aldatmaya çalışırsa Allah da onu aldatır, ondan imanı çekip alır. Eğer şuuru varsa gerçekte o kendini kandırmıştır.” Kendisine, “Allah’ı nasıl aldatmaya çalışır?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur: “Allah’ın emrettiği şeyle amel eder, sonra Allah’ın gayrisini irade eder.””¹⁹⁷²

bak. es-Sucud, 1748. Bölüm

¹⁹⁶⁷ Tenbih’ul-Havatir, 1/187

¹⁹⁶⁸ Mekarim’ul-Ahlak, 2/253

¹⁹⁶⁹ el-Kafi, 2/295/9

¹⁹⁷⁰ Sevab’ul-A’mal, 2/289

¹⁹⁷¹ Tenbih’ul-Havatir, 1/186

¹⁹⁷² Emali’el-Seduc, 466/22

1412. Bölüm

Riya ve Şirk (1)

Kur'an:

“Rabbine kavuşmayı uman kimse salih amel işlesin ve Rabbine kullukta hiç bir şeyi ortak koşmasın.”¹⁹⁷³

6792. *İmam Sadık (a.s) azîz ve celil olan Allah'ın, “Rabbine kavuşmayı uman kimse...” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “Kul bir sevap işler ama Allah'ı göz önünde bulundurmaz. Aksine insanların övgüsünü talep eder. O sevabı insanların duymasını ister. Böyle bir kimse rabbine ibadette şirk koşmuştur.”¹⁹⁷⁴

6793. *Birisi Allah Resulü'nün (s.a.a) yanına vararak şöyle dedi:* “Şüphesiz ben sadaka veriyorum, sıla-i rahimde bulunuyorum ve bunu sadece Allah için yapıyorum. İnsanlar benim yaptığımı anlıyor ve bu sebeple beni övüyorlar. Bu da beni sevindiriyor ve bundan hoşlanıyorum.” Allah Resulü (s.a.a) bir müddet sustu ve bir şey demedi. Sonra şu ayet nazil oldu:

“Rabbine kavuşmayı uman kimse...”¹⁹⁷⁵

6794. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah Resulüne (s.a.a) **“Rabbine kavuşmayı uman kimse”** ayeti sorulunca şöyle buyurmuştur: “Her kim insanlara gösteriş için namaz kılarsa müşriktir... Her kim Allah'ın emirlerinden birini insanlara gösteriş yapmak için yerine getirirse müşriktir.”¹⁹⁷⁶

6795. *İmam Sadık (a.s) hakeza bu ayetin tefsirinde şöyle buyurmuştur:* “Bu şirk riya şirkidir.”¹⁹⁷⁷

6796. *İmam Sadık (a.s), Allah-u Teala'nın “Rabbine kavuşmayı uman kimse” ayetinin tefsirini soran A'la b. Fuzeyl'e şöyle buyurmuştur:* “Her kim insanların övgüsü için namaz kılar, oruç tutar, köle azad eder veya hacca giderse her ne kadar bağışlanmış şirk olsa da amelinde şirk koşmuştur.”¹⁹⁷⁸

bak. el- Ummet, 128. Bölüm 264. Konu, eş-Şirk

1413. Bölüm

Riya ve Şirk (2)

¹⁹⁷³ Kehf suresi, 110. ayet

¹⁹⁷⁴ el-Kafi, 2/294/4

¹⁹⁷⁵ Nur'us-Sakaleyn, 3/316/269

¹⁹⁷⁶ Tefsir'ul Kumi, 2/47

¹⁹⁷⁷ a.g.e.

¹⁹⁷⁸ el-Bihar, 72/301/40

6797. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bilin ki riyanın azı bile şirktir.”¹⁹⁷⁹

6798. Resulullah (s.a.a) ağladığını görünce neden ağladığını soran Şeddat b. Evs'e şöyle buyurmuştur: “Ben ümmetim hakkında şirkten korkuyorum. Onlar puta, güneşe ve aya tapmazlar. Ama amellerinde riyakarlığa düşerler.”¹⁹⁸⁰

6799. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Sizler hakkında en çok küçük şirkten korkuyorum.” Kendisine, “Küçük şirk nedir ey Allah'ın Resulü?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur: “Riya”¹⁹⁸¹

6800. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her türlü riya şirktir. Her kim insanlar için amel ederse sevabı insanların üzerinedir.”¹⁹⁸²

1414. Bölüm

Riya Ehlinin Kötü Akıbeti

6801. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz cehennem ve cehennemlikler riyakarlar

yüzünden feryad ederler.” Kendisine, “Ey Allah'ın Resulü! Ateş nasıl feryad eder?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur: “Onların azap gördükleri ateşin sıcaklığından.”¹⁹⁸³

6802. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim şöhret veya bir şey elde etmek için Kur'an okursa kıyamet günü eti soyulmuş kemikten bir yüzle aziz ve celil olan Allah ile görüşür. Kur'an sürekli ensesine vurur ve sonunda onu cehenneme sokar ve diğer cehennemliklerle birlikte ateşe düşer.”¹⁹⁸⁴

6803. Şöyle rivayet edilmiştir: “Aziz ve celil olan Allah bir grubun ateşe atılmasını emreder ve Malik'e şöyle emreder: “Ateşe de ki ayaklarını yakmasın. Zira onunla camiye gittiler. Ellerini de yakmasın. Zira ellerini dua için bana doğru kaldırdılar...” Malik şöyle der: “Ey mutsuzlar! Ne günah işlediniz?” Onlar şöyle derler: “Biz Allah'tan başkası için amel ettik ve bizlere şöyle denildi: “Mükafatınızı kendileri için amel ettiğiniz kimselerden alın.”¹⁹⁸⁵

¹⁹⁷⁹ Tuhef'ul-Ukul, 151

¹⁹⁸⁰ Şerh-i Nehc'ul-Belağ'a-i İbn-i Ebi'l-Hadid, 2/179

¹⁹⁸¹ Uddet'ud-Dai, 214

¹⁹⁸² el-Kafı, 2/293/3

¹⁹⁸³ Mustedrek'ul-Vesail, 1/107/109

¹⁹⁸⁴ Sevak'ul-A'mal, 337/1

¹⁹⁸⁵ el-Bihar, 8/325/102

1415. Bölüm

Riyakarın Hesaba Çekilmesi

6804. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kıyamet günü namaz kılan kulu getirirler ve o şöyle der: “Ey Rabbim! Ben senin rızayetine ermek için namaz kıldım.” Ama ona şöyle denir: “Hayır! Sen, “Ne güzel namaz kılıyor!” denilsin diye namaz kıldın! Onu cehenneme götürün.”¹⁹⁸⁶

6805. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kıyamet günü çağrılan ilk kimse Kur’an’ı göğsüne toplayan, Allah yolunda öldürülen ve zengin kimseler çağrılır. Aziz ve celil olan Allah Kur’an okuyan kimseye şöyle buyurur: “Elçime nazil buyurduğum şeyi sana öğretmedim mi?” O, “Evet ey Rabbim!” der. Allah şöyle buyurur: “Öğrendiğin şeyle ne yaptın?” O şöyle der: “Ey rabbim! Gece yarısı ve gündüzleri Kur’an okudum.” Allah şöyle buyurur: “Yalan söylüyorsun.” Melekler de, “Yalan söylüyorsun.” derler. Allah-u

Teala şöyle buyurur: “Senin asıl hedefin, “falan şahıs Kur’an okumaktadır” diye söylenilmesiydi ve de söylenildi.”¹⁹⁸⁷

6806. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Kıyamet günü hesaba çekilen ilk kimse şehadete erişen kimsedir. Onu getirirler ve Allah kendisine verdiği nimetleri ona bildirir ve o da böylece bilir. Sonra ona, “Bu nimetlerle ne yaptın?” diye sorar. O, “Senin yolunda şehadete ulaşınca kadar savaştım” der. Allah şöyle buyurur: “Yalan söylüyorsun, sen, “Ne kahramandır” denilsin diye savaştın ve bu da söylenildi.” Sonra yüz üstü yere düştüğü bir halde yerden sürüklenip ateşe atılmasını emreder.”¹⁹⁸⁸

bak. en-Niyyet, 3980. Bölüm

1416. Bölüm

Riyakarın Nişaneleri

6807. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Riyakarın dört nişanesi vardır: Başkalarının huzurunda Allah’a itaat hususunda ihtiraslı olur, yalnız kaldığında gevşeklik ve tembellik

¹⁹⁸⁶ Zuhd lil Huseyin b. Said, 63/166

¹⁹⁸⁷ el-Bihar, 72/305/52

¹⁹⁸⁸ Munyet’ul-Murid, 134

eder, her işte övülmeyi sever ve zahirini güzelleştirmeye çalışır.”¹⁹⁸⁹

6808. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Riyakarın dört nişanesi vardır: Yalnız kaldığında tembellik eder, insanlar arasında neşat içinde çalışır, övülünce amelini arttırır ve övülmeyince amelini azaltır.”¹⁹⁹⁰

6809. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Riyakarın üç alameti vardır: Gözü insanlara ilişince neşat içinde çalışır, yalnız kalınca tembellik eder ve tüm işlerinde övülmeyi sever.”¹⁹⁹¹

6810. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Lokman oğluna şöyle buyurmuştur: “Riyakarın üç alameti vardır: Yalnız kaldığında tembellik eder, insanların nezdinde neşat içinde olur ve her işini övgü için yapar.”¹⁹⁹²

bak. Vesail’uş-Şia, 1/54; 13. Bölüm

1417. Bölüm

Riya Hakkında

6811. *İmam Bakır (a.s), kendisine, “Bir hayır yapan ve bunu bir insan gördüğünde sevinen kimse” hakkında soran Zürrare’ye şöyle buyurmuştur:* “Sakıncası yoktur. Herkes insanlar arasında açığa çıkmasını ister. Elbette bu hayırlı işi, o iş (bilinmesi) için yapmadığı takdirdedir.”¹⁹⁹³

6812. *Adamın biri Allah Resulü’nün (s.a.a) yanına vararak şöyle dedi: “Ben sadaka veriyorum, sıla-i rahimde bulunuyorum ve bunu sadece Allah için yapıyorum. Ama bu benden bilinince ve bu sebeple övülünce beni sevindiriyor ve bundan hoşlanıyorum.” Allah Resulü (s.a.a) sustu ve hiç bir şey demedi. Ardından şu ayet nazil oldu: “Rabbine kavuşmayı uman kimse salih amel işlesin ve Rabbine kullukta hiçbir şeyi ortak koşmasın.”*¹⁹⁹⁴

6813. *Resulullah (s.a.a), kendisine, “Bir hayır yapan ve insanların kendisini övdüğü kimse hakkında ne buyuruyorsunuz?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur:* “Bu müminin kendisine çabuk erişen müjdesidir. Yani dünyada kendisine çabuk verilen

¹⁹⁸⁹ Tuhef’ul-Ukul, 22

¹⁹⁹⁰ Şerh-i Nehc’ul-Belağ-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 2/180

¹⁹⁹¹ el-Kafi, 2/295/8

¹⁹⁹² el-Hisal, 121/113

¹⁹⁹³ el-Kafi, 2/297/18

¹⁹⁹⁴ Nur’us-Sakaleyn, 3/316/269

müjdedir. Diğer müjde ise münezzeh olan Allah'ın şu sözüdür: **“O gün müjdeniz altından ırmaklar akan cennettir.”**¹⁹⁹⁵

6814. İmam Sadık (a.s), “Kendisini gören kimseyi (doğru ve kıraat ile) namaz kılmaya çekmek için namazını kıraatle ve güzel bir şekilde eda edenin hükmü nedir?” diyen Ubeyd’e şöyle buyurmuştur: “Bu iş riya değildir.”¹⁹⁹⁶

Rivayetlere cemetmek için bak. el-Bihar, 72/294; Vesail’uş-Şia, 1/55, 15. Bölüm; s. 56; 16. Bölüm

1418. Bölüm Riya Vesvesesi

6815. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Sizden birisi namazla meşgul olduğunda şeytan yanına gelir de, “Sen riya yapıyorsun” derse gücü yettiğinde farzın vakti geçmemek şartıyla namazını uzatsın. Eğer ahiret işi ile meşgul ise mümkün olduğu kadar onu uzatsın. Dünyevi bir işle meşgul ise onu bıraksın.”¹⁹⁹⁷

¹⁹⁹⁵ el-Bihar, 72/294/18

¹⁹⁹⁶ a.g.e. s. 301/39

¹⁹⁹⁷ Kurb’ul-İsnad, 86/281

6816. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Biz şöyle dedik: “Ey Allah’ın Resulü! Bizden biri oruçlu haliyle namaz kılınca şeytan yanına varıyor ve şöyle diyor: “Sen riya yapıyorsun” Allah’ın Resulü (s.a.a) şöyle buyurdu: “O şahıs bu durumda şöyle desin: Allahım! Bilerek bir şeyi sana şirk koştuktan sana sığınırım. Eğer bilmeden böyle bir şey yaparsam senden bağışlanma dilerim.”¹⁹⁹⁸

1419. Bölüm Salih ve Riya Amelleri Zikretmek

6817. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ameli korumak, amelden daha zordur.” (Ravi şöyle dedi:) “Ameli korumaktan maksat nedir?” İmam şöyle buyurdu: “İnsan bir olan ve ortağı bulunmayan Allah için bir bağışta bulunursa bu gizli amel kendisine yazılır. Ama sonunda bunu söyleyince gizli sevabı silinir ve kendisine aşikar yazılır. Yeniden söylerse bu defa ameli temizlenir ve riya yazılır.”¹⁹⁹⁹

¹⁹⁹⁸ el-Bihar, 72/303/48

¹⁹⁹⁹ el-Kafi, 2/296/16

6818. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim gizlice bir amelde bulunursa kendisine gizli (amel sevabı) yazılır. Onu dile getirince o gizli ameli silinir ve açık bir amel yazılır. Eğer ikinci defa yeniden dile getirirse aşıkâr ameli silinir ve kendisine riya yazılır.”²⁰⁰⁰

bak. el-İhlas, 1030. Bölüm

1420. Bölün

Gizli İbadetin Azameti

6819. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ecir açısından en üstün ibadet, en gizli olanıdır.”²⁰⁰¹

6820. İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur: “Gizli olan bir iyilik, yetmiş iyiliğe bedeldir.”²⁰⁰²

6821. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ameli gizlemek, tatsızlıklara sabretmek ve musibetleri gizli tutmak iyiliğin hazinelerindendir.”²⁰⁰³

6822. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kıyamet günü cennet muhafızı olan Rıdvan önünden geçmeyen bir grup görür ve onlara şöyle der: “Sizler

kimsiniz? Nereden girdiniz?” Onlar şöyle der: “Bizden uzaklaş, biz Allah’a gizlice ibadet eden ve Allah’ın da gizlice cennete koyduğu kimseleriz.”²⁰⁰⁴

6823. İsa (a.s) havarilerine şöyle buyurmuştur: “Sizden birisi oruç tutarsa başına ve sakalına güzel koku sürmeli ve elbisesine güzel kokan yağlar sürmelidir ki insanlar onun oruçlu olduğunu anlamasın. Sağ eliyle bağışta bulunduğunda onu sol elinden gizlesin ve namaz kıldığında odasına perde assın. Zira rızkı bölüştürdüğü gibi övgüyü bölüştüren de Allah’tır.”²⁰⁰⁵

6824. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Gizli ibadet, aşıkâr olanından daha iyidir. Aşıkâr amel etmek, uyulmayı (örnek olmayı) isteyen kimseler için iyidir.”²⁰⁰⁶

6825. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sadaka, namaz, oruç ve tüm güzel işler eğer müstahap olursa gizli yapılması daha iyidir. Eğer farz olursa onu açık yapması daha iyidir.”²⁰⁰⁷

²⁰⁰⁰ Uddet’ud-Dai, 221

²⁰⁰¹ Kurb’ul-İsnad, 135/475

²⁰⁰² Sevab’ul-A’mal, 213/1

²⁰⁰³ Uyun-u Ahbar’ir-Rıza (a.s), 2/38/105

²⁰⁰⁴ Felah’us-Sail, 36

²⁰⁰⁵ Uddet’ud-Dai, 220

²⁰⁰⁶ Kenz’ul-Ummal, 5273

²⁰⁰⁷ Deaim’ul-İslam, 1/241

1421. Bölüm

Riya (Çeşitli)

6826. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Münafığın evinde riya etmek ibadettir. Müminin evinde ise şirktir.”²⁰⁰⁸

6827. *İmam Ali (a.s), müminin sıfatı hakkında şöyle buyurmuştur:* “O riya için bir işi yapmaz ve haya ettiği için hayırlı bir şeyi terk etmez.”²⁰⁰⁹

6828. *İmam Ali (a.s), kendisine, “Hangi insan daha kördür?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur:* “Başkası için amel ettiği halde

amelinin sevabını aziz ve celil olan Allah’tan dileyen kimse.”²⁰¹⁰

6829. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah-u Teala cenneti tüm riyakarlara haram kılmıştır.”²⁰¹¹

6830. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Cennet dile geldi ve şöyle dedi: “Ben her cimriye ve riyakara haramım.”²⁰¹²

6831. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah-u Teala’nın rızayeti irade edilmeyen her iyiliğin üzerinde riya çirkinliği vardır. Meyvesi ise ceza çirkinliğidir.”²⁰¹³

²⁰⁰⁸ el-Bihar, 75/421/79

²⁰⁰⁹ Metalib’us-Suul, 53

²⁰¹⁰ Emali’el-Seduk, 322/4

²⁰¹¹ el-Cami’us-Sağır, 1/263/1725

²⁰¹² el-Bihar, 72/305/52

²⁰¹³ Gurer’ul-Hikem, 6919

175. Konu er-Re'y Görüş-Rey (1)

• *el-Bihar, 75/97, 48. Bölüm, en-Nehy an'il-İstibdad bir're'y*

• *bak.*

• *281. Konu, eş-Şura, 471. Konu el-Licac*

• *el-Mer'et, 3656. Bölüm*

“

1422. Bölüm Görüşte İsabet Etmenin Sebepleri

6832. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Düşünce ihtiyatlı hareket ederek elde edilir. Ham düşünce ne kötü bir yardımcıdır.”²⁰¹⁴

6833. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Meşveret ediniz ki doğru düşünce ortaya çıksın.”²⁰¹⁵

6834. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Düşünceyi yayık gibi çırpın ki doğru düşünce ortaya çıksın.”²⁰¹⁶

6835. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zafer uzak görüşlülükle elde edilir. Uzak görüşlülük meşveretle ve görüş ise sırrı korumakla elde edilir.”²⁰¹⁷

6836. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Üç şey doğru görüşün göstergesidir: Güzel karşılamak, sözü güzel dinlemek ve güzel cevap vermek.”²⁰¹⁸

6837. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanın düşüncesi tecrübesi ölçüsünce.”²⁰¹⁹

6838. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim çeşitli görüşlerle karşı karşıya gelirse hata yerlerini iyi tanır.”²⁰²⁰

6839. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim çeşitli görüşleri bilmezse çare bulmaktan aciz kalır.”²⁰²¹

6840. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’ın korudukları dışında insanların akılları ve fikirleri eksiktir. Soru soranları eziyet edenler, cevap verenleri ise ilimden nasibini almayanlardır. Eğer içlerinde görüş sahipleri olsa da rıza ve gazapları o görüşü ortaya koymalarını engeller.”²⁰²²

6841. *İmam Ali (a.s), kendisine, “İnsanların en sağlam düşünceli olanı kimdir?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur:* “İnsanlara aldanmayan ve dünyanın kendisini süsleriyle aldatmadığı kimsedir.”²⁰²³

6842. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Akıllarınıza karşı

²⁰¹⁴ el-Bihar, 78/81/76

²⁰¹⁵ Gurer’ul-Hikem, 2567

²⁰¹⁶ a.g.e. 2569

²⁰¹⁷ Nehc’ul-Belağa, 48. hikmet

²⁰¹⁸ el-Bihar, 78/237/73

²⁰¹⁹ Gurer’ul-Hikem, 5426

²⁰²⁰ Nehc’ul-Belağa, 173. hikmet

²⁰²¹ Gurer’ul-Hikem, 7865

²⁰²² Nehc’ul-Belağa, 343. hikmet

²⁰²³ Nur’us-Sakaleyn, 4/217/102

kötümser olun. Zira akla güvenmek hataya sevab olur.”²⁰²⁴

6843. İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s), bir duasında şöyle buyurmuştur: “Allahım örtülü duadan, yalan ümitten, haya perdesinin yırtılmasından, delil getirme hususunda yenilmekten ve doğru olmayan görüşten sana sığınırım.”²⁰²⁵

1423. Bölüm Görüşün Hata Etme Tehlikesi

6844. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Görüşün sürçmesi mülkü sona erdirir ve yokluğu ilan eder.”²⁰²⁶

6845. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Görüşün sapması hedefleri bozar.”²⁰²⁷

6846. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kimin görüşleri zayıf olursa düşmanları güçlü olur.”²⁰²⁸

6847. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim görüşü

zayi ederse (musibete) dışarı olur.”²⁰²⁹

6848. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bazen tek düşünce sapar.”²⁰³⁰

bak. 251. Konu, “es-Siyaset”; ed-Devlet, 1282. Bölüm

1424. Bölüm Doğruya En Yakın Görüşler

6849. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Akla en yakın görüş heva ve hevesten en uzak olan görüştür.”²⁰³¹

6850. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Görüş açısından insanların en üstünü meşveret edilen kimsenin görüşünden müstağni olmayan kimsenin görüşüdür.”²⁰³²

6851. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “En hayırlı görüş heva ve hevesten en uzak olan ve doğruluğa en yakın bulunan görüştür.”²⁰³³

6852. İmam Ali (a.s), kendisine, “İnsanların görüş açısından en sağlamı

²⁰²⁴ Gurer’ul-Hikem, 2570

²⁰²⁵ el-Bihar, 94/156/22

²⁰²⁶ Gurer’ul-Hikem, 5476

²⁰²⁷ a.g.e. 5902

²⁰²⁸ a.g.e. 8048

²⁰²⁹ a.g.e. 7909

²⁰³⁰ a.g.e. 6646

²⁰³¹ a.g.e. 3022

²⁰³² a.g.e. 3152

²⁰³³ a.g.e. 5011

*kimdir?” diye sorulunca şöyle buyurmuştur: “İnsanların kandırmadığı ve dünyanın da süsleriyle aldatmadığı kimsedir.”*²⁰³⁴

bak. 1422. Bölüm; 6841. Hadis

1425. Bölüm

Başına Buyrukluğun Etkileri

6853. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Başına buyruk insan uçurumun kenarında durmuştur.”²⁰³⁵

6854. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Başına buyruk insan hata ve yanlışlık uçurumuna düşer.”²⁰³⁶

6855. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Başına buyruk olmak seni kaydırır ve uçuruma yuvarlar.”²⁰³⁷

6856. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim başına buyruk hareket ederse yok olur ve her kim büyüklerle meşveret ederse akıllarına ortak olur.”²⁰³⁸

²⁰³⁴ Emali’el-Seduk, 322/4

²⁰³⁵ el-Bihar, 75/105/41

²⁰³⁶ Gurer’ul-Hikem, 1208

²⁰³⁷ a.g.e. 1510

²⁰³⁸ Nehc’ul-Belağa, 161. hikmet

²⁰³⁹ a.g.e. 211. hikmet

6857. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim kendi görüşüyle iktifa ederse kendini tehlikeye atmıştır.”²⁰³⁹

6858. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim kendi görüşünde yalnız olursa gerçekte bir görüşe sahip değildir.”²⁰⁴⁰

6859. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kendi görüşüne sadece cahil olan insan aşık olur.”²⁰⁴¹

6860. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kendini beğenen insanın görüşü olmaz.”²⁰⁴²

6861. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Başına buyruk kimseyle meşveret etme.”²⁰⁴³

bak. el- Ucb, 2514. Bölüm

1426. Bölüm

Görüşü Yok Eden Şey

6862. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “İnatçılık görüşü ortadan kaldırır.”²⁰⁴⁴

6863. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Muhalefet etmek görüşü viran eder.”²⁰⁴⁵

²⁰⁴⁰ el-Bihar, 75/105/39

²⁰⁴¹ Gurer’ul-Hikem, 9471

²⁰⁴² a.g.e. 7480

²⁰⁴³ el-Bihar, 75/105/41

²⁰⁴⁴ Nehc’ul-Belağa, 179. hikmet

²⁰⁴⁵ a.g.e. 215. hikmet

6864. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kindar insanın görüşü olmaz.”²⁰⁴⁶

6865. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kinli insanın ve dar görüşlü kimsenin görüşü olmaz.”²⁰⁴⁷

bak. 471. Konu, “el- Licac”

1427. Bölüm Devlet (Talih) ve Doğru Görüş

6866. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Görüşün doğruluğu talih iledir. Eğer talih sana yönelirse doğru görüş de yönelir. Eğer sırt çevirirse o da sırt çevirir.”²⁰⁴⁸

6867. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Eğer talih birine yönelirse hatalarını bile doğru gösterir ve muhalifinin doğrularını yanlış gösterir.”²⁰⁴⁹

1428. Bölüm Görüş (Çeşitli)

6868. İmam Hasan (a.s) şöyle buyurmuştur: “Gerçek görüş sadece gazap anında tanınır.”²⁰⁵⁰

6869. İmam Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim görüşten aciz kalır ve çarelerden istifade edemezse yumuşaklık anahtarı olur.”²⁰⁵¹

6870. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Görüş çoktur. Ama uzak görüşlülük azdır.”²⁰⁵²

6871. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Azim ve irade düşünce miktarıncadır.”²⁰⁵³

6872. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “En kötü görüş şeriate aykırı olandır.”²⁰⁵⁴

6873. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Senin görüşün her şeyi kapsayamaz. O halde görüşünü önemli meselelere özgün kıl.”²⁰⁵⁵

6874. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Yaşlıların görüşü gençlerin kahramanlığından (başka bir rivayette ise şöyle yer almıştır: gençlerin toplanmasından) bana daha çok sevimlidir.”²⁰⁵⁶

²⁰⁴⁶ Emali’et-Tusi, 301/595

²⁰⁴⁷ el-Bihar, 2/60/1

²⁰⁴⁸ Nehc’ul-Belağa, 339. hikmet

²⁰⁴⁹ Gurer’ul-Hikem, 1806

²⁰⁵⁰ el-Bihar, 78/113/7

²⁰⁵¹ A’lam’ud-Din, 298

²⁰⁵² Gurer’ul-Hikem, 1213

²⁰⁵³ a.g.e. 6173

²⁰⁵⁴ a.g.e. 5674

²⁰⁵⁵ a.g.e. 3638

²⁰⁵⁶ Nehc’ul-Belağa, 86. hikmet

6875. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bana göre yaşlıların görüşü gençlerin çareciliğinden daha sevimlidir.”²⁰⁵⁷

6876. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Önemli ve değerli görüşü hakır bir insan da sana söylemiş olsa küçümseme.”²⁰⁵⁸

6877. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Görüşünü seni ilgilendiren şeylerle sınırla.”²⁰⁵⁹

6878. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bana muhalefet eden kimsenin görüşü uzak olsun! Hakkı gördüğüm günden beri hak hususunda asla şekke düşmedim.”²⁰⁶⁰

²⁰⁵⁷ el-Bihar, 75/105/39

²⁰⁵⁸ Gurur’ul-Hikem, 10278

²⁰⁵⁹ Şerh-i Nehc’ul-Belağa-i İbn-i Ebi’l-Hadid, 18/42

²⁰⁶⁰ Nehc’ul-Belağa, 4. hutbe

176. Konu er-Re'y Görüş-Rey (2)

- *el-Bihar*, 2/283, 34. Bölüm, *el-Bid'a ve'r-Re'y ve'l-Mekais*
- *Kenẓ'ul-Ummal*, 3/619, *el-Kavl-u Biẓ'Zen*

bak.

- 406. Konu, *el-Fetva*; 444. Konu, *el-Kaẓa* (2)
- *el-Kaẓa*, 3369, 3374. Bölümler; *el-Kur'an*, 3317. Bölüm

1429. Bölüm

Dinde Rey Üzere Amel Etmek

6879. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bu ümmet bir müddet Allah’ın Kitabı üzere amel eder, sonra bir müddet Resulullah’ın (s.a.a) sünneti üzere amel eder ve sonra bir müddet rey üzere amel eder. Her ne zaman rey üzere amel ederse sapar ve diğerlerini saptırır.”²⁰⁶¹

6880. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim din hususunda kendi görüşüyle konuşursa bana ithamda bulunmuştur.”²⁰⁶²

6881. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim rey üzere konuşursa bana dinde ithamda bulunmuştur.”²⁰⁶³

6882. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Üç şey olduğu takdirde hiç bir amel kabul görmez: Şirk, küfür ve rey” Kendisine, “Ey müminlerin Emiri! Reyden maksat nedir?” denilince şöyle buyurmuştur: “Allah’ın Kitabı’nı ve Resulü’nün

sünnetini bir kenara bırakıp re’y ile amel etmendir.”²⁰⁶⁴

6883. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Görüşlerin derinliğine erişemediği ve düşüncelerin ulaşamadığı konularda kendi görüşünle amel etme.”²⁰⁶⁵

6884. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İsrailoğulları sürekli itidal yolunu katettiler. Sonunda Melezler ve İsrailoğullarının esir aldıkları kavimlerin çocukları arasında büyüdüler ve din hususunda re’y/görüş izharında bulundular. Böylece hem kendileri saptılar ve hem de başkalarını saptırdılar.”²⁰⁶⁶

1430. Bölüm

Görüşte İctihad

6885. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz yönetici kimse çaba göstererek hakkı elde ederse iki sevabı vardır: Eğer çabaların neticesinde hakka ulaşamazsa bir sevabı vardır.”²⁰⁶⁷

6886. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim

²⁰⁶¹ Kenz’ul-Ummal, 915

²⁰⁶² a.g.e. 1048

²⁰⁶³ a.g.e. 1051

²⁰⁶⁴ a.g.e. 1640

²⁰⁶⁵ Nehc’ul-Belağa, 87. hutbe

²⁰⁶⁶ Kenz’ul-Ummal, 918

²⁰⁶⁷ a.g.e. 14110

düşüncesini insanların hayrını
dileme yolunda kullanır ve çaba
gösterirse niyetinin sevabını elde

eder ve görevini de yapmış
olur.”²⁰⁶⁸

bak. el-Kaşa, 3369. Bölüm

²⁰⁶⁸ Nehc’us-Saade, 2/79

177. Konu

er-Riba

Faiz

- *el-Bihar*, 103/114, 5. Bölüm, *er-Riba ve Ahkamuha*
- *el-Bihar*, 103/157, 6. Bölüm, *Riba fi'd-Deyn*
- *Vesail'uş-Şia*, 12/422, *Ebrab'ur-Riba*
- *Kenż'ul-Ummal*, 4/104-121, 185-201, *Fir'-Riba*

1431. Bölüm

Faizden Sakındırmak

6887. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En kötü kazanç faiz kazancıdır.”²⁰⁶⁹

6888. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En kötü kazanç faiz kazancıdır.”²⁰⁷⁰

6889. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah faiz yiyene, faiz verene, faizi yazana ve faize şahitlik edene lanet etmiştir.”²⁰⁷¹

6890. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Alan ve veren faizde eşittir.”²⁰⁷²

6891. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “İnsanlara öyle bir zaman gelecek ki herkes faiz yiyecek. Faiz yemeyen kimseye de faizin tozu bulaşacak.”²⁰⁷³

6892. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Üç şey Allah hesap görene kadar, aziz ve celil olan Allah’ın korumasındadır: “Asla zina etmeyen kimse, malı asla faize bulaşmayan kimse ve bu iki işte aracılık etmeyen kimse.”²⁰⁷⁴

²⁰⁶⁹ el-Kafi, 5/147/12

²⁰⁷⁰ Emali’el-Seduk, 395/1

²⁰⁷¹ a.g.e. 346/1

²⁰⁷² Kenz’ul-Ummal, 9760-9784

6893. *İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah sana rahmet etsin! Bil ki faiz haram ve büyük günahlardandır. Allah faize ateşi vaatetmiştir. Faizden Allah’a sığınınız. Faizi tüm peygamberler ve bütün semavi kitaplar haram kılmıştır.”²⁰⁷⁵

1432. Bölüm

Faiz Yiyenin Haşrolma Şekli

Kur’an:

“Faiz yiyenler mahşerde ancak şeytanın çarptığı kimsenin kalktığı gibi kalkarlar. Bu, onların, “Zaten alışveriş de faiz gibidir” demelerindendir. Oysa Allah alışverişi helal, faizi haram kıldı. Kime Rabbinden bir öğüt gelir de faizcilikten geri durursa, geçmiş kendsinedir, onun işi Allah'a aittir. Kim faizciliğe dönerse, işte onlar cehennemliktir, onlar orada temelli kalacaklardır. Allah faizi tüketir, sadakaları bereketlendirir. Allah pek nankör olan hiç bir günahkarı sevmez.”²⁰⁷⁶

²⁰⁷³ Sunen-u Ebi Davud, 3331

²⁰⁷⁴ el-Hisal, 101/55

²⁰⁷⁵ Fıkh’ur-Rıza (a.s), 256

²⁰⁷⁶ Bakara suresi, 275-276. ayetler

bak. Nisa suresi, 161. ayet; Rum suresi, 39. ayet.

6894. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’ın Resülü (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Göge götürüldüğüm gece bir topluluk gördüm. İçlerinden biri kalkmak istediği halde karnı çok büyük olduğundan bir türlü kalkamıyordu. Cebrail’e, “Ey Cebrail! Bunlar kimlerdir?” diye sordum. O şöyle buyurdu: “Bunlar yerlerinden şeytanın çarptığı kimseler gibi kalkan faiz yiyicilerdir.”²⁰⁷⁷

6895. Resulullah’tan (s.a.a) nakledildiği üzere Mirac gecesinde karnı değirmen taşı gibi büyük insanlar görüyor. Bunlar Firavun ailesinin yolları üzerine oturmuşlar ve Firavun ailesinin geldiğini görünce yollarının üzerinden kalkmak istiyor, ama büyük karınları onları bir tarafa çekiyor ve düşüyorlar. Firavun ailesi onların üzerinden gidip geliyor. Cebrail’e, “Bunlar kimdir?” diye sorunca Cebrail şöyle buyuruyor: “Faiz yiyenlerdir.”²⁰⁷⁸

²⁰⁷⁷ Tefsir’ul Kumi, 1/93

²⁰⁷⁸ Mustedrek’ul-Vesail, 13/332/15508

²⁰⁷⁹ Kenz’ul-Ummal, 31857

6896. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Miraca götürüldüğüm gece karnı evleri andıran ve içi dışarıdan görülecek şekilde yılanlarla dolu olan kimselerin yanından geçtim. “Ey Cebrail! Bunlar kimdir?” diye sorunca, “Bunlar faiz yiyenlerdir” diye buyurdu.”²⁰⁷⁹

6897. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Faiz yiyenler, şeytan kendilerini deli etmedikçe dünyadan çıkmazlar.”²⁰⁸⁰

6898. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Faiz yiyen kimse (kıyamet günü) mezardan kalktığında alnında şöyle yazılı olduğunu gördüm: “Allah nezdinde hiç bir delili yoktur.”²⁰⁸¹

6899. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Her kim faiz yerse aziz ve celil olan Allah yediği faiz miktarınca karnını cehennem ateşiyle doldurur. Faiz vesilesiyle bir mal elde etmişse Allah-u Teala onun hiç bir amelini kabul etmez. Zerre kadar faizden elde ettiği malı oldukça sürekli Allah ve melekler ona lanet eder.”²⁰⁸²

6900. Resulullah (s.a.a), Allah-u Teala’nın, “Sura üfürölüp grup

²⁰⁸⁰ Tefsir’ul Ayyaşi, 1/152/503

²⁰⁸¹ Kenz’ul-Ummal, 43958

²⁰⁸² Sevak’ul-A’mal, 336/1

grup geldiğiniz gün” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: “Ümmetimden on grup dağınık olarak haşrolur. Allah onları diğer müslümanlardan ayırır... Onlardan bazıları ayakları yukarıda, başları aşağıda, sürüklene sürüklene götürülür... Baş aşağı götürülenler faiz yiyenlerdir.”²⁰⁸³

1433. Bölüm Faizin Günahı

6901. İmam Sadık (a.s.) şöyle buyurmuştur: “Allah nezdinde bir dirhem faiz insanın halası veya teyzesi gibi mahremiyle otuz defa zina etmesinden daha büyüktür.”²⁰⁸⁴

6902. İmam Bakır (a.s.) şöyle buyurmuştur: “Allah nezdinde bir dirhem faiz, kırk defa zina etmekten daha büyüktür.”²⁰⁸⁵

6903. İmam Sadık (a.s.) şöyle buyurmuştur: “Allah nezdinde bir dirhem faiz Allah’ın evinde mahremleriyle yapılan yetmiş zinadan daha büyüktür.”²⁰⁸⁶

6904. İmam Sadık (a.s.) şöyle buyurmuştur: “Faizin yetmiş parçası vardır. En azı insanın annesiyle Allah’ın evinde zina etmesi gibidir.”²⁰⁸⁷

6905. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Faizin yetmiş üç kapısı vardır. En azı insanın annesiyle zina etmesidir. Faizin en kötüsü ise Müslüman insanın yüz suyunu dökmektir.”²⁰⁸⁸

bak. Vesail’u’ş-Şia, 12/422, 1. Bölüm

6906. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Faizin yetmiş üç kapısı vardır. Şirk de işte böyledir.”²⁰⁸⁹

6907. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Faizin yetmiş günahı vardır ki en azı insanın annesiyle zina etmesidir.”²⁰⁹⁰

1434. Bölüm Faizin Haram Kılınışı Hikmeti

6908. İmam Rıza (a.s.), faizin haram kılınışı sebebi hakkında şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz aziz ve celil olan Allah faizi haram

²⁰⁸³ Mustedrek’ul-Vesail, 13/330/15500

²⁰⁸⁴ Emali’el-Seduk, 153/7

²⁰⁸⁵ el-Bihar, 103/116/6

²⁰⁸⁶ Nur’us-Sakaleyn, 1/295/1177

²⁰⁸⁷ el-Bihar, 103/117/13

²⁰⁸⁸ Kenz’ul-Ummal, 9754

²⁰⁸⁹ a.g.e. 9772

²⁰⁹⁰ a.g.e. 9773

kılmıştır. Zira faiz malın yok olmasına sebep olur. Zira insan bir dirhemi iki dirheme alınca, aldığı dirhemin değeri bir dirhemdir. Diğer dirhem ise batıldır. Dolayısıyla faiz ve alışveriş herhaliyle alan ve satan için malın eksilmesine ve zarara sebep olur. O halde Allah Tebarek ve Teala malı yok ettiği için onlara faizi haram kılmıştır.”²⁰⁹¹

6909. İmam Sadık (a.s) faiz’in haram oluş sebebi sorulunca şöyle buyurmuştur: “İnsanlar birbirine ihsanda bulunmaktan elçekmesin diye.”²⁰⁹²

6910. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Aziz ve celil olan Allah faizi haram kıldı ki ihsanda bulunmak ortadan kalkmasın.”²⁰⁹³

6911. İmam Sadık (a.s), faiz’in neden haram kılındığını soran Hişam b. Hakem’e şöyle buyurmuştur: “Eğer faiz helal olsaydı insanlar ticareti ve ihtiyaçlarını elde etmeyi bir kenara bırakırlardı. Dolayısıyla Allah faizi haram kıldı ki insanlar haram yemekten elçeksinsinler, ticaret ve alışverişe

yönelsinler ve birbirine borç versinler.”²⁰⁹⁴

1435. Bölüm Faize Bulaşma Sebepleri

6912. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ey insanlar! Önce hükümler, sonra ticaret! Allah’a andolsun ki bu ümmet arasında faiz siyah bir kaya parçasının üzerinde hareket eden karıncadan daha gizlidir.”²⁰⁹⁵

6913. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dinin hükümlerini bilmeden ticarete kalkışan kimse faiz uçurumuna yuvarlanır.”²⁰⁹⁶

6914. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dinin hükümlerini bilmeden ticarete kalkışan kimse defalarca faize bulaşır.”²⁰⁹⁷

bak. et-Ticaret, 429. Bölüm; 423. Konu, “el-Fıkḥ”

1436. Bölüm Faiz Yemenin Hileleri

6915. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Noksan sıfatlardan

²⁰⁹¹ el-Bihar, 103/119/23 Hadisin tamamına bak.

²⁰⁹² a.g.e. 78/201/32

²⁰⁹³ Vesail’uş-Şia, 12/425/10

²⁰⁹⁴ el-Bihar, 103/119/24

²⁰⁹⁵ a.g.e. s. 117/16

²⁰⁹⁶ Nehc’ul-Belağa, 447. hikmet

²⁰⁹⁷ el-Bihar, 103/118/17

münezzeh olan Allah katından
“Elif, Lam Mim. İnsanlar
“inandık” demekle imtihan
edilmeden

**bırakılıvereceklerini mi
sanıyorlar!”**²⁰⁹⁸ ayeti indiğinde
anladım ki, Resulullah (s.a.a)
aramızdayken bize fitne inmez.
“Ey Allah’ın Resülü! Allah’ın bu
ayetle sana haber verdiği fitne
nedir?” dedim... Şöyle buyurdu:
“Ey Ali! Bu kavim mallarıyla
aldanacak, dinleriyle Rablerine
minnet etmeye kalkışacak,
rahmetini dileycek, azabından
emin olacak. Haramını yalancı
şüpheler ve gaflete düşürücü
isteklerle helal kılacaklar. Böylece
içkiye nebiz (şıra), rüşvete hediye,
faize alışveriş adını takarak helal
sayacaklar.”²⁰⁹⁹

**6916. Resulullah (s.a.a) şöyle
buyurmuştur:** “İnsanlara öyle bir
zaman gelecek ki herkes faiz
yiyecektir. Faiz yemeyen kimseye
de faizin tozu bulaşır.”²¹⁰⁰

bak. 131. Konu, “el-Hiyle”

1437. Bölüm Faizin Bereketsiz Oluşu

Kur’an:

“Allah faizi tüketir,
sadakaları bereketlendirir.
Allah hiçbir nankör günahkarı
sevmez.”²¹⁰¹

**6917. İmam Sadık (a.s), kendisine,
“Faiz yiyen birinin malının çoğaldığını
görüyoruz” diye söylenince şöyle
buyurmuştur:** “Mal ve serveti
çoğalsa da Allah dinini ortadan
kaldırır.”²¹⁰²

**6918. İmam Sadık (a.s), Aziz ve
celil olan Allah’ın “Allah faizi
tüketir, sadakaları
bereketlendirir” ayeti hakkında,
“Birisinin faiz yediği halde mal ve
servetinin çoğaldığını görüyoruz” diyen
birisine şöyle buyurmuştur:** “Hangi
yok oluş ve bereketsizlik bir
dirhemini dini yok edişinden daha
kötüdür. Eğer tövbe ederse
serveti yok olur ve fakirleşir.
(Yani zenginliği dinin gidişi
sebebiyledir; malın bereketi
sebebiyle değil.)”²¹⁰³

²⁰⁹⁸ - Rum/1-2

²⁰⁹⁹ Nehc’ul-Belağa, 156. hutbe

²¹⁰⁰ Mustedrek’ul-Vesail,
13/333/15513

²¹⁰¹ Bakara suresi, 276. ayet

²¹⁰² el-Bihar, 103/117/12

²¹⁰³ el-Fakih, 3/279/4005

1438. Bölüm En Kötü Faiz

6919. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bilin ki en kötü faiz bir ihsanın yüz suyunu dökmektir. En kötü yüz suyunu dökmek ise dil uzatmaktır. Yalan rivayet etmek iki dil uzatmaktan biridir.”²¹⁰⁴

6920. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En kötü faiz insanın kardeşine dil uzatmayı çoğaltmasıdır.”²¹⁰⁵

6921. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “En kötü faiz, müslümanın yüz suyunu haksız yere dökmeye yeltenmektir.”²¹⁰⁶

bak. 215. Konu, “es-Sebb”, 344, “el-İrḫ”; 380, “el-Ayb”, 400, “el-Gybet”

1439. Bölüm Faizi Helal Bilen Allah’a Savaş Açmıştır

Kur’an:

“Ey iman edenler! Allah’tan sakının, iman etmişseniz, faizden arta kalmış hesaptan vazgeçin.

Böyle yapmazsanız, bunun Allah’a ve peygamberine karşı açılmış bir savaş olduğunu bilin. Eğer tövbe ederseniz sermayeniz sizindir. Böylece zulmetmemiş ve zulme uğramamış olursunuz.”²¹⁰⁷

6922. *İmam Sadık (a.s), birinin “riba” (faiz) yediğini ve bunu “liba” olarak adlandırdığını duyunca şöyle buyurmuştur:* “Eğer aziz ve celil olan Allah beni ona musallat ederse boynunu vururum.”²¹⁰⁸

6923. *Ali b. İbrahim tefsirinde,* **“Ey iman edenler! Allah’tan korkun ve faizin geri kalanını bırakın” ayeti hakkında şöyle diyor:** “Bu ayetin nüzul sebebi şuydu: **“Faiz yiyenler”** ayeti nazil olduğunda Halid b. Velid Allah Resulüne (s.a.a) şöyle arzetti: “Ey Allah’ın Resulü! Babam Sakif kabilesine faizle bir mal verdi. Öldüğü zaman da bana o faizi almamı vasiyet etti.” Bunun üzerine Allah-u Teala, **“Ey iman edenler! Allah’tan korkun ve faizden geri kalanı bırakın”** ayetini indirdi. Daha sonra Peygamber şöyle buyurdu: “Her kim faiz alırsa katli vaciptir.”²¹⁰⁹

bak. 101. Konu, “el-Muharib”

²¹⁰⁴ Kenz’ul-Ummal, 8105

²¹⁰⁵ a.g.e. 8106

²¹⁰⁶ a.g.e. 8107

²¹⁰⁷ Bakara suresi, 278-279. ayetler

²¹⁰⁸ el-Kafi, 5/147/11

²¹⁰⁹ Mustedrek’ul-Vesail, 13/334/15519

178. Konu er-Rec'at Yeniden Diriliş

• *el-Bihar, 53/39, 29. Bölüm; er-Rec'at*

1440. Bölüm

Ölülerin Dünyada Dirilişi

6924. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah’a yemin olsun ki günler ve geceler sona ermeden Allah ölülerini diriltir ve canlıları öldürür. Hakkı ehline geri döndürür ve kendisine seçtiği dinini hakim kılar.”²¹¹⁰

6925. *İmam Sadık (a.s), azîz ve celil olan Allah’ın, ‘Kur’an’a uymayı sana farz kılan Allah, seni döneceğin yere döndürecek***dir” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:** “Allah’a yemin olsun ki Resulullah (s.a.a) ve Ali Seviyye’de bir araya toplanıp görüşüp on ikibin kapısı olan bir camiye inşa etmedikçe dünyanın sonu gelmez.”²¹¹¹

6926. *İmam Rıza (a.s), kendisine, ‘Ey Ebe’l-Hasan! Rec’at hakkındaki görüşün nedir?’ diye soran Memun’a şöyle buyurmuştur:* “Rec’at haktır, önceki ümmetler arasında da var olmuştur. Kur’an da bunu dile getirmiş ve Resulullah (s.a.a) şöyle

buyurmuştur: “Önceki ümmetler arasında olan her şey olduğu gibi kılı kılına bu ümmette de meydana gelecektir.”²¹¹²

6927. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “(Mehdi) kıyam edince kabirde mümine şöyle denir: “Ey falan! Efendin zuhur etmiş, eğer ona katılmak istiyorsan kalk ve katıl. Rabbinin kerametinde kalkmak istiyorsan kal.”²¹¹³

6928. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kaim (Mehdi) kıyam edince Cumad’el-Ahir ayında ve Recep ayının onuncu gününde insanların daha önce benzerini görmediği bir şekilde yağmur yağar. O yağmur sebebiyle Allah kabirdeki müminlerin kemiklerini bitirir. Adeta onların Cuheyne tarafından geldiklerini ve saçlarındaki toz ve toprağı silkelediklerini görür gibiyim.”²¹¹⁴

²¹¹⁰ el-Bihar, 53/102/125

²¹¹¹ a.g.e. s. 113/17

²¹¹² Uyun-u Ahbar’ir-Rıza (a.s), 2/201/1

²¹¹³ Gaybet’ut-Tusi, 459/470

²¹¹⁴ el-Bihar, 53/90/94

1441. Bölüm

Rec'at Cumada ile Recep Ayı Arasında Gerçekleşir

6929. *Ebu Carud, Ali'nin (a.s) şöyle buyurduğunu işiten birinden nakletmektedir:* “Cumada ve Recep ayının arası, çok ilginçtir! Çok ilginçtir!” Birisi ayağa kalkarak, “Ey Müminlerin Emiri! Sürekli ilginç olduğunu söylediğin bu şey nedir?” deyince şöyle buyurdu: “Annen yasına otursun! Allah, Resulü ve Resulü'nün Ehl-i Beyti'nin düşmanlarıyla savaşan (diriltilmiş) ölülerden daha ilginç ne olabilir ki?”²¹¹⁵

6930. *İbn'ul-Kevva, Ali'ye (a.s) şöyle dedi:* “Ey Müminlerin Emiri! Cumada ve Recep ayının arası çok ilginçtir! Çok ilginçtir!” sözünü anladın mı?” İmam şöyle buyurdu: “Eyvahlar olsun sana ey tek gözlü adam! O zaman dağılmış kemikler toplanır, ölüler dirilir, bitkiler biçilir ve helak edici belalar birbiri ardınca iner.”²¹¹⁶

6931. *Ubeydullah b. Hefka şöyle diyor:* “Eban b. Tağlip bana şöyle

dedi: “Bir gruba rastladım ki İmam Sadık'tan rivayet etmemi ayıp görüyorlardı.” Onlara şöyle dedim: “Sorduğum her şeyi Allah Resulü'nün (s.a.a) sözüyle cevaplandıran kimseden rivayet ettiğim için beni nasıl kınayabilirsiniz?” Eban b. Tağlip daha sonra şöyle diyor: “Bir grup çocuk yürüyor ve kendi kendilerine gülerek, “Cumada ve Recep ayının arası çok ilginçtir, çok ilginçtir!” diyorlardı. Ben, İmam Sadık'a (a.s) bu konuyu sorunca şöyle buyurdu: “O zaman diriler ölülerle görüşecektir.”²¹¹⁷

1442. Bölüm

Rec'at Edenler

6932. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Üzerindeki toprak yarılan ve dünyaya dönen ilk kimse Hüseyin b. Ali'dir (a.s).”²¹¹⁸

6933. *İmam Bakır (a.s) Bukeyr b. E'yen'e şöyle buyurmuştur:* “Allah Resulü (s.a.a) ve Ali (a.s) rec'at

²¹¹⁵ a.g.e. s. 60/48

²¹¹⁶ a.g.e. s. 59/46

²¹¹⁷ el-Bihar, 53/77/85

²¹¹⁸ a.g.e. s. 39/1

edecektir (dünyaya geri döneceklerdir.)”²¹¹⁹

6934. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Adeta Humran b. E’yen ve Muyessir b. Abdulaziz’in Sefa ve Merve arasında kılıçlarıyla insanlarla savaştığını görür gibiyim.”²¹²⁰

6935. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Dünyaya dönecek ilk kimse Hüseyin b. Ali’dir. Hüseyin b. Ali, yaşlılıktan kaşları gözlerinin üzerine ininceye kadar hükümdarlık edecektir.”²¹²¹

6936. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah Adem’den Muhammed’e (s.a.a) bütün mürsel Peygamberleri diriltecektir. Onlar benim huzurunda kılıçlarıyla ölülerin, dirilerin ve tüm insanların ve cinlerin başının ortasına vuracaktır... Benim de birbiri ardınca dönüşüm ve rec’atım olacaktır. Ben bu dönüşlerin, rec’atların, saldırıların ve intikamların sahibiyim.”²¹²²

6937. İmam Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ben toprağı yarılp içinden çıkacak ilk kimseyim. Bu Müminlerin Emiri’nin dönüşü ve

Kaim’imizin kıyamıyla aynı zamanda olacaktır.”²¹²³

6938. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Adeta Abdullah b. Şerik el-A’miri’nin, siyah sarığı ve omuzlarının arasına düşen iki zülfüyle rec’at eden, dört bin tekbir getiren rec’at etmiş kimseyle birlikte, dağın eteğinde, biz Ehl-i Beyt’in Kaim’inin hizmetinde durduğunu görür gibiyim.”²¹²⁴

6939. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’tan benden sonra İsmail’i diri bırakmasını diledim, kabul etmedi. Ama bana İsmail’in, Kaim’in (a.s) ilk dirilen on iki ashabından biri olacağına dair yüce bir makam bağışladı. Ashabından bir diğeri de bayraktarı olan Abdullah b. Şerik’tir.”²¹²⁵

6940. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Kaim (a.s) ile birlikte yirmi yedi kişi Kufe’nin arkasında zuhur edecektir. Bunlardan on beş kişi Musa’nın (a.s) kavmindendir. Bunlar insanlara hak yolu gösteren ve onları adalete çağırان kimselerdi. Bunlardan yedi kişi de Ashab-ı

²¹¹⁹ a.g.e. h. 2

²¹²⁰ a.g.e. s. 40/7

²¹²¹ a.g.e. s. 46/19

²¹²² a.g.e. s. 47/20

²¹²³ a.g.e. s. 62/52

²¹²⁴ a.g.e. s. 76/81

²¹²⁵ a.g.e. h. 82

Kehf'tendir. Hakeza Yuşa b. Nun, Selman, Ebu Düccane-i Ensari, Mikdad ve Malik-i Eşter de onun hizmetinde bulunan dostları ve yöneticileridir.”²¹²⁶

1443. Bölüm Rec'at Genel Bir Şey Değildir

6941. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz rec'at genel bir şey değildir. Özel bir şeydir. Dünyaya sadece halis iman edenler veya tümüyle şirk koşanlar döner.”²¹²⁷

6942. *İmam Bakır (a.s) ve İmam Sadık (a.s), Allah-u Teala'nın, “Helak ettiğimiz beldenin geri dönüşü imkansızdır” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “Allah'ın azapla yok ettiği hiç bir kavim rec'at esnasında geri dönmez. Bu ayet rec'at'ın en büyük delilidir. Zira hiç bir Müslüman, kıyamette azapla helak olsun veya olmasın tüm insanların dönüşünü inkar etmemektedir. O halde Allah-u Teala'nın, “dönüşü imkansızdır” sözünden maksadı rec'at'tır. Ama

kıyamette yeniden dirilmektedir ki cehenneme girsinler.”²¹²⁸

1444. Bölüm Öldürülen Veya Ölen Kimselerin Rec'at'ı

6943. *İmam Sadık (a.s), azîz ve celîl olan Allah'm, “Her ümmetten bir grubu dirilttiğimiz gün” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur:* “Öldürülen her mümin rec'at eder ki (yeniden yaşadıktan sonra doğal bir ölümle) ölsün. (Doğal ölümüyle) ölen her mümin ise rec'at eder ki öldürülsün.”²¹²⁹

6944. *Abdurrahman b. Kasir şöyle diyor:* “İmam Bakır (a.s), “Şüphesiz Allah müminlerin canlarını ve mallarını satın almıştır” ayetini okudu ve şöyle buyurdu: “Bunlardan maksadın kimler olduğunu biliyor musun?” Ben, “Maksat savaşı, öldüren ve öldürülen müminlerdir” deyince şöyle buyurdu: “Hayır, maksat öldürülen müminlerdir ki ölmek için geri döndürülürler ve ölen müminlerdir ki öldürülmek için yeniden dirilitirler.”²¹³⁰

²¹²⁶ a.g.e. s. 90/95

²¹²⁷ a.g.e. 53/39/1

²¹²⁸ Tefsir'ul Kumî, 2/76

²¹²⁹ el-Bihar, 53/40/5

²¹³⁰ a.g.e. s. 74/73

bak. el-Bihar, 53/40/8ve s.
66/59 ve s. 71/70 ve s. 53/31

179. Konu er-Reca Ümit

- *el-Bihar*, 70/323, 59. Bölüm, *el-Haıf ve'r-Reca*
- *Ken'ul-Ummal*, 3/139, 707; *el-Haıf ve'r-Reca*

bak.

- 153. Konu, *el-Haıf*; 449. Konu *el-Kunut*; 20. Konu, *el-Emel*

1445. Bölüm Gerçek Ümide Teşvik

Kur'an:

“İman edenler, hicret edenler ve Allah yolunda cihat edenler Allah'ın rahmetini umarlar. Allah bağışlayan ve merhamet edendir.”²¹³¹

6945. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her ümitli olan kimse arayıcı ve her korkan kimse kaçıcıdır.”²¹³²

6946. *İmam Ali (a.s), Ziyad'a yazdığı mektubunda şöyle buyurmuştur:* “Sen Allah'ın yanında mütekebbir kişilerden sayılırken ondan mütevazi kişilerin ecrini mi arzuluyorsun?! Hakeza kendin nimetler içinde yüzerken, dulu ve zayıfı muhtaç bırakarak, Allah'tan sadaka verenlerin ecrini ve mükafatını mı kazanmak istiyorsun?! Kişi geçmişteki yaptıklarıyla mükafatlandırılır ve neyi vermişse onun karşılığını alır.”²¹³³

²¹³¹ Bakara suresi, 218. ayet

²¹³² Emali'el-Mufid, 207/38

²¹³³ Nehc'ul-Belağa, 21. mektup

1446. Bölüm Yalancı Ümitten Sakındırmak

6947. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yalancı ümitten sakın. Şüphesiz yalancı ümit seni gerçek korkuya düşürür.”²¹³⁴

6948. *İmam Ali (a.s), ümitvar olduğunu iddia eden birisi hakkında şöyle buyurmuştur:* “Allah'a ümit bağladığını iddia ediyor. Allah'ın azametini yemin olsun ki yalan söylüyor. Ümit ediyor da niçin ümidi, ameli ile ortaya çıkmıyor? Her kim ümit ederse ümidi amelinde ortaya çıkar. Onun ise Allah'a ümitten başka her ümidi amelinde gözüktüyor. Allah'a ümid dışında her ümit delilik, Allah'tan korku dışında her korku ise hastalıktır.”²¹³⁵

6949. *İmam Sadık (a.s), kendisine, “Bir grup insan günah işlemekte ve (Allah'ın rahmetinden) ümitli olduğunu iddia etmektedirler. Ölünceye kadar da bu hal üzere yaşarlar” denilince şöyle buyurmuştur:* “Bunlar, kendi arzu ve hayallerine boğulmuş kimselerdir. Yalan söylüyorlar, onlar ümitli

²¹³⁴ el-Bihar, 78/164/1

²¹³⁵ Nehc'ul-Belağa, 160. hutbe bak. Kelamın tamamına.

değillerdir. Zira bir şeye ümit bağlayan kimse o şeyi elde etmek için çalışır. Her kim bir şeyden korkarsa ondan kaçır.”²¹³⁶

6950. *İmam Ali (a.s), kendisine öğüt vermesini isteyen birine şöyle buyurmuştur:* “Amelsiz ahirete ümidi olan ve uzun arzularla tövbeyi geciktiren kimseden olma; o kimse, dünya hakkında zahitler gibi konuşur; fakat dünyayı isteyenlerin yaptığını yapar.”²¹³⁷

6951. *İmam Zeyn’ul-Abidin (a.s) bir duasında şöyle buyurmuştur:* “(Allahım) Örtülü kalan duadan, yalancı ümitten, haya perdesinin yırtılmasından, yenilmiş delil getirmekten ve doğru olmayan görüşten sana sığınırım.”²¹³⁸

1447. Bölüm

Allah’tan Başkasına Ümit Bağlamaktan Sakındırmak

6952. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Size beş şey vasiyet ediyorum; onlar için develerin (çabuk koşsunlar diye) koltukları altına (tabanlarınızla) vursanız

(her yere yolculuk etseniz) da değer mi değer: Hiç biriniz rabbinden başkasından bir şey ummasın; günahından başka bir şeyden korkmasın...”²¹³⁹

6953. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Tüm ümitlerinizi münezzeh olan Allah’a bağlayın. O’ndan başkasını ümit etmeyin. Şüphesiz Allah-u Teala’dan başkasına ümit bağlayan kimse ümitsiz olur.”²¹⁴⁰

bak. “es-Sual (2), 1709, 1710; el-Ye’s, 4236. Bölüm

1448. Bölüm

Allah’ın Kitabının En Ümit Verici Ayeti

6954. *İmam Bakır (a.s), kendisine, “Allah’ın kitabında hangi ayet daha ümit vericidir?” diye soran Bısr b. Şureyh-i Basri’ye şöyle buyurmuştur:* “Senin kavmin ne diyor?” O, “Ey kendilerine zulmeden kullarım! Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyin” ayetinin olduğunu söylüyorlar” deyince, İmam şöyle buyurdu: “Ama biz Ehl-i Beyt bunu demiyoruz. O, “O halde

²¹³⁶ el-Kafi, 2/68/5

²¹³⁷ Nehc’ul-Belağa, 150. hikmet

²¹³⁸ el-Bihar, 94/156/22

²¹³⁹ Nehc’ul-Belağa, 82. hikmet

²¹⁴⁰ Gurer’ul-Hikem, 2511

görüştünüz nedir?” diye sorunca İmam şöyle buyurdu: “Bize göre şu ayettir: **“Yakında Rabbin sana bağışta bulunacak ve sen de razı olacaksın.”** Bu da şefaattir. Allah’a yemin olsun ki şefaattir! Allah’a yemin olsun ki şefaattir!”²¹⁴¹

bak. ez-Zenb, 1387. Bölüm; Nur’us-Sekaleyn, 5/595/12

1449. Bölüm Ümitsizlik İçinde Ümit

6955. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ümit etmediğin şeye, ümit ettiğin şeyden daha çok ümit bağla. Zira kardeşim Musa b. İmran, ateş getirmeye gitti, ama aziz ve celil olan Allah onunla konuştu.”²¹⁴²

6956. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ümit etmediğin

şeye, ümit ettiğin şeyden daha fazla ümit bağla. Zira Musa (a.s) ailesine ateş getirmeye gitti, ama mürsel peygamber olarak döndü.”²¹⁴³

6957. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ümit etmediğin şeye, ümit ettiğin şeyden daha fazla ümit bağla. Zira Musa b. İmran (a.s) ailesine ateş almaya gitti. Ama orada aziz ve celil olan Allah kendisiyle konuştu ve Peygamber olarak geri döndü. Sebe melikesi de ülkesinden dışarı çıktı, ama Süleyman vasıtasıyla Müslüman oldu. Firavun’un sihirbazları Firavun’un gücüne güç katmak için dışarı çıktılar, ama mümin olarak geri döndüler.”²¹⁴⁴

²¹⁴¹ el-Bihar, 8/57/72

²¹⁴² Kenz’ul-Ummal, 5904

²¹⁴³ el-Kafi, 5/83/2, 3

²¹⁴⁴ Emali’el-Seduk, 150/7

180. Konu

er-Rehm

Merhamet

- *el-Bihar*, 74/390, 28. Bölüm, *et-Terahim ve'l-Teatîf*
- *el-Bihar*, 74/405, 29. Bölüm, *Men Yestebikkeu en Yerbeme*
- *el-Bihar*, 75/136, 52. Bölüm, *Rehm'us-Sagîr*
- *Vesail'uş-Şia*, 8/552, 124. Bölüm, *İstihbab'ut-Terahim*
- *Kenz'ul-Ummal*, 3/162, 172, *er-Rahmet- u Biz-Zuafâ*

1450. Bölüm

Karşılıklı Merhamete Teşvik

Kur'an:

“Muhammed Allah'ın elçisidir. Onun berâberinde bulunanlar, küfredenlere karşı sert, birbirlerine merhametlidirler.”²¹⁴⁵

“Onların izleri üzerinden peygamberlerimizi ard arda gönderdik; Meryem oğlu İsa'yı da ardlarından gönderdik ve ona İncil'i verdik; ona uyanların gönüllerine şefkat ve merhamet duyguları koyduk; üzerlerine bizim gerekli kılmadığımız fakat kendilerinin guya Allah'ın rızasını kazanmak için ortaya attıkları rahbaniyete bile gereği gibi riayet etmediler; içlerinde iman etmiş olan kimselere ecirlerini verdik; ama çoğu yoldan çıkmışlardır.”²¹⁴⁶

“Sonra, iman edip birbirlerine sabır tavsiye edenlerden, merhametlilerden olmayı tavsiye edenlerden olmaktır. İşte bunlar amel

defterleri sağdan
verilenlerdir.”²¹⁴⁷

6958. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Rahman olan Allah Tebarek ve Teala merhametli kullarına merhamet eder. O halde yeryüzünde olanlara merhamet edin ki gökte olanlar da size merhamet etsin.”²¹⁴⁸

6959. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İyilik et ki sana iyilik edilsin... Merhamet et ki sana merhamet edilsin.”²¹⁴⁹

6960. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Senden alttakilere merhamet et ki senden üsttekiler sana merhamet etsin. Onun hatasını kendi hatanla, günahını rabbine (karşı işlediğin) günahınla ve merhametine olan ihtiyacını rabbinin rahmetine olan ihtiyacınla mukayese et.”²¹⁵⁰

6961. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Kendinden üste olanlardan rahmet ümit ettiği halde kendinden aşağıdakine merhamet etmeyen kimseye şaşarım.”²¹⁵¹

6962. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim hatta bir serçenin cesedine bile merhamet

²¹⁴⁵ Feth suresi, 29. ayet

²¹⁴⁶ Hadid suresi, 27. ayet

²¹⁴⁷ Beled suresi, 17-18. ayetler

²¹⁴⁸ Kenz'ul-Ummal, 5969

²¹⁴⁹ Emali'el-Seduk, 174/9

²¹⁵⁰ Gurur'ul-Hikem, 2422

²¹⁵¹ a.g.e. 6255

ederse Allah kıyamet günü ona merhamet eder.”²¹⁵²

6963. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Merhamet etmeyene merhamet edilmez.”²¹⁵³

6964. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bir münadi cehennemde şöyle feryad eder: “Ey merhametli! Ey bağışlayıcı! Bizi ateşten kurtar.” Allah meleğe onu ateşten çıkarmasını emreder ve Allah’ın huzurunda durur. Aziz ve celil olan Allah ona şöyle buyurur: “Acaba sen bir serçeye bile merhamet ettin mi?”²¹⁵⁴

6965. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Yeryüzünde olanlara merhamet etmeyene, gökte olanlar merhamet etmez.”²¹⁵⁵

6966. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “İnsanlara merhamet etmeyene Allah merhamet etmez.”²¹⁵⁶

6967. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Merhamet etmeyene merhamet edilmez. Bağışlamayan kimse bağışlanmaz

Özür kabul etmeyenin Allah da tövbesini kabul etmez.”²¹⁵⁷

6968. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah merhametli kullarına merhamet eder.”²¹⁵⁸

6969. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Nefsim elinde olana andolsun ki sadece merhametli kimseler cennete girer.” Kendisine, “Hepimiz merhametliyiz” dediklerinde ise şöyle buyurmuştur: “Hayır! Sadece herkese merhamet edenler!”²¹⁵⁹

6970. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah merhametlidir ve merhametli olanı sever. Allah rahmetini, rahmet sahibi kimselerin üzerine indirir.”²¹⁶⁰

6971. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah-u Teala’nın kalbine insanlar için merhamet koymadığı kimse aldanmış ve hüsrana uğramıştır.”²¹⁶¹

6972. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ümmetimin merhametlileri orta kesimdir.”²¹⁶²

²¹⁵² Kenz’ul-Ummal, 15614

²¹⁵³ a.g.e. 5971

²¹⁵⁴ a.g.e. 5992

²¹⁵⁵ a.g.e. 5965

²¹⁵⁶ a.g.e. 5972

²¹⁵⁷ a.g.e. 5966

²¹⁵⁸ a.g.e. 5967

²¹⁵⁹ a.g.e. 5989

²¹⁶⁰ a.g.e. 10381

²¹⁶¹ a.g.e. 5968

²¹⁶² a.g.e. 5964

1451. Bölüm

Merhameti Hak Eden Kimseler

6973. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Zelil olan azize, fakir olan zengine ve cahiller zamanında zayi olan alime merhamet edin.”²¹⁶³

6974. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ben üç kişiye merhamet ederim ve onlar merhamete layıktır: “İzzetten sonra zillete düşen aziz, zenginlikten sonra fakirliğe düşen olan zengin ve ailesinin ve cahil insanların arasında küçük görülen alim.”²¹⁶⁴

6975. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Fakirlere merhamet edin.”²¹⁶⁵

6976. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ey Enes! Çocuklara merhamet et ve büyüklere saygı göster ki dostlarımdan olasın.”²¹⁶⁶

6977. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ailenin çocuklarına

merhametli ol ve ailenin büyüklerine saygı göster.”²¹⁶⁷

6978. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim çocuklarımıza merhamet göstermez ve büyüklerimizin hakkını tanımazsa bizden değildir.”²¹⁶⁸

6979. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Yiğitlerin sürçmelerine göz yumun; onlardan biri sürçerse, Allah’ın eli onu yüceltir.”²¹⁶⁹

6980. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İsmet sıfatına sahip, Allah’ın lütfüyle günahlardan korunmuş olan kimselerin, günah ve kötülük işleyenlere acımaları gerekir. Sürekli Allah’a şükretmeli ve bu şükür onları halkın ayıbını söylemekten alıkoymalıdır.”²¹⁷⁰

6981. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Öyleyse kendinize acıyın. Çünkü, siz dünya musibetleriyle de bunu çok iyi tecrübe ettiniz.”²¹⁷¹

6982. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ey insan! Seni günahına karşı cesaretlendiren

²¹⁶³ el-Bihar, 74/405/2

²¹⁶⁴ Emali’el-Seduk, 20/8

²¹⁶⁵ Kenz’ul-Ummal, 5983

²¹⁶⁶ a.g.e. 6055

²¹⁶⁷ Emali’el-Mufid, 222/1

²¹⁶⁸ Kenz’ul-Ummal, 5970

²¹⁶⁹ Nehc’ul-Belağa, 20. hikmet

²¹⁷⁰ a.g.e. 140. hutbe

²¹⁷¹ a.g.e. 183

nedir?... Başkalarına acıdığın kadar
kendine acı mıyor musun?”²¹⁷²

²¹⁷² a.g.e. 223

181. Konu

er-Rahmet

Rahmet

- *el-Bihar, 6/1, 19, Afvullah-i Teala...Vusat'u-Rahmetihi*
- *el-Bihar, 7/286, 14. Bölüm, Ma Yezhuru Min Rahmeti Teala fi'l-Kıyamet*
- *Kenz'ul-Ummal, 4/273, Fi Siet'i-Rahmetillah*

bak.

- *el-Afv (2), 2770 Bölüm; el- Emel, 113. Bölüm; el-Kunut, 3421, 3422.*

Bölümler

1452. Bölüm

Allah'ın Rahmeti

Kur'an:

"Allah'ın rahmetinin belirtilerine bir bak, yeryüzünü ölümünden sonra nasıl diriltiyor? Şüphesiz ölüleri O diriltir. O her şeye kadirdir."²¹⁷³

6983. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Allah yaratıkları kudretiyle yarattı ve rüzgarları rahmetiyle harekete geçirdi."²¹⁷⁴

6984. İmam Ali (a.s), Adem'in (a.s) yaratılışı hakkında şöyle buyurmuştur: "...Münezzehe olan Allah tövbe kapısını yüzüne açtı ve ona rahmet kelimesini öğretti."²¹⁷⁵

6985. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Şüphesiz Allah-u Teala gökleri ve yeri yaratınca yüz rahmet yarattı ki her rahmet gök ve yer arası kadardır. Ardından o rahmetlerden birini yer yüzüne indirdi ve bu rahmet sebebiyle yaratıklar birbirine acır, anne çocuğuna merhamet eder, kuşlar ve hayvanlar su içer ve insanlar yaşarlar."²¹⁷⁶

²¹⁷³ Rum suresi, 50. ayet

²¹⁷⁴ Nehc'ul-Belağa, 1. hutbe

²¹⁷⁵ a.g.e.

²¹⁷⁶ Kenz'ul-Ummal, 10464

6986. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Hiç kimse Allah'ın rahmeti olmaksızın cennete giremez." Kendisine, "Sen de mi?" diye sorduklarında ise şöyle buyurdu: "Evet! Allah beni rahmetine mazhar kılmadıkça hatta ben bile."²¹⁷⁷

1453. Bölüm

Allah'ın Rahmetinin Genişliği

Kur'an:

"Arşı yüklenen ve çevresinde bulunanlar, Rablerini överek tespih ederler; O'na iman ederler. Müminler için: "Rabbimiz! İlmin ve rahmetin her şeyi kapsamıştır. Tövbe edip Senin yoluna uyanları bağışla; onları cehennemden azabından koru" diye bağışlanma dilerler."²¹⁷⁸

"Seni yalanlarsa, "Rabbimizin rahmeti geniştir; O'nun azabı suçlu kavimden geri çevrilemez" de."²¹⁷⁹

"Bu dünyada ve ahirette bizim için güzel olanı yaz; biz sana hidayet olduk" dedi. Allah : "Azabıma dilediğim

²¹⁷⁷ a.g.e. 10407

²¹⁷⁸ Gafir suresi, 7. ayet

²¹⁷⁹ En'am suresi, 147. ayet

kimseyi uğrattırım, rahmetim her şeyi kapsamıştır; bunu Allah'a karşı gelmekten sakınanlara, zekât verenlere, ayetlerimize iman edenlere yazacağız”²¹⁸⁰

6987. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ey Esbağ! Eğer adımların sağlam, velayetin kamil ve elin açık olursa bil ki Allah sana senden daha merhametlidir.”²¹⁸¹

6988. İmam Kazım (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bırak kendi yolunda eziyet gören kimseye, dostlarına eziyet etmekle kendisine eziyet eden kimseye bile sevgi gösteren, rahmet sahibi hakkında ne düşünüyorsun?! Bırak Allah’ın rızayetini arayan ve O’nun için insanların düşmanlığını tercih eden kimsenin, düşmanının bile tövbesini kabul eden merhametli ve tövbeleri kabul eden Allah hakkında ne düşünüyorsunuz?”²¹⁸²

6989. İmam Zeyn’ul Abidin (a.s) kendisine, “Helak olan kimseye şaşırmamak gerekir. Kurtulan kimseye, “nasıl kurtuldu?” diye şaşmak gerekir.” diyen Hasan-i Basri’ye şöyle buyurmuştur: “Ben ise

şöyle diyorum: “Kurtulan kimseye şaşmamak gerekir. Aksine bunca geniş rahmetine rağmen helak olan kimseye şaşmak gerekir.”²¹⁸³

6990. İmam Seccad (a.s) şöyle buyurmuştur: “Üç şey olduğu hakde mümin helak olmaz: Allah’tan başka ilah olmadığına ve ortağı bulunmadığına şehadet etmek, Allah Resulü’nün (s.a.a) şefaati ve aziz ve celil olan Allah’ın geniş rahmeti.”²¹⁸⁴

6991. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah-u Teala yüz rahmet yarattı ve bir rahmeti kulları arasındadır. İnsanlar onunla birbirine merhamet ederler. Diğer doksan dokuz rahmetini ise dostlarına ayırmıştır.”²¹⁸⁵

6992. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Eğer Allah’ın rahmetnin ölçüsünü bilseydiniz kesin ona dayanırdınız.”²¹⁸⁶

6993. Ömer şöyle diyor: “Allah Resulu’nün (s.a.a) yanına bir grup esir getirdiler. Aniden esirlerden bir kadın esir bir çocuğu görünce koştu, onu kucağına alarak bağrına bastı ve süt verdi.

²¹⁸⁰ A’raf suresi, 156. ayet

²¹⁸¹ Emali’et-Tusi, 173/292

²¹⁸² Tuheful-Ukul, 399

²¹⁸³ el-Bihar, 78/153/17

²¹⁸⁴ a.g.e. s. 159/10

²¹⁸⁵ Kenz’ul-Ummal, 5668

²¹⁸⁶ a.g.e. 10387

Peygamber (s.a.a) bize şöyle buyurdu: Acaba bu kadının çocuğunu ateşe atabileceğini zannediyor musunuz?” Biz, “Hayır, gücü olduğu müddetçe bunu yapamaz” deyince Peygamber (s.a.a) şöyle buyurdu: “Allah da kullarına bu annenin çocuğuna merhametinden daha merhametlidir.”²¹⁸⁷

6994. *İmam Seccad (a.s) bir duasında şöyle buyurmuştur:* “Ey merhametli babadan daha çok bana iyilik eden ve bana yakın dosttan daha yakın olan kimsel! Mekanların beni korkuttuğu ve vatanların beni sürdüğü bir zamanda sen yalnızlığında, kurbetimde benim dostumsun.”²¹⁸⁸

1454. Bölüm

Allah Rahmeti Üstlenmiştir

Kur'an:

“Ayetlerimize iman edenler sana gelince: “Size selam olsun” de. Rabbiniz, sizden kim bilmeyerek fenalık işler de arkasından tövbe eder ve nefsinizi düzeltirse, ona rahmet

etmeyi kendi üzerine almıştır. O, başıslayan ve merhamet edendir.”²¹⁸⁹

“De ki: “Göklerde ve yerde olanlar kimindir?”, “Allah'ındır” de. O, rahmet etmeyi kendi üzerine almıştır; Andolsun ki, sizi olacağı şüphe götürmeyen kıyamet gününde toplayacaktır. Kendilerine yazık ettiler; çünkü onlar iman etmezler.”²¹⁹⁰

6995. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz Allah Tebarek ve Teala hilim ve ilim sahibidir. Şüphesiz Allah'ın gazabı hoşnutluğunu kabul etmeyen kimsenin üzerinedir. Allah ihsanını, kabul etmeyen kimseden esirger ve hidayetini istemeyen kimseyi saptırır... Allah rahmeti kendisine farz kılmıştır. O halde rahmeti gazabını geçmiş, doğruluk ve adalet kemale ermiştir.”²¹⁹¹

6996. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah yarattığı her şey için, ona galebe çalacak şeyi de yaratmıştır. Rahmetini de yarattı ki gazabına galebe çalsın.”²¹⁹²

²¹⁸⁷ a.g.e. 10461

²¹⁸⁸ el-Bihar, 94/157/22

²¹⁸⁹ En'am suresi, 54. ayet

²¹⁹⁰ En'am suresi, 12. ayet

²¹⁹¹ el-Kafi, 8/52/16

²¹⁹² Kenz'ul-Ummal, 10390

1455. Bölüm

Rahmetin Sebepleri (1)

Kur'an:

“Düzeltilmişken, yeryüzünde bozgunculuk yapmayın. Allah'a korkarak ve umutla yalvarın. Doğrusu Allah'ın rahmeti iyi davrananlara yakındır.”²¹⁹³

“Allah kendisine iman edenleri ve O'na sımsıkı sarılanları rahmetine ve bol nimetine kavuşturacak, onları kendisine götüren doğru yola eriştirecektir.”²¹⁹⁴

“ Muhakkak sizi biraz korku, biraz açlık ve mallardan, canlardan, ürünlerden biraz eksiltmekle deneriz, sabredenlere müjdele. Onlara bir musibet geldiğinde: “Biz Allah'ınız ve elbette O'na döneceğiz” derler.Rablerinin mağfiret ve rahmeti onlarıdır. Hidayeti bulanlar da onlardır.”²¹⁹⁵

6997. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Gerçek tövbe ile kendini Allah'ın rahmet ve bağışına sun. Gerçek dönüş için

halis duadan ve gece karanlığındaki münacaattan yardım al.”²¹⁹⁶

6998. *İmam Ali (a.s) ahir zaman hakkında şöyle buyurmuştur:* “...Bu, isimsiz müminden başkasının kurtulmadığı bir zamandır...Söz gezdirip kulların ayıplarını yaymazlar, boş söz konuşmazlar.. Allah, işte onlara rahmet kapılarını açar, zorluk ve meşakkatlerini giderir.”²¹⁹⁷

6999. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah'ın zikriyle rahmet iner.”²¹⁹⁸

7000. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Af ile rahmet iner.”²¹⁹⁹

7001. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Başkalarına rahmet etmekle rahmet iner.”²²⁰⁰

7002. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Zayıflara rahmet, rahmet indirir.”²²⁰¹

7003. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Rahmetin dökülüşünün en iyi vesilesi tüm insanlara merhametli olmaktır.”²²⁰²

²¹⁹³ A'raf suresi, 56. ayet

²¹⁹⁴ Nisa suresi, 175. ayet

²¹⁹⁵ Bakara suresi, 155-157. ayetler

²¹⁹⁶ el-Bihar, 78/164/1

²¹⁹⁷ Nehc'ul-Belağa, 103. hutbe

²¹⁹⁸ Gurer'ul-Hikem, 4209

²¹⁹⁹ a.g.e. 4317

²²⁰⁰ a.g.e. 4343

²²⁰¹ a.g.e. 5415

²²⁰² a.g.e. 3353

7004. Resulullah (s.a.a) kendisine, “Rabbimin bana merhamet etmesini istiyorum” diyen birisine şöyle buyurmuştur: “Kendine merhamet et ve Allah’ın yaratıklarına merhamet et ki Allah da sana merhamet etsin.”²²⁰³

bak. el-Afv (2), 277; er-Rahm, 1450. Bölüm

1456. Bölüm Rahmetin Sebepleri (2)

Kur’an:

“Kafirler için hazırlanmış ateşten sakının. Size merhamet edilmesi için, Allah’a ve Peygambere itaat edin.”²²⁰⁴

“Bu, indirdiğimiz kutsal Kitaptır, ona uyun. Umulur ki kurtuluşa erersiniz.”²²⁰⁵

“Namaz kılın, zekât verin, peygambere itaat edin ki size merhamet edilsin.”²²⁰⁶

“Salih: “Ey kavmim! Niye iyilikten önce, acele kötülük istiyorsunuz? Merhamet olunmanız diye Allah’tan mağfiret dileseniz olmaz mı?” dedi.”²²⁰⁷

²²⁰³ Kenz’ul-Ummal, 44154

²²⁰⁴ Al-i İmran suresi, 131-132. ayetler

²²⁰⁵ En’am suresi, 155. ayet

²²⁰⁶ Nur suresi, 56. ayet

bak. A’raf suresi, 204. ayet; Yasin suresi, 45. ayet; Hucurat suresi, 10. ayet.

323. Konu (et-Taati); 392. Konu; “el-İstığfar”

1457. Bölüm Rahmetin Engelleri

7005. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Merhamet etmeyene merhamet etmek rahmete engel olur. (Kimsenin canını) baki bırakmayan kimseyi baki bırakmak ümmeti helak eder.”²²⁰⁸

7006. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her kim insanlara merhamet etmezse Allah rahmetini ondan alıkoyar.”²²⁰⁹

bak. el-Afv, 2767. Bölüm

1458. Bölüm Kendinizi Allah’ın Rahmetine Maruz Kılın

7007. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Rabbinizin ömrünüz boyunca nesim rüzgarları vardır. O halde kendinizi bu nesimlerin önüne

²²⁰⁷ Neml suresi, 46. ayet

²²⁰⁸ Gurer’ul-Hikem, 5430

²²⁰⁹ a.g.e. 8965

bırakın ki onlardan bir miktarı da size ulaşsın ve ondan sonra artık asla mutsuzluğa düşmeyebilirsiniz.”²²¹⁰

7008. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Ömrünüz boyunca hayrı talep edin ve kendinizi Allah’ın nesim rüzgarlarına bırakın. Zira Allah’ın rahmet nesimleri bazen eser ve kullarından dilediğine ulaşır.”²²¹¹

7009. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Allah’ın emirlerine itaat ederek kendinizi O’nun rahmetine bırakın.”²²¹²

1459. Bölüm

Rahmete Müstahak Olan Kimse

7010. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ölçüsünü bilip haddini aşmayan kimseye Allah rahmet etsin.”²²¹³

7011. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Günahına dikkat edip Rabbinden korkan kula Allah rahmet etsin.”²²¹⁴

7012. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Tövbeye yönelip hatalarından dolayı özür dileyen ve ölümünden önce işe kalkışan kimseye Allah rahmet etsin.”²²¹⁵

7013. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Düşünüp ibret alan ve ibret alıp basiret sahibi olan kimseye Allah rahmet etsin.”²²¹⁶

7014. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Öğüt alıp günahlardan sakınan ve ibretlerden faydalanan kimseye Allah rahmet etsin.”²²¹⁷

7015. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sabrı hayatının bineği edinen ve takvayı vefatının azığı kılan kimseye Allah rahmet etsin.”²²¹⁸

7016. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ecelinden öne geçen, kalacağı yurt ve yücelik mahalli için güzel amelde bulunan kimseye Allah rahmet etsin.”²²¹⁹

7017. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Arzusunu kısaltan, ecelinden öne geçen, fırsatı ganimet bilen ve amelden azık

²²¹⁰ Kenz’ul-Ummal, 21324

²²¹¹ a.g.e. 31325

²²¹² Tenbih’ul-Havatir, 2/120

²²¹³ Gurer’ul-Hikem, 5204

²²¹⁴ a.g.e. 5205

²²¹⁵ Nehc’ul-Belağa, 143. hutbe

²²¹⁶ a.g.e. 103. hutbe

²²¹⁷ Gurer’ul-Hikem, 5207

²²¹⁸ a.g.e. 5208

²²¹⁹ a.g.e. 5209

edinen kimseye Allah rahmet etsin.”²²²⁰

7018. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Fırsatı ganimet bilen, amele koşan ve korkudan himmet kemerini kuşanan kimseye Allah rahmet etsin.”²²²¹

7019. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Nefsani heva ve hevesine galip gelen ve dünyanın tuzaklarından kaçınan kimseye Allah rahmet etsin.”²²²²

7020. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Rabbine rağbet eden, (dinini koruyan) günahını hesaba çeken, nefsanî isteklerine muhalefet eden, arzularını yalanlayan...sürekli düşünen, uzun geceler sabahlayan...kalbinde olanın aksini izhar etmeyen, bildiğinin en azıyla yetinen kimseye Allah rahmet etsin. Onlar Allah’ın yeryüzündeki emanetleridir ve onlar sebebiyle kullardan belalar def olur.”²²²³

7021. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Günah işleyip itiraf eden, korkup amele yönelen ve

sakınıp iyiliklere koşan kimseye Allah rahmet etsin.”²²²⁴

7022. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bir hakkı dirilten, bir batılı öldüren, zulmü kaldıran ve adaleti hakim kılan kimseye Allah rahmet etsin.”²²²⁵

7023. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bir hükmü işitip ezberleyen, doğru yola çağırıldığında ona yakın duran, kılavuzun ipine sarılıp kurtuluşa eren kimseye Allah rahmet etsin.”²²²⁶

7024. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Her nefesinin ölüme doğru bir adım olduğunu bilip amele doğru kaçan ve arzusunu kısaltan kimseye Allah rahmet etsin.”²²²⁷

7025. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Bir hakkı görünce yardım eden, bir zulmü görünce engelleyen ve zalim karşısında hakka yardımcı olan kimseye Allah rahmet etsin.”²²²⁸

7026. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ecelden öne geçip, arzusunu yalanlayan ve amelini

²²²⁰ a.g.e. 5210

²²²¹ a.g.e. 5211

²²²² a.g.e. 5212 “Müminin hüznü kalbinde sevinci yüzünde olur” hadisine işaret olabilir.

²²²³ el-Bihar, 78/46/59

²²²⁴ Tuhef’ul-Ukul, 210

²²²⁵ Gurer’ul-Hikem, 5217

²²²⁶ Nehc’ul-Belağa, 76. hutbe

²²²⁷ Gurer’ul-Hikem, 5214

²²²⁸ Nehc’ul-Belağa, 205. hutbe

halis kılan kimseye Allah rahmet etsin.”²²²⁹

7027. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Nefsini Allah’a karşı günah işleme hususunda dizginleyen ve dizginlerinden tutarak Allah’a itaate doğru sürükleyen kimseye Allah yardım etsin.”²²³⁰

7028. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Şehvetinden el çeken ve nefsanî isteklerini söküp atan kimseye Allah rahmet etsin.”²²³¹

7029. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Nefsanî hedeflerini söküp atan, nefsinî koruyan ve dizginlerini eline alarak onu Allah’a itaate sürükleyen kimseye Allah rahmet etsin.”²²³²

7030. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Hayattan ölüm için, fenadan beka için ve gidici dünyadan kalıcı yurt için azık edinen kimseye Allah rahmet etsin.”²²³³

7031. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Haramlardan sakınan, cezaları üstlenen ve bir

çok ganimetlere koşarak yarışan kimseye Allah rahmet etsin.”²²³⁴

bak. el-Murakabet, 1539. Bölüm

1460. Bölüm

Recep Ayında Allah’ın Rahmeti

7032. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Bilin ki Recep Allah’ın sağır ayıdır.”²²³⁵ Büyük bir aydır ve Allah nezdinde hiç bir ayın hürmet ve fazileti Recep ayı kadar olmadığı için sağır olarak adlandırılmıştır.”²²³⁶

7033. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Recep ayı Allah’ın sağır ayıdır (veya yağış ayıdır). Allah bu ayda rahmetini kullarına yağdırır.”²²³⁷

7034. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Recep ayı, ümmetimin başına şiddetle rahmet yağmuru yağdığı için Allah’ın yağış ayı olarak adlandırılmıştır. Bu ay haram aylardan olduğundan ve müşriklerle savaş

²²²⁹ Gurer’ul-Hikem, 5216

²²³⁰ a.g.e. 5218

²²³¹ Nehc’ul-Belağa, 176. hutbe

²²³² Gurer’ul-Hikem, 5219

²²³³ a.g.e. 5220

²²³⁴ a.g.e. 5221

²²³⁵ Haram ayı olduğu için Recep ayında mazlumun feryadı ve katliam hareketleri işitilmediğinden “sağır” olarak adlandırılmıştır.

²²³⁶ Seva’ul-A’mal, 78/4

²²³⁷ Uyun-u Ahbar’ir-Rıza (a.s), 2/71/331

yasaklandığından dolayı da “sağır ay” olarak daadlandırılmıştır.”²²³⁸

7035. *Abdullah b. Abbas şöyle diyor:* “Recep ayı geldiğinde Allah Resulü (s.a.a) Müslümanları etrafında topluyor ve onlar için hutbe irad ederek şöyle buyuruyordu:... Daha sonra şöyle buyurdu: “Ey

Müslümanlar! Büyük ve mübarek bir ay sizlere gölge etmiştir. Bu ay yağış ayıdır, Allah bu ayda, müşrik veya İslam’da bidat çıkaran kimseler dışında tüm kullarının üzerine rahmet yağmurunu indirir.”²²³⁹

²²³⁸ el-Bihar, 97/39/24

²²³⁹ a.g.e. s. 47/33

182. Konu

er-Rahim

Sıla-i Rahim

- *el-Bihar, 74/87, 3. Bölüm, Silat'ur-Rahim*
- *Kenz'ul-Ummal, 3/356, 765, Silat'ur-Rahim*

bak.

- *es-Sadeka 2232. Bölüm*

1461. Bölüm

Sıla-i Rahim (Akrabayı Ziyaret)

Kur'an:

“Sana Rabbinden indirilenin gerçek olduğunu bilen kimse, onu bilmeyen köre benzer mi? Ancak akıl sahipleri ibret alırlar. Onlar, Allah'ın ahdini yerine getirirler, anlaşmayı bozmazlar. Onlar, Allah'ın birleştirilmesini emrettiği şeyi birleştirirler, Rablerinden korkarlar; kötü hesaptan ürkerler.”²²⁴⁰

bak. Bakara suresi, 83, 177; Nahl suresi, 90. ayet; İsrâ suresi, 26; Rum suresi, 38. ayet; Katal suresi, 22. ayet

7036. İmam Sadık (a.s) Allah-u Teala'nın,

“Onlar...birleştirirler...” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: “Bunun örneklerinden biri de sıla-i rahimdir. Tevilinin nihayeti ise bizimle bağ kurmandır.”²²⁴¹

7037. İmam Sadık (a.s) Allah'u Teala'nın,

“Kendisiyle birbirinizden bir şey istediğiniz Allah'tan ve akrabalık bağlarını kesmekten

sakının” ayeti hakkında şöyle buyurmuştur: “Bundan maksat insanların akrabalığıdır. Şüphesiz aziz ve celil olan Allah bunu emretmiştir; büyük ve önemli saymıştır. Bunu kendisiyle aynı sırada tuttuğunu görmüyor musun?”²²⁴²

7038. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Sevap açısından en hızlı hayır sıla-i rahimdir.”²²⁴³

7039. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Ey insanlar! Hiç kimse her ne kadar mal-mülk sahibi de olsa yakınlarından ve onların kendini elleri ve dilleriyle savunmalarından müstağni (ihtiyaçsız) olamaz. İnsanın yakınları, insanın ardında en iyi, en büyük koruyucularıdır. İnsanın dağınıklık ve perişanlığını en iyi derleyip toplayanlar onlardır. Zorluk ve acılarda kendine (yabancılardan) daha merhametli olurlar... Allah'ın insana halk arasında verdiği iyi hayırlı isim, başkasına miras olarak bırakacağı maldan daha hayırlıdır. Sakın ola ki fakir yakınlarınızı gördüğünüzde onlardan yüz çevirmeyin, onlara vermediğinizde çoğalmayacak ve

²²⁴⁰ Ra'd suresi, 19-21. ayetler

²²⁴¹ el-Bihar, 74/98/40

²²⁴² el-Kafi, 2/150/1

²²⁴³ a.g.e. 2/152/15

verdiğinizde ise azalmayacak malı ihsan ediniz. Her kim akrabasından el çekerse onlardan bir el çekilmiş olur, ama kendisinden bir çok el çekilmiş olur. Her kim etrafındakilere alçakgönüllü ve merhametli olursa, onların sürekli dostluğunu kazanır.”²²⁴⁴

7040. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Akrabalarına saygılı davran. Şüphesiz onlar senin kendisiyle uçtuğun kanatların, kendisine döndüğün kökün ve kendisiyle saldırıya geçtiğin elindir.”²²⁴⁵

1462. Bölüm

Hiç bir Şey Akrabalık Bağını Kesemez

7041. Ebu Basir şöyle diyor: İmam Sadık’a (a.s) şöyle sordum: “İnsan hakkı tanımayan akrabalarıyla ilişkisini kesebilir mi?” İmam (a.s) şöyle buyurdu: “İlişkiyi kesmemesi gerekir.”²²⁴⁶

7042. İmam Sadık (a.s) kendisine, “Benimle aynı görüşleri paylaşmayan akrabam var. Buna rağmen onların

benim üzerimde bir hakkı var mıdır?” diye soran Cebm b. Hamid’e şöyle buyurmuştur: “Evet! Akrabalık hakkını hiç bir şey kesemez. Eğer seninle aynı inancı paylaşırsanız iki hakka sahip olurlardı: Akrabalık hakkı ve İslam hakkı!”²²⁴⁷

1463. Bölüm

Sıla-i Rahimin Etkileri

7043. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sıla-i rahim amelleri temizler, malları çoğaltır, belayı geri çevirir, (kıyamette) hesabı kolaylaştırır ve ölümü erteler.”²²⁴⁸

7044. İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sıla-i rahim ahlakı güzelleştirir, eli bağışlayıcı kılar, ruhu temizler, rızkı arttırır ve eceli erteler.”²²⁴⁹

7045. İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur: “Sıla-i rahim ve iyilik hesabı kolaylaştırır ve günahlardan korur. O halde sıla-i rahimde bulununuz ve güzel bir selam vermek veya selama cevap vermekle de olsa kardeşlerinize iyilik ediniz.”²²⁵⁰

²²⁴⁴ Nehc’ul-Belağa, 23. hutbe

²²⁴⁵ el-Bihar, 74/105/67

²²⁴⁶ el-Kafi, 2/344/3

²²⁴⁷ a.g.e. s. 157/30

²²⁴⁸ a.g.e. s. 150/4

²²⁴⁹ a.g.e. s. 152/12

²²⁵⁰ a.g.e. s. 157/31

7046. *İmam Hadi (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah, Musa b. İmran (a.s) ile konuşunca Musa şöyle arzetti: “Sıla-i rahimde bulunan kimsenin mükafatı nedir?” Allah şöyle buyurdu: “Ey Musa! Onun ölümünü ertelerim ve can vermenin zorluklarını ona kolaylaştırırım.”²²⁵¹

7047. *Hız. Fatımat’uz-Zehra (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Allah sıla-i rahimi sayıların çoğalması için farz kılmıştır.”²²⁵²

7048. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Allah’tan korkun ve sıla-i rahim de bulununuz. Zira bu iş sizler için dünyada daha kalıcı ve ahirette daha hayırlıdır.”²²⁵³

7049. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sıla-i rahim ömrü uzatır ve fakirliği ortadan kaldırır.”²²⁵⁴

7050. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her kim rızkının çoğalmasını ve ölümünün ertelenmesini dilerse sıla-i rahimde bulunsun.”²²⁵⁵

7051. *İmam Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her kim ölümünün ertelenmesini ve rızkının çoğalmasını dilerse sıla-i rahimde bulunsun.”²²⁵⁶

7052. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sıla-i rahim, ehli her ne kadar iyilerden olmasa da, evleri bayındır kılar ve ömürleri uzatır.”²²⁵⁷

7053. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sıla-i rahim hesabı kolaylaştırır ve kötü ölümden korur.”²²⁵⁸

7054. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz bırakın iyi ve güzel insanları, kötü insanlar bile sıla-i rahimde bulununca malları artar ve ömürleri uzar.”²²⁵⁹

1464. Bölüm

Sıla-i Rahim ve Uzun Ömür

7055. *İmam Ali (a.s), Nevfe şöyle buyurmuştur:* “Ey Nevf! Sıla-i rahimde bulun ki Allah ömrünü uzatsın.”²²⁶⁰

²²⁵¹ Emali’el-Seduk, 173/8

²²⁵² el-Bihar, 74/94/23

²²⁵³ Kenz’ul-Ummal, 6911

²²⁵⁴ el-Bihar, 74/288/2

²²⁵⁵ a.g.e. s. 89/5

²²⁵⁶ a.g.e. s. 91/15

²²⁵⁷ Emali’et-Tusi, 481/1049

²²⁵⁸ a.g.e.

²²⁵⁹ el-Kafi, 2/155/21

²²⁶⁰ Emali’el-Seduk, 174/9

7056. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bazen birinin üç günlük ömrü kalır ama sıla-i rahim yerine getirince Allah onu otuz yıl erteler. Bazen de birinin otuz yıllık ömrü kalmıştır. Ama sıla-i rahimi terk ettiği için Allah onu üç güne çevirir.”²²⁶¹

7057. *İmam Sadık (a.s), Muyessir’e şöyle buyurmuştur:* “Ey Muyessir! Senin ömrün çoğalmıştır. Hangi şeyle amel ettin?” Ben, “Genç olduğum zaman beş dirhem ücret alıyordum ve onu da dayıma harcıyordum” dedim.”²²⁶²

7058. *İmam Sadık (a.s), hakeza Muyessir’e şöyle buyurmuştur:* “Ey Müeyssir! Defalarca ecelin gelip çattı, ama her defasında da Allah sıla-i rahim ve akrabalarına iyilik sebebiyle onu erteledi.”²²⁶³

bak. el-Umr, 2532. Bölüm Sıla-i Rahim’in ömrün uzamasına sebep olduğu hakkındaki hadisler cidden çok fazladır. Bu konu için bak.el-Bihar, 74/94/24/ ve s. 97/31; s. 100/48; s. 130/96; s. 117/78, s. 120/82; s. 132/99

²²⁶¹ Kenz’ul-Ummal, 6920

²²⁶² el-Bihar, 74/96/28

²²⁶³ a.g.e. s. 99/45

1465. Bölüm

Sıla-i Rahim İçin Bir Yıllık Yol Katetmek

7059. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Sıla-i rahimi yerine getirmek için (hatta gerekiyorsa) bir yıllık yolu katet.”²²⁶⁴

7060. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Ümmetin hazırda olanlarına ve burada olmayanlarına, kıyamete kadar erkeklerin bellerinde ve kadınların rahimlerinde olanlara akrabaları bir yıllık yol miktarınca uzakta da olsa sıla-i rahimde bulunmalarını tavsiye ediyorum. Zira sıla-i rahim dinin bir parçasıdır.”²²⁶⁵

1466. Bölüm

İlişisini Kesenle İlişki Kurmak

7061. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Seninle ilişkisini kesen akrabalarınla ilişki kur. Sana kötülük edene iyilik et. Her ne kadar zararına da olsa hakkı söyle.”²²⁶⁶

²²⁶⁴ a.g.e. s. 103/61

²²⁶⁵ el-Kafi, 2/151/5

²²⁶⁶ Kenz’ul-Ummal, 6929

7062. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Akraban seninle ilişkisini kesmiş olsa bile sen ilişkisini kesme.”²²⁶⁷

7063. *Ebuzer şöyle buyurmuştur:* “Resulullah (s.a.a) bana, her ne kadar akrabam bana sırt çevirse de sıla-i rahimde bulunmamı tavsiye etmiştir.”²²⁶⁸

7064. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her ne kadar akrabanız sizinle ilişkisini koparmışsa da siz ilişkinizi sürdürün.”²²⁶⁹

7065. *İmam Hüseyin (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En çok sıla-i rahimde bulunan kimse, kendisiyle ilişkisini kesen akrabasına sıla-i rahimde bulunan kimsedir.”²²⁷⁰

7066. *İmam Seccad (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Aziz ve celil olan Allah nezdinde şu iki adımdan daha sevimli bir adım yoktur: Müminin Allah yolunda saf tutmak için attığı adım ve kendisiyle ilişkisini kesen akrabasını ziyaret için atılan adım.”²²⁷¹

7067. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Adamın biri Allah

Resulü’nün (s.a.a) huzuruna vararak şöyle arzetti: “Ey Allah’ın Resulü! Kendisine gelip gittiğim bir akrabam var, ama onlar bana eziyet ediyor, bu yüzden onları terk etmek istiyorum.” Allah’ın Resulü (s.a.a) şöyle buyurdu: “Bu takdirde Allah hepinizi terk eder.” Adam, “O halde ne yapayım?” diye sorunca Peygamber şöyle buyurdu: “Seni mahrum kılana bağışta bulun, seninle ilişkisini kesen kimseyle ilişki kur ve sana zulmedenî bağışla. Böyle yaptığın takdirde aziz ve celil olan Allah onlar karşısında sana destek olur.”²²⁷²

bak. el-Hayr, 1170. Bölüm; el-İhsan, 866. Bölüm; el-Mukafat, 3505. Bölüm

1467. Bölüm

Sıla-i Rahimi

Kesmekten Sakındırmak

Kur’an:

“Sağlam söz verdikten sonra Allah’ın ahdini bozanlar ve Allah’ın birleştirilmesini emrettiğini ayıranlar ve yeryüzünde bozgunculuk yapanlar, işte lânet onlara ve

²²⁶⁷ el-Kafi, 2/347/6

²²⁶⁸ el-Hisal, 345/12

²²⁶⁹ Emali’et-Tusi, 208/357

²²⁷⁰ el-Bihar, 74/400/41

²²⁷¹ el-Hisal, 50/60

²²⁷² el-Bihar, 74/100/50

kötü yurt, cehennem, onlarıdır.”²²⁷³

“Geri dönerseniz yeryüzünde bozgunculuk yapmanız ve akrabalık bağlarını kesmeniz beklenmez mi sizden? İşte, Allah'ın lânetlediği sağır kıldığı ve gözlerini kör ettiği bunlardır.”²²⁷⁴

7068. *İmam Bakır (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Resulullah'ın (s.a.a) kitabında şöyle gördüm: “İnsanlar akrabalarıyla ilişkisini kestiği takdirde mal ve varlıkları kötü insanların eline geçer.”²²⁷⁵

7069. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “İnsanlar sıla-i rahimi terk ettiği zaman servetler kötülerin eline geçer.”²²⁷⁶

7070. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Üç kimse asla cennete girmez: Şarap içen kimse, sihirbaz ve akrabalarından kopan kimse.”²²⁷⁷

7071. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ölümü ve yokluğu hızlandıran günahlardan biri de akrabalarından kopmaktır.”²²⁷⁸

7072. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Ölümü ve yokluğu

hızlandıran günahı Allah'a sığınırım” Abdullah b. Kevva Yeşkuri ayağa kalkarak şöyle arzetti: “Ey Müminlerin Emiri! Ölümü hızlandıran günahlar da var mıdır?” İmam şöyle buyurdu: “Eyvahlar olsun sana! Tabi ki vardır ve akrabalarından kopmaktır.”²²⁷⁹

7073. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Halıka'dan sakın. Şüphesiz Halıka insanları öldürür.” Ben, (Ravi) “Halıka nedir?” diye arzettim. İmam şöyle buyurdu: “Akrabalarından kopmak.”²²⁸⁰

7074. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “En çirkin günah akrabalık ilişkisini kesmek ve anne babasına eziyet etmektir.”²²⁸¹

7075. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Akrabalardan kopmakla gazap ve intikam ortaya çıkar.”²²⁸²

7076. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Aralarında akrabasından kopan birinin

²²⁷³ Ra'd suresi, 25. ayet

²²⁷⁴ Muhammed suresi, 22-23. ayet

²²⁷⁵ el-Kafi, 2/374/2

²²⁷⁶ a.g.e. s. 348/8

²²⁷⁷ el-Hisal, 179/243

²²⁷⁸ el-Bihar, 74/94/23

²²⁷⁹ el-Kafi, 2/347/7

²²⁸⁰ a.g.e. s. 346/2

²²⁸¹ Gurer'ul-Hikem, 3251

²²⁸² a.g.e. 4930

olduğu topluluğa rahmet inmez.”²²⁸³

7077. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Şüphesiz melekler aralarında akrabalarından kopan birinin olduğu topluluğa nazil olmaz.”²²⁸⁴

7078. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Hiç bir günah akrabalarından kopmak, hıyanet ve yalan gibi, Allah’ın uhrevi cezanın yanı sıra bu dünyada da işleyene hızla ceza vermesine layık değildir.”²²⁸⁵

bak. el-Bihar, 74/134/104; s. 99/43; s. 90/10, 73/376/14; Vesail’u’ş-Şia, 8/593, 149. Bölüm

1468. Bölüm Sıla-i Rahimin En Küçük Örneği

7079. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Her ne kadar bir

selamla da olsa akrabalarınıza iyilik edin.”²²⁸⁶

7080. *Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:* “Bir selamla da olsa sıla-i rahimde bulununuz.”²²⁸⁷

7081. *İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Her ne kadar bir selamla da olsa sıla-i rahimde bulununuz. Zira Allah Tebarek ve Teala şöyle buyurmuştur: **“Kendisi adına birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah’tan ve akrabanın haklarına riayetsizlikten de sakının. Allah şüphesiz hepinizi görüp gözetmektedir”**”²²⁸⁸

7082. *İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:* “Eğer bir su içmekle de olsa akrabalarınıza sıla-i rahimde bulun. En iyi sıla-i rahim akrabalara eziyet etmemektir.”²²⁸⁹

²²⁸³ Kenz’ul-Ummal, 6978

²²⁸⁴ a.g.e. 6974

²²⁸⁵ a.g.e. 6986

²²⁸⁶ a.g.e. 6914

²²⁸⁷ Tuhef’ul-Ukul, 57

²²⁸⁸ el-Hisal, 613/10

²²⁸⁹ el-Kafi, 2/151/9

183. Konu er-Ruhsat Ruhsat-İzin

bak.

• 192. Konu, er-Rıfk

1469. Bölüm

Ruhsatlarla Amel Etmeye Teşvik

7083. Resulullah (s.a.a.) şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz Allah-u Teala kendisine isyan edilmesinden hoşlanmadığı gibi, ruhsatlarıyla amel edilmesini sever.”²²⁹⁰

7084. Resulullah (s.a.a.) şöyle buyurmuştur: “Kul bağışlanmasını sevdiği gibi Allah-u Teala, ruhsatlarının kabul edilmesini sever.”²²⁹¹

7085. Resulullah (s.a.a.) şöyle buyurmuştur: “Allah farzlarıyla amel edilmesini sevdiği gibi ruhsatlarıyla da amel edilmesini sever.”²²⁹²

7086. Resulullah (s.a.a.) şöyle buyurmuştur: “Allah farzlarının yapılmasını sevdiği gibi ruhsatlarıyla amel edilmesini de sever.”²²⁹³

7087. Resulullah (s.a.a.) şöyle buyurmuştur: “Allah’ın sizlere verdiği ruhsatlara bağlı kalın.”²²⁹⁴

7088. Kafur’ul-Hadim şöyle diyor: “İmam Hadi (a.s) bana şöyle

buyurdu: “Falan su kovasını falan yere koy da namaz için abdest alayım.” Daha sonra beni bir işe gönderdi... Ben unuttum ve emrini yerine getirmedim. O gece çok soğuktu. İmam (s.a.a) namaz için kalkınca ben anladım ve kovayı emrettiği yere koymadığımı hatırladım. Beni kınamasından korkarak yerimden uzaklaştım. İmam (a.s) kızgın bir halde beni çağırdı. Kendi kendime, “İnna lillah, şimdi ne bahane bulayım” dedim... İmam (a.s) şöyle buyurdu: “Eyvahlar olsun sana! Benim soğuk suyla abdest almaya adet ettiğimi bilmiyor musun? Neden kovaya sıcak su koydun?” Ben, “Efendim! Allah’a yemin olsun ki ben ne kovayı bıraktım ve ne de suyu” deyince İmam (a.s) şöyle buyurdu: “Allah’a şükürler olsun! Allah’a yemin olsun ki ne bir ruhsatı terk ettik ve ne de bir bağışı reddettik. Bizleri kendine itaat ehli kılan ve bizlere ibadet başarısını veren Allah’a hamdolsun! Allah’ın Resülü (s.a.a) şöyle buyururlardı: “Allah

²²⁹⁰ Kenz’ul-Ummal, 5335

²²⁹¹ a.g.e. 5336

²²⁹² a.g.e. 5334

²²⁹³ Mustedrek’ul-Vesail, 1/144/214

²²⁹⁴ Kenz’ul-Ummal, 5538

ruhsatlarını kabul etmeyen kimseye gazap eder.”²²⁹⁵

7089. İmam Sadık (a.s) kendisine, “İnsanların öldürülmesini mi boş görürsün, yoksa Ali’den beri olduklarını söylemelerini mi?” diyen ashabından birine şöyle buyurmuştur: “Ben ruhsatı daha çok seviyorum. Allah-u Teala’nın Ammar hakkındaki şu sözünü duymadın mı: “Gönlü imanla dolu olduğu halde, zor altında olan kimse müstesna”²²⁹⁶

bak. Vesail’uş-Şia, 11/481/20

1470. Bölüm

Ruhsat Hadislerinde

Belirsizlik

7090. İmam Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah’ın belirsiz kıldığını siz de belirsiz kılın.”²²⁹⁷

7091. Alkame b. Kays şöyle diyor: “Ali’yi, Kufe minberinin üzerinde şöyle derken gördüm: “Allah’ın Resulü (s.a.a) şöyle buyurmuştur: “Zina eden kimse mümin olduğu haliyle zina etmez... Alkame, “Ey Müminlerin Emiri! Zina eden kimse kafirdir” deyince Ali (a.s) şöyle buyurdu: “Allah’ın Resulü

(s.a.a) bize ruhsata dayalı hadisleri belirsiz bırakmamızı emretmiştir. Zina eden kimse imanla ve zinanın helal olduğuna inanarak zina etmemektedir. Eğer zinanın helal olduğuna inanırsa kafirdir.”²²⁹⁸

²²⁹⁵ el-Bihar, 80/335/6

²²⁹⁶ Nur’us-Sakaleyn, 3/88/233

²²⁹⁷ el-Bihar, 2/272/5

²²⁹⁸ Kenz’ul-Ummal, 1733

İçindekiler

1098. Bölüm	5
Ahlak	5
1099. Bölüm	5
Güzel Ahlak	5
1100. Bölüm	7
İyi Ahlakın Sonuçları	7
1101. Bölüm	7
Amel Terazisine Koyulan En Güzel Şey	7
1102. Bölüm	8
Peygamber'in (s.a.a) Ahlakının Yücelik ve Azameti	8
1103. Bölüm	8
Güzel Ahlak ve Dinin Kemali	8
1104. Bölüm	9
Güzel Ahlakın Anlamı	9
1105. Bölüm	10
Huyuları Birbirinden Ayırt Etmek	10
1106. Bölüm	11
Ahlakın Değeri	11
1107. Bölüm	12
Ahlaki Yücelikler	12
1108. Bölüm	12
Ahlaki Yüceliklere Teşvik	12
1109. Bölüm	13
Yüceliklerin Zorluklarla Birlikte Oluşu	13
1110. Bölüm	13
Ahlaki Yüceliklerin Tefsiri (1)	13
1111. Bölüm	14
Ahlaki Yüceliklerin Tefsiri (2)	14
1112. Bölüm	15
Yüceliklerin En Hayırlısı	15
1113. Bölüm	16
Güzel Huyuları Seçmek	16
1114. Bölüm	16
Güzel Ahlakın Meyveleri	16
1115. Bölüm	17
Kötü Ahlak (1)	17
1116. Bölüm	18
Kötü Ahlak (2)	18
1117. Bölüm	19
Kötü Ahlakın Akıbeti	19
1118. Bölüm	19
Kınanmış Ahlakın Tesiri	19
1119. Bölüm	20
En Üstün Ahlak	20

1120. Bölüm	21
En Güzel Hasletler	21
1121. Bölüm	21
Ahlaki Karakterlerin Birbiriyle İrtibatı	21
1122. Bölüm	24
Şarap	24
1123. Bölüm	24
Şarap Çirkinliklerin Annesidir	24
1124. Bölüm	25
Şarap Sofrasına Oturmaktan Sakındırmak	25
1125. Bölüm	25
Şarabın Haram Oluş Sebebi	25
1126. Bölüm	26
Şarap İçmenin Akıbeti	26
1127. Bölüm	27
Şarap İçen Kimseye Davranış Metodu	27
1128. Bölüm	27
Şarap İçen Kimsenin Haşrolma Şekli	27
1129. Bölüm	28
Allah'tan Başkası İçin de Olsa Şarap İçmeyi Terk Etmeye Teşvik	28
1130. Bölüm	28
Şarabın Yaptığını Yapan Şeylerin Haram Oluşu	28
1131. Bölüm	30
Humus	30
1132. Bölüm	33
Adsızlık	33
1133. Bölüm	37
Korku	37
1134. Bölüm	38
Allah'tan O'nu Görüyormuşsun Gibi Kork	38
1135. Bölüm	38
Allah'tan Korkmak Allah'ı Tanımak Miktarıncadır	38
1136. Bölüm	39
Mümin İki Korku İçindedir	39
1137. Bölüm	40
Mümin Korku ve Ümit İçindedir	40
1138. Bölüm	41
(Allah'tan) Korkan İnsanın Nişanesi	41
1139. Bölüm	43
Korkunun Anlamı	43
1140. Bölüm	44
Korkunun Meyveleri	44
1141. Bölüm	45
Allah'tan Korkandan Her Şey Korkar	45
1142. Bölüm	46
Korkunun (azaptan) Güvenlikteki Rolü	46
1143. Bölüm	48
Korkunun Çeşitleri	48
1144. Bölüm	48

Allah'tan Başkasından Korkmaktan Sakınmak	48
1145. Bölüm	49
Korkulmaması Gereken Şeyler	49
1146. Bölüm	50
Allah'ın Düzeninden Güvende Olmamak Gerekir	50
1147. Bölüm	50
Küstahlıktan Sakınmak	50
1148. Bölüm	51
Bir Şeyden Korkunca Yapılması Gereken Şey	51
1149. Bölüm	51
Korku (Çeşitli)	51
1150. Bölüm	54
Hıyanet	54
1151. Bölüm	55
Hain Birine Bile Hıyanet Etmekten Sakındırmak	55
1152. Bölüm	56
Hıyanet ve Hainin Anlamı	56
1153. Bölüm	57
Hıyanetin Nihayeti	57
1154. Bölüm	57
Hıyanet (Çeşitli)	57
1155. Bölüm	61
Hayır	61
1156. Bölüm	61
Hayrın Kolaylık ve Zorluğu	61
1157. Bölüm	62
Hayırların Toplamı	62
1158. Bölüm	64
Dünya ve Ahiret Hayrına Ulaşma Sebebi	64
1159. Bölüm	66
Hayrın Anlamı	66
1160. Bölüm	66
Allah bir Kulun Hayrını Dileyince	66
1161. Bölüm	69
Allah Bir Kavmin Hayrını Dileyince	69
1162. Bölüm	69
Allah Bir Ailenin Hayrını Dileyince	69
1163. Bölüm	70
Hayırlı İşlerde Acele Etmeye Teşvik	70
1164. Bölüm	70
Hayrın Farklı Anlamları	70
1165. Bölüm	72
İnsanların En Hayırlıları	72
1166. Bölüm	73
Müminlerin En Hayırlısı	73
1167. Bölüm	74
İşlerin En Hayırlısı	74
1168. Bölüm	75
Az da Olsa Hayırlı İş Küçük Görmekten Sakınma	75

1169. Bölüm	75
Sadece Şunlar Hayırlıdır	75
1170. Bölüm	75
En Hayırlı Ahlak	75
1171. Bölüm	76
Hayrı Umulmayan Kimse	76
1172. Bölüm	76
Hayır ve Şer Ölçüsü	76
1173. Bölüm	76
Hayır Ehlinin Sıfatları	76
1174. Bölüm	77
Hayırdan daha üstün Şey Nedir?	77
1175. Bölüm	77
Hayır Kapıları	77
1176. Bölüm	78
Hayra Kılavuzluk Etmenin Değeri	78
1177. Bölüm	78
Allah-u Teala'nın Hayırlıları	78
1178. Bölüm	82
İstihare	82
1179. Bölüm	82
Dua İle İstihare Etmek	82
1180. Bölüm	83
Kur'an ile İstihare Etmek	83
1181. Bölüm	84
Namaz ile İstihare	84
1182. Bölüm	86
Terzilik	86
1183. Bölüm	86
Hain Terzi	86
1184. Bölüm	89
İlim Öğrenmek	89
1185. Bölüm	89
Sürekli Ders Almaya Teşvik	89
1186. Bölüm	91
İdare Etmek	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
1187. Bölüm	93
İyi Geçinmenin Meyvesi	93
1188. Bölüm	93
İyi Geçinmekle Islah Olmayan Kimsenin Akıbeti	93
1189. Bölüm	96
Dua	96
1190. Bölüm	98
Dua Peygamberlerin Silahıdır	98
1191. Bölüm	99
Dua Kesinleşmiş Kaza ve Kaderi Bile Değiştirir	99
1192. Bölüm	100
Dua Her Hastalığın Şifasıdır	100
1193. Bölüm	100

Dua Her Türlü Belayı Defeder	100
1194. Bölüm	101
Önce Dua Etmek.....	101
1195. Bölüm	102
Her Hacetinde Duaya Teşvik.....	102
1196. Bölüm	103
Dua İcabetin Anahtarıdır	103
1197. Bölüm	105
Duanın İcabet Şartları	105
1198. Bölüm	108
İcabetin Engelleri.....	108
1199. Bölüm	109
Dua Etmenin Adabı	109
1200. Bölüm	116
Dua Eden Kimsenin Terketmesi Gereken Hususlar	116
1201. Bölüm	118
Haceti İstemediği Halde Giderilen Kimse	118
1202. Bölüm	119
Duası Kabul Olan Kimse	119
1203. Bölüm	120
Müstecap Olan Dualar	120
1204. Bölüm	121
Müstecap Olmayan Dualar	121
1205. Bölüm	122
Duanın İcabetinin Erteliniş Sebebi	122
1206. Bölüm	123
Duanın Müstecap Olmayış Sebepleri	123
1207. Bölüm	125
Bilinçsiz Dua Etmekten Sakındırmak.....	125
1208. Bölüm	125
Zalim ve Kafirler İçin Dua Etmekten Sakınmak	125
1209. Bölüm	126
Dua Tesirsiz Değildir.....	126
1210. Bölüm	127
Mümin Kadın ve Erkekler İçin Duanın Etkileri	127
1211. Bölüm	130
Dünya Hayatı.....	130
1212. Bölüm	131
Dünya Ahiretin Tarlasıdır.....	131
1213. Bölüm	131
Dünya Ahiret İçin Yaratılmıştır.....	131
1214. Bölüm	132
Dünyanın Anlamı(1).....	132
Araç Olan Dünya ve Lanetlenmiş Dünya	132
1215. Bölüm	133
Dünyanın Anlamı (2).....	133
Yeterli Dünya ve Fazla Dünya	133
1216. Bölüm	134
Dünyadan Zaruret Miktarınca Almak.....	134

1217. Bölüm	135
Dünya Kendisini Terkedenin Malıdır	135
1218. Bölüm	137
Dünyayı Cahilce Kınamak	137
1219. Bölüm	138
Dünyada Basiret Sahibi Olmak	138
1220. Bölüm	138
Kınanmış Dünyanın Özellikleri	138
1221. Bölüm	140
Dünya Sevgisi Her Günahın Başıdır	140
1222. Bölüm	141
Dünya Sevgisinden Sayılmayan Şey	141
1223. Bölüm	141
Dünya Sevgisinin Sonuçları	141
1224. Bölüm	143
Dünyadan Nefret	143
1225. Bölüm	145
İmam Ali'ye (a.s) Göre Dünya	145
1226. Bölüm	148
Dünyanın Gerçeği Oyun ve Eğlencedir	148
1227. Bölüm	149
Dünyadan Sakındırmak	149
1228. Bölüm	151
Dünyaya Aldanmaktan Sakındırmak (1)	151
1229. Bölüm	151
Dünyaya Aldanmaktan Sakındırmak (2)	151
1230. Bölüm	153
Dünyaya Aldanma Tehlikesi	153
1231. Bölüm	154
Dünyaya Sadece Cahil Aldanır	154
1232. Bölüm	155
Dünya İnsanları Aldatmada Kusurlu Değildir	155
1233. Bölüm	155
Dünyaya İtminan Etmekten Sakındırmak	155
1234. Bölüm	156
Dünyaya Gönül Vermekten Sakındırmak	156
1235. Bölüm	156
Dünyaya Bakmak	156
1236. Bölüm	157
Dünyayı (Ahirete) Tercih Etme Tehlikesi (1)	157
1237. Bölüm	158
Dünyayı (Ahirete) Tercih Etme Tehlikesi (2)	158
1238. Bölüm	159
Ahireti Tercih Etmeye Teşvik	159
1239. Bölüm	159
İnsanlar Dünyanın Kuludur	159
1240. Bölüm	160
Dünyaya Tapanın Özellikleri	160
1241. Bölüm	161

Dünya Müminin Zindanıdır	161
1242. Bölüm	161
Allahım Dünyayı Bana Zindan Kılma	161
1243. Bölüm	162
Dünyaya Fazla Önem Verme Tehlikesi	162
1244. Bölüm	162
İnsanların En Değerlisi	162
1245. Bölüm	163
Allah Nezinde Dünya Hordur (1)	163
1246. Bölüm	164
Allah Nezinde Dünya Hordur (2)	164
1247. Bölüm	165
Hakir Dünyanın Küçüklüğü	165
1248. Bölüm	166
Dünya Sahibini Ululamaktan Sakınmak	166
1249. Bölüm	166
Dünyanın Ahiret İle İhtilafı	166
1250. Bölüm	167
Dünya Lezzeti Ahiretin Hüznüdür	167
1251. Bölüm	169
Dünya ve Ahiretin Bir Araya Gelişi	169
1252. Bölüm	171
Müminin Dünya Ve Ahireti Önemsemesi	171
1253. Bölüm	172
Dünya Misali	172
1254. Bölüm	175
Dünya Ehlinin Misali (1)	175
1255. Bölüm	176
Dünya Ehlinin Misali (2)	176
1256. Bölüm	176
İnsan ve Dünyanın Misali	176
1257. Bölüm	177
Dünyayı İmtihan Eden Kisenin Misali	177
1258. Bölüm	177
Dünya Bir Metadır	177
1259. Bölüm	178
Dünya Bir Köprüdür	178
1260. Bölüm	178
Dünya Geçiş Yurdudur	178
1261. Bölüm	179
Dünya Bir Andır	179
1262. Bölüm	180
Dünya Gölgenin Hareketi Gibidir	180
1263. Bölüm	181
Dünya Derin Bir Denizdir	181
1264. Bölüm	181
Dünya Misafirhanedir	181
1265. Bölüm	182
Dünya Belalarla Çevrilmiştir	182

1266. Bölüm	183
Dünya Hiç Kimse İçin Sefalı Değildir.....	183
1267. Bölüm	184
Dünyanın Çocukları Olmayın.....	184
1268. Bölüm	184
Dünya Elden Ele Gezer	184
1269. Bölüm	185
Dünya (Çeşitli)	185
1270. Bölüm	187
Aşâğılık	187
1271. Bölüm	189
Dehr-Zaman.....	189
1272. Bölüm	189
Zaman İki Gündür	189
1273. Bölüm	190
Zamana Karşı Yardımcı.....	190
1274. Bölüm	190
Dehriyyun/İnkarcılar	190
1275. Bölüm	193
Günahkarlara Gevşek Davranmak	193
1276. Bölüm	193
Kardeşlere Müsamaha Göstermek	193
1277. Bölüm	193
Nefse Gevşek Davranmak	193
1278. Bölüm	194
Hak Hususunda Gevşek Davranmak	194
1279. Bölüm	196
Her Devletin Bir Ömrü Vardır.....	196
1280. Bölüm	196
Yücele İnsanların Devleti	196
1281. Bölüm	197
Kötülerin Devleti	197
1282. Bölüm	197
Devleti Yok Eden Sebep.....	197
1283. Bölüm	197
Devletin Beka Sebebi	197
1284. Bölüm	200
Tedavi.....	200
1285. Bölüm	200
Her Derdin Bir Dermanı Vardır.....	200
1286. Bölüm	200
Çabuk Tedavi Olmak.....	200
1287. Bölüm	201
Perhiz En İyi İlaçtır	201
1288. Bölüm	202
En Büyük İlaç	202
1289. Bölüm	202
Haram Şeylerle Tedavi Olmak	202
1290. Bölüm	203

Dünyevi Hastalıkları Tedavi Olmak.....	203
1291. Bölüm	203
Deva (Çeşitli).....	203
1292. Bölüm	206
Din	206
1293. Bölüm	207
Dinin Başı ve Sonu.....	207
1294. Bölüm	207
Dinin Kökü	207
1295. Bölüm	208
Dinin Başı.....	208
1296. Bölüm	208
Dinin Düzeni	208
1297. Bölüm	209
Dinin Toplamı	209
1298. Bölüm	209
Dinin Ölçüsü.....	209
1299. Bölüm	209
Dinin Dayanağı.....	209
1300. Bölüm	210
Dinin Yarısı	210
1301. Bölüm	210
Dinin En Üstünü	210
1302. Bölüm	210
Dinin Temelleri	210
1303. Bölüm	211
Dinin Meyvesi	211
1304. Bölüm	212
Dinin Afeti	212
1305. Bölüm	212
Dini Korumaya Teşvik	212
1306. Bölüm	213
Dinin Afetleri.....	213
1307. Bölüm	214
Din ve Dindarları Küçümsemekten Sakındırmak	214
1308. Bölüm	215
Dini Küçümsemenin Akıbeti	215
1309. Bölüm	216
Hak Din	216
1310. Bölüm	216
Dosdoğru Din	216
1311. Bölüm	217
Hanif Dini.....	217
1312. Bölüm	218
Dinin Kolaylığı	218
1313. Bölüm	219
Dinde Zorluk Yoktur	219
1314. Bölüm	219
Dinin Kemali	219

1315. Bölüm	220
Dini Kemale Erdirmek.....	220
1316. Bölüm	220
Amellerin Yegane Kabul Vesilesi Olan Din.....	220
1317. Bölüm	223
Dinde Zorlama Yoktur.....	223
1318. Bölüm	224
Dini Tanıma Yolu.....	224
1319. Bölüm	224
Din Ehli	224
1320. Bölüm	224
Dini Dünyayla Korumak	224
1321. Bölüm	225
Dini Kalpte Sabit Kılmak İçin Dua	225
1322. Bölüm	226
Allah'ın Dinini Koruyanların Sıfatı	226
1323. Bölüm	226
Dini, Nasipsiz Kimselerle Güçlendirmek	226
1324. Bölüm	226
Din (Çeşitli)	226
1325. Bölüm	229
Borç	229
1326. Bölüm	229
İhtiyaç Anında Borçlanmanın Cevazı.....	229
1327. Bölüm	230
Borçları Not Almaya Teşvik.....	230
1328. Bölüm	230
Borçları Ertelemekten Sakınmak.....	230
1329. Bölüm	234
Allah'ı Zikretmenin Fazileti	234
1330. Bölüm	235
Zikir Takva Sahiplerinin Huyudur.....	235
1331. Bölüm	235
Allah İndinde Zikrin Değeri	235
1332. Bölüm	236
Allah'ı Çok Zikretmeye Teşvik.....	236
1333. Bölüm	237
Çok Zikrin Ölçüsü	237
1334. Bölüm	237
Zikri Sürdürmeye Teşvik.....	237
1335. Bölüm	238
Allah'ı Zikretmek Her Haliyle Güzeldir.....	238
Kur'an:.....	238
1336. Bölüm	239
Zikredenler	239
1337. Bölüm	240
Allah'ı Zikreden Namaz Kılan Kimse Makamındadır.....	240
1338. Bölüm	240
Zikreden Kimse Allah ile Arkadaş Olur	240

1339. Bölüm	241
Beni Zikredin ki Ben de Sizi Zikredeyim	241
1340. Bölüm	242
Zikrin Meyveleri	242
1341. Bölüm	248
Özel Yerlerde Allah'ı Zikretmeye Teşvik	248
1342. Bölüm	249
Zikrin Hakikati	249
1343. Bölüm	250
Allah'ı Zikretme Başarısı	250
1344. Bölüm	251
Zikir Ehlinin Sıfatı	251
1345. Bölüm	252
Görülmesi İnsana Allah'ı Hatırlatan Kimselerin Fazileti	252
1346. Bölüm	252
Zikrin Devamına Sebep Olan Şey	252
1347. Bölüm	253
Zikre Engel Olan Şeylerin Önemi	253
1348. Bölüm	253
Zikrin Engelleri	253
1349. Bölüm	254
Allah'ı Zikretmekten Yüz Çevirmenin Etkileri	254
1350. Bölüm	256
Allah'ı Unutmak Kendini Unutmaktır	256
1351. Bölüm	256
Zikrin Çeşitleri	256
1352. Bölüm	256
Gizli Zikir	256
1353. Bölüm	257
Zikir Evleri	257
1354. Bölüm	258
Zikir (Çeşitli)	258
1355. Bölüm	261
Zillet	261
1356. Bölüm	261
Mümine Kendini Hor Kılması Yakışmaz	261
1357. Bölüm	262
Zillete Düşüren Sebepler	262
1358. Bölüm	264
İnsanların en Zelili	264
1359. Bölüm	266
Günah	266
1360. Bölüm	267
Günahtan Sakınmak	267
1361. Bölüm	267
Akıllı İnsan Günah İşlemez	267
1362. Bölüm	268
Günahtan Sakınmak İyilikten Daha Evladır	268
1363. Bölüm	268

Kötülüklerin Galebesinden Sakındırmak.....	268
1364. Bölüm	269
Allah’a İsyân İle Bir İş Yapmak İsteyen Kimse	269
1365. Bölüm	269
Açıkça Günah İşlemek.....	269
1366. Bölüm	270
Günahların En Büyüğü	270
1367. Bölüm	271
En Pis Günah	271
1368. Bölüm	271
Bağışlanmayan Günah.....	271
1369. Bölüm	273
Halvet Halinde Günahtan Sakındırmak	273
1370. Bölüm	273
Gizli ve Açık Günah.....	273
1371. Bölüm	274
Günahı Hafif ve Küçük Görmek.....	274
1372. Bölüm	275
Küçük Günahlar Büyük Günahlara Uzanan Yollardır.....	275
1373. Bölüm	276
Küçük Günahlardan Sakındırmak.....	276
1374. Bölüm	276
Büyük Günahlar.....	276
1375. Bölüm	278
Büyük Günahların En Büyüğü.....	278
1379. Bölüm	278
Günahlarda İsrar Etmek.....	278
1377. Bölüm	279
Günaha Sevinmek.....	279
1378. Bölüm	280
Kalbin Bozulmasında Günahın Rolü	280
1379. Bölüm	281
Günahların Nimetin Yok Oluşundaki Rolü	281
1380. Bölüm	281
Günahların Belaların İnişindeki Rolü.....	281
1381. Bölüm	282
Karada ve Denizde Günahların Etkisi	282
1382. Bölüm	283
Günahın Günahı Olmayanlar Üzerindeki Etkisi	283
1383. Bölüm	283
Özel Etkileri Olan Günahlar	283
1384. Bölüm	284
Cezayı Hızlandıran Günahlar	284
1385. Bölüm	285
Günahların Devası	285
1386. Bölüm	285
Allah’ın Günahkarın Günahını Örtmesi	285
1387. Bölüm	286
Günahların Keffareleri.....	286

1388. Bölüm	292
Günahtan Korunma Sebepleri.....	292
1389. Bölüm	292
Günahlara Batış Sebebi	292
1390. Bölüm	292
Günah (Çeşitli)	292
1391. Bölüm	296
Riyaseti Kınamak	296
1392. Bölüm	296
Din Üzerinde Riyaset Taleb Etmenin Tehlikesi	296
1393. Bölüm	297
Riyaset Sevgisinden Sakındırmak	297
1394. Bölüm	297
Riyaset Taleb Edenin Helak Oluşu	297
1395. Bölüm	297
Kınanmış Makam Düşkünlüğü Hangisidir?	297
1396. Bölüm	298
Riyasetin Afeti.....	298
1397. Bölüm	298
Riyaset Araçları	298
1398. Bölüm	301
Rüya Müjdesi.....	301
1399. Bölüm	302
Rüya ve Nübüvvet	302
1400. Bölüm	302
Peygamberin (s.a.a) Çok Rüya Görmesi.....	302
1401. Bölüm	302
Rüyanın Çeşitleri	302
1402. Bölüm	303
Rüyanın Kökeni.....	303
1403. Bölüm	304
Rüya Tabiri.....	304
1404. Bölüm	304
Tatsız Rüyalara Görüldüğünde Yapılması Gerekenler.....	304
1405. Bölüm	305
Rüya (çeşitli)	305
1406. Bölüm	307
Riyakarlık	307
1407. Bölüm	307
Riyadan Sakındırmak	307
1408. Bölüm	308
Münafığın Ameli Yükselmez	308
1409. Bölüm	309
Her Kim Allah'tan Gayrısı İçin Amel Ederse Allah Onu Amel Ettiği Şeye Havale Eder	309
1410. Bölüm	309
Riyakarın Ameli Kabul Olmaz	309
1411. Bölüm	310
Kurtuluş Yolu	310

1412. Bölüm	311
Riya ve Şirk (1)	311
1413. Bölüm	311
Riya ve Şirk (2)	311
1414. Bölüm	312
Riya Ehlinin Kötü Akıbeti	312
1415. Bölüm	313
İki Yüzlünün Hesaba Çekilmesi	313
1416. Bölüm	313
Riyakarın Nişaneleri	313
1417. Bölüm	314
Riya Hakkında	314
1418. Bölüm	315
Riya Vesvesesi	315
1419. Bölüm	315
Salih ve Riya Amelleri Zikretmek	315
1420. Bölüm	316
Gizli İbadetin Azameti	316
1421. Bölüm	317
Riya (Çeşitli)	317
1422. Bölüm	319
Görüşte İsabet Etmenin Sebepleri	319
1423. Bölüm	320
Görüşün Hata Etme Tehlikesi	320
1424. Bölüm	320
Doğruya En Yakın Görüşler	320
1425. Bölüm	321
Başına Buyrukluğun Etkileri	321
1426. Bölüm	321
Görüşü Yok Eden Şey	321
1427. Bölüm	322
Devlet (Talih) ve Doğru Görüş	322
1428. Bölüm	322
Görüş (Çeşitli)	322
1429. Bölüm	325
Dinde Re'y Üzere Amel Etmek	325
1430. Bölüm	325
Görüşte İctihad	325
1431. Bölüm	328
Faizden Sakındırmak	328
1432. Bölüm	328
Faiz Yiyenin Haşr Olma Şekli	328
1433. Bölüm	330
Faizin Günahı	330
1434. Bölüm	330
Faizin Haram Kılınış Sebebi	330
1435. Bölüm	331
Faize Bulaşma Sebepleri	331
1436. Bölüm	331

Faiz Yemenin Hileleri	331
1437. Bölüm	332
Faizin Bereketsiz Oluşu.....	332
1438. Bölüm	333
En Kötü Faiz.....	333
1439. Bölüm	333
Faizi Helal Bilen Allah’a Savaş Açmıştır	333
1440. Bölüm	336
Ölülerin Dünyada Dirilişi	336
1441. Bölüm	337
Rec’at Cumada ile Recep Ayı Arasında Gerçekleşir	337
1442. Bölüm	337
Rec’at Edenler	337
1443. Bölüm	339
Rec’at Genel Bir Şey Değildir	339
1444. Bölüm	339
Öldürülen Veya Ölen Kimselerin Rec’at’ı	339
1445. Bölüm	342
Gerçek Ümide Teşvik	342
1446. Bölüm	342
Yalancı Ümitten Sakındırmak	342
1447. Bölüm	343
Allah’tan Başkasına Ümit Bağlamaktan Sakındırmak	343
1448. Bölüm	343
Allah’ın Kitabının En Ümit Verici Ayeti	343
1449. Bölüm	344
Ümitsizlik İçinde Ümit	344
1450. Bölüm	346
Karşılıklı Merhamete Teşvik	346
1451. Bölüm	348
Merhameti Hak Eden Kimseler	348
1452. Bölüm	351
Allah’ın Rahmeti	351
1453. Bölüm	351
Allah’ın Rahmetinin Genişliği.....	351
1454. Bölüm	353
Allah Rahmeti Üstlenmiştir	353
1455. Bölüm	354
Rahmetin Sebepleri (1).....	354
1456. Bölüm	355
Rahmetin Sebepleri (2)	355
1457. Bölüm	355
Rahmetin Engelleri	355
1458. Bölüm	355
Kendinizi Allah’ın Rahmetine Maruz Kılın	355
1459. Bölüm	356
Rahmete Müstahak Olan Kimse	356
1460. Bölüm	358
Recep Ayında Allah’ın Rahmeti.....	358

1461. Bölüm	361
Sıla-i Rahim (Akrabayı Ziyaret)	361
1462. Bölüm	362
Hiç bir Şey Akrabalık Bağını Kesemez	362
1463. Bölüm	362
Sıla-i Rahimin Etkileri	362
1464. Bölüm	363
Sıla-i Rahim ve Uzun Ömür	363
1465. Bölüm	364
Sıla-i Rahim İçin Bir Yıllık Yol Kat Etmek	364
1466. Bölüm	364
İlişisini Kesenle İlişki Kurmak	364
1467. Bölüm	365
Sıla-i Rahimi Kesmekten Sakındırmak	365
1468. Bölüm	367
Sıla-i Rahimin En Küçük Örneği	367
1469. Bölüm	369
Ruhsatlarla Amel Etmeye Teşvik	369
1470. Bölüm	370
Ruhsat Hadislerinde Belirsizlik	370